

GMMMD'nin Mücadelesi Karşılık Buldu Kariyer Statüsü TBMM Gündeminde

- ABD İlave Gümrük Vergilerinin Dünya Ticaretine ve Ülkemize Etkileri
- İş Yerinde Psikolojik Şiddet ve Muayene Memurlarının Karşılaştığı Sorunlar
- İhracatın Yeni Gücü : Savunma Sanayi
- Gümrük Muayene Memurlarının Gümrük Müşavirliği Hakkı
- Röportaj/Türk Büro-Sen Genel Başkanı Türkiye Güney
- Gümrük Tarife Hatalarının Yasal ve Mali Riskleri

SİZİN İÇİN ÇALIŞIYORUZ! TEMİNAT

Erport, TR Beyanı işlemlerinizi için teminat sağlayıp, ilgili beyan ve işlemlerin tüm bölgelerde teminini sağlamaktadır.

www.erport.com.tr

ULUSAL

LOJİSTİK LOGISTIC ANTREPÒ WAREHOUSING
DEPOLAMA STORAGE DAĞITIM DISTRIBUTION

Kıymetli Meslektaşlarım,
Değerli Okurlarımız,

Gümrük teşkilatımızın en dinamik ve etkin unsurlarından biri olan **Gümrük Muayene Memurları**, ülkemizin dış ticaret güvenliği ve kamu gelirlerinin korunması adına sahada fedakârca görev yapmaktadır. Bu önemli görevi ifa eden meslektaşlarımız adına yayın hayatına kazandırdığımız **Divan Gümrük Araştırmaları ve Eğitim Dergisi'nin** yeni sayısını sizlerle buluşturmanın kıvançını yaşıyoruz.

Dergimiz, yalnızca bir yayın organı değil; aynı zamanda mesleki dayanışmamızın ve ortak hafızamızın güçlü bir yansımasıdır. Gümrük muayene memurlarının sahadaki bilgi birikimi, tecrübesi ve çözüm odaklı yaklaşımı, bu yayında bilimsel makaleler, saha analizleri, mevzuat değerlendirmeleri ve güncel istatistiklerle bir araya getiriliyor.

Ayrıca 2024 yılına ilişkin gümrük istatistikleri, bölge müdürlükleri bazında değerlendirmeler ve önemli mevzuat değişikliklerini de sizlerin bilgisine sunduk.

Bugün gelinen noktada, mesleki itibarı artırmak, liyakate dayalı bir kariyer sistemi oluşturmak, mesleğimizin temel yapı taşlarından olan “muayene” işlevini daha görünür ve etkili kılmak için Dernek olarak var gücümüzle çalışıyoruz.

Bu sayımızda, yalnızca güncel gelişmelere değil, aynı zamanda **mesleğimizin temel sorunlarına ve çözüm arayışlarına** da geniş yer ayırdık.

Mesleğimiz, görev ve yetki itibarıyla yüksek sorumluluklar barındırmakta; ancak bu yük, ne yazık ki halen **kariyer meslek yapısı ile desteklenmemektedir**. Her yıl artan iş yükü, artan risk analizi talepleri, nitelikli personel eksikliği ve hızlı değişen mevzuat, muayene memurlarını yıpratmakta ve **psikolojik tükenmişlik** sürecini tetiklemektedir.

Ayrıca sahada karşılaşılan keyfi uygulamalar, **yetki çatışmaları, mobbing vakaları ve kurumsal sahiplenme eksikliği**, meslek onurunu zedelemekte, kamu hizmeti kalitesini tehdit etmektedir. Disiplin süreçlerinde **hukuki güvencenin zayıflığı**, yanlış ihbarlar ve özensiz incelemelerle mağdur olan birçok arkadaşımızın varlığı da artık görmezden gelinemeyecek boyuttadır.

Gümrük idarelerinin dijitalleşme süreci önemli kazanımlar sağlamış olsa da; **altyapı eksiklikleri, personel yetersizlikleri, yatay sorumluluk dağınıklığı ve mevzuat karmaşası**, işlemlerin gecikmesine, yanlış yorumlara ve zaman zaman da ticaret erbabi ile gereksiz çatışmalara neden olmaktadır. Bu nedenle, **gümrük teşkilatının yeniden yapılanması**, görev tanımlarının netleştirilmesi ve modern denetim teknikleriyle donatılmış bir organizasyon yapısının tesisi elzemdir.

Gümrük muayene memurluğu; sadece kutu açan, belge kontrol eden bir görev değil, aynı zamanda **risk analizi yapan, mevzuat uygulayan ve kamu zararını önleyen** bir görevdir. Bu denli kritik bir görev alanının halen **kariyer meslek** statüsünde olmaması, teşkilat içi motivasyonu kırmakta ve nitelikli personel kaybına neden olmaktadır.

Bu sebeple, Gümrük Muayene Memurluğunun tıpkı vergi müfettişliği, denetmenlik ya da uzmanlık gibi **kariyer meslek statüsüne alınması**, belirli hizmet yılından sonra **görev güvencesi, özlük haklarında iyileştirme ve yüksek lisans/doktora teşviki** gibi adımlarla desteklenmelidir.

Ayrıca uzun yıllar boyunca bu alanda uzmanlaşmış, ithalat-ihracat süreçlerini mevzuatın her yönüyle analiz eden muayene memurlarına **Gümrük Müşavirliği Sınavına girme hakkı** tanınması adaletin bir gereğidir. Bu talebimiz, sadece mesleki gelişimin değil, aynı zamanda kamu kaynaklarının değerlendirilmesi ve meslek tecrübesinin özel sektöre aktarımı açısından da önem arz etmektedir.

Dernek olarak bu haklı taleplerimizin takipçisi olmaya devam ediyoruz. Kamuoyuna, idareye ve tüm paydaşlarımıza şeffaflık içinde anlatmaya gayret ettiğimiz bu sorunlar, yalnızca bizim değil, **Türkiye'nin dış ticaret güvenliğinin geleceğiyle doğrudan ilişkilidir**.

Bu sayımızda emeği geçen tüm yazarlarımıza, editörlerimize ve destek veren meslektaşlarımıza gönülden teşekkür ederim. Dergimizin uzun yıllar boyunca bir **bilgi kaynağı, mesleki hafıza ve çözüm platformu** olmasını temenni ediyor, tüm okuyucularımıza saygılarımı sunuyorum.

Birliğimiz daim olsun.
Saygılarımla.

İlhan DOĞANGÜZEL
Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı

DİVAN

**Gümrük Araştırmaları ve
Eğitim Dergisi**

Gümrük Muayene Memurları
Derneği'nin altı ayda bir yayınlanan
ücretsiz yayınıdır.
ISSN: 2717-6606

İMTİYAZ SAHİBİ

GMMMD ADINA
İlhan DOĞANGÜZEL
Yönetim Kurulu Başkanı

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Ali ALGAN

EDİTÖR

Fatma TAN

Dizgi, Mizanpaj ve Tasarım

Fatma TAN
fatma.tan@gmail.com

Baskı

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık
Ltd. Şti.
Yenimahalle/ANKARA

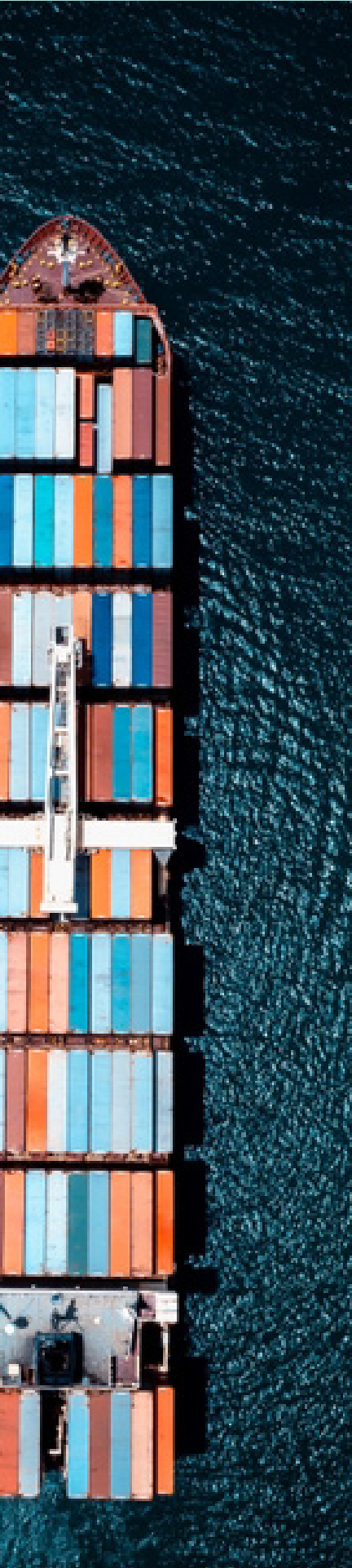
İLETİŞİM BİLGİLERİ

Yeşilköy Mahallesi Atatürk Caddesi
No:12 B1 Blok No:118
Bakırköy/İSTANBUL
0850 780 46 63
www.gmmd.org.tr

İÇİNDEKİLER

Gümrük Muayene Memurlarının Kariyer Meslek Talebi TBMM Plan Bütçe Komisyonunda	4-5
Mesleki Gelişmeler	6-19
Divan'dan Haberler	20-24
Divan Röportaj/Türk Büro-Sen Genel Başkanı Türkeş GÜNEY	26-27
Divan Röportaj/Asset Global Lojistik Yönetim Kurulu Başkanı Uğur TEKİN	29-30
Gümrük Vergilerinin Ekonomik Etkileri ve ABD' nin Stratejik Yaklaşımı/Ali ALGAN	32
YY'S'nin Firmalara Olan Etkisi/Kutluhan TANISALI	35-37
AB'nin Akdeniz Açılımı ve Türk Dünyasında KKTC Gerilimi /Ahmet SAĞLAM	38-41
ABD İlave Gümrük Vergilerinin Dünya Ticaretine ve Ülkemize Etkileri/Süleyman Ecevit ŞANLI	43-46
Yer Üstünden Notlar/Alper SÜMBÜL	48-49
Gümrük İşlemleri 2024 Analizi/İlhan DOĞANGÜZEL	50-57
İhracatın Yeni Gücü : Savunma Sanayi/Şevket AYDIN	58-60
Kişisel Kullanıma Mahsus Yabancı Plakalı Taşıtlar /Elif Bahar ŞAHSÜVAR	62-63
E-İhracatta Glokalizm Stratejisi/Mehmet Reha BİLİR	64-68
Engelli Muafiyetiyle Araç İthalı Üzerine Notlar/Semih EKTİREN	70-72
Gümrük Müşavirleri Kimdir?/Hediye ADALI	74-75
İş Yerinde Psikolojik Şiddet (Mobbing) ve Muayene Memurlarının Karşılaştığı Sorunlar/Feyzullah TAŞYÜREK	77-84
Gümrük Tarife Hatalarının Yasal ve Mali Riskleri/Mustafa SEZEN	86-90
Üniversal Test Cihazları/Cemil GÖKSU	92-95
Ek Mali Yükümlülük Eş Etkiyi Doğurur Mu?/Hüseyin YAVUZ	97-100
Analizler	102-108

TBMM’de Gümrük Muayene Memurlarına Destek

MHP Genel Başkan Yardımcısı İsmail Faruk Aksu’dan Kariyer Meslek Vurgusu

TBMM Gündeminde Somut Destek

Plan ve Bütçe Komisyonu’nda uzun süredir başkanvekili olarak görev yapan Aksu’nun, Meclis içindeki çalışmaları kapsamında, Gümrük Muayene Memurlarının meslek statüsünün yükseltilmesine ilişkin teklif ve önerilere destek verdiği öğrenildi. Aksu’nun, bu konunun yalnızca mali değil aynı zamanda **idari reform** gerektirdiğini ifade ettiği bildirildi.

GMMD: “Sayın Aksu’nun Desteği Meslektaşlarımız İçin Moral Kaynağı”

Gümrük Muayene Memurları Derneği (GMMD) tarafından yapılan açıklamada, Sayın Aksu’nun sergilediği tutumun, meslektaşlar için umut verici olduğu vurgulandı:

“Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısı Sayın İsmail Faruk Aksu’nun Meclis düzeyinde gösterdiği duyarlılık ve kurumsal destek, camiamız adına büyük bir önem arz etmektedir. Gümrük

teşkilatımızın denetim kanadını temsil eden muayene memurlarının hak ettiği kariyer statüsüne ulaşması için yapılan her katkı, kamu yararına bir adımdır.”

Yasal ve Kurumsal Beklentiler

Gümrük Muayene Memurları, hali hazırda **B Grubu memur statüsünde** görev yapmalarına rağmen, **vergi tahakkuku, eşya sınıflandırması, risk analizi sonuçlarının uygulanması, laboratuvar süreçlerinin takibi ve antrepo denetimi gibi** konularda doğrudan sorumluluk taşımaktadır. Bu görev tanımı, **kamu personel rejiminde “kariyer meslek”** olarak tanımlanan mesleklerle büyük benzerlik taşımaktadır.

Ayrıca, birçok bakanlıkta benzer görevleri yürüten kadroların kariyer statüsüne sahip olması, muayene memurları açısından **eşitlik ilkesinin hayata geçirilmesi** açısından bir referans olarak değerlendirilmektedir.

Gümrük Muayene Memurlarının uzun süredir dile getirdiği “kariyer meslek” statüsü talebi, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde yankı bulmaya devam ediyor. **Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanvekili Sayın İsmail Faruk Aksu**, muayene memurlarının haklı taleplerine sahip çıkarak, statülerinin yeniden düzenlenmesi gerektiğini vurguladı. Aksu’nun bu konudaki açıklamaları ve Meclis düzeyindeki girişimleri, kamu görevlileri arasında büyük takdir topladı.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Ticaret Bakanlığı Bütçe Görüşmelerinde **Milliyetçi Hareket Partisi Ekonomik İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, Plan Bütçe Komisyonu Başkan V. İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk AKSU** tarafından **Gümrük Muayene Memurlarının Kariyer Meslek Talebi**, 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’nun 3.maddesinde yer alan Aldatıcı işlem tanımına açıklık getirilmesi, **Gümrük Müşavirliği şartlarına ilişkin talepler ve Gümrük Müşavirlerinin Oda şeklinde örgütlenmesini** sağlayacak meslek kanunu talebi gündeme getirilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

Komisyon: Plan ve Bütçe

Tarih: 12/11/2024 Saat:

28. Dönem

3. Yasama Yılı

10'uncu Toplantı

Sayın Aksu, buyurun lütfen.
İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli Bakan Yardımcıları, bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Sürdürülebilir ihracatı artırmak, ithalat baskısına karşı üreticimizi korumak, gümrüklerimizin etkinliğini, iç ticarette istikrar ve rekabeti sağlamak, ürün güvenliğiyle tüketiciyi korumak, esnaf ve KOBİ'lerimizi güçlendirmek gibi görevleriyle hem hitap ettiği kitle hem de görev ve sorumlulukların ehemmiyeti itibarıyla Bakanlığınız oldukça kapsamlı bir role sahiptir. Ülkemiz ihracata yönelik teşvik edici politikalarla birlikte dünya ticareti içerisindeki payını her geçen gün artırmaktadır. Bununla birlikte, Türkiye'nin 2053'te hedeflediği dış ticaret hacminin yakalanabilmesi için ilave pazarlar yanında dış ticarette işlem sürelerinin, gümrük hizmetlerinin ve lojistik sürecinin daha etkinleştirilmesi ve maliyetlerin düşürülmesi gibi atılımların sürdürülmesi büyük önem arz etmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, üretimin ve ihracatın ithalat bağımlılığının azaltılarak sürdürülebilir büyüme ve ihracat artışını sağlayacak politikaları uygulamayı daha açık ve rekabetçi bir yapı içerisinde dünya ekonomisiyle bütünleşmeyi öngörüyoruz. Ülkemizin küresel değer zincirinde hâkim konuma gelmesini, dost ve yakın ülkelerle tedarik ilişkilerini geliştirerek arz güvenliğinin sağlanmasını, hizmet ihracatını çeşitlendirerek turizm, sağlık, eğitim, lojistik danışmanlık, yazılım ve finans gibi pek çok alanda küresel merkezlerden biri olmasını hedefliyoruz.

Ticaret savaşlarının yoğunlaştığı, ekonomik operasyonların kur, faiz ve sıcak para üzerinden tetiklendiği bir dönemde ekonomik güvenliğin de önceliği alınmasının gerekli olduğunu değerlendiriyoruz. Pandemiyle birlikte alternatif üretim üssü olma potansiyeli artan Türkiye, bu süreçte uyguladığı politikalarla riskleri fırsata çevirmiş ve ihracat performansını güçlü bir konuma taşımayı başarmıştır. Yatırım, üretim, istihdam ve ihracata dayalı ekonomi programıyla ihracat politikalarında önemli etkinlik sağlanmıştır. Bu gelişmelerin sonucu olarak, 2023 yılında yavaşlayan, bozulan dış talep koşullarına rağmen Türkiye'nin ihracatı yüzde 0,6 artış kaydetmiş ve 255,6 milyar dolarla program hedefleriyle uyumlu bir seviyede gerçekleşmiştir. 2023 yılında, küresel mal ihracatından aldığımız pay ise yüzde 1,07 düzeyine yükselmiştir. Artış eğiliminin devam ettiği 2024 yılında Ekim ayı itibarıyla yıllık ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3,1 artarak 262,3 milyar dolar olmuştur. İthalat tarafında ise geçtiğimiz yıl başlayan düşüş eğilimi devam etmektedir. Bu gelişmeler sonucu ekim ayında yıllık dış ticaret açığı önceki yıla göre yüzde 31,1 azalarak 77,7

milyar dolara düşmüştür. Yıllıklandırılmış ihracatın ithalatı karşılama oranı da yüzde 77,2'ye yükselmiştir. Dış ticaret dengesindeki olumlu görünüm cari dengeyi pozitif yönde etkilemiş, bu gelişmeler dış finansman ihtiyacının azalması yoluyla makroekonomik istikrarımıza önemli katkılar sağlamıştır.

Ekonomide sağlanan olumlu seyir yatırımcıların Türkiye ekonomisine duyduğu güveni artırmış, ülke risk primimiz düşmüş, rezervlerimiz güçlenmiş, borçlanma maliyetlerimizde önemli düzeyde iyileşme gerçekleşmiştir. Tüm bu iyileşme eğiliminin sürdürülebilir kılınması yerli üreticiyi koruyacak ve destekleyecek etkin politikaların uygulanmaya devam edilmesiyle mümkün olabilecektir. Kuşkusuz, Türkiye çok daha yüksek ihracat yapabilme potansiyeline, bunu harekete geçirebilecek kapasite ve yetkinliğe de sahiptir.

Ülke olarak üretim ve ihracatımızı artırarak küresel pazarda daha güçlü bir konuma gelme hedefi doğrultusunda Ticaret Bakanlığımıza ayrılan bütçenin sadece ticaret hacmini artırmakla kalmayıp ülkemizin ekonomik büyümesine de önemli bir katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Türkiye, bir yandan otomotiv, beyaz eşya ve makina gibi geleneksel sektörlerdeki liderliğini sürdürürken diğer yandan savunma sanayi, yazılım ve bilişim gibi yeni nesil yüksek katma değerli sektörlerde de dünyayla yarışmaktadır. E-ihracatın gelişmesi için sağlanan dijital altyapı ve lojistik kolaylıklar da Türk girişimcilerinin dünyanın dört bir yanına ürünlerini ulaştırmalarını mümkün kılmaktadır. Son yıllarda modernize edilen sınır kapılarımız ve lojistik altyapımız da ihracatımızın gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Lojistik altyapımıza yapılan bu yatırımlar sadece ticaretin değil, turizmin ve diğer sektörlerin de gelişmesini desteklemektedir. Bu vesileyle ihracattaki bu başarının büyük bir millî gayretin ürünü olduğunu biliyor ve emeği geçenlere teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; gümrük işlemleri Bakanlığın en başta gelen fonksiyonlarından birini oluşturmaktadır. Gümrük idarelerimizi güçlendirmek, gümrük hizmetlerinin daha etkili bir şekilde sunulabilmesini temin etmek amacıyla önemli mesafeler katedilmiştir. Bunun yanı sıra, gümrük teşkilatıyla ilgili bize intikal eden birkaç hususu dikkatlerinize sunmak isterim. Bunlardan birincisi, aldatıcı işlem ve davranışla ilgili yaptırımlarda ortaya çıkan sorunlara ilişkindir. 5607 sayılı Kanun ile 4458 sayılı Kanun arasında aldatıcı işlem ve davranış yönüyle uygulanan müeyyide bakımından yargı kararlarıyla da belirginleşen farklılık, mağduriyet ve sorunlara sebep olmaktadır. Bu sorunların giderilerek uygulama birliği sağlayacak şekilde mevzuata açıklık getirilmesi yerinde olacaktır.

Diğer yandan, gümrük müşaviri olabilmekle ilgili iki sorun iletilmektedir. Birisi, dışarıdan sınavlara girenlerin ilettiği, çalışanlara çok hak tanıldığı, bu nedenle pozisyonların doldurul-

duğu yönünde, diğeri ise kurum çalışanları arasında bazı birimlere avantaj sağlandığıyla ilgilidir. Bu konuda da gümrüklerin ihracat hedeflerimizi destekleyen, adaleti esas alan dürüstlük abidesi birimler olarak öne çıkmasına yardımcı olacak bir sistemin kuvvetlendirilmesi yerinde olacaktır. Ayrıca, kamusal hizmet üreten gümrük müşavirlerinin oda şeklinde örgütlenmesini sağlayacak meslek kanununun çıkarılması, mesleğin yetki ve sorumluluk alanlarını daha net belirleyecek, dış ticaretin daha güvenli ve etkin şekilde devam etmesine katkı sağlayacaktır. Öte yandan, muayene memurlarına Bakanlık içerisindeki diğer kariyer meslekler gibi bir hüviyet kazandırılması, mevcut istihdam şartlarıyla örtüşen, aynı zamanda da mesleğin yetki ve sorumluluklarıyla uyumlu olacaktır diye değerlendiriyoruz.

Sayın milletvekilleri, toptan ve perakende ticaret sektörüne ilişkin gelişme ve sorunlara da dikkat çekmek istiyorum. Salgının toptan ve perakende ticarette oluşturduğu arz-talep dengesizliği tümüyle aşılardan ortaya çıkan Rusya-Ukrayna savaşı, ardından patlak veren İsrail'in Filistin'i işgali küresel ticareti etkilemiştir. Bu gelişmelerle beraber ülkemizde de toptan ve perakende ticaretinde zorluklarla karşılaşmış, arz yönündeki daralmalar, temel ihtiyaç ürünlerini stoklamaya yönelik sağlıklı bir ticaret ortamı oluşmasını zorlaştırmıştır. Perakende sektörü ekonomimizin temel taşlarından biri olup milyonlarca vatandaşımıza istihdam sağlamakta, tüketici ihtiyaçlarını karşılamakta ve yerel ekonomiye canlılık katmaktadır ancak bu büyüklükteki bir sektörün sağlıklı bir yapıda sürdürülebilmesi için etkin bir denetim mekanizması olmazsa olmazdır ve perakende sektöründeki denetimler öncelikle tüketicilerin korunması için kritik öneme sahiptir. Vatandaşlarımızın güvenle alışveriş yapabilmesi, aldıkları ürünlerin kalitesinden emin olması, güvenilir ve adil fiyatlarla karşılaşması en temel haklarından biridir. Özellikle temel tüketim ürünlerinde fiyat istikrarının sağlanması, yanıltıcı fiyat uygulamalarının önüne geçilmesi, gıda ve ürün güvenliği denetimlerinin artırılması toplum sağlığı açısından da büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, küçük esnafaftan büyük zincir mağazalara kadar geniş bir yelpazede faaliyet gösteren perakende sektöründe fırsat eşitliği ve adil rekabetin korunması için de denetimlerin etkinleştirilmesi şarttır. Hatırlanacağı gibi, bu süreçte en çok şikâyet edilen husus, temel tüketim malları ve gıda ürünlerine ilişkin haklı gerekçeye dayanmayan fahiş fiyat artışlarıyla birlikte aynı ürüne ilişkin çok farklı fiyat uygulamaları olmuş, bu durum cezai müeyyidelerin caydırıcılığını ve denetimin etkinliğini günde me getirmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek yasalara Perakende Ticaret Kanunu'nda yapılan düzenlemelerle müeyyideler daha caydırıcı hâle getirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

Gümrük Muayene Memurları Derneği'nden MHP Genel Başkan Yardımcısı Yaşar Yıldırım'a Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı İlhan Doğangüzel, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Mesleki ve Sivil Toplum Kuruluşları ile İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ankara Milletvekili Yaşar Yıldırım'ı makamında ziyaret etti. Samimi bir atmosferde gerçekleşen ziyarette, gümrük camiasının mevcut durumu, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri geniş kapsamlı olarak ele alındı.

Ziyaret sırasında Başkan İlhan Doğangüzel, Yaşar Yıldırım'ın gümrük camiasına duyduğu yakın ilgi ve desteğe teşekkür etti. Ayrıca Yıldırım'ın, 1980 öncesinde dönemin Gümrük ve Tekel Bakanı merhum Gün Sazak'ın görev yaptığı dönemde bizzat Gümrük Muayene Memuru olarak görev yaptığını hatırlatarak, bu deneyimin camia açısından çok kıymetli olduğunu vurguladı.

Yaşar Yıldırım, gümrük camiasının ülke ekonomisi ve güvenliği açısından hayati öneme sahip olduğunu belirterek, Muayene Memurlarının çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve özlük haklarının geliştirilmesi gerektiğini ifade etti. "Bir zamanlar benim de meslektaşım olan gümrük muayene memurlarının sorunlarına yabancı değilim," diyen Yaşar Yıldırım, camianın sorunlarının çözümü noktasında gerekli girişimleri destekleyeceklerini dile getirdi.

Ziyaret sonunda Dernek Başkanı İlhan Doğangüzel, MHP Genel Başkan Yardımcısı Yaşar Yıldırım'a, gümrük camiasına verdiği desteklerden dolayı teşekkür ederek, derneğin faaliyetleri hakkında detaylı bilgi verdi. Yaşar Yıldırım ise Gümrük Muayene Memurları Derneği'nin çalışmalarını yakından takip ettiğini ve her türlü desteği vermeye hazır olduğunu belirtti.

Bütçe Görüşmelerinde Gümrük Muayene Memurlarının Eğitim Sorunu Dile Getirildi!

MHP Kayseri Milletvekili Baki Ersoy Ticaret Bakanlığı bütçe görüşmelerinde muayene memurlarının eğitim sorununu dile getirdi.

MHP Kayseri Milletvekili Baki Ersoy; TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Ticaret Bakanlığı bütçe görüşmelerinde yaptığı konuşmasında; gümrük müşavir, müşavir yardımcısı ve taşra gümrük memurlarının beklentilerinden de bahseden Ersoy; "Gümrük müşavirleri, Türk gümrük sistemi ve dış ticaret işlemlerinin vazgeçilmez aktörleri olarak, uluslararası anlaşmalar ve Avrupa Birliği ile ilgili uyuma dayalı mevzuatı yakından takip edip uygulayan profesyonellerdir. Bu görev kapsamında yurtiçi ve yurtdışı firmalarla yoğun olarak çalışmakta ve işlemleri gereği sık sık yurt dışı seyahatleri yaparak aktif bir rol üstlenmektedirler. Yurt dışı seyahatlerinde yaşanan vize işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla, başarılı hizmetler üreten ihracatçılara verilmesi planlanan "Yeşil Pasaport" uygulamasından, bugüne kadar ihracat hedeflerinin yakalanmasında etkin rol oynayan gümrük müşavirlerinin de faydalanmasının sağlanması büyük önem arz etmektedir. Bu uygulama, gümrük müşavirlerinin dünyadaki gelişmeleri ve dönüşümleri daha yakından takip etmelerine, başta ihracat olmak üzere dış ticaret işlemlerinin gelişimine katkı sağlayacağı gibi, mesleki gelişim ve motivasyonlarını artıracaktır. Ülke çapında 3 bin 354 gümrük müşaviri, 10 bin 277 gümrük müşavir yardımcısı olduğu düşünüldüğünde sadece gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları ile sınırlı olmak ve meslekte 15 yılını tamamlanmış olan meslektaşlarımıza yeşil pasaport verilmesi yerinde olacaktır.

Bunun yanı sıra, Gümrük Muayene Memurları kuruma 2018 yılından itibaren sözleşmeli olarak istihdam edilmektedir. Bu durum aynı unvanla aynı kurumda çalışan ve sözleşmeli olmayan memurlarla aralarındaki iş barışının önüne geçebilmekte, memurlarımızın motivasyonunu olumsuz etkileyebilmekte ve sözleşmeli memurlarımızın işe alım sürecinde yeterli eğitimleri alamamasına sebep olabilmektedir. Gümrük Muayene Memurları ithalat ve ihracatta gümrüğe sunulan eşyaların fiziki olarak kontrolünü yapan, alınması gereken vergilerin tahakkukunu gerçekleştiren kamu görevlileridir. Dış Ticarete konu olan her eşyanın kontrol ve denetimini yapan muayene memurları yapmış oldukları işlemlerden müteselsilen sorumludurlar. Bu sebeple söz konusu görevlilerin eğitim ve

yeterliliğe tabi tutulması ülkemizin dış ticaretine ve kaçakçılıkla mücadele politikalarına olumlu yönde katkı sağlayacağını düşünüyorum. Son olarak, ülkemizin jeopolitik konumu, komşu ülkelerimizin içinde bulunduğu durum ve ülkemizin yıllardır mücadele ettiği terör sorunu göz önüne alındığında; sınırlarımız başta olmak üzere birçok gümrük idarelerimize geçmiş yıllarda birçok terör saldırısı düzenlenmiş ve kaçırma olayı yaşanmıştır. Gümrük çalışanları içerisinde yalnızca gümrük muhafaza memurları silah taşıma yetkisine sahiptir. Gümrük Taşra Teşkilatı'nda görevli çalışanların tamamına silah taşıma hakkı verilmesi, saldırı ihtimaline karşı caydırıcılık sağlayacak olup, güvenlik endişesi yaşamadan çalışmalarını sağlayacak ve ülke güvenliğine katkı sağlayacaktır" dedi.

Gümrük Muayene Memurları Derneği Yönetim Kurulu, Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak'ı Ziyaret Etti

Gümrük Muayene Memurları Derneği (GMMD) Yönetim Kurulu, Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Sezai Uçarmak'ı makamında ziyaret etti. Ziyarete Dernek Başkanı İlhan Doğangüzel, Dernek Başkan V. Feyzullah Taşyürek, Dernek Başkan Yardımcıları Emrah Dursun, Hakan Akkum, Kağan Arıcı, Ferhat Çaylan ve Yönetim Kurulu Üyeleri Halit Kavrın ve Hasan Toprak katıldı.

Görüşmede, muayene memurlarının görev tanımları, özlük hakları, mesleki gelişim süreçleri ve sahada karşılaşılan sorunlar ele alındı. Dernek yetkilileri, muayene memurlarının denetmenlik statüsüne geçişi, fazla mesai ücretlerinin artırılması ve ek ödemelerin iyileştirilmesi gibi taleplerini iletti.

Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak, muayene memurlarının gümrük sistemindeki önemine vurgu yaparak, iletilen taleplerin değerlendirilmesi için gerekli adımların atılacağını belirtti.

Bu ziyaret, GMMD'nin mesleki sorunların çözümüne yönelik üst düzey temaslarını sürdürdüğünü ve gümrük teşkilatının güçlendirilmesi adına önemli adımlar attığını göstermektedir.

Gümrük Muayene Memurları Derneği'nden Gümrükler Genel Müdürü Mustafa Gümüş'e Anlamlı Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği kurumsal ziyaretleri kapsamında bir kez daha T.C. Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürü Sayın Mustafa Gümüş'ü makamında ziyaret etti. Ziyaretlere Dernek Başkanı İlhan Doğangüzel, Dernek Başkan V. Feyzullah Taşyürek, Dernek Başkan Yardımcıları Emrah Dursun, Hakan Akkum, Kağan Arıcı, Ferhat Çaylan, Yönetim Kurulu Üyeleri Halit Kavran, Hasan Toprak ve vefat eden Dernek Başkan Yardımcısı ve Divan Dergisi Genel Yayın Yönetmeni merhum İrem Şahin katıldı.

Ziyaretin ana eksenini, muayene memurlarının sahadaki görevleri sırasında karşılaştıkları sorunlar, mevzuat uygulamaları, dijital dönüşüm sürecindeki beklentiler ve mesleki gelişim alanları oluşturdu. Dernek Başkanı İlhan Doğangüzel, yapılan görüşmede, muayene memurlarının dış ticaretin güvenli ve düzenli şekilde yürütülmesindeki hayati rollerine dikkat çekti.

Ziyaretin öne çıkan başlıkları şunlar oldu:

- Fiziki ve belge kontrol süreçlerinde yaşanan mevzuat boşlukları,
- Risk analizi ve kırmızı hat uygulamalarında sahadaki tespitler,
- Yeni atanan muayene memurlarının eğitim süreçlerinin iyileştirilmesi,
- Gümrük müşavirliği sınavına doğrudan giriş hakkı gibi kariyer gelişimi talepleri,
- Sahada karşılaşılan can ve mal güvenliği risklerine yönelik alınması gereken idari ve teknik önlemler.
- Gümrük müşavirliği mesleğine geçişte, **muayene memurlarına doğrudan sınav hakkı verilmesi** talebi.

Bu kapsamda, muayene memurlarının gümrük mevzuatına, denetim tekniklerine ve dış ticaret işlemlerine dair yıllara dayanan uzmanlıklarının, gümrük

müşavirliği mesleğinde değerlendirilmesi gerektiği ifade edildi. Dernek, 1615 sayılı eski Gümrük Kanunu döneminde mevcut olan bu hakkın, 4458 sayılı Gümrük Kanunu sonrasında kaldırılmasının mesleki adalet ve liyakat ilkeleriyle bağdaşmadığını belirtti. Görüşmede ayrıca bu talebin, kamuda birikmiş bilgi ve tecrübenin özel sektöre aktarılması açısından da önemli bir kazanım olacağı vurgulandı.

Genel Müdür Gümüş'ten Olumlu Yaklaşım

Gümrükler Genel Müdürü Sayın Mustafa Gümüş, GMMMD heyetinin ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getirerek, sahada edinilen tecrübelerin ve sorunlara dair gözlemlerin merkez teşkilatın karar süreçlerine katkı sunduğunu ifade etti. Yapıcı diyalog ortamı içerisinde geçen ziyaret, ortak çalışma ve iletişim köprüsünün güçlendirilmesi yönünde olumlu bir atmosferde gerçekleşti.

Gümrük Muayene Memurları Derneği'nden Personel Genel Müdürü Yasin Aydoğan'a Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı İlhan Doğangüzel, Dernek Başkan V. Feyzulah Taşyürek, Dernek Başkan Yardımcıları Emrah Dursun, Hakan Akkum, Kağan Arıcı, Ferhat Çaylan ve Yönetim Kurulu Üyeleri Halit Kavran ve Hasan Toprak, **T.C. Ticaret Bakanlığı Personel Genel Müdürü** Sayın Yasin Aydoğan'ı makamında ziyaret etti.

Ziyaret sırasında, muayene memurlarının özlük hakları, görev tanımları, kariyer planlaması ve mesleki gelişim süreçleri gibi konular ele alındı.

Ayrıca, sahada karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

Sayın Yasin Aydoğan, Muayene Memurlarının gümrük teşkilatındaki önemine vurgu yaparak, iletilen taleplerin değerlendirilmesi için gerekli çalışmaların yapılacağını belirtti.

Ziyaret, karşılıklı iyi niyet temennileriyle sona erdi. GMMD Başkanı Doğangüzel, misafirperverliği ve destekleri için Personel Genel Müdürü Sayın Yasin Aydoğan'a teşekkür etti.

TÜRK BÜRO-SEN ve GMMD'den Ticaret Bakanlığı'na Ziyaretler

Kamu çalışanlarının haklarını savunma ve mesleki gelişim alanlarında çözüm üretme amacıyla faaliyetlerini sürdüren TÜRK BÜRO-SEN ile Gümrük Muayene Memurları Derneği (GMMD), T.C. Ticaret Bakanlığı nezdinde önemli ziyaretler gerçekleştirdi.

Ziyaretler kapsamında GMMD Başkanı İlhan Doğangüzel, Türk Büro-Sen Genel Başkanı Türkes Güney, Türk Büro-Sen Genel Başkan Yrd. Özgür Çelikbaş ve Türk Büro-Sen Ticaret Şube Başkanı Seyfettin Sarı ile Gümrükler Genel Müdürü Sayın **Mustafa Gümüş** ve Personel Genel Müdürü Sayın **Yasin Aydoğan** ile ayrı ayrı makamlarında bir araya geldi.

Görüşmelerde, gümrük muayene memurlarının çalışma koşulları, sahadaki görev tanımları, özlük hakları ve özellikle **muayene memurlarının doğrudan Gümrük Müşavirliği sınavına katılma hakkı** konularında yaşanan sorunlar gündeme getirildi. Ayrıca, meslek grubunun “**kariyer meslek**” olarak tanımlanması, görevde yükselme süreçlerinin liyakat esaslı ve adil bir biçimde yeniden ele alınması gerektiği vurgulandı.

Türk Büro-Sen Genel Başkanı Türkes Güney görüşmelerde yaptığı açıklamada, gümrük muayene memurlarının dış ticaretin denetim, vergi güvenliği ve yasa dışı ticaretle mücadele alanlarında kilit rol üstlendiğini belirterek, “Görevdeki

arkadaşlarımız sahada büyük bir sorumlulukla çalışıyor. Hem özlük haklarının iyileştirilmesi hem de kariyer yollarının açık hale getirilmesi elzemdir” dedi.

Her iki görüşmede de yöneticiler, iletilen taleplerin dikkatle değerlendirileceğini belirterek, istişare mekanizmasının sürdürülmesinden memnuniyet duyduklarını ifade etti.

Görüşmelerin sonunda karşılıklı iyi niyet mesajları iletilirken, GMMD ve TÜRK BÜRO-SEN heyeti, çözüm odaklı bu tür temasların kamu hizmetinin verimliliği açısından önemli olduğunu bir kez daha vurguladı.

GMMD'den İzmir Ticaret ve Sanayi Odası'na Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği (GMMD) Başkanı İlhan Doğangüzel, Dernek Başkan Yardımcısı Hakan Akkum, Muayene Memurları Berker Özyayla, Hakan Coşkun ve Zafer Çınarel İzmir Ticaret Odası'na ziyaret etmiştir.

Heyet, İzmir Ticaret Odası Başkanı V. Sayın Eyüp Cemal Elmasoğlu, İzmir Ticaret Odası Genel Sekreteri Prof.Dr. Mustafa TANYERİ ve Gümrük Müşaviri Cihangir LÜBİÇ' ile bir araya geldi.

Ziyarete, gümrük muayene süreçlerinin ticaret erbabı üzerindeki etkileri, dış ticaretin kolaylaştırılması, dijital gümrük uygulamaları ve saha denetimlerinin etkinliği gibi başlıklar ele alındı. Başkan Vekili Elmasoğlu, İzmir'in dış ticaret

potansiyeline vurgu yaparak, gümrük idarelerinin güvenilir ve hızlı işlemlerinin ihracatçılar için hayati öneme sahip olduğunu ifade etti.

GMMD heyeti ise, muayene memurlarının ticaretin düzenli ve adil işlemesine sağladığı katkıya dikkat çekerek, sektörel geri bildirimlerin dikkate alınmasının hem kamu hem de özel sektör açısından fayda sağlayacağını

belirtti. Heyet, ayrıca Derneğin yürüttüğü akademik çalışmalar ve sahada karşılaşılan uygulamalara dair bilgi paylaşımında bulundu.

Ziyaret sonunda karşılıklı iyi niyet temennileriyle bilgi alışverişine dayalı işbirliklerinin devam ettirilmesi konusunda mutabakata varıldı.

Gümrük Muayene Memurlarından Üst Düzey Ziyaretler: Teşekkür Plaketi Takdim Edildi

Gümrük Muayene Memurları Derneği (GMMD), gümrük teşkilatında görev yapan üst düzey yöneticilere yönelik gerçekleştirdiği ziyaretler kapsamında, kurumlar arası dayanışmayı ve teşkilat içi iletişimi güçlendirmeye devam ediyor. Bu kapsamda Gümrükler Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan üç değerli yönetici makamlarında ziyaret edilerek, muayene memurlarına vermiş oldukları destek ve katkılar dolayısıyla kendilerine teşekkür plaketi takdim edildi.

Gümrükler Genel Müdür Yardımcısı Münir Oğuz'a Ziyaret

Dernek heyeti, Gümrükler Genel Müdür Yardımcısı Sayın Münir Oğuz'u makamında ziyaret etti. Ziyarette, muayene memurlarının mesleki gelişimi, denetim süreçlerindeki etkin rolleri ve son dönemdeki uygulamalara dair karşılıklı değerlendirmelerde bulunuldu. Dernek Başkanı tarafından Sayın Münir Oğuz'a teşekkür plaketi takdim edilerek, teşkilata olan katkılarından ötürü minnettarlık ifade edildi.

Gümrükler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Saim Şenel'e Ziyaret

Heyetin bir diğer durağı Gümrükler Genel Müdürlüğü Gümrük İdareleri Daire Başkanı Sayın Saim Şenel oldu. Ziyarette, risk analiz süreçleri, GTİP tespitleri ve saha denetimlerine dair görüş alışverişinde bulunulurken, Sayın Şenel'in özellikle uygulamada karşılaşılan sorunlara dair çözüm odaklı yaklaşımı takdirle karşılandı. Görüşme sonunda Sayın Saim Şenel'e GMMD adına hatıra plaketi takdim edildi.

Gümrükler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Veysel Çiftçi'ye Ziyaret

Dernek yönetimi son olarak Gümrükler Genel Müdürlüğü Yönetim Hizmetleri Daire Başkanı Sayın Veysel Çiftçi'yi makamında ziyaret etti. Sayın Çiftçi ile gerçekleştirilen görüşmede, muayene memurlarının mevzuat uygulamaları, eğitim ihtiyaçları ve görev tanımlarına ilişkin konular ele alındı. Ziyaret, karşılıklı iyi niyet ve iş birliği mesajlarının ardından Sayın Veysel Çiftçi'ye plaket takdimiyle sona erdi.

İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Sn. Hayrettin Yıldırım'a Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı İlhan Doğangüzel ve Dernek Başkan V. Feyzullah Taşyürek, İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Sayın Hayrettin Yıldırım'ı makamında ziyaret ederek, İstanbul'un dış ticaretteki payı ve iş hacmine yönelik kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirdi. Ziyarette, muayene memurlarının İstanbul'daki yoğun iş yükü karşısında karşılaştıkları zorluklar ve çözüm önerileri gündeme alındı.

Ege Bölge Müdürü Enver Kök'ü Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı İlhan Doğangüzel ve Dernek Başkan Yrd. Hakan Akkum, Ege Bölge Müdürü Sayın Enver Kök'ü ziyaret etti. Görüşmede, İzmir Limanı başta olmak üzere bölgedeki dış ticaret trafiğinin artırdığı iş yükü ve bu kapsamda yürütülen denetim faaliyetleri ele alındı.

Doğu Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Sn. Hüseyin Topçuoğlu'na Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı İlhan Doğangüzel, Yönetim Kurulu Üyesi Halit Kavran, Denetleme Kurulu Üyesi Şevket Aydın ve Muayene Memuru Hasan Aldıkaçtı, Doğu Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Sayın Hüseyin Topçuoğlu'nu makamında ziyaret etti. Gerçekleştirilen görüşmede, bölgede yürütülen muayene işlemleri, sahadaki görev dağılımları ve personel ihtiyaçları üzerine verimli değerlendirmeler yapıldı.

Doğu Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Sn. Temel Akkuş'a Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı İlhan Doğangüzel ve Yönetim Kurulu Üyesi Emrah Coşgun, Doğu Anadolu Bölge Müdürü Sayın Temel Akkuş'a nezaket ziyaretinde bulundu. Ziyarette, Doğu Anadolu bölgesinde gerçekleştirilen dış ticaret işlemleri ve gümrük denetim süreçleri değerlendirildi. Ayrıca, bölgedeki muayene memurlarının mesleki gelişim talepleri ve hizmet içi eğitimler ele alındı.

Doğu Marmara Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Sn. Fatih Yalçinkaya'ya Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı İlhan Doğangüzel ve Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Toprak, Doğu Marmara Bölge Müdürü Sayın Fatih Yalçinkaya'yı makamında ziyaret etti. Yapılan görüşmede, bölgedeki sanayi yükünün oluşturduğu işlem yoğunluğu, personel kapasitesi ve muayene uygulamalarındaki güncel ihtiyaçlar gündeme alındı. Bölge Müdürü Fatih Yalçinkaya, bölgenin stratejik önemine dikkat çekerek, sahadaki performansın artırılması yönündeki her yapıcı öneriyi değerlendirdiklerini ifade etti.

Orta Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Sn. Havva Eksilmez'e Ziyaret

Gümrük Muayene Memurları Derneği Başkanı İlhan Doğangüzel, Orta Anadolu Bölge Müdürü Sayın Havva Eksilmez'i ziyaret ederek kurumsal dayanışmayı güçlendirme amacıyla istişarelerde bulundu. Ziyarette, Ankara ve çevresinde yürütülen gümrük işlemleri, dijitalleşme süreçleri ve mevzuat uyumu konularında fikir alışverişi yapıldı.

hgl

Hgl Gümrük Müşavirliği A.Ş.

Beylikdüzü Mermeciler Sanayi Sitesi, 7. Cadde, No:4, 34520, Beylikdüzü / İstanbul

Tel: +90 212 875 77 00

Fax: +90 212 875 71 70

info@hgl.com.tr

hgl.com.tr

Gümrüklerde Vergi Tahsilatında Yükseliş

Türkiye'nin gümrüklerdeki vergi tahsilatı 2025 yılında tarihi bir seviyeye ulaşırken, bu başarıda **Gümrük Muayene Memurlarının** rolü belirleyici oldu. Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan verilere göre, 2025 yılında gümrüklerden toplam **1 trilyon 200 milyar TL** vergi tahsil edildi. Bu rakam, geçen yıla göre %18'lik bir artışı temsil ediyor.

Vergi gelirlerindeki bu artış, kamu bütçesine önemli bir destek sağladı. Yetkililer, kayıt dışı ekonominin azaltılması için dijital gümrük uygulamalarının daha da yaygınlaştırılacağını belirtti.

Uzmanlar, bu artışın yalnızca artan dış ticaret hacminden değil, aynı zamanda muayene süreçlerinde gösterilen titizlik ve etkin risk yönetimi uygulamalarından kaynaklandığını belirtiyor. Gümrük muayene memurları, ithalat ve ihracat işlemlerinde beyan edilen eşyaların mevzuata uygunluğunu titizlikle denetleyerek, doğru vergi tahakkukunun sağlanmasında doğrudan etkili oldu.

Muayene memurlarının gerçekleştirdiği **fiziki kontroller, belge incelemeleri, numune alma**

ve laboratuvar sevk işlemleri gibi detaylı denetimler sayesinde, eksik veya yanıltıcı beyanda bulunan firmalar tespit edilerek ek vergi tahakkukları ve idari para cezaları uygulandı.

Bu durum, gümrük muayene memurlarının dış ticaret denetim zincirindeki vazgeçilmez konumunu bir kez daha ortaya koyuyor. Kamu gelirlerinin korunması ve adil rekabetin sağlanmasında, muayene memurlarının profesyonel ve tarafsız çalışmaları kritik bir öneme sahip olmaya devam edecek.

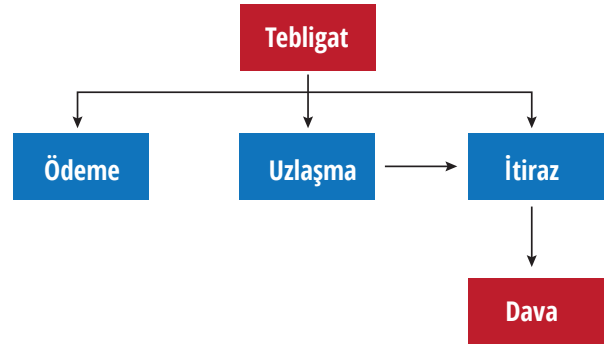
Gümrük Cezalarında 2025 Yılında Artış

2025 yılında uygulanan idari para cezaları ve vergi cezalarında belirgin bir artış gözlemlendi. Ticaret Bakanlığı verilerine göre, gümrüklerde kesilen idari para cezalarının toplamı **98 milyar TL** oldu.

En sık karşılaşılan ihlaller; eksik beyan, menşe yanıltması ve vergi kaçırma girişimleri olarak kaydedildi. Ayrıca, "Sonradan Kontrol Denetimleri" neticesinde **7,5 milyar TL** ek vergi ve ceza

tahakkuk ettirildi.

Bakanlık yetkilileri, "**Sıfır tolerans**" politikası çerçevesinde usulsüzlüklerin sıkı şekilde takip edildiğini ve cezai müeyyidelerin artırılarak uygulandığını vurguladı.

Türkiye’de Mevzuat ve Düzenlemeler

2025’te Ticaret Bakanlığı yeni düzenlemeler yayımlayarak gümrük işlem ücretleri ve cezalarında güncelleme yaptı. Örneğin, Resmî Gazete’de yayımlanan bir genel tebliğle usulsüzlük cezası ve fazla çalışma ücretleri yeniden değerlendirilme oranı (%43,93) ile artırılarak 1 Ocak 2025’ten itibaren yürürlüğe kondu (usulsüzlük cezası 1.991 TL oldu, ihracatta fazla mesai 110 TL). Mart 2025’te ise yurt dışı kargo-

larla gelen eşyaların gümrük kıymetinin hesaplanmasında değişikliğe gidildi; Resmî Gazete’de yayımlanan kararla artık nakliye ve kargo ücretleri de değerlemeye dahil edilecek. Ayrıca 7 Şubat 2025’te “Afet Zamanlarında Uluslararası Yardımlara Dair Gümrük Usulleri” genelgesi ve 1 Mart 2025 tarihli bir düzenlemeyle paket kargoların vergilendirilmesi gibi yeni usul esasları açıklandı.

Türkiye Dış Ticaretinde 2025 Yılında Yeni Rekor

Türkiye, 2025 yılında dış ticarete önemli bir başarıya imza attı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Ticaret Bakanlığı verilerine göre, 2025 yılı genelinde dış ticaret hacmi 650 milyar doları aşarak tarihi bir seviyeye ulaştı.

İhracat, bir önceki yıla göre %6,8 artarak 290 milyar dolara yükselirken, ithalat ise %4,2 oranında artışla 360 milyar doları buldu. Ticaret açığı ise önceki yıllara göre daralma eğilimi göstererek 70 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Yetkililer, ihracat artışında sanayi ürünleri, otomotiv sektörü ve savunma sanayisinin etkili olduğunu belirtti.

Ticaret Bakanı yaptığı açıklamada, “Yeni pazar arayışları, serbest ticaret anlaşmaları ve dijital ticaret platformlarının etkin kullanımı bu büyümenin temel unsurları olmuştur” dedi. Türkiye’nin, 2026 yılında 300 milyar dolarlık ihracat hedefi için çalışmalarını sürdürdüğünü bildirdi.

WTO’da Dijital Ticaret Anlaşması

Dijital içerik ticaretinde yeni bir dönem başladı. Beş yıllık müzakerelerin ardından 26 Temmuz 2024’te İngiltere ve 90 ülkenin katılımıyla **E-Ticaret Ortak Girişimi** anlaşması nihai hale getirildi. Bu küresel anlaşma, dijital ürünler üzerindeki gümrük vergilerini tamamen kaldırmayı ve ticaret süreçlerini kolaylaştırmayı amaçlıyor.

Yapılan açıklamaya göre, anlaşma yürürlüğe girdiğinde tüm katılımcılar dijital ticarette ortak kuralları uygulamayı taahhüt edecek. Metin, dijital gümrük belgeleri ve e-imza

kullanımını zorunlu kılarak kağıt bazlı işlemlere son verecek. Böylece şirketler, fiziki evrak imzalamak yerine elektronik onaylarla işlerini yürütebilecek. Anlaşma ile dijital içerik alışverişi artık gümrük vergisinden muaf olacak; bu düzen-

leme, hem işletmelerin maliyetlerini düşürecek hem de çevrim içi dolandırıcılığı azaltacak.

Uzmanlar, WTO’nun bu hamlesini “dijital ticarette tarihi bir adım” olarak değerlendiriyor. OECD verilerine göre dijital ticaret, 4 trilyon dolarlık bir hacme sahip ve hızla büyüyor. Yeni anlaşma, ülkelerarası e-ticareti daha hızlı, daha ucuz ve daha güvenli hale getirecek. Özellikle sınır ötesi veri akışı ve elektronik ticaret süreçlerinin 2024’ten itibaren büyük ölçüde dijitalleşmesi öngörülüyor.

Transit İşlemlerinde Dijitalleşme Etkisi

2025 yılında Türkiye’nin transit ticareti de önemli gelişmeler kaydetti. Türkiye Gümrükler Genel Müdürlüğü’nün raporuna göre, transit işlem sayısı %12 artışla 2,3 milyon beyannameye ulaştı.

Bu artışta Yeni Nesil Bilgisayarlı Transit Sistemi’nin (NCTS Faz 5) tam anlamıyla devreye alınması etkili oldu. Artık kara sınır kapılarında ve limanlarda transit işlemlerinin %95’i dijital ortamda gerçekleştiriliyor.

Avrupa, Orta Asya ve Orta Doğu arasındaki taşımacılıkta Türkiye’nin “lojistik köprü” rolü güçlenirken, Bakanlık yetkilileri önümüzdeki dönemde transit sürelerinin daha da kısaltılacağını belirtti.

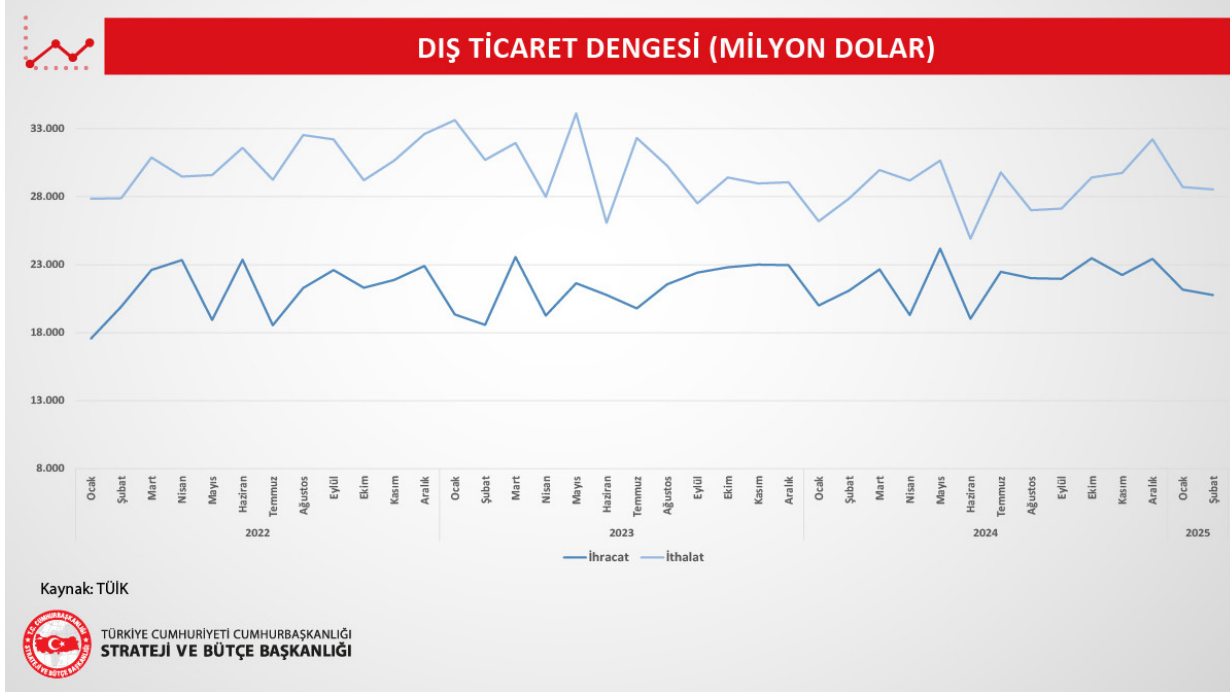

2025 Yılında İthalat Dengesi: Yatırım Malı İthalatı Arttı

2025 yılında Türkiye'nin ithalatında dikkat çeken bir değişim yaşandı. Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, yatırım malları ithalatı %9 artarken, tüketim malları ithalatı %2 geriledi. Toplam ithalat tutarı 360 milyar dolar olurken, özellikle makine, elektrikli cihazlar ve otomotiv aksamı ithalatında ciddi artış kaydedildi.

Enerji ithalatı ise küresel petrol fiyatlarındaki istikrar sayesinde %5 azaldı. Bakanlık yetkilileri, yatırım mallarındaki artışın Türkiye'nin üretim kapasitesini ve ihracat potansiyelini desteklediğini vurguladı.

Bu gelişmeler, Türkiye ekonomisinin sanayileşme ve üretime dayalı büyüme stratejisinin somut sonuçlar vermeye başladığını gösteriyor.

AB'de Transit Gümrükleme Tamamen Dijital

Avrupa Birliği'nde karayolu transit işlemleri de dijitalleşiyor. Avrupa Komisyonu'nun 20 Ocak 2025 tarihli duyurusuna göre, **Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi (NCTS) Faz-5** uygulaması tamamlandı. Yunanistan ve Kuzey Makedonya'daki pilot çalışmanın ardından Andorra, Belçika, Macaristan, Malta, Portekiz ve San Marino 21 Ocak 2025 itibarıyla NCTS-Faz5'e geçti. Böylece AB üyesi ülkeler ve Ortak Transit Sözleşmesi tarafları, transit beyanlarını tamamen yeni dijital sistem üzerinden yapmaya başladı.

Bu geçiş ile tüm transit bildirimleri NCTS-Faz4'ten Faz-5'e taşınmış oldu. Komisyon, son kalan ülkelerin geçişiyle Faz-5'in "tam havalanışa" geçtiğini duyurdu. Yeni sistem, malların taşınması sırasında gereken güvenlik ve emniyet verilerini daha ayrıntılı talep edebilme gibi gelişmiş özellikler sunuyor. Ayrıca konsinye sevkiyat yapısı çok seviyeli beyanlarla detaylı şekilde kaydedilebilecek.

Uzmanlara göre, NCTS-Faz5'in devreye girmesiyle gümrük idareleri arasında veri alışverişi güçleniyor. Transit sürecinde kağıt formlar yerine elektronik beyan kullanımı yaygınlaşıyor. Hataların önlenmesi ve kaçakçılığın tespiti açısından yeni sistem büyük avantaj sağlarken, yetkililer işlemleri gerçek zamanlı izleyip hızlı müdahale edebiliyor. Bu dijital hamle, AB içindeki taşımacılığın daha güvenli ve etkin yürütülmesine katkıda bulunacak.

ÇİĞDEM AĞDAĞ TÜRKİYE’NİN, ULUSLARARASI EN GENİŞ ETKİ ALANINA SAHİP KADIN DERNEĞİNİ KURDU...

Çiğdem AĞDAĞ

Uluslararası Ticarete Kadın
Organizasyonu Derneği Başkanı
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Başkan Vekili

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri ve İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği Başkan Vekili Çiğdem AĞDAĞ; dış ticaret yapan kadınların ve dış ticaret paydaşlarının üye olduğu “ULUSLARARASI TİCARETTE KADIN ORGANİZASYONU DERNEĞİ (UKODER)” ni kurdu.

“Güçlü Kadın Güçlü Ticaret” vizyonu ile hareket eden UKODER, 30 ülkede 3000 dış ticaret yapan kadınla iletişimde olması açısından Türkiye’deki etki alanı en geniş kadın derneği olma başarısını sağladı.

Dış ticaretin bütün paydaşlarını da derneklerinin üyesi olduğuna dikkat çeken AĞDAĞ “Amacımız; sadece dış ticaret yapan kadınlarımıza pazar oluşturmak değil, ülkelerin dış ticaret mevzuatlarıyla ilgili danışmanlık ve mentörlük hizmeti vererek kadınların ticari risklerini minimize etmek. Gümrük konusundaki mentörlüklerimizde de Gümrük Müşaviri kadın meslektaşlarımızdan destek almaktayız.” dedi.

İGMD Kadın Komitesinin kurucusu da olan Çiğdem AĞDAĞ, uluslararası ticarete dünya kadınlarının daha fazla pazara ulaşmasını sağlamak için UKODER’in önemli bir yazılım hazırladığı belirtti. AĞDAĞ bu yazılım sayesinde dünyanın dört bir köşesindeki binlerce kadın sadece kendi aralarında ticaret yapmayacağına, ayrıca sosyal ve kültürel paylaşımlarda yapabilme imkanına sahip olacağına dikkat çekti.

Gümrük ve Lojistikte Çözüm Ortağınız!

444 65 25

www.DGDemirGroup.com

Her İş Ortaklığı, bir Güvenin Eseri ve Her yük, bizim için bir Sorumluluk.

Demirler Gümrük Müşavirliği ve Demir Global Lojistik olarak dış ticaretin her aşamasında iş ortaklarımız için Gümrükleme ve Lojistik alanındaki güvenilir çözümlerimizle uluslararası ticaretin önündeki engelleri kaldırıyor ve sonuç odaklı hizmet vermeyi misyonumuz olarak görüyoruz.

“Bir itibar oluşturmak 32 yıl, onu korumak ise kararlılık ister. Bunu düşünürsen, her şeyi daha farklı yaparsın” prensibi ile mevcut yapılanmasını her sene daha da iyi olma kararlılığı ile sürdüren Demir Group “Sürekli Kalite”yi hedef edinmiştir.

Demir Group olarak;

- Gümrükleme sektöründe Demirler Gümrük Müşavirliği ile sonuç odaklı hızlı çözümlerle her iş ortaklığımız 32 yıllık kararlılığımızın eseri,
- Lojistik sektöründe Demir Global Lojistik ile dünyanın her köşesine güvenle her yükünüz, bizim sorumluluğumuz,
- Eğitim alanında Demir Group Akademi ile ücretsiz Dış Ticaret ve Gümrük Mevzuatı eğitimlerimizle her eğitimimiz bir farkındalık...

www.DGDemirGroup.com

Muayene Memuru Mehmet Reha Bilir, Liyakat Ödülünün Sahibi Oldu

Ticaret Bakanlığı Doğu Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bünyesinde görev yapan Muayene Memuru Mehmet Reha Bilir, 2025 yılı itibarıyla Dünya Gümrük Örgütü (WCO) tarafından verilen Liyakat Sertifikası'na layık görülmüştür. Bu prestijli ödül, Bilir'in gümrük ve dış ticaret alanındaki özverili çalışmaları nedeniyle takdim edilmiştir.

Mehmet Reha Bilir, yalnızca görevindeki başarılarıyla değil, aynı zamanda ihracatın geliştirilmesi ve ticari diplomasi alanındaki projeleriyle de dikkat çekmektedir. LinkedIn profilinde paylaştığı üzere, "İhracatta Tedarik Bulma Platformu" ve "E-İhracatın Sosyal Medyadaki Gücü" gibi projelerle Türkiye'nin ihracat potansiyelini artırmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Bu ödül, Mehmet Reha Bilir'in mesleki yetkinliğini ve uluslararası alandaki katkılarını tescillemekte olup, Türk Gümrük Teşkilatının uluslararası platformlardaki saygınlığını da pekiştirmektedir.

Kendisini bu önemli başarısından dolayı tebrik ediyor, mesleki yaşamında daha birçok başarıya imza atmasını diliyoruz.

KAYAS

KAYAS GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ LTD. ŞTİ.

Dış Ticaretin Güvenli Partneri

0(212) 210 75 97
www.kayasgumruk.com

Hız ☒

Güven ☒

Çözüm Odaklılık ☒

30 Yıllık Deneyimimizle
30 Ayı Noktada Hizmetinizdeyiz.

Yenibosna Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İstanbul
Vizyon Park B1Blok Ofis 2 Plaza Kat:5 N.45
Yenibosna, Bahçelievler /İSTANBUL

DİVAN RÖPORTAJI: TÜRK BÜRO-SEN GENEL BAŞKANI TÜRKİŞ GÜNEY İLE GÜMRÜK HİZMETLERİ, MUAYENE MEMURLARI VE KAMU YÖNETİMİNDE ADALET ÜZERİNE DERİNLEŞEN BİR SÖYLEŞİ

GİRİŞ: SENDİKACILIĞIN YENİ YÜZYILDAKİ ROLÜ

Divan Dergisi: Sayın Genel Başkan, öncelikle bu röportaj için zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz. Kurum olarak yıllardır kamu görevlilerinin özlük haklarını, çalışma koşullarını ve hizmet sınıfı düzenlemelerini gündeme taşıyorsunuz. Gümrük muayene memurları da bu mücadelenin önemli bir parçası. Röportaja buradan başlamak isteriz: Türk Büro-Sen'in temel perspektifi nedir?

Türkeş Güney: Teşekkür ederim. Türk Büro-Sen olarak bizler, kamu hizmetlerinin etkinliğini artırmayı, kamu görevlilerinin haklarını korumayı ve devlet-millet bütünlüğü temelinde kurumsal aidiyeti güçlendirmeyi misyon edindik. Gümrük teşkilatında görev yapan personelin durumu bu açıdan oldukça dikkat çekici. Özellikle gümrük muayene memurları, hem bürokratik hem teknik uzmanlık isteyen çok katmanlı görevler yürütüyorlar. Ancak bu kritik pozisyonun karşılığı gerek özlük haklarında gerek meslekî itibar bakımından ne yazık ki sağlanmıyor.

MUAYENE MEMURLARININ GÖREV TANIMI VE YASAL STATÜSÜ

Divan Dergisi: Gümrük muayene memurlarının görev alanları çok yönlü. Ancak mevzuatta netlik eksikliği olduğu sıklıkla ifade ediliyor. Sizce bu durumun sebebi nedir?

Türkeş Güney: Bu aslında Türkiye'deki birçok kamu hizmetinin ortak problemi. Gümrük muayene memurları, denetim, kontrol,

numune alma, belge analizi, eşya sınıflandırması gibi birçok alanda teknik uzmanlık yürütüyor. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre "genel idare hizmetleri sınıfında" yer alıyorlar; ancak yaptıkları iş teknik bir denetim işidir. Bu da ne yazık ki görevlerinin tanımlanmasında bir flu alan yaratıyor. Hem denetim yapıyorlar, hem fiziki muayene yapıyorlar, hem de laboratuvar sürecini koordine ediyorlar. Buna rağmen "DENETMEN" ya da "UZMAN" gibi unvanlarla benzer özlük haklarına erişemiyorlar.

GÜMRÜK HİZMETLERİ SINIFI: GEÇ KALINMIŞ BİR ZORUNLULUK

Divan Dergisi: Sizce bu karmaşık görevler için yeni bir hizmet sınıfı mı gerekiyor?

Türkeş Güney: Kesinlikle. Bugün nasıl Sağlık Bakanlığı'nda "Sağlık Hizmetleri Sınıfı" varsa, nasıl Adalet Bakanlığı'nda "Yargı Hizmetleri Sınıfı" varsa, Ticaret Bakanlığı'nda da "Gümrük Hizmetleri Sınıfı" ihdas edilmelidir. Bu sınıf sayesinde sadece muayene memurları değil, diğer taşra kadroları da kendi mesleki sınırlarında tanımlanır. Kurumsal aidiyet artar, görevler arasındaki karmaşa ortadan kalkar ve en önemlisi liyakat esaslı bir mesleki ilerleme sağlanır.

1615 VE 4458 SAYILI KANUNLARIN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

Divan Dergisi: Eski ve yeni gümrük kanunları arasında özellikle muayene memurlarının hakları açısından ciddi farklar olduğu iddia ediliyor. Sizce bu farklar nelerdir?

Türkeş Güney: Çok net söyleyeyim: 1615 sayılı Gümrük Kanunu döneminde, gümrük muayene memurları doğrudan gümrük müşaviri olabiliyordu. 4458 sayılı Kanun sonrası bu hak ellerinden alındı. Üstelik herhangi bir geçiş hakkı veya koruma hükmü olmasızın. Halbuki bu memurlar, yıllarca sahada mevzuatı uygulayarak tecrübe kazanıyorlar. Bugün gelinen noktada ise bu tecrübeleri yok sayılıyor. Bu, sadece bir hak kaybı değil, aynı zamanda kamu vicdanında bir adaletsizliktir.

MUAYENE MEMURLARININ GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ HAKKI

Divan Dergisi: Peki, sizce muayene memurları doğrudan gümrük müşaviri olmalı mı?

Türkeş Güney: Evet. En azından belirli kıdem ve tecrübe yılına sahip olanlar için sınavsız geçiş hakkı tanınmalıdır. Bu kişiler zaten her gün gümrük işlemlerini yürütüyor. Eşya sınıflandırması, GTİP tespiti, vergi hesaplama, belge analizi gibi tüm konulara hâkimler. Müşavirlik

mesleği dış ticaretin bel kemiğidir; ama bu bel kemiğini yıllarca omuzlamış memurlarımıza bu kapı kapatılmış durumda. Bu kesinlikle düzeltilmesi gereken bir durumdur.

DENETİM TAZMİNATI VE EK ÖZLÜK HAKLARI

Divan Dergisi: Gümrük muayene memurlarının denetim faaliyeti yürüttüğü halde denetim tazminatından faydalanamadıkları biliniyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Türkeş Güney: Bu, kamuda eşitlik ilkesine açıkça aykırı bir durumdur. Gümrük muayene memurları; belge kontrolü, fiziki muayene, laboratuvar süreci gibi pek çok alanda fiilen denetim görevini ifa etmektedir. Ancak buna rağmen, denetim tazminatından yararlanamamaktadırlar. Bu durum aynı görevi yapan diğer denetim personeliyle aralarında ciddi bir adaletsizlik doğurmaktadır. Bu tazminat hakkının tanınması için gerek sendikal düzeyde gerekse Meclis nezdinde girişimlerimizi sürdürüyoruz.

SAHADAKİ RİSKLER VE GÖREV GÜVENCESİ

Divan Dergisi: Sahadaki görevlerin hukuki riskleri oldukça yüksek. Memurlar bu konuda yeterince koruma altında mı?

Türkeş Güney: Ne yazık ki değil. Sahada görev yapan memur, en küçük bir işlemde bile, istismar edilen beyanla karşılaştığında ciddi idari ve adli soruşturmalara maruz kalabiliyor. Özellikle iyi niyetle hareket eden memurların dahi görevlerinden uzaklaştırıldığı ya da ceza tehdidiyle karşı karşıya kaldığını görüyoruz. Biz Türk Büro-Sen olarak, idari koruma mekanizmalarının güçlendirilmesini, kararların kurumsal güvenceye alınmasını ve mesleki sorumluluk sigortasının zorunlu hale getirilmesini öneriyoruz.

SAHADAKİ RİSKLER VE GÖREV GÜVENCESİ VIII. DİJİTAL DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE MUAYENE MEMURLARININ ROLÜ

Divan Dergisi: Son yıllarda gümrüklerde dijitalleşme hızlandı. Bu süreçte muayene memurlarının rolü nasıl değişti?

Türkeş Güney: Dijitalleşme, bürokrasiyi azaltmak açısından olumlu bir adımdır. Ancak sistem ne kadar dijitalleşirse dijitalleşsin, esas olan beyanın ve eşyanın doğru değerlendirilmesidir. E-beyanname, Tek Pencere Sistemi, Risk Analizi Sistemi gibi platformlar, sahadaki memurun doğru ve hızlı işlem yapmasını sağlar. Fakat bu sistemleri yöneten, analiz eden, karar veren yine insandır. Bu noktada muayene memurları, sistemin kalbi durumundadır. Bu nedenle bu personele daha fazla yetki, eğitim ve destek sağlanmalıdır.

GENÇ MUAYENE MEMURLARI: BEKLENTİLER, ZORLUKLAR, KURUMSAL YALNIZLIK

Divan Dergisi: Yeni göreve başlayan genç muayene memurları sizce ne gibi zorluklar yaşıyor?

Türkeş Güney: Yeni atanan memurlar, çoğunlukla sahaya hazırlanmış şekilde gönderilmiyor. Oryantasyon süreçleri zayıf. Eğitimler yetersiz. Hemen sorumluluk verilmesi, rehberlik eksikliği ile birleşince ciddi bir kurumsal yalnızlık yaşanıyor. Bunun önüne geçmek için mentorluk sisteminin kurulması, kıdemli memurların danışmanlık yapması ve kurum içi tecrübe paylaşımının

sistematiğe getirilmesi gerekiyor. Bu sayede yeni personel mesleğe aidiyet hisseder.

SONUÇ VE ÇAĞRI: “KURUMSAL AİDİYETİN TESİSİ, MESLEKİ ONURUN TESLİMİDİR”

Divan Dergisi: Son olarak kamuoyuna ve yetkililere iletmek istediğiniz mesaj nedir?

Türkeş Güney: Gümrük muayene memurları bu ülkenin dış ticaretinin kontrol kuleleridir. Bu görevi layıkıyla yapan kamu görevlilerinin kurumsal tanınırlıklarının olmaması, özlük haklarında adaletsizlik yaşanması kabul edilemez. Kurum aidiyeti güçlü olursa, kamu hizmeti de güçlü olur. Bu nedenle kamu yöneticilerini, kânun koyucuları ve tüm ilgilileri bu adaletsiz yapının değişmesi için ortak akılla hareket etmeye davet ediyorum. Bu mücadele sadece bir sendikanın değil, kamu vicdanının mücadelesidir.

Divan Dergisi: Sayın Başkan, bu kıymetli değerlendirmeler için çok teşekkür ediyoruz.

Türkeş Güney: Ben teşekkür ediyorum. Derginiz aracılığıyla bu konulara duyarlılık gösteren herkese şükranlarımı sunuyorum. Mücadelemiz adalet ve liyakat içindir.

TÜRK BÜRO-SEN
İnsan Mukaddes, Emek Kutsaldır.

Simply Smile. Excellence Logistics.

Lojistikte ihtiyacınız olan tüm çözümler
ASSET Global Logistic Integration'da!

Asset Global Lojistik Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Tekin ile Söyleşi “Gümrük, Vefa ve Sorumluluk Bilinciyle Yükselir”

Divan Dergisi: Sayın Uğur Tekin, öncelikle zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Asset Global Lojistik olarak gümrük müşavirliği ve sonrasında lojistik sektöründeki büyümenizi yıllardır yakından takip ediyoruz.

Şirketinizi ve sektöre nasıl adım attığınızı bir de sizden dinlemek isteriz.

Uğur Tekin: Öncelikle sizlerle bir arada olmak bizler adına her zaman bir keyif, hoşgeldiniz.

Babam Kemal Tekin, Adana’da gümrük müşavirliği şirket sahibiydi, bu mesleğe gönül vermem çocuklukta başladı diyebilirim.

1995 yılında Mersin Üniversitesi-Gümrük işletme bölümünü seçmemle birlikte bir yandan meslek hayatımda fiilen başlamış oldu.

Adana Gümrük Müdürlüğü’nde staj yaptığım dönemde mesleği öğrenmemde ciddi emekleri olan çok kıymetli muayene memurlarıyla bir arada bulunma şansım oldu.

Geçen 30 seneyi düşündüğümde, o dönemleri gerçekten çok özleyorum.

Mesleki bilgi ve tecrübesi yüksek, babacan ama otoriter muayene kurul şefleri hem gümrüğün tüm işlemlerine hakim, aynı zamanda iyi bir öğretmendi.

Genç muayene memurlarına ve benim gibi müşavir adaylarına bilgi ve tecrübesini aktardığı gibi, idare ve diğer birimlerle de nasıl iletişim kurulması konusunda da yol göstericilerdi.

“2000 yılında, 23 yaşında gümrük müşaviri olmamda muayene memurlarımızın üzerimde emekleri çok” diyebilirim.

Asset GLI olarak toplamda 500 çalışana istihdam sağlamaktayız. Gümrük Müşavirliği, havayolu kargo, denizyolu konteyner taşımacılığı dışında, Asset Worldwide Express markasıyla da uluslararası e-ticaret ve hızlı kurye lojistiğinde 120 den fazla ülkeye taşıma yapmaktayız.

İlk yurtdışı yatırımımız olan, Almanya Köln de depo ve son dağıtım dışında gümrük müşavirliği hizmetini de kendimiz vermekteyiz.

Divan Dergisi: Gümrük Muayene Memurlarına dair duyarlılığınızı sadece sözde değil, fiili destekle de ortaya koyuyorsunuz. Bu anlamda sizi örnek gösteren çok sayıda meslek mensubu var.

Muayene Memurlarının zor zamanlarında yanında olduğunuz hususunda üyelerimizden ve meslektaşlarımızdan sürekli olumlu geri dönüş alıyoruz.

Bu konuda ne söylemek istersiniz?

Uğur Tekin: Üzerlerine ucu bucağı belli olmayan “müteselsil sorumluluk” yüklenmiş, sahaların zor şartlarının tozunu yutmuş gümrük müşavirlerinden biri olarak, olumsuz birçok örnek görme ve bazılarını tecrübe etmek durumunda

kaldım. Bu çerçevede meslekte dayanışmanın çok önemli olduğuna inanıyorum.

Meslekten önemli paralar kazanmış ama kendi işini görüp, bu önemli camiaya hiç bir faydası olmamış kişilere ısınmadım ve asla onlardan olmadım.

Karakterine, bilgi ve tecrübesine inandığım muayene memurlarıyla da Asset Gümrük Müşavirliği çatısında bir arada çalışmaktan hep keyif aldım.

1998-99 lu yıllarda İskenderun Gümrük Müdürlüğünden tanıştığımız emekli muayene memuru abimiz Önal Yılmaz şirketimizde mevzuat, gtip tespit ve eğitim komitelerinin başında. Ekibinde de gümrük müşavirimizle birlikte, merkezimiz ve şubelerimizde muayene memurluğundan ayrılma 7 arkadaşımız görev almaktadır.

Divan Dergisi: Bu yaklaşımınızdan dolayı camiamız adına teşekkür ederiz.

Türkiye’de gümrük sistemini ve muayene memurlarının rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Şirketlerinizde muayene memurlarına yönetici pozisyonlarında tercih etmenizin size sağladığı avantajlar neler oldu?

Uğur Tekin: Muayene memurları bence gümrük süreçlerinin bel kemiğidir.

Beyan edilen eşyanın sürekli güncellenen geniş mevzuatlara uygunluğunu kontrol eden, yani sistemin doğru işlemlerini sağlayan kişilerdir.

Gümrük Müşavirleri olarak bizler evrakları hazırlayıp, beyanda bulunuruz ama nihai kontrolü muayene memurları yapmaktadır.

Gümrük Müşavirliği şirketlerinde evrak hazırlama ve beyanda bulunma süreçlerinin yanında masanın diğer tarafını ve kontrol süreçlerini iyi bilen, muayene memurluğu tecrübesi olan kişilerin hata oranlarını ciddi oranda düşürdüğü ve genç ekiplerin yetişmesinde de önemli katkıları olduğunu tecrübe ettik.

Tüm gümrük müşaviri meslektaşlarıma da tavsiye ediyorum.

Divan Dergisi: *Muayene memurlarının konumunun güçlendirilmesi adına kamusal ve özel sektörde nasıl adımlar atılmalı?*

Uğur Tekin: Muayene memurlarının özellikle bazı gümrüklerde iş yükü gerçekten çok fazla, saha şartları zorlayıcı ve bunlardan daha da önemlisi sorumlulukları çok büyük.

Bu çerçevede iş yükünü azaltmak adına yeni kadrolar açılması, mevzuat ve teknoloji olarak sürekli desteklenip güncel kalmalarının sağlanması gerektiğini düşünmekteyim.

Son yıllarda Ticaret Bakanlığı yetkilileri ve Gümrük Müşavirleri Derneklerinin düzenlediği çalıştaylarda önemli kararlar alınıp, güzel sonuçlar üretilmekte.

Muayene memurlarında sahadaki kıymetli deneyimlerini diğer paydaşlarla ve özellikle merkezle paylaşacakları platformlarda çok daha aktif rol almasının ciddi faydaları olacağı kanaatindeyim.

Divan Dergisi: *Şirketlerinizde yapay zeka tabanlı uygulamalara yer verdiğiniz biliniyor. Yeni nesil teknolojilerin (Yapay Zeka, blockchain, otomasyon) dış ticaretteki etkileri üzerine düşünceleriniz nelerdir? Şirketlerinize ve dış ticaret süreçlerine sağladığı faydalar var mıdır?*

Uğur Tekin: Tek pencere sistemi, kağıtsız beyanname, yapay zeka

destekli risk analizleri ve GTİP tespitleri, akıllı gümrükler, blockchain temelli takip sistemleri artık sadece konuşulan değil, hayatımıza girmiş proje ve uygulamalar.

Biz de Asset Optimus çözümlerimizle sektörde yenilikçi rolümüzü sürdürmek adına ciddi yatırımlarla, bir çok ar-ge projesi ve ürün geliştirmeye devam etmekteyiz.

Global ölçekli dünya markalarına, ülkemizin önde gelen sanayicileri ve holdinglerine maliyet avantajı yaratan, süreçlerinizi optimize etmesini sağlayan, gelişmiş takip sistemleri ile dış ticaret yönetimlerinde dijitalleşmelerini yöneten özel yazılımımız uluslararası ölçekte kabul görmüş ve birçok ödüle de layık görülmüştür.

Ticaret Bakanlığı'nca da özellikle e-ticaretin gelişimiyle artan veri sayısının doğru yönetilmesi, performans ve altyapı gereksinimlerinin güncel teknolojilerle çözümü, net bir ihtiyaç olarak göze çarpmaktadır. Buralara yapılacak yatırımların; verimliliği arttırıp, süreçlerin kısalmasına kısacası ticaretin önünü açmada son derece önemli olduğunu belirtmek istiyorum.

Divan Dergisi: *Son olarak, sizce kamu-özel sektör işbirliğinde gelişim alanları nelerdir?*

Sektörel olarak dış ticaretin geleceğine dair öngörüleriniz neler?

Uğur Tekin: Vergi hasılatının yarıya yakınına toplayan gümrük camiasının çok uzun yıllardır süregelen "sahipsiz teşkilat" algısı ile küçük

büyük her sorunda "suistimalerin merkezi gibi" birçok haksız yaklaşımların önüne geçilmesi adına;

Siyaseten artık Maliye, İçişleri ve Adalet Bakanlıkları gibi daha güçlü temsil edilmesi, kronikleşen sorunların çözümü ve dış ticaretimizin gelişimi anlamında kıymetli olacaktır.

Sınır kapıları modernizasyonları dışında, bu yaklaşımın modernizasyonu çok daha gerekli bir hal almıştır.

Meslekte geçen 30 senede gördüğüm değişimin, teknolojinin müthiş gelişimiyle birlikte dış ticarete dönüşümü daha da hızlandıracağını düşünmekteyim.

Zorlaşan ekonomik koşullar ve artan rekabet ortamı, dış ticaret erbabının verimlilik ihtiyacını arttırmakta.

Bu ihtiyacın çözüm yolu da tedarik zincirinde dijitalleşme ve süreç optimizasyonunu zorunlu hale getirmekte.

Türkiye olarak özellikle enerji giderlerimizden kaynaklı dış ticaret açığı vermekteyiz. Bunu değiştirmenin yolu; döviz kazandırıcı faaliyet olarak, özellikle ihracat ve turizmden geçmekte. Ticaret savaşlarının dozu ile bölgesel gerilimler ve konvansiyonel savaşların artması, Asya ve Avrupa arasında ticari koridorların güzergahında yer almamız, ciddi krizler dışında önemli fırsatları da barındırmakta.

Divan Dergisi: *Sayın Uğur Tekin, duyarlılığınız, sektöre katkınız ve örnek duruşunuz için teşekkür ederiz.*

Özellikle meslektaşlarımızın ailelerine verdiğiniz destek, bu mesleğe gönül vermiş herkesin takdirini topluyor.

Uğur Tekin: Güzel ülkemiz ve gönül verdiğimiz camiamız birçok zorlukla mücadele etmekte. Tüm paydaşların dayanışma ve güvene dayalı iş birliğinin gelişmesi halinde; hem yasal ticaret hız kazanacak hem de risk ve suistimalerin önüne geçip, sınır güvenliği-miz daha korunaklı hale gelecektir.

ASSET OPTIMUS YAZILIMIMIZ İLE
Taşımacılık işlemlerinin her aşamasını
ONLINE TAKİP EDİYORUZ.

GÜMRÜK VERGİLERİNİN EKONOMİK ETKİLERİ VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN STRATEJİK YAKLAŞIMI

Gümrük vergileri, ülkeler arasındaki ticaret ilişkilerini şekillendiren en önemli araçlardan biri olmuştur. Tarihsel olarak, gümrük vergileri ekonomik korumacılık politikalarının merkezinde yer almış, ulusal ekonomilerin çıkarlarını korumak ve dış rekabete karşı yerel üreticileri desteklemek amacıyla uygulanmıştır.

Bununla birlikte, 19. Yüzyılın sonlarından itibaren, gümrük vergilerinde genel bir düşüş eğilimi gözlenmiştir. Ancak son yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nin yeniden yüksek gümrük vergilerine yönelmesi, küresel ticaret dinamiklerini etkileyen önemli bir stratejik hamle olarak dikkat çekmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Gümrük Vergisi Stratejisi

ABD, son dönemde gümrük vergilerini artırarak ticaret müzakerelerinde güçlü bir pazarlık pozisyonu elde etmeyi hedeflemiştir. Bu politikanın ana amacı, sadece ithalatı kısıtlamak değil, aynı zamanda ülkenin ihracatını artırmaktır. ABD, agresif ve kısıtlayıcı tarifeler uygulayarak, Avrupalı ortakların Asya malları yerine Amerikan ürünlerini tercih etmesini sağlamak, yabancı şirketleri ABD'de üretim yapmaya teşvik etmek ve yabancı finans kuruluşlarını ABD devlet tahvillerine yatırım yapmaya yönlendirmek

Ali ALGAN
Muayene Memuru

istemektedir.

Tarihsel Perspektif ve Ampirik Bulgular

1830 yılında %57,32 gibi yüksek bir seviyede olan ABD'nin etkili gümrük vergi oranı, günümüze gelindiğinde belirgin bir düşüş göstermiştir. Ancak yapılan çalışmalar, yüksek gümrük vergi oranlarının ulusal ekonomiye her zaman olumlu etkilerde bulunmadığını göstermektedir. 19. yüzyılın sonlarına ait bir analiz, gümrük vergilerindeki %10'luk bir artışın, ABD'nin ulusal üretkenliğini %25 ila %35 oranında azalttığını ortaya koymuştur.

Yakın tarihli modelleme çalışmaları ise, ABD'nin tüm ithalata %10'luk ek bir gümrük vergisi uygulaması durumunda, ülke GSYİH'sinin ilk yılda %2,2 oranında düşeceğini öngörmekte-

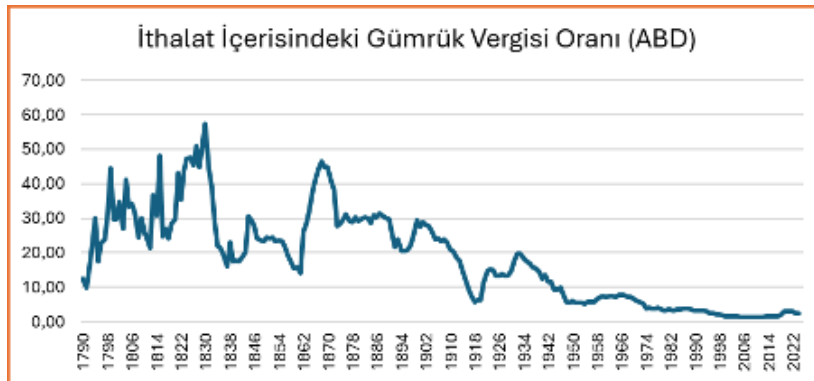
dir. Bu düşüş, tüketim, yatırım ve ihracattaki azalmalar ile genel ekonomik güvende düşüşten kaynaklanmaktadır. Ayrıca, diğer ülkelerdeki GSYİH etkilerinin ABD'dekine kıyasla daha sınırlı kalacağı tahmin edilmektedir.

Gümrük Vergilerinin Kısa ve Uzun Vadeli Etkileri

Gümrük vergilerindeki artışlar, kısa vadede enflasyonu artırma eğilimi gösterse de, bu etki genellikle bir yıl içerisinde azalmaktadır. Üretici ve tüketicilere olan etkiler ise zamana ve sektöre bağlı olarak değişiklik gösterebilir. 2018 ve 2019'da ABD ile Çin arasında artan gümrük vergileri, üretici fiyatlarına neredeyse tam yansımış, ancak tüketici fiyatları üzerindeki etkiler ürün bazında farklılık göstermiştir.

Sonuç

Ampirik çalışmalar, gümrük vergilerinin olumsuz etkilerinin genellikle olumlu etkilerinden daha fazla olduğunu göstermektedir. Gümrük vergilerindeki artışın ekonomik büyüme üzerindeki etkisi, küresel değer zincirlerinin varlığı ile daha da karmaşık hale gelmektedir. Tüketici fiyatlarındaki artış, yatırım ortamındaki belirsizlik ve ihracat üzerindeki baskılar, yüksek gümrük vergi artışlarının başlıca sonuçları arasında yer almaktadır.

Gümrük Müşavirliği & Gümrük Müşavir Yardımcılığı ve
Gümrük Görevde Yükselme Sınavlarına Yönelik
Gümrük Mevzuatı Kitabı

Gümrük Müşavirliği & Gümrük Müşavir Yardımcılığı ve Gümrük Görevde Yükselme Sınavlarına Yönelik **Gümrük Mevzuatı Kitabı**

Ali ALGAN
Gümrük Muayene Memuru

Gümrük Muayene Memuru
Ali ALGAN

Kitap

20 Yıl+ Deneyim ile eğitim ve danışmanlık

hizmetlerimizi yürütüyoruz.

Çözüm üretiyoruz;
Gümrük ve Dış Ticaret Mevzuatı ile ilgili
ihtiyaç duyduğunuz tüm hizmetleri tek bir
noktadan yürütme şansına sahipsiniz.
Uzman danışmanlarımız firmanızın
ihtiyacını iyi analiz edip, optimum
zamanlama ile firmanıza maliyet avantajı
yaratan çözümler üretir. KTG söz verdiği
sürede taahhütlerini yerine getirmeyi ve
hizmet verdiği alanlarda firmaları
bürokrasi ile uğraştırmadan işlemleri hızlı
sonuçlandırmayı ilke edinmiştir.

0212 909 39 65

www.ktgegitim.com

Hizmetlerimiz

- Yatırım Teşvik Belgesi
- Dahilde İşleme İzin Belgesi
- YYS-Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası
- TSE-CE-Tareks İşlemleri
- Gümrük ve Dış Ticaret Mevzuatı Eğitimleri
- Gümrük Sonradan Kontrol İşlemleri
- GTİP Danışmanlığı
- Kullanılmış Makine İthal İzinleri

Esentepe Mahallesi,
Dostlar İş Merkezi
Büyükdere Cd. No:113-115D
Kat:8 D: 8 Şişli - İstanbul

YETKİLENDİRİLMİŞ GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ A.Ş.

İhtiyaçlarınızı Karşılama İçin Sunduğumuz Geniş Hizmet Yelpazemizi Keşfedin!

Şirketimiz Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği alanında firmaların hizmet duyduğu ihtiyaçları en iyi şekilde belirleyip, kaliteli ve güvenilir hizmet vermek amacı ile yola çıkmıştır.

Gelişmiş çözümlerimizle size daha hızlı, etkili ve verimli destek sunuyoruz; böylece iş süreçlerinizdeki her aşamada en iyi sonuçları elde etmenize yardımcı oluyoruz.

- YYS Danışmanlığı - Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası
- Antrepo Tespit İşlemleri
- Onaylanmış Kişi Statüsüne (OKSB) ilişkin Tespit İşlemleri
- Gümrük Beyannamesinde Düzeltmeye İlişkin YGM Tespit İşlemleri
- Diğer Kurum Kontrolleri Kapsamında YGM Tespit İşlemleri
- Ticaret Politikası Önlemleri YGM Tespit İşlemleri
- Menşe Mevzuatına İlişkin YGM Tespit İşlemleri
- Dahilde İşleme Rejimine İlişkin YGM Tespit İşlemleri
- Metal Hurda YGM Tespit İşlemleri
- Takas İşlemlerinde KKDF Muafiyeti Uygulanmasına İlişkin YGM Tespit İşlemleri
- Gümrük Sonradan Kontrol İşlemleri Danışmanlığı
- Çok Zor Durum Tespit İşlemleri
- Nihai Kullanım Hizmetleri
- Geçici İthalat Rejimi YGM Tespit İşlemleri
- Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimine İlişkin YGM Tespit İşlemleri

Esentepe Mahallesi, Dostlar İş Merkezi Büyükdere Cd. No: 113 - 115 Kat: 8 D: 8 Şişli – İstanbul

0552 385 10 00

0212 909 39 65

www.ktgegitim.com

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikasının Firmalara Olan Etkisi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası Nedir?

Haziran 2005'te Dünya Gümrük Örgütü Konseyi, uluslararası terörizmi caydıracak, gelir tahsilatlarını güvence altına alacak ve dünya çapında ticaretin kolaylaştırılmasını destekleyecek SAFE Küresel Ticaretin Güvenliğini Sağlamak ve Kolaylaştırmak için Standartlar Çerçevesini(SAFE Çerçeve) kabul etti. 2007 yılında, Dünya Gümrük Örgütü'nün amiral gemisi Gümrük-İş ortaklığı programı – Yetkili Ekonomik Operatörler(AEO) programı tanıtıldı.

SAFE Çerçevesi, küresel Gümrük topluluğunun, tedarik zinciri güvenliğine yönelik tehditlere karşı uyumlu bir yanıt olarak ortaya çıkmış ve yasal ve güvenli işletmelerin kolaylaştırılmasını desteklemiştir. Test edilmiş ve dünya çapında iyi çalışan temel standartlar öngörülmektedir. Bu eşsiz uluslararası araç, daha güvenli bir dünya ticaret rejimi başlatmaya çalışmaktadır ve aynı zamanda güvene dayalı ortak bir hedefe yönelik olarak hem Gümrük hem de iş için çalışma yöntemlerine ve ortaklığa yeni bir yaklaşımı müjdelemektedir.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası hem dış ticaret erbabına hem de lojistik firmalarına gümrük işlemlerinde basitleştirme sağlayan, böylelikle zaman tasarrufu ve maliyet avantajı sağlayan bir belgedir.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikasının firmalara sağladığı basitleştirmeler nelerdir?

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahiplerine sertifikayı alması durumunda başka herhangi bir talebe ve koşula bağlı kalımsızın sağlanacak basitleştirmeler;

a) Eksik beyan usulü: Sertifika sahibi kişilerce, fatura, A.TR Dolaşım Belgesi, Menşe İspat Belgele-ri, Teslim şekli gereği ibrazı gereken navlun makbuzu ve sigorta poliçesi, işlenmiş tarım ürünlerinin serbest dolaşıma sokulması halinde ibrazı gereken işlenmiş tarım ürünleri analiz sonuç raporu gibi

Kutluhan TANISALI
Yetkilendirilmiş
Gümrük Müşaviri

belgelerin bir ya da daha fazlası beyannamenin tescilinden sonra temin edilmek üzere beyanda bulunulabilir.

b) Kısmi teminat uygulaması: Gümrük antrepo, gümrük kontrolü altında işleme ve geçici ithalat rejimlerine tabi tutulan eşya için teminat alınması öngörülen durumlarda, sertifika sahibi kişilerden, talep etmeleri halinde, ithalat vergilerinin yüzde onu oranında teminat alınır.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahiplerinin talep etmeleri ve o uygulamaya ilişkin ilgili ek koşul veya koşulları da sağlamaları halinde sağlanacak basitleştirmeler;

a) Götürü teminat uygulaması: Götürü teminat uygulaması, eşyanın gümrük vergilerinin teminata bağlanmasını gerektiren bir gümrükçe onaylanmış işlem veya kulanıma tabi tutulduğu durumlarda, bu uygulamadan yararlanacak kişi için belirlenmiş tutardaki teminatın, her işlem için ayrı ayrı teminat verilmeksizin, teminata bağlanması gereken tutardan bağımsız olarak ve herhangi bir düşünüm yapılmaksızın bir yıl süreyle kullanılabilmesini ifade eder.

b) Onaylanmış ihracatçı yetkisi kapsamında;

1) A.TR Dolaşım Belgelerini Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluş tarafından düzenleme ve vize işlemi için gümrük idarelerine ibraz edilme zorunluluğu olmaksızın düzenleyebilme izni:

- Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahibi kişilere, başvuru yılından bir önceki takvim yılı veya başvurunun kayda alındığı ayın ilk gününden geriye dönük bir yıl içerisinde en az elli adet A.TR Dolaşım Belgesi düzenleyip vize işlemlerini tamamlamış olmaları halinde onaylanmış ihracatçı olarak basitleştirilmiş işlem kapsamında A.TR düzenleme ve vize etme izni verilebilir.

- Basitleştirilmiş işlem kapsamında A.TR Dolaşım Belgesi düzenleme ve vize etme izni verilmiş kişi, A.TR Dolaşım Belgesini Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluş tarafından düzenleme ve vize işlemi için gümrük idarelerine ibraz edilme zorunluluğu olmadan düzenleyebilir.

2) Serbest Ticaret Anlaşması yapılan ülke veya ülke gruplarıyla tercihli ticarete, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tarım ürünlerinin tercihli ticaretinde ve ülkemiz tarafından tek taraflı olarak tanınan Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi rejimi kapsamında gerçekleştirilen tercihli ticarete eşyanın kıymetine bakılmaksızın fatura beyanı veya EUR. MED fatura beyanı düzenleyebilme izni:

Sertifika sahibi kişilerin başvuru yılından bir önceki takvim yılı veya başvurunun kayda alındığı ayın ilk gününden geriye dönük bir yıl içerisinde aynı eşyanın (aynı dörtlül tarife pozisyonu altında sınıflandırılan eşyanın) en az elli adet EUR.1 veya EUR.MED Dolaşım Belgesi düzenlemiş olmaları halinde onaylanmış ihracatçı olarak Serbest Ticaret Anlaşması yapılan ülke veya ülke gruplarıyla tercihli ticarete, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tarım ürünlerinin tercihli ticaretinde ve ülkemiz ta-

rafından tek taraflı olarak tanınan Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi rejimi kapsamında gerçekleştirilen tercihlili ticarete eşyanın kıymetine bakılmaksızın eşya ve ülke/ülke grubu bazında fatura beyanı veya EUR.MED fatura beyanı düzenleyebilme izni verilebilir.

3) İhracatta yerinde gümrükleme izni:

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahibi kişilere eşyayı ihracat gümrük müdürlüğüne sunmaksızın ihraç işlemlerini uygun bulunan tesislerde gerçekleştirmek üzere izin verilebilir.

c) İzinli gönderici yetkisi: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahibi kişilere eşyayı hareket gümrük müdürlüğüne sunmaksızın transit işlemlerini kendi tesislerinde gerçekleştirmek üzere izin verilebilir.

ç) İzinli alıcı yetkisi: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahibi kişilere eşyayı varış gümrük müdürlüğüne sunmaksızın transit işlemlerini kendi tesislerinde veya ithalatta yerinde gümrükleme izin sahibinin tesislerinde gerçekleştirmek üzere izin verilebilir.

d) İthalatta yerinde gümrükleme izni: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahibi kişilere eşyayı ithalat gümrük müdürlüğüne sunmaksızın ithal işlemlerini uygun bulunan tesislerinde veya eşyayı taşıyan izinli alıcının uygun bulunan tesislerinde gerçekleştirmek üzere izin verilebilir.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahiplerine beyanın kontrolüne ilişkin aşağıdaki kolaylaştırmalardan ayrıca bir talebe gerek kalmaksızın, yararlanma izni verilir:

a) Yeşil hat uygulaması: Eşyanın belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı hattı ifade eder. Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahibi kişiler tarafından verilen beyanlar yapılacak risk analizi sonuçlarına göre yeşil hatta işlem görülebilir. %99 ve üzeri oranda işlemler yeşil hatta gerçekleştirilir.

b) Beyannamenin belge kontrollerine tabi tutulması halinde kontrollerinin öncelikle yapılması: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahiplerine ait gümrük beyannameleri, diğer yükümlülere göre daha az belge kontrolüne tabi tutulur.

c) Beyanname kapsamı eşyanın muayeneye tabi tutulması halinde muayenenin öncelikle yapılması: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahiplerine ait gümrük beyannamesi kapsamı eşya diğer yükümlülere göre daha az muayeneye tabi tutulur.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahiplerine Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkışta aşağıdaki emniyet ve güvenlik kontrollerine ilişkin kolaylaştırmalardan, ayrıca bir talebe gerek kalmaksızın, yararlanma izni verilir:

a) Azaltılmış zorunlu bilgilerden oluşan özet beyan verme kolaylığı: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahipleri tarafından Gümrük Yönetmeliğinin 10 no.lu ekinde belirtilen azaltılmış zorunlu bilgilerden oluşan özet beyan verilebilir.

b) Özet beyana ya da özet beyan yerine geçen belgelere veya özet beyan olarak kullanılan bilgilere dayalı emniyet ve güvenliğe ilişkin gümrük kontrollerinin azaltılması ve bu kontrollerin öncelikle yapılması:

- Sertifika sahiplerine ait ihracat veya ithalat eşyası ile eşyanın taşınmasında kullanılan sertifika sahiplerinin denetimindeki araçlar, Türkiye Gümrük Bölgesine eşya girişi ve çıkışı sırasında yapılan özet beyana dayalı emniyet ve güvenliğe ilişkin gümrük kontrollerine sertifika sahibi olmayan kişilere ait eşya ve araçlara göre daha az tabi tutulurlar.

- Sertifika sahibince özet beyan verildiğinde, gümrük idaresi, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine varışından ya da Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışından önce, emniyet ve güvenlik açısından yapılan risk analizi sonucunda, sevkiyatın ayrıntılı fiziki kontrol için seçilmesi halinde durumu sertifika sahibine bildirir. Bu bildirim, kontrolün gerçekleştirilmesini tehlikeye düşürecek olması halinde yapılmaz. Bununla birlikte, gümrük idarelerince eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine gelişinden ya da Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışından önce sevkiyatın muayene veya diğer fiziki kontroller için seçildiğine dair sertifika sahibi bilgilendirilmiş olsa bile gerek görüldüğü durumlarda muayene veya diğer fiziki kontroller yapılabilir.

- Sertifika sahibi tarafından verilen giriş veya çıkış özet beyanı ya da gümrük beyannamesi kapsamındaki sevkiyat risk analizi sonucunda emniyet ve güvenliğe dayalı ayrıntılı gümrük kontrolü için seçildiğinde, gümrük idaresi bu kontrolleri diğer yükümlülere göre öncelikli olarak yapar.

c) Sınır kapılarından öncelikli geçiş hakkı tanınması: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifika sahiplerinin denetimindeki araçlara sınır kapılarından öncelikli geçiş hakkı tanınır.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

Karşılıklı tanıma anlaşmasını tamamladığımız *ülkelerle yapılacak ticarete firmalar daha az kontrole tabi olacaklar ve öncelikli kontrol gibi, taraf ülke tarafından sunulan kolaylıklardan faydalanacaklardır.*

Başlıca faydalarını sıralayacak olursak;

- ❖ Firmalarımız, Anlaşma yapılan ülkede yetkilendirilmiş yükümlü olarak kabul edilecek ve yetkilendirilmiş yükümlülere sağlanan ayrıcalıklardan faydalanabilecektir.
- ❖ Ülkemiz firmaları karşı ülkede yerleşik yurtdışı alıcılarına eşyayı zamanında teslim edebilecektir.
- ❖ Ülkemize yönelik doğrudan yabancı yatırımlar pozitif etkilenecek ve Türkiye yabancı yatırımlar için daha cazip hale gelecektir.
- ❖ Ülkemiz, dış ticaretin hızlı ve kolay yapıldığı bir ülke olarak tanınacak ve ülkemiz firmaları uluslararası piyasalarda ticaret ortağı olarak daha çok tercih edilecektir,
- ❖ Ülkemiz firmaları yabancı yatırımcılar tarafından iş ortaklığında tercih edilecek ve ülkemizin uluslararası rekabet gücü daha da artacaktır,
- ❖ Ülkemiz dış ticaret işlemleri daha az maliyetli ve daha hızlı gerçekleştirilecek ve bu vesileyle ihracatçılarımız desteklenecektir.
- ❖ Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü Sahibi Firmalarımız

böylece daha güvenilir olarak kabul edilecek ve anlaşma yapılan ülkeye gerçekleştirecekleri ticarete daha az kontrole tabi tutulma ve öncelikli kontrol kolaylıklarından faydalana-bilecektir.

Sonuç olarak, ülkemiz ile anlaşma yapılan ülke arasında imzalanacak Karşılıklı Tanıma Anlaşması her iki ülkeye de karşılıklı faydalar sağlayacak olup, AEO sertifikasına sahip olan firmalarımız anlaşma yapılan ülkede güvenilir ticaret ortağı olarak kabul edilecek, firmalarımızın uluslararası alanda tanınırlığında artış yaşanacak, firmalarımız için daha ileri düzeyde iş fırsatları doğacaktır.

Ülkemizin karşılıklı tanıma anlaşmasında yol kat ettiği ülkeler

Güney Kore – 9 Haziran 2014'te anlaşma imzalandı.

Çin Halk Cumhuriyeti ile karşılıklı tanıma anlaşması müzakerelerinin teknik anlamda bitirildiği ifade ediliyor.

AB - 19 Aralık 2019 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanan Türkiye-AB Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 50'nci toplantısı vesilesiyle AB Makamları nezdinde gündeme getirilebileceğinin değerlendirildiği bildirilmektedir.

Dış Ticaret ve Lojistik firmalarının gümrük işlemlerinde yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri

Firmalar ithalat ve ihracat işlemlerinin gümrük idaresinde gecikmesinden dolayı zaman kaybetmekte ve bazı maliyetlere katlanmaktadır. İthalat aşamasında eşyaların geçici depolama alanlarında ve antrepolarda beklemesinden dolayı yüksek ardiye ücretleri, ithalat işlemlerinin geç tamamlanmasından dolayı demuraj ücretleri ile karşı karşıya kalmaktadır. İhracat işlemleri esnasında muayene işlemlerinin gümrük idaresinde yapılması, ihracat işlemlerinin geç tamamlanmasından dolayı muayene ücretleri, liman masrafları, tartım masrafları, elleçleme giderleri ile karşılaşmaktadır. Özellikle hafta sonu ve bayram tatillerinde bir çok sınır kapısında lojistik firmalarının tırları kilometrelerce kuyruklarda beklemekte bu da ihracat eşyasının geç teslim edilmesi, lojistik maliyetler ve siparişin geç teslimatından dolayı cezalar ve si-

parişi iptalleri ile ihracatçı firmalarımız için sorun teşkil etmektedir.

Ticaret Bakanlığı Ticaretin Kolaylaştırılması Daire Başkanı Kerem EROL İstanbul Ticaret Odası'nda Gümrük Müşavirleri Meslek Komitesi tarafından 18 Kasım 2019 Pazartesi günü düzenlenen Dijital Gümrükler Panelinde İlk 1000 ihracatçı firmanın henüz 200 kadarının YYS Belgesi aldığını bu rakamın çok düşük olduğunu, Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikasının alımının artması için verilen danışmanlık hizmetlerinin artması gerektiğini, firmalar bu belgenin sağlamış olduğu avantajların anlatılması gerektiğini ifade etmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu, Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği başta olmak üzere bir çok ikincil düzenleme ile Gümrük İdarelerindeki basitleştirmelerden, doğrudan veya ekstra bazı koşulların sağlanması durumunda, Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikasına sahip olan firmaların yararlandığı açıkça görülmektedir. Lojistik firmalarının araçlarının gerek sınır noktalarında, gerekse gümrük idarelerinde bekleme sürelerinden kaynaklanan zaman kaybı ve maliyet, Dış ticaret firmalarının gümrük idarelerinde eşyaların beklemesinden doğan zaman kaybı, maliyet, siparişin gecikmesinden kaynaklanan cezalar ve sipariş iptalleri, hem Lojistik hem de Dış Ticaret firmalarının rekabetini azaltmaktadır.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası sadece ülkemizde değil, yapılan karşılıklı tanıma anlaşmaları ile karşı ülkede de firmaların gümrük idarelerindeki basitleştirmelerden faydalandığı, firmayı karşı ülkeler nezninde de güvenilir kılan, zaman ve maliyet avantajı sağlayan bir belgedir. Ülkemizin dış ticaretinin artırılması, zaman kayıplarının önlenmesi, maliyetlerin asgariye düşürülmesi ve firmalara rekabet avantajı sağlaması amacı ile firmaların Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası edinmesini kaçınılmaz kılmaktadır.

Gümrük İşlemlerinde Basitleştirmeler(Özet)

Talep ve Ek Koşula Tabi Olmadan Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsünün Sağladığı Basitleştirmeler

- Eksik Beyan Usulü

- Kısmi Teminat Uygulaması

Beyanın Kontrolüne İlişkin Kolaylaştırmalar

- Yeşil Hat Uygulaması

Talep ve Ek Koşula Bağlı Olarak Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsünün Sağladığı Basitleştirmeler

- Götürü Teminat Uygulaması

- Onaylanmış İhracatçı Yetkisi

* A.TR Dolaşım Belgelerini Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluş tarafından düzenleme ve vize işlemi için gümrük idarelerine ibraz etme zorunluluğu olmaksızın düzenleyebilme izni,

* Serbest Ticaret Anlaşması yapılan ülke veya ülke gruplarıyla tercihli ticarete, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tarım ürünlerinin tercihli ticaretinde ve ülkemiz tarafından tek taraflı olarak tanınan Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi rejimi kapsamında gerçekleştirilen tercihli ticarete eşyanın kıymetine bakılmaksızın eşya ve ülke/ülke grubu bazında fatura beyanı veya EUR.MED fatura beyanı düzenleyebilme izni,

* İhracatta yerinde gümrükleme izni

- İzinli Gönderici

- İzinli Alıcı

- İthalatta Yerinde Gümrükleme

Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği Dışındaki Basitleştirmeler

- Tam Beyanlı Yaygın Basitleştirilmiş Usul

- Varış Öncesi İthalat

- Laboratuvar Tahliline Tabi Eşyanın Tesliminde Basitleştirme

- Dahilde İşleme Rejimi İndirimli Teminat Uygulaması

- Emsal Tahlil Raporu Kullanımı

- Geçici İthalat Rejimi İle Geçici İhracat Eşyasında Ayniyet Tespitine İlişkin Basitleştirme

- İthalat Denetimlerinde Kolaylık

- Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret tarifesinde indirim hakkı

- Geçici İthalat Kısmi Muafiyet sisteminde 24 ayı aşan süre uzatımı alabilme imkanı

- İhracat beyannameleri ile ilgili kıymet araştırmasına gidilmemesi

AB’NİN AKDENİZ AÇILIMI VE TÜRK DÜNYASINDA KKTC GERİLİMİ

“Türk Devletleri bizi sattı” gibi değerlendirmeler, yüzeysel ve kolaycı yaklaşımlar olur.

Ayrıca bu tarz yaklaşımlar gerek ikili ilişkilerde gerekse Türk dünyası ilişkilerinde kopmaya neden olacağı için bu ne bize ne Türk dünyası ilişkilerine ve kazanımlarına ne de vatan KKTC’ye katkı sağlamaz. Bu durumu keza geçmişte yaşadık. Örneğin Özbekistan ve Türkmenistan ile zamanında kurduğumuz yanlış ilişkiler, bu iki kardeş devletin Türkiye’ye ve genel anlamda Türk dünyasına mesafeli durmasına neden olmuştur. Nitekim Özbekistan, Türk Devletleri Teşkilatı’na ancak 15 Ekim 2019’da tam üye olabilmiş, Türkmenistan ise hâlâ gözlemci üye statüsündedir. (Teşkilat, 2009 yılında kurulmuştur.) Bu tarz durumlarda en güzel yaklaşım/cevap soft power ve kardeşlik hukukunu vurgusu üzerinden cevap verilmelidir. Diğer her türlü yaklaşım ilişkilere zarar verir.

Türkiye ile bu kardeş devletler arasında son 5 yılda ciddi bir yakınlaşma yaşamış ve ileri düzey stratejik iş birliklerine doğru evrilmeye yüz tutmuştur. Şu anda Türkistan’da (ecnebi dillğiyle Orta Asya’da) büyük bir güç mücadelesi yaşanmaktadır. Misal 2023 yılında Körfez ülkeleri, Çin, AB gibi birçok aktör, bölgeyle ilgili stratejik ve ekonomik zirveleri devlet başkanları düzeyinde gerçekleştirmiştir. O dönemlerde biz de “gelmekte olan geliyor” diyerek çeşitli makaleler ve röportajlarla sürece dikkat çekmeye çalıştık.

Daha fazla uzatmadan bu konu hakkında basın-yayın kuruluşlarından bir değerlendirme yazısı talebi geldi ve aşağıdaki değerlendirme yazısını naçizane kaleme almaya çalıştım. Objektif bir

Ahmet SAĞLAM

İş Geliştirme ve Uluslararası İlişkiler Koordinatörü

yerden bakarak. Elbette bu süreç çok boyutludur; kitaplar yazılacak kadar derinlik taşır. Biz burada yalnızca ana hatlarıyla değinmeye gayret ettik.

AB’nin 13,2 Milyar Avroluk Akdeniz Açılımı ve Türk Dünyasında Kıbrıs Gerilimi

Kardeş Kazakistan’ın, Türkmenistan’ın ve Özbekistan’ın Güney Kıbrıs Rum Kesimi’nde büyükelçilik açmaları, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) içinde yalnızca sembolik bir ayrışmaya değil, aynı zamanda Avrupa Birliği’nin (AB) Akdeniz merkezli stratejik hamlesine doğrudan bağlanan bir jeopolitik dönüşüme işaret ediyor. Bu üç ülkenin yanı sıra Kırgızistan’ın ve Tacikistan’ın da, 04.04.2025 tarihinde Semerkant’ta düzenlenen AB-Orta Asya Zirvesi’nde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin bağımsızlık ilanını gayrimeşru sayan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 541 ve 550 sayılı Kararlarına bağlılıklarını vurgulamaları yalnızca Ankara’nın pozisyonunun dışında konumlanmakla bırakmamış, kardeşlik hukukumuzu ve Türk dünyasındaki ortak diplomatik tutumumuzu dünya arenasında maalesef zor durumda bırak-

mıştır. (Türkmenistan’ın imzalanan bildirinin 4. maddesinde tarafsızlığını dile getirerek şerh düştüğünü hatırlatmakta fayda var.) Ayrıca bu tutum, Güney Kıbrıs’ta büyükelçilik açılmasından daha tehlikeli bir içerik taşımakla birlikte vatan KKTC’nin doğrudan uluslararası varlığını ve vatan KKTC’yi sıkıntılı bir süreçte bırakmıştır.

AB’nin Küresel Geçit Yatırımı ve Jeopolitik Etkisi

AB’nin bu diplomatik adımları devreye aldığı 13,2 milyar avroluk Küresel Geçit yatırım paketi bölgeye yerleşmesi girişimi ile yakından bağlantılıdır. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen’in açıklamalarına göre bu yatırım, ulaşım, temiz enerji, dijital dönüşüm ve kritik ham maddelere odaklanmakta; AB’yi bölgeye “uzun vadeli stratejik ortak” olarak yerleştirmeyi hedeflemektedir.

Uzun Bir Yolculuğun Sonucu Olarak Orta Asya-AB Zirveleri ile Temeller Atıldı

Bu durumun ayak sesleri 02 Haziran 2023’te Kırgızistan’ın Çolpon-Ata şehrinde düzenlenen Orta Asya- Avrupa Birliği Zirvesi’nde verilmişti. Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Charles Michel, Orta Asya’daki doğrudan yatırımın yüzde 40’ının Avrupa Birliği’ne ait olduğunu belirtmiş, enerji kaynaklarının geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştı. Öte yandan, Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Orta Asya- Avrupa Birliği Zirvesi’nin bir sonraki toplantısının Özbekistan’da gerçekleştirilmesini teklif etmiş, bu da kabul edilmişti. Bizim o dönemde bu tarz girişimlere karşı tedbir almamız ve kardeş ülkelerimizle hassasiyetlerimizle konusun-

da fikir birliğinin temellerini atmamız gerekiyordu.

Çin'in "C+C5" Hamlesi ve Tarihsel Semboller

2023 yılı Türk Devletlerinin devlet başkanları için oldukça hareketli geçmiş ve Çin ilk defa Çin ile 5 Orta Asya Cumhuriyeti devlet başkanlarını bir araya getiren "C+C5" iş birliğinin ilk liderler zirvesini, 18-19 Mayıs 2023 tarihleri arasında ev sahipliğinde, tarihî İpek Yolu'nun başlangıç noktası olarak kabul edilen Şan'ı eyaletinin merkezi Şian'da düzenleyerek Orta Asya'da hamlik rolünün işaretini vermişti. Çin'in bu Orta Asya Zirvesi, Tang Hanedanı anısına inşa edilen Cennet Parkı'ndaki Mor Bulut Köşkü'nde gerçekleştirmişti. Zirvede mekân, Tang Hanedanı'na ait bayrak ve tamgalarla süslenmiş, Türk Cumhuriyetlerinin liderlerine bu sembollerin altında aile fotoğrafı verdirilmişti. Tang Hanedanı, tarihte Batı Göktürkleri yıkmış, hatta Çinli prensesleri Göktürk Hanedanı'na evlendirerek Türk Devletlerinden istihbarat toplamış ve yıkılmasına sebep olmuştu. Üstelik Prof. Dr. Ahmet Taşağıl'ın aktardığına göre bu prensesler gerçek prensesler de değildi. Çin bu zirveyle hem tarihî göndermeler yapmış hem sembolik mesajlar vermiştir. Daha önce Sayın Binali Yıldırım'a da Çin'e Meclis Başkanı olarak yaptığı resmî ziyaretinde Tang Hanedanı'na ait bayrak ve tamgaların altında fotoğraf verdirilmişti. Çin bu tarz sembolik söylemleri kullanarak diplomatik mesajlar vermeyi seviyor. Bizim bu tarz mesajlara çok dikkat etmemiz gerekiyor ve önceden bu tarz programların yol akışını stratejik olarak çizmemiz lazım. Keza bu tarz ziyaretlerin bölgeyi yakından bilen tarihçiler başta olmak üzere uzmanlar eşliğinde hazırlanması gerekiyor.

AB ve Çin'in Nüfuz Yarışı: Türkistan'da Yeni Dönem

Gelinen noktada, 2023 yılında

AB başta olmak üzere Çin bölgede sert bir şekilde varlığını hissettirmeye başlamış ve Rusya'nın Ukrayna savaşından dolayı arka bahçesi olarak gördüğü Türkistan'da (ecnebi diliyle Orta Asya'da) zayıflamasından dolayı nüfuz oluşturmaya çalışmışlardır. Bir nevi Sovyetler yıkılırken bölgede gerçekleşen olaylar tekrar vuku bulmuştur da denilebilir. 2023 yılında hızlanan AB ve Çin bölge mücadelesi, dönem dönem ABD'nin ayağına basarak olsa da Çin ve AB'nin ortak çıkar noktasıyla da kesişmiştir. Yeni İpek Yolu Projesi hem AB hem de Çin açısından dönem dönem ekonomik ve enerji bağlamında ortak noktada buluşmuştur.

AB'nin Enerji Bağlantısı ve Türk Devletleri

AB için önemli konulardan bir tanesi hiç şüphesiz ki Rusya'yı bypass ederek Türk Devletlerindeki enerji kaynaklarına doğrudan erişimdir. Çünkü Rusya, AB'yi enerji konusunda stratejik çıkarları doğrultusunda sıkıştırmakta ve bundan güç elde etmektedir. Türk Devletleri içinse ellerindeki enerji kaynaklarını AB yatırımı ile doğrudan Avrupa'ya ulaştırmak, Rusya'nın etkisinden kurtulmaları ve bu ekonomik döngüden daha fazla pay almaları açısından önem arz etmektedir. Çin ise bölgeyi hem pazar hem ham

madde kaynağı hem de Yeni İpek Yolu bağlamında ulaşım ağı olarak kullanmak için çok önemli görmektedir. Keza bu yönde Türk Devletlerinde ciddi altyapı çalışmaları da yapmaktadır. Kazakistan özelinde ise Rusya'nın dönem dönem Kazak topraklarının Rusya'nın Kazaklara bir armağandır tarzında işgalci açıklamaları Ukrayna'ya Rusya'nın saldırısı gibi vs. konular Kazakistan'ı bölgede partner aramaya itmiş, ekonomik ve askerî güç dengelerini çeşitlendirme arayışına sokmuştur. Ocak 2022'de Kazakistan meydana gelen olaylarda 238 kişi hayatını kaybetmiş ve Rusya'nın başını çektiği Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü (KGAÖ) Barış Gücü müdahalesi ile olaylar son bulmuştu. Bu olayların altında Rusya'nın olduğu iddia edilmişti. Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov 2021 yılında Rusya'nın resmî yayın organı Rossiyskaya Gazeta için 'Rusya ve Kazakistan: Sınır Tanımayan İş Birliği' başlıklı bir yazısında Kazakistan'da Kazakistan'daki Rusça konuşan vatandaşlara yönelik bir dizi ses getiren yabancı düşmanlığı eylemlerine şahitlik ettiklerini ifade etmiştir. Yine 2022 yılında St. Petersburg Uluslararası Ekonomik Forumu'nda Kazakistan Cumhurbaşkanı Tokayev ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in arasında gerginlik çıkmıştı. Rusya ve Kazakistan arasındaki bunun

ТҮРК МАМЛЕКЕТТЕР УЮМУНУН
МАМЛЕКЕТ БАШЧЫЛАРЫНЫН
КЕҢЕШИНІН 11-САММИТИ2024-жылдын 6-ноябры,
Бишкек11TH SUMMIT OF THE COUNCIL
OF HEADS OF STATE OF THE
ORGANIZATION OF TURKIC STATESNovember 6, 2024
Bishkek

gibi birçok gerginlik yaşanmıştı. Bütün bunlar göz önüne alındığında Kazakistan'ın bölgede bir güç dengesi değişikliğini arzu ettiği su götürmez bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada önemli olan bu kardeş ülkelerimizin haklı mücadele ve arayışlarına ortak strateji doğrultusunda bir çözüm yolu üretmektir. Bizim bu tarz hassasiyetleri bilmemiz ve bu doğrultu çözüm yolları arayışlarında Türk dünyasının ortak çıkarları ve hassasiyetleri doğrultusunda çözüm üretmemiz gerekmektedir.

AB-Orta Asya Zirvesi: Ekonomik Birlikten Siyasi Risklere

AB, 04.04.2025 tarihinde Semerkant'ta düzenlenen AB-Orta Asya Zirvesi'nde artık bu durumu bir adım daha öteye taşımış ve Türk Devletlerine görünürde ekonomik birliktelik yönünde adım atmış gibi görünse de, Türk Devletleri için büyük risklerin kapılarını da açmıştır. Bu tabii ki AB'nin bölgede yeni bir sömürgecilik riski olarak zemin bulmasıyla doğrudan ilgilidir.

AB'nin Türkistan'daki Yeni Sömürgecilik Riski

04.04.2025 tarihindeki Semerkant Zirvesi, Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan'ın Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ni adanın tüm hâkimi görmesiyle AB'nin Türkiye'ye bir mesaj niteliği taşımakla birlikte, uzun dönemde Türk Devletlerindeki tabii kaynakların AB sömürüsü hâline gelmesine sebep olacak gibi görünmektedir. AB'nin "yerel sanayiye katkı" ve "katma değer bölgede kalması" yönündeki söylemlerine rağmen, bu yatırımların uzun vadede doğal kaynakların kontrolünün Avrupa'ya geçmesine sebep olabilir. Bu tarz girişimleri AB ülkelerinin bölgede mevcut. Orta Asya, küresel mangan, lityum, grafit gibi kritik maden rezervlerinin önemli bir kısmını barındırmaktadır. Bu zenginlik, yerel sanayi yerine dışa bağımlı bir ham madde ihracatına dönüşürse, bölgede ekonomik kırılganlık oluşturabilir. "Değer

zincirine ortaklık" söylemi, pratikte dışa bağımlı bir yeni sömürgecilik biçimine evrilebilir. Kısacası zamanında Sovyetler Birliği'nin yaptığını Ukrayna savaşıyla önce Rusya'nın bölgede uyguladığını önümüzdeki dönemde AB yapabilir, kaldı ki bu bağlamda bir vampir edasıyla yaptığı birçok sömürü mevcut.

Akdeniz'deki Gerilimin Türkistan Ayağı (Orta Asya)

Avrupa Birliği bölgenin enerji ve doğal kaynaklarına doğrudan müdahale etmeye hazırlanırken kardeş Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan'ın Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nde büyükelçilik açması AB'nin Türkiye'nin Akdeniz'deki elini zayıflatmaya çalışmasının da Türk dünyasındaki bir girişimidir. Türk Devletlerini, Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nde büyükelçilik açmaya ikna etmelerinin bir sebebi de AB'nin bölgeye yatırım yapmasının bir ön şartı olarak sunmasıdır. Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin bir AB üyesi olması gerekçesiyle AB'nin Orta Asya ülkeleriyle kurulacak bu derin iş birliğinin ön şartı olarak Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin siyasi meşruiyetiyle ilişkilendirilmesi sağlanmış gibi görünmektedir. Dolaylı ve örtülü şekilde, Rum Kesimi'nin "eğer diplomatik tanınma sağlanmazsa bu yatırımlara onay verilmeyeceği" mesajı verilmiş olabilir. Bu yüzden üç kardeş ülkenin

Güney Kıbrıs'ta büyükelçilik açması, Avrupa fonlarına erişim sürecinde örtük bir "ön şartın" yerine getirilmesi olarak ortaya çıkmaktadır.

Rusya Zayıflıyor, Boşluk Paylaşıyor

Rusya'nın Ukrayna savaşıyla dolaylı bölgedeki etkinliğinin zayıflaması, Orta Asya'da güç boşluğu doğurmuş durumda. Bu boşluğu hem Çin hem Avrupa Birliği, bazen rekabet ederek, bazen de örtüşen çıkarlarla doldurmaya çalışıyor. Çin'in Bir Kuşak Bir Yol Projesi ile AB'nin Küresel Geçit girişimi, bazen aynı koridorları hedef alıyor, bazen ise karşılıklı etki alanlarını genişletme mücadelesine dönüşüyor.

Türkiye için Zor Satranç Tahtası

Tüm bu gelişmeler, Türkiye'yi hem Akdeniz'de hem de Türkistan'da (Orta Asya'da) sıkıştırmaya yönelik girişimlerdir. Akdeniz'de KKTC'nin yalnızlaştırılması, Orta Asya'da ise Azerbaycan dışındaki TDT üyeleriyle siyasi uyum zeminini kaybetme riskiyle karşı karşıyayız. Keza Antalya Diplomasi Forumu'nda Türk dünyasından bir iki istisna kardeş devleti saymazsak çok düşük düzeyde bir katılım oldu. Bütün bunlar Türk dünyasının artan iş birliğine sistematik bir saldırı olduğunu gösteriyor. Bu bağlamda hem kültürel hem ekonomik bağlarla örülü olan Türk dünyasında, Türkiye'nin öncülüğünü geri plana iten bu gelişmeler, uzun vadede Türk dünyası olarak stratejik kazanımlarımızı tehdit edebilir.

Stratejik Yol Haritası: Zülfüyâre Dokunmadan Birlik

Bu bağlamda, bölgedeki satranç tahtasında Avrupa ve Çin yeni taşlar sürerken, bizim de karşı hamleyi kardeşlik hukuku çerçevesinde stratejik bir şekilde, zülfüyâre dokunmadan, çok yönlü ve sürdürülebilir odaklı tasarlayarak hareket etmemiz artık bir tercih değil, bir mecburiyettir. Bu da ancak en kısa zamanda bir Türk Dünyası ve Akarba Toplulukları Bakanlığı ya da Diaspora Bakanlığı kurarak, bu alanda çalışan bütün kurum ve kuruluşları bu bakanlığa bağlamak suretiyle tek bir devlet stratejisi ile işin ehli olanları işbaşına getirerek mümkün olacaktır.

AB'nin Cazibesi ve Ayrışma Riski

Henüz Çin net bir hamle yapmamışken, AB'nin 13,2 milyar avroluk yatırım gibi küçük bir iş birliği paketiyle siyasi ön koşullu süreç ile Türk dünyasında ayrışmalara zemin hazırlarken Çin'in de bu yolla atacağı adımlar daha atılmadı. İş daha da içinden çıkılmaz bir hâle gelmeden stratejik yol haritamızı bir an önce oluşturup hayata geçirmeliyiz.

AHMET SAĞLAM KİMDİR?

1984 senesinde İskilip'te doğan Ahmet Sağlam, ilkököl ile liseyi de İskilip'te bitirdi. Daha sonra üniversite eğitimi için Türkiye ve Kırgızistan'ın ortak uluslararası üniversitesi olan Kırgızistan- Türkiye MANAS Üniversitesine gitti. Stajlarını TRT, Kanal D ve CNN Türk'te gerçekleştirdi. Yüksek lisans eğitimini Ankara Üniversitesinde 'Küresel ve Bölgesel Çalışmalar' alanında tamamladı. Bu arada iki tane kitap ve ulusal/uluslararası alanda birçok makalesi yayınlandı. Genellikle yayınlarında Türk dünyası gençliğinin iktisadi iş birliği teması üzerinde durdu. Üniversite yıllarında Öğrenci Konsey Başkanlığı, Türk Dünyası Öğrenci Konsey Başkanları Genel Sekreterliği gibi birçok pozisyonda Türk dünyası ile ilgili uluslararası çalışmalar yürüttü. Mesela Türk dünyasında ilk defa Türk Devletlerindeki üniversitelerin öğrenci konsey başkanlarını Kırgızistan, Biskek'te bir araya getirdi.

Yine kadim Türkistan'daki (Orta Asya) Türk Devletlerinde yaşayan gençleri Balkanlardaki Osmanlı bakiyesi gençlerle bir araya getiren Geleneksel Türk Dünyası Gençlik Buluşmalarını organize etti. Daha bunlar gibi pek çok uluslararası projenin hem proje yazarlığı hem yürütücülüğünü yaptı. Bütün bu çalışmalarından dolayı da ulusal ve uluslararası birçok üniversite ile kamu kurum ve kuruluşlarından teşekkür belgeleri ve çeşitli ödüller almaya hak kazandı. Mesela, Kırgızistan ve Kazakistan Gençlik ve Bilim Bakanlıklarından "Yüksek Şeref Belgesi", Kosova Kamu Yönetimi Bakanlığının "Teşekkür Belgesi" aldı. Ayrıca dijital yayıncılık alanında üniversite yıllarında yapmış olduğu çok dilli internet web sayfası Aydın Doğan Vakfı tarafından düzenlenen 20. Genç İletişimciler Yarışması'nda "İnternet Yayıncılığı" dalında birincilik ödülüne layık görüldü. Üniversiteden sonra ise savunma sanayii ve bilişim alanında faaliyet gösteren çeşitli şirketlerde dış ticaret uzmanı olarak çalıştı. En son Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde İş Geliştirme ve Uluslararası ilişkiler Koordinatörü olarak görev yaptı.

Profesyonel çalışma hayatı boyunca; AR-GE firmalarının ticarileşmesi, markalaşması, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarına ulaşması ve bu fon kaynaklarının aktif/verimli bir şekilde kullanması, firmaların ulusal ve uluslararası pazar ağlarının geliştirilmesi, kurumsal iletişim, firmalar arası potansiyel iş birliklerinin oluşturulması için ulusal ve uluslararası alanda proje bazlı firma eşleştirmeleri, ticari heyetler, B2B'ler ve fuarlar gibi birçok ihracat odaklı programlar düzenledi. Ayrıca Türk Cumhuriyetleri başta olmak üzere Çin, Vietnam gibi çeşitli ülkelere de çalışma ziyaretleri ve iş toplantılarını ihracat odaklı bir şekilde koordine etti. Ticari diplomasiye önem veren birisi olarak uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği zeminin oluşturulması ve uluslararası ticari projelerin hazırlanması için ihtiyaçlar doğrultusunda proje taraması ve bilişim temalı iş birliği formlarının üzerinde çalıştı. 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Milliyetçi Hareket Partisi İskilip Belediye Başkan Adayı olarak gösterilen Sağlam evli ve iki çocuk babasıdır. İngilizce, Rusça, Kırgızca, Kazakça ve Özbekçe bilmektedir.

Nassas Nizli Nesaplı

www.naringumruk.com

info@naringumruk.com

(0212) 654 16 17

NARSİS+

ABD İlave Gümrük Vergilerinin Dünya Ticaretine ve Ülkemize Etkileri

1 987 yılında merhum Cumhurbaşkanımız Sn. Turgut ÖZAL'ın vizyonu ile Bakanlar Kurulu kararı ile Kamu Yararına Dernek statüsü ile kurulan TABA-AmCham (Türk Amerikan İş Adamları Derneği) uzun yıllar boyunca Türk-Amerikan ticari ilişkilerinin yatırımlarının karşılıklı olarak gelişmesini sağlamış, aynı zamanda Türkiye sınırları haricinde 1990 yılından itibaren SSCB'nin dağılma döneminde Türkiye ile komşu ülkelerin yanı sıra Türkiye Cumhuriyetlerinde de ABD'li yatırımcıların pazara girişine öncülük etmiş 1991 yılında da AmCham vasfını alarak köklü tarihi boyunca ticaretin ve yatırımların gelişimine katkıda bulunduğu gibi Select USA Summit kapsamında birçok Türk yatırımcının ABD'ye girişine olanak sağlamıştır.

Türk Amerikan İş Adamları Derneği-Amerikan Ticaret Odası Türkiye (TABA-AmCham) Türk ve Amerikan iş çevrelerine; ticaret, ekonomi, finansman, sanayi ve benzeri konularda görüş bildirmek, uygulamada yardımcı olmak, iki ülke arasındaki ticari, ekonomik ve kültürel ilişkileri geliştirmek amacıyla 1987 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuş "KAMU YARARINA HİZMET" veren bir sivil toplum örgütüdür. Aynı zamanda Amerikan Ticaret Odası'nın Türkiye Temsilcisi olan ve Türkiye-Amerika ticari ilişkileri arasında köprü niteliği taşıyan Kurumumuz 37 yıldır Türkiye'de faaliyet gösteren Amerikan firmaları ve Amerika ile iş ilişkisinde olan Türk firmalarına hizmet vermektedir. İkili ilişkilerin güçlendirilmesini ve tüm bunların yanında Türkiye ve ABD arasındaki tarihsel dostluğun değişen dünya şartlarında daha da güçlenmesini, her iki ülkenin ekonomik, siyasi ve kültürel yararına olacak şekilde geliştirilmesi adına çaba harcamaktadır.

TABA-AmCham, Türk-Amerikan ticari ve ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesi, Türkiye'ye Amerikan yatırımının çekilmesi ve artırılması, Amerika'ya yatırım yapmak isteyen ve/veya Amerika ile dış tica-

Süleyman Ecevit ŞANLI

TABA-AmCham
Genel Başkanı

ret yapmayı arzu eden üyelerine, merkezi Washington DC' de olan 3.000.000'ü aşkın üyesi bulunan Amerikan Ticaret Odaları Birlikleri (US Chamber of Commerce) ile işbirliği yaparak Türkiye ile ortak projeler geliştirilmesi, Türkiye ve Amerika'da kurulu diğer sivil toplum kuruluşları ve kamu otoriteleriyle ortak çalışmalar yapılması, sorunların tespiti, çözüm önerileri üretilmesi misyonlarını üstlenmiştir. Ayrıca başta derneğe üye şirketler olmak üzere, üye firmaların kurumsal alt yapılarının güçlendirilmesi, rekabet güçlerinin artırılması yönünde rehberlik yapılması konularında da çalışmalar yürütmektedir.

ABD, 2024 yılında 29,2 trilyon dolarlık GSYİH, 2,06 trilyon dolarlık ihracat ve 3,36 trilyon dolarlık ithalat ile dünyanın en büyük ekonomisi ve pazarıdır. Açıkça görülmektedir ki ABD pazarına erişim bir ayrıcalıktır. ABD dünyanın en açık ekonomilerinden birine ve dünyanın en düşük ortalama tarif ABD'nin 20 ülkeyle kapsamlı serbest ticaret anlaşmaları yürürlükte. Bunlar: Avustralya, Bahreyn, Kanada, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Dominik Cumhuriyeti, El Salvador, Guatemala, Honduras, İsrail, Ürdün, Kore Cumhuriyeti, Meksika, Fas, Nikaragua, Umman, Pana-

ma, Peru ve Singapur. ABD'nin, Japonya ile kritik minerallerin serbest ticaretine odaklanan bir anlaşması yürürlükte, Ukrayna ile de müzakereler kesintiye uğrasa da devam etmektedir. Ayrıca 119 gelişmekte olan ülkeye Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi kapsamında bazı ürünlerde tarife indirimi uygulamaktadır. ABD, 2024 yılında toplam dış ticaretinin yaklaşık yüzde 41'ini (ihracatın yüzde 46,5'ini ithalatın da yüzde 37,4'ü) ticaret anlaşması yaptığı ülkelerle gerçekleştirmiştir.

Başkan Trump, uzun yıllar ABD ticaret politikasının "karşılıklı" ticaret vaadi üzerine inşa edildiğini, ancak günümüzde bunun hiç de böyle karşılıklı olmadığını ve ABD'nin küresel ticarete kaybettiğini ifade etmiştir. Başkan Trump ABD'nin rekabet gücünü artırmak, egemenliğini korumak ve ulusal ve ekonomik güvenliğini güçlendirmek için Ulusal Acil Durum ilan etmiştir. Bu kapsamda 185 ülkeye tarife artırımına gitmiş, bunlardan 60 tanesi için tarifeleri yüzde 11-50 aralığında artırırken, 125 tanesine ise yüzde 10'luk temel bir tarife oranı hedefe koymuştur. Böylece ABD dış ticaret açığı azalacak (ithalat azalacak ve karşı taraf bu tariflerin azalması için ABD ihracat ürünlerine karşı kolaylaştırıcı bir eylem izlerse de ABD ihracatı

Tablo 1. Dış ticaretin ekonomideki payı

Ülke	Dış Ticaretin GSYİH İçindeki Payı
Kanada	67,2
Çin	37,3
Mısır	40,4
Avro bölgesi	92,7
AB-27	95,7
Birleşik Krallık	63,9
Meksika	73,2
ABD	24,9
Türkiye	66,3
Dünya	58,5

Kaynak: Dünya Bankası (2025)

artacaktır), yurt dışında faaliyette bulunan ABD'li firmalar yurtiçinde imalata başlayacak, orta vade de işsizlik ve enflasyon azalacak.

ABD, 2024 yılında 3,36 trilyon dolarlık ithalat yaparken, bunun yüzde 15,2'sine denk gelen 510 milyar dolarını Meksika'dan, yüzde 13,8'lik kısmına denk gelen 462,6 milyar dolarını Çin'den ve yüzde 12,6'lık kısmına denk gelen 422,2 milyar dolarlık kısmını ise Kanada'dan yapmıştır. ABD, 2024 yılında Türkiye'den 17,8 milyar dolarlık ithalat yaparken bu ithalat toplam küresel ithalatının yaklaşık yüzde 0,53'üne denk gelmiştir. ABD'nin en çok ithalat yaptığı ilk üç ülke toplam mal ithalatının yaklaşık

yüzde 41,5'ini oluşturmuştur. ABD, 2024 yılında 2,06 trilyon dolarlık ihracat yaparken, bunun yüzde 16,9'una denk gelen 348,5 milyar dolarını Kanada'ya, yüzde 16,2'lik kısmına denk gelen 334 milyar dolarını Meksika'ya ve yüzde 7'lik kısmına denk gelen 143,5 milyar dolarlık kısmını ise Çin'e yapmıştır. ABD, 2024 yılında Türkiye'ye 15,3 milyar dolarlık ihracat yaparken bu ihracat toplam küresel ihracatının yaklaşık yüzde 0,7'sine denk gelmiştir. ABD'nin en çok ihracat yaptığı ilk üç ülke toplam mal ihracatının yaklaşık yüzde 40'ını oluşturmuştur.

ABD 2024 yılında 18 ülkeye karşı dış ticaret açığı vermiştir. Bu

ülkelerden toplamda 2,7 trilyon dolarlık ithalat yapılırken, 1,35 trilyon dolarlık ihracat yapılmış ve toplamda 1,33 trilyon dolarlık dış ticaret açığı verilmiştir. ABD, 2024 yılında en çok dış ticaret açığını 319,1 milyar dolar ile Çin'e karşı verirken, bu ülkeyi 176 milyar dolarlık açık ile Meksika ve 129,4 milyar dolarlık açık ile Vietnam izlemiştir. ABD ile Türkiye'ye karşı 2,5 milyar dolarlık dış ticaret açığı vermiştir. Tabloda yer alan ülkeler içinde Türkiye, ABD'nin en fazla dış ticaret açığı verdiği 17. ülke olmuştur. ABD, 2024 yılında AB ile olan dış ticaretinde 246,8 milyar dolarlık açık vermiştir.

Başkan Trump, diğer ülkelerin

ABD Dış Ticaret (İlk 30 Ülke, 2024)

Ülke	İhracat (FOB, 2024, 1.000 \$)	İhracat (pay, %)	İthalat (CIF, 2024, 1.000 \$)	İthalat (pay, %)	Toplam dış ticaret (1.000 \$)	Dış ticaret dengesi (1.000 \$)
Kanada	348.503.416	%16,9	422.170.029	%12,6	770.673.445	-73.666.613
Meksika	334.041.359	%16,2	509.986.324	%15,2	844.027.683	-175.944.965
Çin	143.545.740	%7,0	462.638.752	%13,8	606.184.492	-319.093.012
Hollanda	89.648.785	%4,3	35.051.896	%1,0	124.700.681	54.596.889
Birleşik Krallık	79.941.343	%3,9	69.269.461	%2,1	149.210.804	10.671.882
Japonya	79.740.846	%3,9	152.066.016	%4,5	231.806.862	-72.325.170
Almanya	75.612.903	%3,7	163.546.205	%4,9	239.159.108	-87.933.302
Kore Cumhuriyeti	65.541.790	%3,2	135.461.351	%4,0	201.003.141	-69.919.561
Brezilya	49.666.976	%2,4	44.183.152	%1,3	93.850.128	5.483.824
Singapur	46.032.646	%2,2	43.555.360	%1,3	89.588.006	2.477.286
Fransa	44.395.681	%2,2	61.157.164	%1,8	105.552.845	-16.761.483
Tayvan	42.336.861	%2,1	118.730.455	%3,5	161.067.316	-76.393.594
Hindistan	41.752.668	%2,0	91.234.523	%2,7	132.987.191	-49.481.855
Avustralya	34.593.407	%1,7	17.061.353	%0,5	51.654.760	17.532.054
Belçika	34.177.940	%1,7	28.274.751	%0,8	62.452.691	5.903.189
İtalya	32.483.010	%1,6	78.446.453	%2,3	110.929.463	-45.963.443
Hong Kong, Çin	27.886.366	%1,4	6.052.690	%0,2	33.939.056	21.833.676
Malezya	27.704.751	%1,3	53.849.456	%1,6	81.554.207	-26.144.705
Birleşik Arap Emirlikleri	26.969.309	%1,3	7.800.303	%0,2	34.769.612	19.169.006
İsviçre	25.028.028	%1,2	64.127.319	%1,9	89.155.347	-39.099.291
İspanya	23.910.286	%1,2	22.090.849	%0,7	46.001.135	1.819.437
Kolombiya	19.037.613	%0,9	18.433.589	%0,5	37.471.202	604.024
Şili	18.167.793	%0,9	17.413.082	%0,5	35.580.875	754.711
Tayland	17.719.249	%0,9	66.011.262	%2,0	83.730.511	-48.292.013
İrlanda	16.538.031	%0,8	103.755.092	%3,1	120.293.123	-87.217.061
Türkiye	15.292.980	%0,7	17.797.700	%0,5	33.090.680	-2.504.720
İsrail	14.792.035	%0,7	22.523.386	%0,7	37.315.421	-7.731.351
Suudi Arabistan	13.177.010	%0,6	13.186.777	%0,4	26.363.787	-9.767
Vietnam	13.098.155	%0,6	142.475.987	%4,2	155.574.142	-129.377.832
Dominik Cumhuriyeti	13.081.661	%0,6	7.726.314	%0,2	20.807.975	5.355.347
Diğer ülkeler	250.098.134	%12,1	363.233.334	%10,8	613.331.468	-113.135.200
Dünya	2.064.516.772		3.359.310.385		5.423.827.157	-1.294.793.613
AB-27	371.145.536	%18,0	617.905.633	%18,4	989.051.169	-246.760.097

Kaynak: TradeMap (2025)

ABD'ye karşı uyguladığı haksız tarife farklılıklarına ve tarife dışı engellere karşı koyarak Amerikan şirketleri ve çalışanları için eşit şartlar oluşturmaya çalıştığını belirtmiştir. Başkana göre, tarifeler ulusal çıkarları korumak için güçlü ve kanıtlanmış bir kaldıraç kaynağıdır. Başkan Trump elindeki araçları kullanarak Amerikalıların güvenliğini ve ulusal güvenliğini ön planda tutan kararlı adımlar atmaya başlayacağını belirtmiştir. Trump öncesi yönetimlerin, Amerika'nın olağanüstü gücünü ve dünya ticaretindeki eşsiz rolünü, Amerikan halkının güvenlik çıkarlarını ilerletmek için kullanmada başarısız olduğunu, onların aksine Başkan Trump'ın bunu tersine çevirmeye çalıştığını ileri sürülmektedir.

ABD Başkanı Donald Trump, 2 Nisan Çarşamba açıkladığı karşılıklı tarife listesinde ticaret ortaklarının mevcutta ABD ihracatçılarına uyguladığı tarifeleri, tarife dışı engel-

leri ve yerel paralarını ABD dolarına karşı düşük tutarak (düşük reel efektif döviz kuru) ABD'den ithalatı azaltıcı ABD'ye ihracatlarını ise arttırıcı bir politika izlediğini düşünerek ticaret açığı verdiği ülkelere bu hesaplanan oranların yarısına kadar bir tarife oranı uygulayacağını tüm dünyaya beyan etmiştir.

Başkan Donald Trump azalan imalat sanayi endeks değerleri ve artan işsizlik karşısında ABD ekonomisinde acil durum ilan etmiştir. Tüm ülkelere karşı en az %10 oranında temel gümrük vergisi uygulanacağını duyurmuş, ABD'nin yüksek ticaret açığı verdiği 60 ülkeye ve ticaret anlaşması yaptığı bazı ülkeler için tarife oranlarını arttırmıştır. Yabancı otomobillere de gümrük tarifesi getirilmiştir. Türkiye yüzde 10'luk tarife uygulanacak ülkeler listesinde yer almıştır. Bu yüksek tarife oranı ile karşılaşacak AB ve Çin firmaları karşısında ABD pazarında Türk ihracatçılarına önemli bir fırsat yaratacaktır. ABD, 2024

yılında Türkiye'den ithalatında yaklaşık 576,9 milyon dolarlık tarife geliri elde ederken ortalama ticaret ağırlıklı tarife oranı ise yüzde 3,24 olmuştur. ABD, 2024 yılında Çin'den ithalatında yaklaşık 11,7 milyar dolarlık tarife geliri elde ederken ortalama ticaret ağırlıklı tarife oranı ise yüzde 2,52 olmuştur. ABD, 2024 yılında Türkiye'den yaptığı ithalata en yüksek tarife oranını yüzde 28,8 ile 'Tütün' mamulleri sektöründe uygularken, bu sektörü yüzde 11,7 ile 'Hazır giyim ve Konfeksiyon', yüzde 6,6 ile 'Deri ve Deri Mamulleri', yüzde 5,6 ile 'Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri', yüzde 5,54 ile 'Tekstil ve Hammaddeleri' ve yüzde 5,46 tarife oranı ile 'Mücevher' sektörü izlemiştir. ABD'nin Çin'e karşı tarifeleri yaklaşık yüzde 54 arttıracak düşünülürse Türk ihracatçılarının başta 'Hazır giyim ve Konfeksiyon' sektörü olmak üzere birçok sektörde Çinli firmalara karşı ABD pazarında fiyat avantajı yakalayacağı açıkça görülmektedir.

Ülke	Ülkenin ABD'den ithalata uyguladığı ortalama tarife oranı (parasal manipülasyon ve ticaret engelleri dahil)	ABD'nin ülkeden ithalata uygulayacağını belirttiği ortalama yeni indirimli tarife oranı	ABD'nin ülkeden ithalata uygulayacağını belirttiği ortalama yeni indirimli tarife oranı (2025 yılı başında ilan edilen dahil)
Kanada		%25,0	
Çin	%67,0	%34,0	%54,0
Mısır	%10,0	%10,0	
Arjantin	%10,0	%10,0	
AB-27	%39,0	%20,0	
Birleşik Krallık	%10,0	%10,0	
Meksika		%25,0	
Endonezya	%64,0	%32,0	
Türkiye	%10,0	%10,0	
Japonya	%46,0	%24,0	
Brezilya	%10,0	%10,0	
Güney Afrika Cumhuriyeti	%60,0	%30,0	
Hindistan	%52,0	%26,0	
Bangladeş	%74,0	%37,0	
Malezya	%47,0	%24,0	
Kamboçya	%97,0	%49,0	
İsviçre	%61,0	%31,0	
Güney Kore	%50,0	%25,0	
Tayvan	%64,0	%32,0	
Vietnam	%90,0	%46,0	
Tunus	%55,0	%28,0	
Tayland	%72,0	%36,0	

Kaynak: Official Rapid Response X account of the Trump 47 White House (2025)

ABD'nin Türkiye ve Çin'den ithalata uyguladığı ortalama tarifeler (sektörel dağılım)

Sektör	ABD'nin küresel ithalatı (CIF, 1.000 \$)	ABD'nin Türkiye'den ithalatı (CIF, 1.000 \$)	Türkiye'nin ABD'de pazar payı (%)	ABD'nin Türkiye'den ithalatta uyguladığı tarife tutarı (1.000 \$)	ABD'nin Türkiye'den ithalatta uyguladığı ortalama tarife oranı (%)	ABD'nin Çin'den ithalatı (CIF, 1.000 \$)	ABD'nin Çin'den ithalatta uyguladığı tarife tutarı (1.000 \$)	ABD'nin Çin'den ithalatta uyguladığı ortalama tarife oranı (%)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	760.116.974	2.463.844	%0,32	110.613	%4,49	67.627.047	1.987.112	%2,94
Elektrik ve Elektronik	742.225.939	1.253.992	%0,17	10.773	%0,86	162.056.960	719.179	%0,44
Otomotiv Endüstrisi	509.672.991	1.339.636	%0,26	25.361	%1,89	45.042.838	1.049.256	%2,33
Makine ve Aksamaları	183.819.613	1.144.952	%0,62	13.015	%1,14	21.799.785	207.454	%0,95
Hazır Giyim ve Konfeksiyon	123.446.233	1.229.811	%1,00	143.444	%11,66	42.858.502	3.277.011	%7,65
Demir ve Demir Dışı Metaller	113.882.015	648.352	%0,57	21.869	%3,37	29.715.221	643.306	%2,16
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	101.978.278	498.621	%0,49	2.425	%0,49	15.867.406	139.790	%0,88
Mücevher	91.880.401	680.789	%0,74	37.175	%5,46	1.826.134	90.194	%4,94
Savunma ve Havacılık Sanayii	90.264.640	1.259.161	%1,39	9.326	%0,74	2.635.799	44.304	%1,68
İklimlendirme Sanayii	87.559.956	380.465	%0,43	7.267	%1,91	17.250.586	330.407	%1,92
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	80.652.950	750.877	%0,93	42.094	%5,61	3.326.851	216.499	%6,51
Çelik	62.517.365	895.127	%1,43	2.548	%0,28	4.656.594	61.001	%1,31
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	55.853.708	183.521	%0,33	5.689	%3,10	1.890.987	14.817	%0,78
Meyve Sebze Mamulleri	49.493.577	585.130	%1,18	14.510	%2,48	1.315.179	73.315	%5,57
Deri ve Deri Mamulleri	43.381.595	116.188	%0,27	7.679	%6,61	13.595.082	2.071.930	%15,24
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	40.751.575	962.126	%2,36	18.690	%1,94	14.443.403	534.775	%3,70
Yaş Meyve ve Sebze	36.818.971	22.410	%0,06	556	%2,48	272.387	4.284	%1,57
Madencilik Ürünleri	15.877.404	607.461	%3,83	19.519	%3,21	1.338.793	27.641	%2,06
Tekstil ve Hammaddeleri	13.363.815	619.615	%4,64	34.344	%5,54	2.154.458	127.304	%5,91
Gemi, Yat ve Hizmetleri	5.490.063	49.492	%0,90	693	%1,40	396.539	2.413	%0,61
Süs Bitkileri ve Mamulleri	4.156.077	2.154	%0,05	62	%2,86	99.550	2.321	%2,33
Zeytin ve Zeytinyağı	4.134.975	240.225	%5,81	2.881	%1,20	2.948	164	%5,56
Halı	3.637.694	879.695	%24,18	5.176	%0,59	467.706	13.594	%2,91
Tütün	3.010.420	126.093	%4,19	36.294	%28,78	14.361	3.610	%25,14
Kuru Meyve ve Mamulleri	2.918.352	176.939	%6,06	2.296	%1,30	158.366	3.157	%1,99
Fındık ve Mamulleri	1.500.338	58.906	%3,93	2.559	%4,34	26.457	1.221	%4,61
Bilinmeyen/Gizli ürünler	128.057.655	622.116	%0,49	0	%0,00	11.798.812	11.264	%0,10
Toplam	3.356.463.576	17.797.700	%0,53	576.858	%3,24	462.638.752	11.657.322	%2,52

Kaynak: TradeMap (2025), MacMap (2025)

Süleyman Ecevit Şanlı TABA-AmCham Genel Başkanı • NARİN A.Ş

Süleyman Ecevit ŞANLI, 1973 yılında Mersin-Tarsus'ta dünyaya geldi. İzmir'de Maliye Okulu'nun ardından Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden mezun oldu. Yüksek lisansını Marmara Üniversitesi'nde Mali Hukuk alanında yapan Şanlı, 1990 yılında Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nda göreve başladı. 1990-2010 yılları arasında, 20 yıl boyunca, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nda Mersin ve İstanbul başta olmak üzere Türkiye'nin birçok farklı ilinde ve Gümrük Bölge Müdürlüklerine bağlı Gümrük Müdürlüklerinde görev yaptı. Gümrük Teşkilatındaki görev süresinin son 7 yılında Gümrük Muayene Memurları Derneği'nin iki dönem başkanlığını yürüttü.

2011 yılında Gümrük Teşkilatından ayrılarak bir firmada Genel Müdür olarak özel sektöre adım atan Şanlı, 2013 yılında gümrük müşavirliği ve lojistik hizmet alanlarında faaliyet gösteren NARİN Gümrük

Müşavirliği ve Elsan Global Lojistik grup şirketlerini kurdu. Halen şirketlerinin Yönetim Kurulu Başkanlıklarını yürüten Süleyman Ecevit Şanlı, bir dönem Tüm Bürokratlar ve İş İnsanları Derneği (TÜMBİAD) Başkanlığı, iki dönem Türk Amerikan İş Adamları Derneği TABA-AmCham Başkan Yardımcılığı görevlerinde bulundu. Türk-Amerikan ticari ve ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla 1987 yılında kurulan TABA AmCham Başkanlığı görevine 2021'de seçilen Şanlı, şu anda Türk Amerikan İş Adamları Derneği-Amerikan Ticaret Odası Türkiye Temsilciliği Genel Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Şanlı, ASAM-ASAD Avrasya Araştırmalar Merkezi, Üst Düzey Yöneticiler Derneği (CEO Platformu), Çelik Dış Ticaret Derneği, İstanbul Gümrük Mü-

şavirleri Derneği (IGMD) ve UİP Boğaziçi Zirvesi üyesidir. Süleyman Ecevit Şanlı, Bloomberg TV Kanalı, EKO TÜRK TV Kanalı Stüdyo New York, Pi-yasa Analiz, A Para TV Kanalı Paranın Yönü, Küresel Bakış, CNN TÜRK TV Kanalı Günlük gibi onlarca canlı yayın programında; Analiz Gazetesi ve Dünya Gazetesi ekonomi sayfalarında; Yeni Ekonomi Dergisi, GMMD Divan Dergisi, Gümrük ve Ticaret Dünyası Dergisi gibi önemli kurum dergilerinde ve Tekstil Dergisi gibi sektörel birçok kıymetli yayında makaleleriyle yer almıştır ve radyo programlarında söyleşilerde bulunmuştur.

Halen İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde ikinci üniversite eğitimini alan ve İngilizce bilen Şanlı, evli olup üç kız çocuğu babasıdır.

ELSAN GLOBAL LOGISTICS

Always Further

www.egl.com.tr

info@egl.com.tr

0 (212) 426 24 25

YER ÜSTÜNDEN NOTLAR

Muayene memurluğuna başlamadan önce, her yeni mezun genç gibi kamuda bir işim olsun düşüncesiyle meslekle ilgili derinlemesine bir araştırma yapmadan başvurmuş olsam da, forumlarda ve açık kaynaklarda muayene memurluğunun gümrük mevzuatına hakim olan ve kariyer memurluğa yakın, memur üstü bir kadro olarak nitelendirilmesi bu mesleği seçmemde etkili oldu. Mesleğe başladığım yıllarda, “muayene memurluğu kariyer meslek olacakmış, denetmenlik gelecek vs” şeklindeki söylemler biz yeni muayene memurlarını umutlandırsa da üstadlarımızın bu konuda çok da bir beklentilerinin kalmadığını görüyordum. Aradan 12 yılı aşkın süre geçtikten sonra, mesleğe yeni başlayan veya başvurmayı düşünen arkadaşların aynı söylentilerle umutlandığını görsem de, biz bu durumu artık üstadlarımız gibi karşılar hale geldik. Yani zaman geçtikçe sahada çalışan, gümrüklerin beyni olduğu söylenen ve camiadaki herkesin de bunu kabul ettiği meslek mensuplarının bu kadar yıpranmasının önüne geçilip daha verimli bir şekilde kullanılmasının önü açılmalıdır. Yoksa yeni başlayacak olan arkadaşlarımızın da mesleğe olan heyecanı yıllar içerisinde kaybolacak ve bu şekilde devam edip gidecektir.

Genel olarak mesleğin başındaki ve sonundaki durumunu anlattıktan sonra kendi adıma ve belki de mesleğe yeni girecek arkadaşların heyecanını ve tutkusunu kaybetmemeleri adına yol haritasını çizmekte fayda görüyorum. Birkaç tane de yaşadığım olayları anlatıp yazımı sonlandıracağım;

Öncelikle mesleğin ilk yılları -adaylık süreci diyebiliriz buna- kavramları anlamaya çalıştığımız ve bazen de kelimelerin okunuşlarını dahi doğru telaffuz etmeyle geçirdiğimiz zamanlardır. Adaylık süresince kayıt servisinden, arşiv servisine

Alper Sümbül

Muayene Memuru

kadar her yerde çalışmak gerektiği düşüncesindeyim. Hepsinin ayrı ayrı önemi olduğunu biliyorum. Eğitim süreci başladığında kavramları tartışmaya başladığımız, teorik olarak bazılarını anlayabildiğimiz ancak pratikte ne anlama geldiğini oturtamadığımız kelimeler, cümleler havada uçuşur. Eğitimden sonra herkes çalıştığı gümrüğe döndüğünde teorik bilgileri staj aşamasında pratik olarak uygulamaya çalışır. Asaleti alana kadar ve bir müddet daha üstadların yanında usta-çırak ilişkisi içerisinde geçirdikten sonra zamanla herkesin kendine has tarzı gelişir.

İlk yıllar geçtikten sonra artık o “yeni” tabirinin de yavaş yavaş üzerinizden kalktığı daha fazla sorumluluğa girdiğiniz veya girmek zorunda kaldığınız dönemler gelmektedir. Her şeyin detaylı şekilde incelendiği ve sorgulandığı; yeri geldiğinde bir kimyagerin temel bilgisine, yeri geldiğinde bir mühendisin teknik bilgisine, yeri geldiğinde de iş sağlığı uzmanının ana düzeyde bilgisine, hatta sanayideki ustanın temel bilgisine sahip olmayı gerektiren kariyerimizin kalfalık dönemine başlıyoruz. Dünyada binlerce farklı türde, farklı endüstri dallarına ait eşya ithal edildiği düşünülüğünde ve her eşya için ayrı

bir GTİP bilgisi gerektiğinden ihtilaflar çıkması kaçınılmazdır. Muayene memurunu özel kılan “Tarife(eşya)” olsa da farklı gümrük idarelerinde farklı mevzuatların birlikte harmanlanıp kullanılmasıyla bütüncül bir bakış açısı gelişiyor. Cari işlem sırasında verilen kararlardan, ihtilaflarda yazılan müzekkerelerden, hatta itiraz sürecinde ve mahkeme aşamasında verilen görüşlerden muayene memurluğunun önemini açık bir şekilde anlıyoruz. Nitekim birçok hadisede, hakimın doğrudan muayene memuru müzekkeresini dikkate alarak karar verdiğini görebiliyoruz.

Yukarıdaki paragrafta anlattıklarım kısa bir serüven gibi görünse de muayene memurunun piştiği, yıprandığı ve tutkulu olarak mücadele gücünün yüksek olduğu dönemlerdir. Yeri geldiğinde “bir savcı” gibi iddia makamı, yeri geldiğinde devletin ve firmaların haklarını gözetken bunu yaparken de adil olması gereken “bir hakim” gibi mevzuat uygulayıcısı pozisyonunda kalabilmektedir. İşte bu dönemlerde yaşadığım ve genç meslektaşlarımıza da örnek olacak birkaç anımı paylaşmak istiyorum;

“DEKORATİF ÇİMÇİT” MAHREMİYET:

Tecrübesiz sayılabileceğim yıllarda başıma gelen bir olaydan bahsetmek istiyorum. Bu olay beni o zamanlar oldukça etkilemişti. Çimçit diye tabir edilen çöp konteynerlerinin etrafını suni bir çim tellerle saran veya boş bir duvarı kapatıp dekoratif görüntü oluşturmak için kullanılan çimçit cinsi eşya yükümlü tarafından 7314.42.00.00.00 GTİP’inde beyan edilmişti ve o zamanlar ilgili GTİP’te ek vergi veya mali yükümlülük bulunmuyordu. Ben de yaptığım mevzuat araştırması sonucunda ve düşüncemi destekler mahiyette 6702 tarife pozisyonunda Türk BTB’si bulmuştum. Diğer GTİP’ten farklı

olarak gözetim uygulaması ve ilave gümrük vergisi vardı. Ancak o zamanki durumda, eşya itiraz sonucu Laboratuvar'a kadar gitmiş ve 3926 pozisyonunda sınıflandırılmıştı. Daha sonra yükümlü tarafından mahkemeye gidilmiş ve en son Danıştay 6702'deki BTB'yi iptal etmişti.

Bu noktada, muayene memurluğu biraz satranç oynamaya benziyor. Hem yükümlüye karşı, hem de idareye karşı hem de sonraki aşamalarda yapılan itirazlara karşı müzekkereyi savunma adına birkaç adım sonrasını düşünüp hareket etmek gerekiyor.

“DEMONTE BİSİKLET: BUL ŞASI-YI YAP BİSİKLETİ”

Aynı özet beyan kapsamında, aynı konşimentoya ait, aynı konteyner içerisindeki eşyayı iki farklı antrepo beyannamesi ile antrepoya alan yükümlü daha sonra bunlardan içerisinde furuş(çatal) ve şasinin(gövde) de olduğu aksamalara ait antrepo beyannamesi kapsamı eşyanın serbest dolaşıma giriş beyannamesini açmış, ilgili muayene memuru arkadaşımız şüphelense de o anda özet beyandan bu şekilde bir durumla karşılaşacağını anlayamayarak ithalat işlemini tamamlamıştı. Muayene kurulu olarak konudan haberimiz olmuş ve ertesi gün aynı yükümlünün diğer antrepo beyannamesine ait AB açıklama notlarında da belirtilen aksamalarını içeren antrepo beyan-

namesini tescil edip bana getirdiğinde diğer beyannamenin devamı olduğunu, yaptığım fiziki muayene ve araştırmalar sonucunda tespit etmiştim. Tek konteynerden ayrılan bu beyannamelerin toplamda 600 adet bisikleti oluşturan aksam parçalar olduğu tespiti üzerine 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve 5607 sayılı KMK uyarınca işlem tesis etmiştik.

Bu olayla muayene kurullarının iletişiminin kuvvetli olması gerektiğini ve ekip ruhuyla çalışmanın önemini bir kere daha anlamış olduk.

“HATASIZ KURUM OLMAZ”

3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar, 4191 sayılı Karar ile 29.06.2021 tarihin-

de değişikliğe uğramış, değişiklik ile Kararın ek-8'ine göre gümrük vergisi muafiyeti sağlanmayacak eşyalar belirlenmiş ve bu eşyaların kullanılmış olması halinde YTB kapsamında ithal edilmesinin önüne geçilmiştir. Yükümlü tarafından, kullanılmış olarak beyan edilen ve mezkur Kararın ek-8'inde yer alan eşya için YTB'ye satır eklenmiş ve ilgili Bakanlık tarafından gümrük vergisi muafiyeti sağlanmış ve yine Bakanlığın görüşüyle Maliye Bakanlığı KDV istisnası tanımıştı. Daha sonra yapılan şifahi görüşmeler neticesinde hatalı olarak düzenlenen söz konusu satır YTB kapsamından Bakanlık tarafından resen çıkarılmıştı. Bunun sonucunda ciddi bir vergi kaybının önüne geçilmiş oldu.

Mevzuatı düzenleyen kurumlar farklı olsa da sahada uygulayıcı olarak diğer kurumlarında hata yapabileceğini ve kontrollerimizde buna da dikkat etmemiz gerektiğini vurgulamak istiyorum.

Sonuç olarak özetle, farklı durumlardan da anlaşılacağı üzere sorumluluğun ve hata payının düşük olması gereken bir meslekle ilgili meslektaşlarım adına şu soruyu sormakta beis görmüyorum ve sormaktan imtina etmiyorum; “Sesimi duyan var mı?”

GÜMRÜK İŞLEMLERİ 2024 ANALİZİ

Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı'na bağlı gümrük müdürlükleri, ülkenin dış ticaretinin yürütülmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu raporda, 2024 yılında gümrüklerde gerçekleştirilen **ithalat, ihracat, transit geçiş, antrepo (gümrük depolama), gümrük muayenesi, vergi tahsilatı, kaçakçılıkla mücadele** ve **diijital dönüşüm** işlemleri detaylı olarak incelenmiştir. Amaç, söz konusu yıllardaki işlem hacimlerini, performans göstergelerini ve bölgesel dağılımları ortaya koyarak, yapılan sistemsel iyileştirmeleri ve karşılaşılan zorlukları değerlendirmektir. Bu kapsamda gümrük işlemlerinin ülke ekonomisine etkileri, dış ticarete yönelik kolaylaştırıcı ve denetleyici rolleri ile mevzuat değişikliklerinin yansımaları ele alınmıştır.

İthalat İşlemleri (2024-2025)

2024 yılında Türkiye'nin ithalat işlemleri, küresel emtia fiyatlarındaki değişimler ve döviz kurundaki artışın da etkisiyle değer bazında yüksek seyretmiştir. TÜİK verilerine göre 2024 yılı genelinde ithalat tutarı bir önceki yıla yakın seviyelerde gerçekleşmiş, yılın sonuna doğru enerji fiyatlarındaki gerilemeye rağmen toplam ithalat hacmi yüksek kalmıştır.

İlhan DOĞANGÜZEL
Muayene Memuru

İthalat beyannamelerinin sayısı bakımından da 2024'te yoğun bir iş yükü söz konusudur. Gümrük müdürlükleri, milyonlarca kalem ithal eşyanın işlemlerini gerçekleştirmiştir. En çok ithalat işlemi yapılan gümrükler, başta **İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü** olmak üzere büyük sanayi ve ticaret merkezleridir. İstanbul (Ambarlı, Muratbey vb. gümrükler) ve **Doğu Marmara (Kocaeli)** bölgesi, yüksek hacimli ithalat nedeniyle öne çıkmaktadır. Örneğin, otomotiv ve kimya sektörlerinin yoğun olduğu Kocaeli bölgesi, toplam ithalatın hatırı sayılır bir kısmını tek başına gerçekleştirmektedir. Benzer şekilde, **Ege ve Uludağ Bölge Müdürlüğü** 2024'te ithalat işlem hacmi yüksek böl-

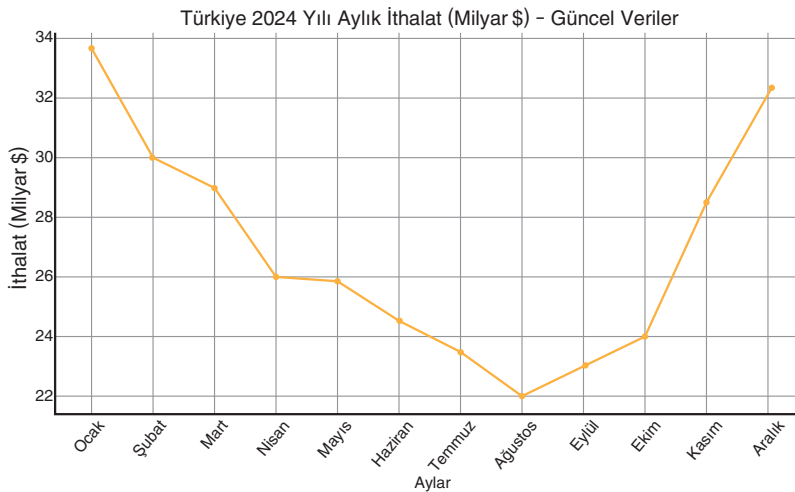
geler arasındadır. Bu bölgesel dağılım, Türkiye'nin üretim ve tüketim merkezlerinin gümrük işlemlerine yansımaları göstermektedir.

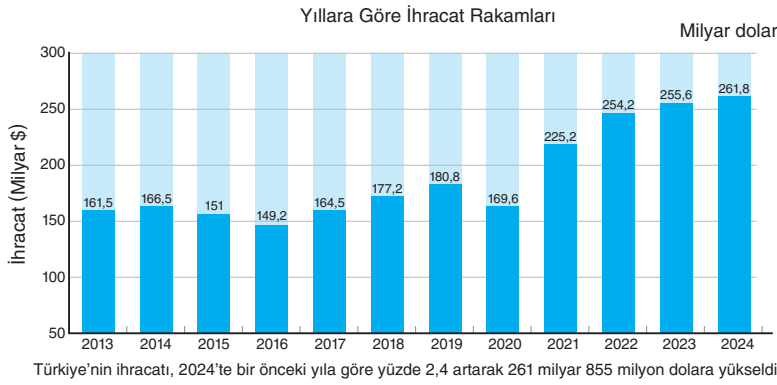
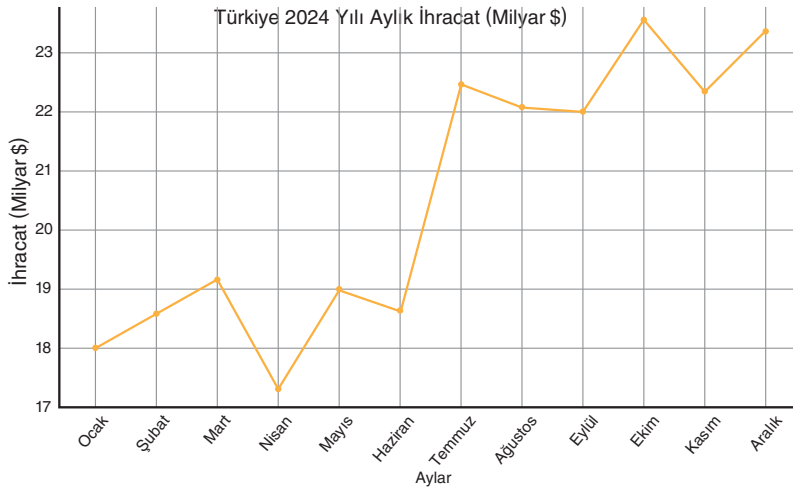
İthalatta işlem süreleri ve performansı incelendiğinde, 2024 yılında gümrük idaresinin ithalat beyannamelerini işlem den geçirme süresinde iyileşme gözlemlenmiştir. Özellikle **ön-celikli kontrol sistemleri** ve risk analizi yazılımlarının etkin kullanımı sayesinde, düşük riskli ithalat gönderilerinin ortalama gümrükte bekleme süreleri kısalmıştır. Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü (YYS) sahibi firmaların yaygınlaşması da ithalat işlemlerini hızlandıran bir unsur olmuştur. 2025 yılında yeni elektronik sistemler ile birlikte ithalat işlemlerinin daha da otomatikleşmesi hedeflenmektedir.

İhracat İşlemleri (2024-2025)

2024 yılında ihracat işlemleri, küresel talepteki dalgalanmalara rağmen güçlü bir performans sergilemiştir. Yıl boyunca toplam ihracat değeri, 2023 yılındaki rekor seviyeye yakın gerçekleşmiştir. Resmi istatistiklere göre 2024 yılı ihracatı yaklaşık **254 milyar ABD doları** düzeyinde olup Cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyelerine ulaşmıştır. 2024'ün özellikle ilk yarısında ihracat artışı sınırlı kalsa da yılın ikinci yarısında Avrupa pazarlarının toparlanması ve alternatif pazarlara açılım sayesinde ihracatta ivme kazanılmıştır.

İhracat işlemlerinin gümrüklerdeki dağılımı incelendiğinde, en yoğun ihracat yapılan gümrük idarelerinin ithalatta olduğu gibi İstanbul, Kocaeli ve Ege bölgelerinde olduğu görülmüştür. **Trakya Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü** (Edirne) de ihracatta stratejik bir

noktadır; zira kara yoluyla Avrupa'ya yapılan ihracatın önemli bir kısmı Edirne/Kapıkule sınır kapısından gerçekleşmektedir.

İhracat işlemlerinin ortalama sonuçlandırma süresi 2024'te önceki yıllara göre iyileşmiştir. Özellikle ihracatta **ön beyan** ve **erken kontrol** uygulamalarının yaygınlaştırılması, sınır kapılarında tır kuyruklarının azaltılmasına yardımcı olmuştur. Ayrıca, eşyaların gümrüğe varışından önce gerekli belgelerin dijital ortamda tamamlanması sayesinde, ihracat işlemleri hız kazanmıştır. 2025 yılında ihracatın dijital platformlar üzerinden takip ve yönetiminin geliştirilmesiyle birlikte, ihracatçılar için gümrük işlemlerinin daha da kolaylaştırılması planlanmaktadır.

Transit İşlemleri ve Kara Sınır Geçişleri

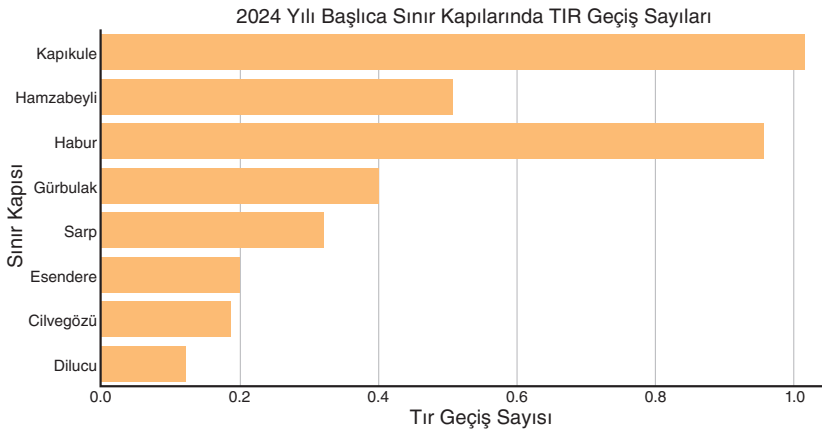
Türkiye, coğrafi konumu itibarıyla transit ticaretin yoğun yaşandığı bir ülke konumundadır. 2024 yılında gümrük idareleri

tarafından yönetilen **transit işlemleri** (başka bir ülkeye gitmek üzere Türkiye'den geçen eşya ve araçlar) hacim olarak artış göstermiştir. Avrupa ile Orta Doğu/Kafkasya arasında bir köprü olan Türkiye üzerinden taşınan transit yük sayısı, uluslararası ticaret hacmindeki büyümeye paralel olarak yükselmiştir. Bu dönemde **NCTS (Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi)** üzerinden işlem gören transit beyannamelerinin sayısında artış kaydedilmiştir. 2025 yılı başında yürürlüğe gi-

ren NCTS Faz 5 güncellemesi ile transit işlemlerinin beyan ve takip süreçleri daha da dijitalleşmiş, bu da işlem hızını ve güvenliğini artıran önemli bir gelişme olmuştur.

Transit taşımaların en yoğun gerçekleştiği noktalar kara sınır kapılarıdır. **Kapıkule Sınır Kapısı (Edirne)**, 2024 yılında da Türkiye'nin en işlek sınır kapısı olmayı sürdürmüştür. Yıl boyunca Kapıkule'den giriş-çıkış yapan araç sayısı milyonlar seviyesinde gerçekleşmiş ve bu kapı tüm kara yolu transit trafiğinin yaklaşık dörtte birini tek başına karşılamıştır. Benzer şekilde **Habur Sınır Kapısı (Şırnak)**, Irak ve Orta Doğu'ya yönelik ticarette kritik bir transit noktasıdır ve 2024'te yüzbinlerce aracın giriş-çıkış yaptığı yoğun bir yıl geçirmiştir. Resmi verilere göre 2024 yılında Habur'dan toplam araç geçişleri, önceki yıla kıyasla artış göstermiştir.

Transit işlemlerinde **araç türlerine** göre de dağılım dikkate değerdir. Tirlardan konteyner taşıyan araçlara, tankerlere ve yolcu otobüslerine kadar farklı araç türleri gümrük idarelerince transit kapsamında işlem görmüştür. 2024'te özellikle uluslararası karayolu taşımacılığında tır geçişlerinde artış gözlenirken, 2020-2021 pandemi döneminde düşen yolcu otobüsü ve özel araç transitleri 2024'te toparlanarak eski seviyelerine yaklaşmıştır. Bakanlık verilerine göre 2024 yılında kara kapılarının

dan toplam **3 milyonun üzerinde araç** giriş-çıkış yapmıştır. Bu sayı, 2023'e göre yüksek bir seviyeyi işaret etmektedir.

Transit işlemlerinin yoğunluğu, gümrük müdürlüklerinin kapasitesini zorlayan unsurlardan biridir. 2024'te artan transit geçişler nedeniyle bazı sınır kapılarında dönemsel yoğunluklar yaşanmış, bu durum bekleme sürelerine yansımıştır. Bunu aşmak üzere **önceden randevu** sistemi ve sınır kapılarında dijital takip uygulamaları devreye alınmıştır. Özellikle Kapıkule'de Türkiye-Bulgaristan ortak çalışmaları ile tır kuyruklarını azaltmaya yönelik projeler uygulanmış, bu sayede bekleme sürelerinde kısmi iyileşmeler elde edilmiştir. 2025 yılında devam eden altyapı yatırımları (örneğin sınır kapılarının genişletilmesi, yeni peron ve x-ray cihazlarının kurulması) transit işlemlerinin akıcılığını artırmayı hedeflemektedir.

Antrepo (Geçici Depolama) İşlemleri

Antrepo olarak adlandırılan gümrüklü geçici depolama yerleri, ithal veya transit eşyaların gümrük vergileri ödenmeden belirli bir süre tutulduğu alanlardır. 2024 yılında antrepo işlemleri hem sayı hem hacim olarak belirgin bir hareketlilik göstermiştir. Ticaret Bakanlığı verilerine göre 2024 sonu itibarıyla ülke genelinde yüzlerce antrepo faal durumda olup, bu antrepolardaki eşya hareketleri önceki yıla kıyasla artmıştır. İthalattaki canlılık ve tedarik zinciri stratejileri doğrultusunda firmaların eşyalarını antrepolarda bekletip ihtiyaç duydukça çekme eğilimi, 2024'te antrepo kullanımını yaygınlaştırmıştır. Özellikle büyük liman kentlerinde (İstanbul, İzmir, Mersin gibi) antrepolara konulan ithal eşya miktarı yüksek seviyelere ulaşmıştır.

2024 yılında antrepolarda bulunan ortalama eşya bekleme sü-

resi, gümrük mevzuatında yapılan bazı düzenlemeler ve dijital takip sayesinde kontrol altına alınmıştır. Antrepo rejiminde kalan eşyaların takibi için Bakanlık bünyesinde geliştirilen **Antrepo Takip Modülleri**, 2024'te tam kapasiteyle uygulanmaya başlanmıştır. Bu sistem sayesinde her bir antrepodaki eşya stokları ve bekleme süreleri merkezi olarak izlenebilmekte, süresi dolmak üzere olan eşyalar için uyarılar oluşturulmaktadır. Bunun da etkisiyle, 2024'te antrepolarda uzun süre bekleyen eşya oranında düşüş meydana gelmiştir.

Antrepo sayıları açısından da 2024 yılında bir artış söz konusudur. Ticaret Bakanlığı **Antrepo ve Geçici Depolama Yerleri İstatistikleri**'ne göre, 2024 sonunda Türkiye genelinde toplam antrepo sayısı önceki yıla göre yükselmiştir. Yeni açılan antrepolar özellikle lojistik ihtiyacın arttığı organize sanayi bölgelerine yakın yerlerde ve sınır ticaretinin yoğun olduğu bölgelerde kurulmuştur. 2025 yılının ilk çeyreğinde de birkaç yeni antrepo işletmeye alınmış ve toplam kapasite genişletilmiştir.

Antrepo işlemlerinin bölgesel dağılımında en büyük payı, **İstanbul** almaktadır. İstanbul, hem bir dış ticaret merkezi

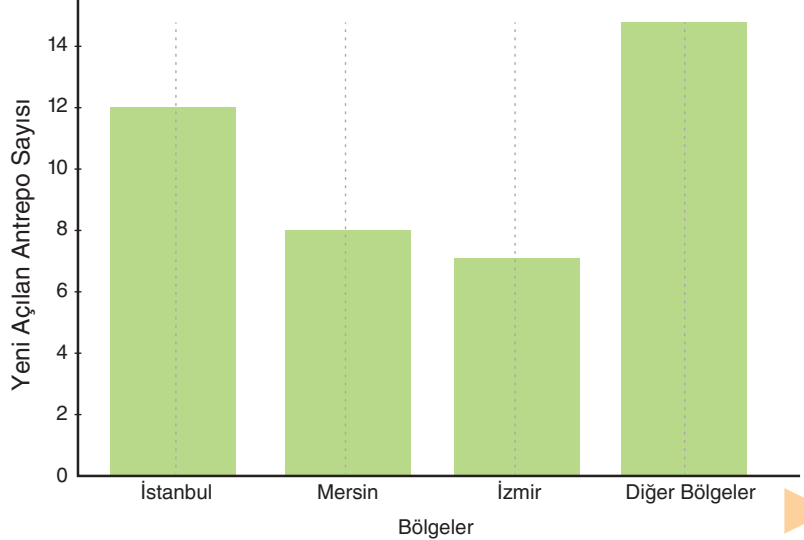
olması hem de Avrupa-Asya arasında bir aktarma noktası olması nedeniyle antrepo faaliyetlerinin yoğunlaştığı bir ildir.

Vergi Tahsilatı

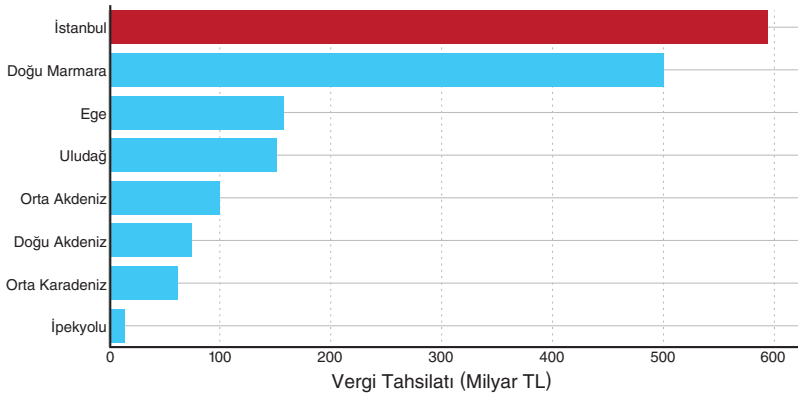
Gümrük idareleri, dış ticaretten kaynaklanan vergilerin tahsil edildiği kritik noktalardır. **Gümrük vergileri, KDV (Katma Değer Vergisi), ÖTV (Özel Tüketim Vergisi)** gibi ithal eşyalar üzerinden alınan vergiler 2024 yılında devlet bütçesine önemli katkı sağlamıştır. 2024 yılındaki yüksek ithalat tutarı, gümrük vergi gelirlerinin de rekor seviyelere ulaşmasına yol açmıştır. Bu dönemde TL'nin değerindeki düşüş nedeniyle ithal malların TL karşılıkları artmış; bu da KDV tahsilatını yükselten bir etken olmuştur. Bakanlık verilerine göre 2024 yılında gümrüklerde tahsil edilen vergilerin toplamı, 2023 yılına kıyasla belirgin bir artış göstermiştir. Tahsilat miktarı yüzlerce milyar TL düzeyine ulaşarak merkezi bütçe vergi gelirlerinin önemli bir yüzdesini teşkil etmiştir.

2024'te en yüksek vergi tahsilatı, ithalatın merkezleri olan **İstanbul** ile **Kocaeli** gümrüklerinde gerçekleşmiştir. Bu iki bölge, petrol ürünleri, otomobil, makine ve elektronik gibi yüksek vergili ürünlerin giriş

2024 Yılında Yeni Açılan Antrepo Sayıları

2024 Yılı Gümrük Bölge Müdürlüklerine Göre Vergi Tahsilatları

noktaları olduğundan, tahsilat rakamlarında üst sıralardadır. Doğu ve Güneydoğu'daki sınır kapılarında (Habur, Gürbulak gibi) ise vergi tahsilatı nispeten daha düşük hacimlerde olsa da bu kapılarda gümrük vergileri dışında **harç** ve **geçiş ücretleri** gibi gelirler toplanmıştır.

2024 yılındaki yüksek vergi tahsilatı, gümrüklerde **tahakkuk/ tahsilat oranının** da iyileşmesiyle desteklenmiştir. Yani tahakkuk eden (yükümlüye çıkarılan) vergilerin çok büyük kısmı başarılı şekilde tahsil edilmiştir. Bu oranı artırmak için bakanlık, 2024'te bazı önlemler almıştır: Gümrük vergilerinde **online ödeme** sistemleri yaygınlaştırılmış, teminat mektupları ve nakit ödemelerde elektronik takip getirilmiştir. Böylece işlemlerin hızlı tamamlanması

ve kamu gelirlerinin zamanında tahsili sağlanmıştır.

Kaçakçılıkla Mücadele

2024 yılı, gümrüklerde kaçakçılıkla mücadele açısından **rekor seviyede yakalamaların** yaşandığı bir yıl olmuştur. Ticaret Bakanlığı Gümrük Muhafaza ekipleri, sınır kapılarında ve ülke genelindeki operasyonlarda çok çeşitli kaçak eşyayı ele geçirmiştir. **Kaçakçılıkla Mücadele Verileri**, 2024 yılında hem ticari eşya kaçakçılığı hem de yasa dışı maddeler konusunda ciddi artışlar olduğunu göstermektedir.

Kaçakçılıkla mücadelenin bölgesel yoğunluğu incelendiğinde, **Doğu ve Güneydoğu sınır kapıları** ile büyük metropoller öne çıkmaktadır. Gürbulak (İran

sınırı), Habur (Irak sınırı) gibi kapılar üzerinden uyuşturucu ve akaryakıt kaçakçılığı girişimleri sıkça görülmektedir.

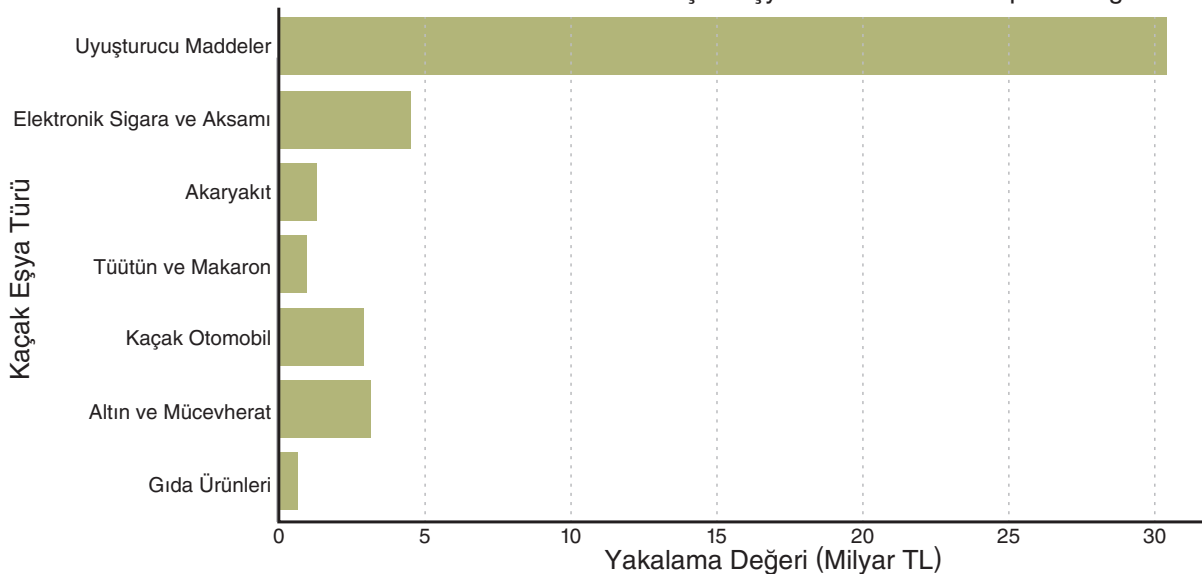
2024'te Gürbulak Gümrük Muhafaza ekipleri, tek seferde rekor miktarda metamfetamin ve eroin yakalayarak bu alanda büyük bir başarı elde etmişlerdir. **Kapıkule**'de 2024 yılı içinde tır dorselerine gizlenmiş milyonlarca paket kaçak sigara ele geçirilmiştir.

2025 yılının ilk aylarında da kaçakçılıkla mücadele aynı kararlılıkla sürdürülmüş, örneğin Ocak-Mart 2025 döneminde **6,02 milyar TL** değerinde ticari eşya kaçakçılığı teşebbüsü engellenmiştir.

Dijital Dönüşüm ve Modernizasyon

2024 ve 2025 yılları, gümrük işlemlerinde **dijital dönüşümün hız kazandığı** bir dönem olmuştur. Ticaret Bakanlığı, artan işlem hacimlerinin etkin yönetimi ve daha hızlı hizmet sunumu amacıyla bilgi teknolojilerine büyük yatırım yapmıştır. Bu bağlamda 2024 yılında birçok yeni e-hizmet uygulamaya alınmıştır. Örneğin, Şubat 2024'te bakanlığın dijital hizmetlerine bir yenisi eklenmiş; tüm gümrük süreçlerini tek platformda birleştiren

2024 Yılında Yakalanan Kaçak Eşya Türlerine Göre Toplam Değer

geliştirilmiş bir **Tek Pencere Sistemi** kullanıma sunulmuştur. Bu sistem sayesinde ithalat ve ihracatçılar, farklı kurumların izin ve onay süreçlerini gümrük beyannamesiyle entegre şekilde, çevrimiçi ortamda takip edebilir hale gelmiştir.

2025 yılında dijitalleşme atımları artarak devam etmiştir. Ocak 2025'te yürürlüğe giren **NCTS Faz 5** güncellemesi, Türkiye'nin AB ile ortak transit sistemindeki dijital uyumunu güçlendirmiştir. Bu sayede transit işlemlerine ilişkin veri alışverişi hızlanmış ve kağıtsız transit işlemi hedefine yaklaşılmıştır. Aynı şekilde, **YYS (Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü)** sahiplerinin işlemlerinde ayrıcalık tanıyan sistemler de geliştirilmektedir. Nisan 2024'te YYS başvuru ve soru formları güncellenerek süreç tamamen elektronik ortama alınmıştır. Bu, firmaların YYS'ye geçişini kolaylaştırmış ve 2024 sonunda YYS statüsü kazanan firma sayısı önceki yıla göre artmıştır (mevcut YYS sayısı bakanlık verilerine göre 700'ü aşmıştır).

Dijital dönüşümün bir diğer ayağı da **veri analitiği** ve **yapay zekâ** uygulamalarıdır. 2024'te pilot olarak başlatılan yapay zekâ destekli risk analizi sistemi, 2025'te kapsamını genişletmektedir. Bu sistem, geçmiş verileri kullanarak olası riskli işlemleri önceden tahmin etmeye çalışmakta ve gümrük personeline karar destek mekanizması sunmaktadır. Örneğin, belli bir üründe beyan edilen kıymetin olağandışı düşük olması gibi durumları otomatik saptayıp uyarı vermek, yapay zekâ modülüyle mümkün hale gelmektedir.

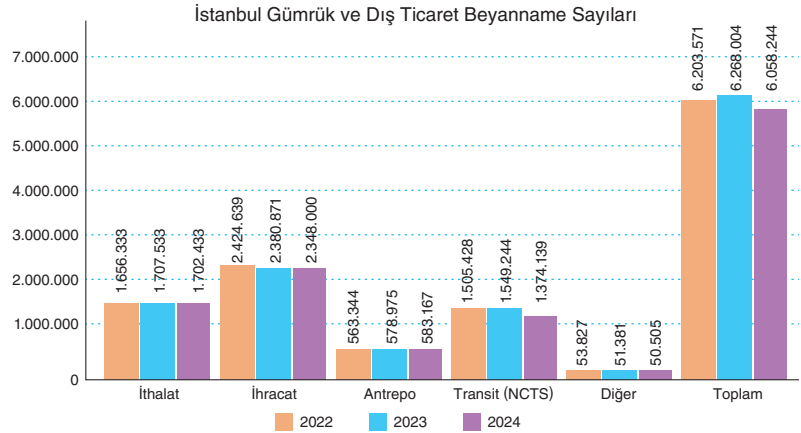
Genel olarak, 2024-2025 döneminde atılan dijitalleşme adımları, gümrük işlemlerinin hem hızını hem de şeffaflığını artırmıştır. İş dünyası, gümrükte dijital dönüşüm sayesinde

azalan işlem süreleri ve öngörülebilir süreçler ile desteklenmiştir. Kamu tarafında ise dijital sistemler aracılığıyla hem daha etkin denetim yapılabilmekte hem de veri temelli kararlar alınabilmektedir.

Bölgesel Dağılım ve Gümrük Müdürlüklerinin Performansı

Türkiye genelinde gümrük işlemlerinin dağılımı bölgeden bölgeye önemli farklılıklar göstermektedir. 2024 verileri incelendiğinde, toplam dış ticaret işlemlerinin çok büyük bir kısmının belli başlı bölgelerde yoğunlaştığı görülür. **Marmara Bölgesi** hem sanayi hem nüfus açısından ülkenin kalbi olması nedeniyle gümrük işlemlerinin de merkezi konumundadır. İstanbul, Kocaeli, Bursa illerini kapsayan Marmara gümrük bölgeleri, 2024 yılında ihracat ve ithalat beyannamelerinin yaklaşık yarısını tek başına işlemiştir. Özellikle İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü en yüksek işlem hacmine sahip bölge müdürlüğü olmuştur.

İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü Beyanname Sayıları

İkinci sırada **Ege Bölgesi (İzmir merkezli)** gelmektedir. İzmir, Manisa, Denizli gibi sanayi şehirlerinin bulunduğu bu bölgede ithalat-ihracat işlemleri 2024'te canlı seyretmiştir. **Akdeniz Bölgesi** de (özellikle Mersin üzerinden) yüksek dış ticaret hacmine sahiptir; Mer-

sin Limanı ve Serbest Bölgesi, 2024'te hem ithalat hem ihracatta ülke genelinde ilk beş gümrük arasında yer almıştır. **Ankara (Orta Anadolu)** bölgesi ise ağırlıklı olarak ithalat (savunma sanayi, uçak, teknoloji ürünleri vs.) işlemleri ile öne çıkmıştır.

Edirne'deki Kapıkule, Hamza-beyli gibi kapılar Avrupa bağlantılı ticaretin yükünü taşıırken, Gaziantep bölgesi Suriye, Irak gibi komşularla ticaret açısından önemlidir. 2024'te Edirne sınır kapılarından toplam **8,3 milyon** yolcu giriş-çıkışı gerçekleşerek tüm sınır kapıları arasında en yüksek sayı kaydedilmiştir.

Bölgesel dağılımda dikkat çeken bir diğer nokta, **serbest bölgeler** ve **hava limanı gümrükleri** gibi özel gümrük noktalarının katkısıdır. Örneğin **İstanbul Havalimanı**, yolcu sayısı ve bagaj/posta işlemleri bakımından 2024'te rekor kırmış, yıllık yolcu trafiği 64 milyon ile beraber gümrük işlemleri de benzeri görülmemiş düzeye çıkmıştır. Burada yolcu beraberinde getirilen kıymetli eşya denetimleri ve

vergilendirme işlemleri yoğunlaşmıştır. **Antalya Havalimanı** ise turist sayısının artmasıyla 2024'te altın ve döviz beyanları gibi işlemlerin fazla yapıldığı bir nokta olmuştur.

2024 verileri Türkiye'de gümrük işlemlerinin coğrafi dağı-

lının ekonominin yapısıyla örtüştüğünü ortaya koymaktadır. Sanayi ve ticaretin merkezi olan bölgeler en fazla gümrük işlemine sahne olurken, sınır bölgeleri transit ve bölgesel ticaret işlemlerini üstlenmektedir.

İşlem Hacmi ve Ekonomik

Bağlam: 2024 yılında ithalat ve ihracat hacimlerinin yüksek seyretmesi, gümrük idarelerinin iş yükünü ciddi ölçüde artırmıştır. Bu durum, Türkiye ekonomisinin dışa açıklığının bir sonucudur. İthalat tarafında özellikle enerji ve ara malı bağımlılığı, gümrüklerde yoğun işlem hacmi olarak tezahür etmiştir. İhracatta ise pazarlardaki dalgalanmalar gümrük işlem sayısına yansımıştır. Örneğin, Avrupa'daki durgunluk belirtileri ihracat beyannamelerinde beklenen artışın sınırlı kalmasına neden olmuştur. 2025'e girerken ihracatta görülen hafif yavaşlama, küresel ekonomideki belirsizliklerin ve jeopolitik risklerin bir göstergesi sayılabilir. Bu anlamda, gümrük verileri makroekonomik eğilimlerin de bir göstergesi olarak düşünülebilir.

Performans Göstergeleri ve

Süreler: 2024 yılında gümrük işlemlerinin sürelerinde genel bir iyileşme eğilimi vardır. Bu iyileşmenin ardında yatan en önemli faktör, dijitalleşme ve risk yönetimi uygulamalarının olgunlaşmasıdır. Ancak, her ne kadar ortalama işlem süresi kısalsa da bazı yapısal sorunlar devam etmektedir. Özellikle kara sınır kapılarındaki yoğunluk, dönem dönem uzun kuyruklara ve beklemelere yol açmıştır. Bu, komşu ülkelerle ortak altyapı yatırımları ve eş güdümlü işlemlerin önemini ortaya koymaktadır. 2024'te Kapıkule'de yaşanan TIR kuyrukları, Bulgaristan tarafının işlem kapasitesi ile Türkiye tarafının kapasitesi arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanmıştır. Aynı şekilde Irak sınırında Habur/Zaho geçişindeki tek köprüünün yetersiz kalması, fiziksel altya-

pının işlem performansına etkisini göstermiştir. Bu noktada, **bölgesel işbirlikleri ve sınır altyapısı yatırımlarının** gümrük performansına doğrudan etki ettiğini ortaya koymaktadır.

Mevzuat Değişiklikleri: 2024 yılında yürürlüğe giren bazı mevzuat değişiklikleri gümrük işlemlerini hem kolaylaştırıcı hem de sıkılaştırıcı etkiler yaratmıştır. Örneğin, **mikro ithalat (posta/kargo ile gelen küçük gönderiler)** için vergi muafiyet sınırının düşürülmesi, gümrüklerde işlem gören gönderi sayısını artırmıştır. Bu değişiklik, yurt dışından küçük paket sipariş eden bireylerin artık gümrük vergisi ödemesini gerektirir hale gelmesiyle sonuçlandı. Dolayısıyla 2024'te gümrük kargo birimlerindeki iş yükü belirgin şekilde yükseldi. Bu mevzuat adımı, yerli üreticiyi korumak amacıyla atılmış olsa da gümrük idarelerine operasyonel bir yük bindirmiştir.

Buna karşılık, **Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü (YYs)** kapsamının genişletilmesi ve bazı kolaylıklar getirilmesi işlemleri kolaylaştırdı. 2024'te mevzuatta yapılan bir düzenleme ile YYs sahiplerinin faydalandığı basitleştirilmiş usullerin kapsamı genişledi ve yeni sektörler YYs'ye teşvik edildi. Bu sayede güvenilirliği kanıtlanmış firmaların gümrük işlemleri daha az denetime tabi tutularak kaynaklar riskli alanlara kaydırıldı. Mevzuat değişikliklerinin gümrük işlemlerine **çift yönlü etkileri** olduğu görülmektedir. Kimi düzenleme işlem hacmini artırıp denetimi sıkılaştırırken, kimisi de belirli aktörler için süreçleri hızlandırmıştır. Önemli olan, bu değişikliklerin genel dengeye ve kaçakçılıkla mücadele etmesinin sürekli izlenip değerlendirilmesidir.

Kaçakçılıkla Mücadelede: 2024 yılının verileri, kaçakçılıkla mücadelenin ne kadar yoğun

ve kritik olduğunu ortaya koymaktadır. Ele geçirilen kaçak eşya tutarlarındaki rekorlar, bir yandan gümrük muhafaza birimlerinin başarısını gösterirken diğer yandan kaçakçılık girişimlerinin boyutlarının da büyüdüğünü ima eder. Uyuşturucu yakalamalarındaki artış, Türkiye'nin jeopolitik konumu gereği uluslararası uyuşturucu rotalarında hala hedef ülke ve geçiş güzergâhı olduğunu hatırlatmaktadır. Bu, gümrüklerin kolluk boyutunun ticareti kolaylaştırma boyutu kadar önemli olduğunu göstermektedir. Ticaretin hızlandırılması ile kaçakçılığın önlenmesi arasında **ince bir denge** bulunmaktadır. 2024'te dijital risk analizine yapılan yatırımların bu dengeyi sağlamak için kritik olduğu görülmüştür.

Dijital Dönüşümün Sürdürülebilirliği:

Gümrük süreçlerinde 2024-2025'te gerçekleştirilen dijital atılımlar son derece olumlu olmakla birlikte, bu dönüşümün sürdürülebilirliği ve sürekli güncellenmesi gereklidir. Teknoloji hızla ilerlerken gümrük sistemlerinin de çağın gerisinde olması beklenemez. Dijital sistemlere güvenin tam olması, kullanıcıların (gerek gümrük personeli gerek dış ticaret erbabı) bu sistemleri benimsemesine bağlıdır. Gümrük personelinin niteliklerini geliştirip dijital okuryazarlığını artırmak, dönüşümün başarısı için kritik bir faktördür.

Bölgesel İmkân ve Kısıtlar:

Bölgesel dağılıma ilişkin bulgular, Türkiye'nin gümrük ağının farklı bölgelerde farklı ihtiyaçlara cevap verdiğini gösteriyor. Büyük hacimli işlemlerin yoğunlaştığı bölgelerin altyapı ve insan kaynağı ihtiyacının yüksek olduğu, buna karşın daha düşük hacimli noktaların ise ticareti teşvik edecek tedbirlere ihtiyaç duyduğu söylenebilir.

COVID-19 Sonrası Dönem ve Afetlerin Etkisi:

2024 yılı, COVID-19 pandemisi sonrasındaki ikinci tam yıl olmuştur ve gümrük işlemleri pandeminin etkilerinden büyük ölçüde sıyrılmıştır. Yolcu sayıları ve uluslararası seyahatler 2024'te pandemi öncesi seviyelere yaklaşmış, hatta aşmıştır. Bu durum havalimanı gümrüklerinde iş yükünü artırmıştır. Örneğin İstanbul Havalimanı'nda 2024'te günde ortalama 180 bin yolcu işlem görürken, bu sayı 2020'de birkaç bini geçmiyordu. Pandemi sonrası dönemde edinilen dijital yeniliklerin (HES kodu, elektronik sertifikalar gibi) gümrük süreçlerine entegrasyonu tartışılmış ve bazı uygulamalar kalıcı hale gelmiştir. Bunun yanı sıra, 2023 Şubat ayında yaşanan büyük deprem felaketinin ardından 2024'te etkilenen bölgelerde gümrük işlemleri bir süre olağan akışın dışında seyretilmiştir. **Hatay/Reyhanlı Cilvegözü Sınır Kapısı**, deprem sonrasında uluslararası yardımların giriş noktası olmuş ve bu kapsamda 2024'ün ilk çeyreğinde gümrük işlemleri basitleştirilerek hızlı geçişe öncelik verilmiştir.

Dış ticaretin dinamik yapısı ve jeopolitik gelişmeler, gümrüklerin sürekli tetikte olmasını ve

kendini yenilemesini zorunlu kılmaktadır. Dış ticaretin kolaylaştırılması ile ulusal güvenliğin korunması arasında sağlanacak denge, gümrük politikalarının odak noktasında olmaya devam edecektir.

Gümrük Muayene Memurlarının Stratejik Önemi: Dış Ticaretin Sessiz Kahramanları

Türkiye'nin dış ticaret hacmi her geçen yıl büyümekte, ithalat, ihracat ve transit işlemleri yeni rekorlar kırmaktadır. 2024 yılı verileri, ülkemizin küresel ticaretteki etkin konumunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Ancak bu başarı hikâyesinin görünmeyen kahramanları vardır: Gümrük Muayene Memurları.

Muayene memurları, Türkiye

Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı bünyesinde görev yaparak, dış ticaretin hem güvenli hem de hızlı bir şekilde yürütülmesinin teminatı olmuşlardır. 2024 yılı raporunda görüldüğü üzere, milyonlarca beyannamenin kontrolü, binlerce konteyner ve aracın muayenesi, milyonlarca yolcunun işlemleri, ticareti kolaylaştırırken aynı zamanda güvenlikten taviz verilmemesini sağlamıştır.

Neden Bu Kadar Kritikler?

Çünkü dış ticaret hacmi büyüdükçe, gümrük işlemleri sadece ekonomik bir faaliyet olmaktan çıkıp, ekonomik güvenlik, mali güvenlik ve toplumsal güvenlik boyutlarını da kapsamaktadır. Bir konteynerin içinde sadece ticari eşya değil, ülkenin güvenliğini tehdit edebilecek yasa dışı ürünler de olabilir. Bir beyannamede sadece **ticari bilgi değil, vergi kaybına yol açabilecek usulsüzlükler de gizlenmiş olabilir. İşte bu noktada, Gümrük Muayene Memurları; ekonominin koruyucuları ve uluslararası güvenlik zincirinin vazgeçilmez halkaları olarak öne çıkmaktadır.**

2024'te Muayene Memurları

- ❖ 2024 yılında milyonlarca beyanname incelenmiş ve riskli işlemler başarıyla ayıklanmıştır.
- ❖ Kapıkule, Habur gibi yoğun sınır kapılarında yoğun araç ve eşya muayeneleri yapılmış, kaçakçılıkla mücadelede büyük başarılar elde edilmiştir.
- ❖ Dijital dönüşüm projeleri (NCTS Faz 5, Tek Pencere Sistemi vb.) sahada muayene memurlarının aktif katılımıyla hayata geçirilmiş, gümrük işlemlerinin hızlanması sağlanmıştır.

- ❖ Antrepo işlemlerinde, eşyaların bekleme sürelerinin yönetimi ve denetimi yine muayene memurlarının titiz kontrolleri sayesinde mümkün olmuştur.

Sonuç Olarak: Gümrük muayene memurları, sadece eşyayı kontrol eden görevliler değil; ülke ekonomisini koruyan, kamu gelirlerini güvence altına alan, dış ticaretin hızını ve güvenliğini sağlayan **stratejik görevliler**dir. Türkiye'nin büyüyen dış ticaret hacminde, dünya ile rekabet gücünü artırmasında ve sınır güvenliğinin sağlanmasında Muayene Memurlarının payı büyüktür.

Bu nedenle, **gümrük muayene memurlarının kariyer meslek olması**, ülkemizin dış ticaret performansı için bir **zorunluluktur**.

Gümrük kapılarındaki her **başarılı işlemde**, her tahsil edilen vergi gelirinde; perde arkasında alın teriyle, **bilgisiyle**, **tecrübesiyle** emek veren muayene memurlarını saygıyla anmak gerekir.

Sonuç

İthalat ve ihracat işlemleri, yüksek hacimleriyle gümrüklerde yoğun bir iş yükü yaratmış; ancak dijitalleşme ve risk yönetimi sayesinde bu işlemler büyük ölçüde aksamadan yürütülmüştür. **Transit ticaret**, Türkiye'nin jeostratejik konumunun etkisiyle 2024'te artış göstermiş ve ülkenin bölgesel bir lojistik merkez olma rolünü pekiştirmiştir. **Antrepo ve depolama faaliyetleri** ticaretin niteliğindeki değişimlere uyum sağlamak üzere genişlemiş; gümrük idaresi bu alanı yakından izleyerek mevzuat ve denetimlerle düzenlemiştir.

Gümrük muayenesi ve denetimler, artan işlem hacmine rağmen hedefe odaklı devam etmiştir. Bu da hem ticareti hızlandırmış hem de kaçakçılıkla

mücadeleyi zafiyete uğratmamıştır. Nitekim 2024 yılında kaçakçılık alanında elde edilen rekor yakalamalar, **kaçakçılıkla mücadelenin kararlılıkla sürdüğünü** göstermektedir. Gerek ticari eşya kaçakçılığı gerek yasa dışı maddeler konusunda gümrük birimleri başarılı operasyonlara imza atmıştır. 2025 yılının ilk verileri, bu mücadelenin aynı tempoda devam ettiğini, kaçakçılık girişimlerinin ise farklı yöntemlerle sürmekte olduğunu ortaya koymaktadır.

Vergi tahsilatı boyutunda, gümrükler 2024'te ülke bütçesine çok büyük katkı sağlamış; ithalat vergilerinden elde edilen gelirler en yüksek seviyelere ulaşmıştır. Bu durum, gümrüklerin sadece ticaretin kapısı değil, aynı zamanda maliyenin de önemli bir ayağı olduğunu teyit etmektedir.

Sonuçlar göstermektedir ki, dinamik küresel ticaret ortamında Türkiye'nin gümrük teşkilatı hem kolaylaştırıcı hem de koruyucu misyonunu başarıyla yürütmekte; karşılaşılan zorluklar ise sürekli gelişim ve yenilikçi yaklaşımlarla aşılmaya çalışılmaktadır.

Kaynakça

- ❖ T.C. Ticaret Bakanlığı Gümrük İstatistikleri ve Faaliyet Raporları (2024, 2025)
- ❖ Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Dış Ticaret İstatistikleri – 2024 ve 2025 yıllarına ait geçici dış ticaret verileri
- ❖ Ticaret Bakanlığı Basın Duyuruları ve Haberleri
- ❖ Ticaret Bakanlığı “**Kaçakçılıkla Mücadele Verileri**”
- ❖ Ticaret Bakanlığı “Kara Kapıları Giriş-Çıkış İstatistikleri”
- ❖ Ticaret Bakanlığı 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu
- ❖ Dünya Bankası ve WCO (Dünya Gümrük Örgütü) yayınları
- ❖ İlgili Mevzuat ve Resmî Gazete – 2024 yılında yürürlüğe giren gümrük mevzuatı değişiklikleri.
- ❖ T.C. Ticaret Bakanlığı Bölge Müdürlükleri Bilgileri

İHRACATIN YENİ GÜCÜ: SAVUNMA SANAYİ

Özet

İhracat, ülkelerin ekonomik kalkınması ve gelişimi açısından önemli bir unsurdur. Türkiye ihracatını artıran ve dolayısıyla gelirlerini üretim yoluyla artırma hedefiyle yeni ekonomik alanlar açmaya çalışan bir ülke konumundadır. İhracat kalemlerini çeşitlendirmeyi sağlayan, Türkiye savunma sanayi atılımıyla hem kendi güvenliğini sağlayıcı faktörleri devreye almış hem de yarattığı muazzam savunma sanayi ürünleriyle ihracat kalemlerini dünya geneline genişletmeyi başarabilen bir ülke olmuştur. Savunma sanayi ihracatı yalnızca ihracat gelirlerini artırmakla kalmamış aynı zamanda ihracatın farklı koşullarını destekleyen ve ürün katma değeri bakımından nitelik faktörünü diğer ürünlerde de ispatlayan bir ülke konumuna gelmiştir. Bu başarı ihracatla zenginleşmeyi sağlayan ülkemiz için hem içerideki verimliliği artırmış hem de küresel ölçekte Türkiye'nin ekonomik gücüne katkıda bulunmuştur. Bu çalışma ihracatın ülke kalkınmasında önemini vurgularken savunma sanayinin ihracata yaptığı katkıları vurgular.

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, İhracat, Politika, Savunma Sanayi, Ticaret

Giriş

Bu çalışmada ihracatın önemi esas alınarak Türkiye'nin ekonomik gelişiminin ihracat yoluyla olabileceği tartışılmıştır. İhracat gelirleri ülkemizin ekonomik gelişimi ve iktisadi gelişimi için ehemmiyet arz ederken savunma sanayinin ihracattaki büyüyen gücü gerek ekonomik açıdan gerekse Türkiye'nin bölgesel coğrafyasını aşır küresel bir güce dönüşümündeki rolünü

Şevket AYDIN
Muayene Memuru

tartışmaktadır. Ticaret, geçmişten bugüne ülkelerin konumlarını ve gelecek vizyonlarını belirlerken Türkiye, savunma sanayi ihracatıyla bu olguyu bir kez daha ispat etmeyi başarmıştır.

İhracat ana akım ekonomik literatür açısından küçümsense de gelişmiş ülkelerin vazgeçilmez ekonomik aracı olmuştur. Bugün ihracatıyla ön plana çıkan Çin, süper güç olarak anılan ABD'nin en büyük rakibi olarak görülmektedir. Türkiye'nin ise son 20 yıldır yapmış olduğu ihracat atılımı savunma sanayi ürünleriyle birleşerek ülkemizin dünyada hak ettiği yeri alması bakımından politik-ekonomi bir araç olmuştur. Dolayısıyla çalışmada bu ekonominin politikayla ve nihayetinde ihracatla birleştikleri noktalar vurgulanmış, savunma sanayinin ülkemizin vizyonu için olmazsa olmaz rolüne ilişkin bir izlek geliştirilmiştir.

İhracatın Katma Değerini Artıran Savunma Sanayi

II. Dünya Savaşı sonrasında devlet eliyle sermaye birikimi, sanayileşme ve uzun vadeli yatırımlar gibi ekonomi politikalar Japonya, Singapur ve Almanya örneğinde çok başarılı olmuş, kalkınma ekonomisi yaklaşımı

tüm ülkelerce örnek alınmaya başlanmıştı. Ancak kalkınma ekonomisi yaklaşımı 1980'lere gelindiğinde akamete uğramış, yeni iktisat anlayışı küreselleşmeyle birlikte yerini serbest piyasanın kurallarına bırakmıştı.¹ 1980'ler sonrası küresel boyutta tüm dünya ülkelerinin bağımsız olamayacağı yeni ekonomik anlayış hızlı bir şekilde kurumsallaşmıştır. Kurumsallaşan bu yeni ekonomik yaklaşım, devletin ekonomik rolünü sınırlarken piyasadaki özel aktörlerin önemini ve etkisini artırmıştır. Her ne kadar devlet eliyle ekonomik büyüme anlayışı yavaşlamış olsa da bugün Çin örneğinde gördüğümüz gibi ihracat odaklı iktisadi büyüme önemini korumuştur.

Türkiye ise son 20 senedir ihracat kalemlerini çeşitlendirmiş ve Cumhuriyet tarihinde görülmedik rekorları her yıl tazelererek ihracattan elde ettiği geliri katlamayı başarabilmiştir. Bugün iktisadi büyümenin sanayinin gelişmesi ve verimlilik artışı şeklinde gerçekleştiğini düşünürsek ihracat Türkiye için vazgeçilmez bir ekonomik unsurdur. İhracat odaklı büyümek ülke içinde verimliliği artırırken aynı zamanda insani gelişim endeksinin de (sağlık, eğitim, refah vs.) daha iyi koşullara kavuşmasını sağlamaktadır. Nitekim bugün iktisadi büyüme ve iktisadi gelişme olarak ele alınan insani gelişim endeksi birbirini tamamlayan, biri diğerinden ayrı düşünülemeyecek bir bütünlük barındırmaktadır². Bu bütünlüşmeyi ihracat mantığı altında açıklayabilmek mümkündür. İhracat bir gelir kalemi olarak ülkenin milli gelirine katkı sağlarken kişi başına düşen milli geliri de artırır. İhracatçı firmaların ülkeye döviz girdisi olarak sağladıkları gelirler aynı za-

¹ Fikret Şenses, Kalkınma İktisadı, (İstanbul, İletişim Yayınları, 2021), 15-22

² Şevket Pamuk, Türkiye'nin 200 Yıllık İktisadi Tarihi, 2019), 1-11

manda ülkenin vergi gelirlerini de beslemektedir. Vergi gelirleri artan bir ülkeyse kamu yatırımlarını ve harcamalarını artırarak ülkenin sağlık koşullarını iyileştirebilmek, eğitimin kalitesini artırabilmekte, sosyal yardımları ülke genelinde kapsamını genişletebilmekte ve sanayi verimliliğini artıracak ulaşım ağlarını büyütülmektedir. En önemli ihracat etkeni ise ihracat-ithalat dengesizliğinden kaynaklanan dış ticaret açığının kapatılmasıdır. Dolayısıyla ihracat gelirleri aynı zamanda bir ülkenin ihtiyaç duyduğu ithalat kalemlerini karşılamakta veya ithal etmek yerine ülke içinde üretimi artırıcı fonksiyonları devreye alarak giderlerini azaltabilmektedir. Türkiye 1960'lı yıllarda bu ithal ikameci³ anlayışla sanayiini geliştirebilmiştir.

Türkiye ihracat odaklı iktisadi büyüme yaklaşımıyla geçtiğimiz ay sonu itibarıyla sona eren 2024 yılında ihracat rakamlarını %2,5 oranında bir artışla 262 Milyar Türk lirasına⁴ yükseltmiş ve Cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyesine ulaşılmıştır. İhracatın dış ticaret açığına katkısı da geçmiş yıllara nazaran pozitif bir şekilde ivmelenmiştir; *"2024 yılı dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı dönemine göre %22,7 oranında azalarak 82,2 milyar dolar seviyesinde gözlenmiştir."*⁵ Dış ticaret açığının ihracata bağlı olarak her yıl azalması ülke içindeki döviz miktarının artışı ve dış borçlanmanın azalmasıyla birlikte döviz miktarına bağlı olarak ülkenin ihtiyaç duyduğu borçlanma olanaklarını da iyileştirmektedir.

Tablo 1

ÜRÜN	GELİR MİLYAR (\$)	PAY (%)
Otomotiv Endüstrisi	37.211	16,5
Hazır Giyim ve Konfeksiyon	17.920	7,9
Elektrik ve Elektronik	16.677	7,4
Çelik	16.149	7,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	12.434	5,5
Makine ve Aksamları	11.190	4,9
Mücevher	7.458	3,3
Savunma ve Havacılık Sanayi	7.154	3,1

2024 yılında Türkiye ihracat kalemi imalat sanayii ürünleri üzerinden yükselmiştir. Sanayi ürünlerinde ise savunma sanayi ihracatı gün geçtikçe ağırlığını artırmaktadır. Her ne kadar Türkiye'nin ihracat kaleminde savunma sanayi ürünleri en büyük paya sahip değilse de savunma sanayinin hızlı gelişimi bu sıralamayı değiştirecek gibi gözükmemektedir. Türkiye'nin sanayi ürünlerindeki ihracat kalemleri, gelirleri ve ihracat gelirlerindeki payları aşağıda Tablo 1'de⁶ gösterilmiştir:

Savunma sanayinin geçmiş yıllara bakıldığında bu hızlı yükselişi Türkiye için fırsat pencerelerini sonuna kadar açıyor gibidir. Türkiye'nin ihracat gelirlerindeki savunma sanayi payı üst sıralarda olmasa da dünya genelinde savunma sanayi payında istatistiksel olarak daha hızlı bir giriş yapmıştır. 2001 yılına kadar Türkiye'nin savunma sanayi ihracatında esemesi okunmazken 2017'ye gelindiğinde 2 milyar \$ gelir elde etmiştir.⁷ Küresel boyutta savaş tamtamların çaldığı bu günlerde ise savunma sanayinin ihracattaki payının hızlı yükselişi oranlarda kendini daha çok gösterecektir. Nitekim Savunma Sanayi Baş-

kanlığı'nın yayımladığı projeksiyon raporunda⁸ Türkiye'nin savunma sanayi ihracatının şimdiden ilk 11 ülke arasına girmeyi başardığını göstermektedir. Rapora göre 2028'e kadar Türkiye savunma sanayi ihracatını 11 Milyar dolar şeklinde revize ederek bu başarısını daha üst sıralara da taşıyacaktır.

İhracatın ülke ekonomisine katkısı bir yandan Türkiye'nin geleceğine ilişkin iyimser bir umudun adı olurken öte yandan savunma sanayinin ihracat başarısı jeo-stratejik ve ticaretin büyümesi adına Türkiye'yi küresel bir güç haline getirmede önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. ABD savunma sanayi ihracatıyla dost-müttefik ülkeler yaratırken bugün bu fırsatı 185 ülkeye savunma sanayi ihracatı yapan Türkiye elinde tutmaktadır. Öyle ki dünya SiHA (Silahlı İnsansız Hava Aracı) pazarında dünyanın %65 payını elinde tutan Türkiye süper güçleri rahatsız etmeye başlamıştır.⁹

Savunma sanayi ihracatı ülke için önemli bir gelir kaynağı olurken aynı zamanda Afrika'da sömürge güçlerinin egemenliğini zayıflatması bakımından da

3 Ülkenin önceki dönemlerde ithal ettiği ürünlerin ülke içinde kısmen veya tamamen üretilmesidir.

4 Rakamlar T.C. Ticaret Bakanlığı web sitesinden alınmıştır: (ticaret.gov.tr).

5 2024 yılına dair dış ticaret bilançosu T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'ndan alınmıştır (www.sbb.gov.tr 2025).

6 İhracat gelir ve pay verileri Türkiye İstatistik Kurumu web sitesinden alınmıştır: (https://data.tuik.gov.tr/Bulten/ 2024)

7 Veriler Konya Ticaret Odası raporundan elde edilmiştir: (Konya 2019).

8 Projeksiyona ilişkin bknz: (Uluslararası İşbirliği ve İhracat Stratejisi 2024)

9 General Atomics CEO'su Linden Blue, Trump'ın göreve gelmesinin ardından Elon Musk'a bir mektup yazarak Türkiye'nin SiHA pazarındaki hakimiyetinden ve ABD'nin bu alandaki bürokratik yavaşlığından şikayet etmiştir: (Berber 2025).

önem arz etmektedir. Cumhurbaşkanımız Erdoğan'ın ifadesiyle "21. Yüzyılın Afrika Yüzyılı"¹⁰ olacağına ilişkin açıklaması dış ticaret hacmi bakımından Afrika-Türkiye ekonomik işbirliğini büyütürken, Afrika'ya Türkiye'nin ihracatını da artıracaktır. Son günlerde NATO ülkelerine SİHA ihracatı yapabilen Türkiye teknoloji transferi yoluyla müttefiklik ilişkisini güçlendirirken know-how¹¹ ilişkileri vasıtasıyla ürünlerinin katma değerini artırmaktadır. Böylece ticari bir kavram olan ihracatın politik olarak da Türkiye'nin imkânlarını genişlettiğine şahit olabilmekteyiz.

Tablo 2: Akıncı Siha ve Kızıl Elma

Son olarak ülkemizin ASELSAN ile birlikte savunma sanayi ihracatında büyük yere sahip olan BAYKAR yöneticisi Selçuk Bayraktar'ın inovatif çalışmaları ihracat için önemli bir gelir kaynağı oluştururken aynı zamanda ülke içinde teknolojik alanların da gelişimini sağlamakla Türkiye'nin ihracat kalemlerini çeşitlendirmesini sağlamaktadır. Zira SİHA'lar için yazılım geliştirmek, uçakların malzeme temininde yerli ürünlere yönelim ve uçak parçalarının ülke içinde üretilmesi yedek-sanayiinin gelişimi için önemli bir adımdır. Özellikle yapay zekâ ve TEKNOFEST fuarlarında farklı alanlarda sergilenen sanayi ürünleri Türkiye'nin ihracatı ve dış ticareti için umut vaat etmektedir.¹² Yapay zekâ alanında dünyanın arayışlarında Türkiye'nin geri kalmaması ilerleyen dönemlerinde ihracat için yeni bir kaleme oluşturabile-

cektir. Tüm bu gelişmeler ülke içinde üretimi artırırken, yeni alanlarda ihracata yönelik yeni ürünlerin de ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Böylelikle Türkiye ihracat yapan ülkeler arasında konumunu pekiştirecek ve gelirlerini artırarak insani gelişim endeksinde dünyanın sayılı ülkeleri arasına girebilecektir.

Sonuç

Türkiye, Türkiye'den daha büyüktür. Böylesine bir söylemin içi boş değildir. Bölgesel ve küresel gelişimler dikkate alındığında Türkiye'nin ülkeler üzerindeki artan rolü ve stratejik önemi böyle bir söylemin haklılığını gözler önüne sermektedir. Ancak yine küresel bir dairede düşünüldüğünde ekonominin rolü yadsınamaz. Güçlü bir ekonominin varlığı dış tica-

retteki gücü pekiştirirken aynı zamanda uluslararası ilişkiler bağlamında Türkiye'nin hak ettiği konumu alması bakımından ilk etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ekonominin gelişimi ise ithalat ve tüketim mantığı değil ihracat ve üretimle mümkün olacaktır. İhracat olmadan Türkiye'nin bölgesel ve küresel konumu nakıs kalacaktır. Bu nedenle ihracat gelirleri hem ticaret hem ekonomi için başat gereklilik olarak ortaya çıkarken ülkemizin dünyadaki etkinliği artırıcı bir fonksiyon taşımaktadır.

Dünyanın bugün savaşımlara gebe olması dost-müttefik ülkelerin varlığını gerekli kılmaktadır. Ülkemizin savunma sanayi atılımı ise bu gerekliliği yerine getiren doğru politikaların bir örneğini oluşturmaktadır. Türkiye'nin savunma sanayinde artan ihracat

potansiyeli günümüz sorunlarını düşündüğümüzde doğru politikaların benimsendiğini göstermektedir. Ekonomi ve ticaret ülkemiz gelirleri için savunma sanayi atımları ise yeni teknolojilerin geliştirilmesi için doğru bir çizgide seyrederken ihracat olmadan tüm bu gelişmeler eksik kalacağı bu çalışmanın temel konusunu oluşturmuştur.

Kaynakça

Başkanlığı, İletişim. Cumhurbaşkanlığı Erdoğan: "21. yüzyılın Afrika Yüzyılı Olacağı İnancıyla İş Birliğimizi Artırarak Sürdüreceğiz". Ankara, 28 Ocak 2020.

Bayraktar, Selçuk. Milli Teknoloji Hamlesi ve Yapay Zekanın Kullanımı. İstanbul, 26 Ekim 2024.

Berber, Başak. ABD'li Şirket Türk SİHA'larını Elon Musk'a Şikayet Etti! Ankara, 27 Ocak 2025.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/>. 31 Aralık 2024. <https://data.tuik.gov.tr/> (Ocak 29, 2025 tarihinde erişilmiştir).

Konya, Abigem. Savunma Sanayisine Yönelik Analiz ve Lobcilik Faaliyetleri Projesi. Ajans Raporu, Konya: Konya Ticaret Odası, 2019.

Pamuk, Şevket. Türkiye'nin 200 Yıllık İktisadi Tarihi. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2019.

Şenses, Fikret. «Giriş.» Kalkınma İktisadi içinde, düzenleyen Fikret Şenses, çeviren Sedef Öztürk, 15-22. İstanbul: İletişim Yayınları, 2021.

ticaret.gov.tr. 6 Ocak 2025. <https://ticaret.gov.tr/> (Ocak 29, 2025 tarihinde erişilmiştir).

Uluslararası İşbirliği ve İhracat Stratejisi. Strateji Planı, Ankara: SSB Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı, 2024.

www.sbb.gov.tr. 3 Ocak 2025. <https://www.sbb.gov.tr/> (Ocak 29, 2025 tarihinde erişilmiştir).

¹⁰ Afrika Yüzyılı haberi için bkz: (Başkanlığı 2020).

¹¹ Ticari olarak saklı tutulan bilgilerin teknoloji transferi yoluyla ürünün gelişimi için bilgilerin paylaşılmasını içerir.

¹² Bu konuyla ilgili Selçuk Bayraktar'ın konuşması için bkz: (Bayraktar 2024).

“Bizim işimiz, Sizin kazancınız..”

Gümrükte doğru adım, hızlı sonuç.

CAPITAL
GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

- Gümrük müşavirliği hizmetleri
 - GTİP ve Tarife Danışmanlığı
- İthalat – İhracat Süreç Yönetimi
- Antrepo, Serbest Bölge ve Transit işlemleri
 - Mevzuat Uyum Danışmanlığı
- Eğitim, Seminer ve Sınav Hazırlık Hizmetleri

Gökhan FİKİRLİ

Gümrük Müşaviri – Kurucu

İletişim:

www.capitalgumruk.com

info@capitalgumruk.com

Kişisel Kullanıma Mahsus Yabancı Plakalı Taşıtlar

Gümrük muayene memurları açısından her idarede yoğun karşılaşılan bir işlem olmayan kişisel kullanıma mahsus yabancı plakalı kara taşıtları mevzuatı bazen karmaşık ve anlaşılması güç bir mevzuat olmaktadır. Özellikle iç gümrüklerde gün içerisindeki yoğunlukta karşılaşılan süre uzatımı, taahhütsüz çıkış gibi taşıt işlemlerinin mevzuatını incelemek vakit alabilmektedir. Taşıt işlemleri bakanlığımızın birebir vatandaşa hizmet verdiği bir işlem olduğundan her zaman aciliyetli ve önceliklidir. Bu konuda bir faydası olması ümidiyle konuyu kısaca özetlemek istedik. Konuyu genel hatları ile ele alan ve özetleyen bir şema ve mevzuatını da ayrıca ekleyeceğiz.

Kişinin Değerlendirilmesi

Hepimizin bildiği üzere yurtdışında ikamet eden kişiler, ikamet yerlerinde adlarına kayıtlı bir adet yabancı plakalı kara taşıtını geçici olarak Türkiye'ye getirebilir. Bu noktada kişinin yurtdışında ikamet ettiğini tasdik eden bir evrak ibrazı gerekmektedir. Bu evrakı ibraz edemiyorsa Avrupa birliği ve Avrupa serbest ticaret birliği ülkelerinden geliyorsa 1 ay süre verilir. Kişinin yurtdışında ikamet şartı ile yerleşik olma şartının birbirine karıştırılmaması gerekmektedir. Zira kişi ikametgah adresi yurtdışı olmadan da yurtdışında 365 günün 185 gününü geçirebilir. Örneğin kişinin yurtdışında otelde kalması, şantiye veya gemide işçi olması ikamet şartını sağlamadığından bu noktada yerleşiklik şartına bakılmaz ve taşıt getirme hakkı yoktur. Yine yurtdışındaki görevini, okulunu vs. Bitirip kesin dönüş yapan kişilerin de ikametgah adreslerini yurtiçinde bir adrese taşımışlar ise getirme hakkı bulunmamaktadır. İkamet şartını

Elif Bahar ŞAHSÜVAR
Muayene Memuru

taşıyan kişiler için ilk baktığımız şart ise yerleşik olma şartıdır ki bu, kişinin Türkiye'ye giriş tarihinden geriye doğru 1 yıl içinde ne kadar yurtdışında kaldığının teyidini gerektirir. EGM sorgulama yetkisi ile şahsın son 365 gün içinde 185 gün yurtdışında olup olmadığı sorgulanır. Burada kişinin çifte vatandaş olması halinde hem kimlik hem pasaport sorgusu yapılır. Bu şartı sağlıyorsa aynı sorgulama taşıt takip programı üzerinden plaka ile araç için de yapılır. Kişi bu taşıtı daha önce de getirmiş ve taşıt süre açısından 365 günün 185 günü yurtdışında olma

şartını taşımıyorsa, bu aracı getiremez. Özetle hem şahsın hem de taşıtın son 365 günün 185 günü yurtdışında olması gerekmektedir. Yerleşim şartı ve yerleşik olma şartını kontrol ettikten sonra kişinin uyruğuna bakılır. Türk vatandaşı ise 2 yıl süre verilebilir. Ama bu aşamada sigorta süresi şartını gözönünde bulundurmamız gerekir. Zira hiçbir durumda verilecek süre taşıtın sigorta süresinden uzun olamaz. Yani bir kişinin 2 yıl hakkı olması sigorta süresinin 2 yıl olmadığı durumda önemini yitirir ve taşıtın sigorta süresi kadar süre verilir. Kişi Türk vatandaşı değil ise süre, Türkiye'ye geliş amacına göre verilir. Kişi turist ise 90 gün süre verilir. Ancak şahıs oturum izni, çalışma izni veya öğrenim izni için geliyorsa bu izinler kadar süre verilir ve bu noktada da taşıtın sigorta süresi önem arz eder. Kişinin vizesi, öğrenim izni veya çalışma izninden önce aracının sigorta tarihi bitiyorsa, sigorta süresi kadar verilir. Her halükarda verilen süre 24 ayı aşamaz.

Yurtdışından Araç Getirme

Şema 1

Yurtdışından emekliler için bir istisna söz konusudur. Yurtdışında emekli olduktan sonra Türkiye'ye ilk defa getirecekleri adlarına kayıtlı taşıt için 185 gün şartı aranmaz. (Bakınız Şema 1.)

Taşıtın Değerlendirilmesi

Kişiler mülkiyeti kendisine ait olan taşıtları getirebilecekleri gibi mülkiyeti kendisine ait olmayan taşıtları da getirebilir. Tüzel kişilere ait taşıt, kiralık taşıt veya vekaleten getirilen taşıtlar bu kapsamda değerlendirilir. Hem vekâleten taşıtı getiren kişi hem de taşıt sahibinin Türkiye gümrük bölgesi dışında yerleşik olma koşulunu sağlaması; taşıtın, getiren kişinin ikamet ettiği ülkede kayıtlı olması; kiralanan suretiyle getirilen taşıtlar için kira sözleşmesinin bulunması şartlarını taşıyor olması halinde mümkündür. Şahsın getirdiği taşıt kiralık ise verilecek süre kira sözleşmesinden uzun olamaz. Vekalet ile getirilen taşıtlar için konsolosluk onaylı Türkçe tercümeli vekalet ibrazı gerekmektedir. Vekalet ile getirilen taşıt bir tüzel kişiliğe aitse firma sahibi veya yönetim kurulunun imza ve onayını içeren vekaletname ibrazı gerekmektedir. 90 gün süre verilir. (Bakınız Şema 2.)

Gerekli Belgeler

- Ehliyet-Ruhsat
- Kimlik-Pasaport
- Yurtdışı ikameti gösterir belge
- Türkiye'de geçerli sigorta poliçesi

- Emekliler için konsolosluk onaylı Türkçe tercümeli emeklilik belgesi
- Kiralık araçlar için kira sözleşmesi vekalet ile getirilen araçlar için vekaletname (tüzel kişiliğe ait taşıtları getirecek kişilerin şirket ortağı veya çalışanı olduğunu gösterir noter veya konsolosluk onaylı Türkçe tercümeli belge.)

Cezalar

Getirilen taşıtların amacı dışında kullanılması, hak sahibi olmayan kişilerce kullanılması, bir başkasına kiralanması, ödünç verilmesi, başka birine izinsiz devredilmesi veya satılması halinde gümrük kanunu 238.Maddesi uyarınca gümrük vergileri tutarının 1/4 'ü oranında para cezası uygulanarak taşıt yurtdışı edilir. Yine taşıtla birlikte getirilen ve belgelerinde kayıtlı olan parçalarının gümrük idaresinden izin alınmaksızın değiştirilmesi, kendisine verilen sürenin bitimini takip eden 3 ay içerisinde yurtdışı edilmesi veya gümrük idaresine teslim edilmemesi, birden fazla pasaport veya kimlikle giriş yapıldığı halde bu bilginin gümrük idaresinden saklanarak yerleşiklik şartını taşıyormuş gibi işlem yapılması durumları da bu kapsamda değerlendirilir.

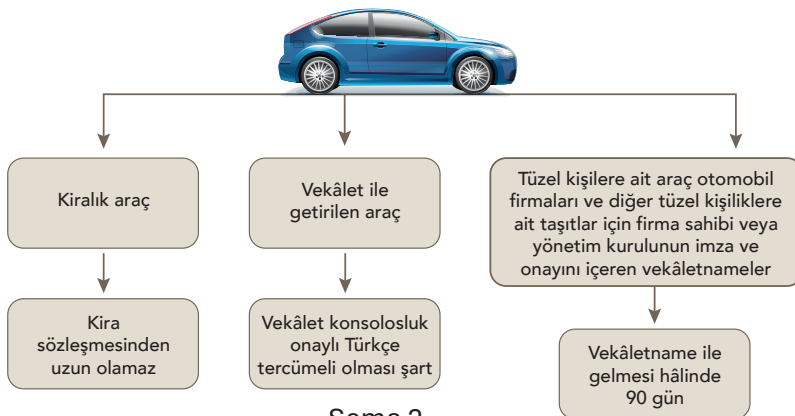
Taşıtların yurttaki kalma süresinin bitimini takip eden; 1 (bir), 2 (iki) ve 3 (üç) aylık süre içerisinde yurtdışı edilmesi durumunda gümrük kanununun 241. maddesi çerçevesinde cezai işlem uygulanır.

Taşıtlarını gümrüğün denetimine bırakmadan veya taahhütname ile gümrük idaresinden izin almadan yurtdışına çıkan kişiler haklı bir sebepleri bulunmadığını ispat edemezlerse haklarında, tespit tarihine kadar yapılan tüm çıkışlar için bir defa gümrük kanununun 241 inci maddesinin altıncı fıkrasının (e) bendi uygulanır.

- ❖ Taşıtların yurttaki kalma sürelerini; 1 (bir), 2 (iki) ve 3 (üç) aya kadar aşması durumunda 2024 yılı için sırasıyla, 1.656 TL, 3.312 TL ve 4.968 TL para cezası uygulanır.
- ❖ 3 (üç) ayı geçen süre aşımında ise, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 238. maddesi uyarınca aracın gümrük vergileri tutarının ¼ (dörtte biri) oranında para cezası tahsil edilir.
- ❖ Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek gümrük idaresine bilgi verilmeden taşıtsız yurt dışına çıkılması durumunda, tespit tarihine kadar yapılan tüm çıkışlar için bir defa Gümrük Kanunun 241'inci maddesinin altıncı fıkrasının (e) bendi uyarınca 2024 yılı için 6.624 TL para cezası uygulanır.

Elimizden geldiğince genel hatlarıyla özetlemeye çalıştığımız bu konu için bakanlığımızın internet sitesinde açıklayıcı soru cevaplar şeklinde bir çalışma mevcuttur. <https://www.ticaret.gov.tr/gumruk-islemleri/sikca-sorulan-sorular/bireysel/yolcu-beraberi-tasitlar> yine konuya ilişkin daha detaylı bilgi için 4458 sayılı gümrük kanunu, geçici ithal edilen kara taşıtlarına ilişkin gümrük genel tebliği (seri no: 1) ve 2009/15481 sayılı bakanlar kurulu kararı incelenebilir.

Şema 2

E-İHRACATTA GLOKALİZM STRATEJİSİ

“Küresel Düşün, Yerel Hareket Et”

Özet

Küreselleşmenin işletmeler üzerindeki etkilerini ve küresel benzerliklere rağmen pazarlama stratejilerinin yerel bağlamlara uyarlanmasının gerekliliği uluslararası ticarette önemle vurgulanmaktadır. Küreselleşme ile beraber ülkeler arasında ekonomik çerçeveler, siyasi sistemler ve geleneksel yapılar gibi farklılıkların oluşması küresel işletmelerin farklı pazarlardaki çeşitli tüketici taleplerini karşılamak için operasyonlarını, stratejilerini ve yapılarını yeniden düzenlemeleri gerektirdiği sorunun ortaya çıkarmıştır.

Küresel markalar ortaya çıkan bu sorunu özellikle e-ihracat pazarında Küresel Düşün, Yerel Hareket Et sloganı ile hem global marka kimliklerini korumaya çalışmış hem de belirli bir bölgede yaşayan tüketicilerin ihtiyaçlarını karşılayacak yerelleştirilmiş Glokal stratejiler geliştirmeye başlamışlardır.

Glokalleşme yaklaşımı bu noktada özellikle yerel tüketici bağlılığının marka tercihini ve pazar payını önemli ölçüde etkileyebileceği rekabetçi global pazarlarda olması konusunda hayati önem taşıdığından çalışmamızda E-ihracat, literatürde genel hatları ile Glokalizm Stratejisi kavramı tanımına değinilip son olarak E-ihracat Glokalizm ilişkisine değinilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: E-ihracat, glokalizm, küresel düşün yerel hareket et

Giriş

Glokalleşme, küreselleşme ve yerelleşmenin birleşiminden oluşan ve uzun yıllardır ilgi çeken bir araştırma konusu olmuştur. Bu kavram, global öğeleri benimseyerek yerel

Mehmet Reha BİLİR
Muayene Memuru

özellikleri korumayı amaçlar. “Glokalleşme” terimi, “global” ve “lokal” kelimelerinin birleşiminden oluşur.

Küreselleşme ve yerelleşme birbirinden bağımsız kavramlar değildir. Küreselleşme, yerel unsurları içeren bir süreç olarak görülebilir ve yerelleşmeyi göz ardı etmeden tamamlanmış kabul edilemez. Yerelleşmenin küreselleşmenin içinde yer aldığını ve bu nedenle “glokalleşme” teriminin daha uygun olduğunu belirterek bu kavramı literatüre kazandırmıştır.

Gerçek kültürel uyumun gerçekleşebilmesi için küreselleşmenin ve yerelleşmenin eş zamanlı olarak gerçekleşmesi gerektiğini savunur, bu sürecin karşılıklı olarak birbirini etkilemesi gerektiğini vurgular. Yerelleşmeyi küreselleşmenin glokalleşme olarak yansıtmasında bir araç olarak tanımlar ve global ile lokal arasında denge kurulmasının önemini vurgular.

Çalışmamızda özetle, e-ihracat tanımlamasının ülkemizdeki durumu irdelenmeye çalışılıp, özellikle glokalleşme stratejisi üzerinden e-ihracata etkisinin küresel ve yerel güçlerin uyum-

lu bir şekilde var olması ve birbirlerini etkilemeleri sonucunu doğurmasından dolayı küreselleşmiş dünyada kültürel adaptasyon ve entegrasyon için gerekli düzenlemelere dair fikirler ortaya konulmaya çalışılacaktır.

E-ihracata Bakış

Elektronik ticaretin yaşantımıza girmesi ve günden güne satın alma tercihlerimizin elektronik ortama kayması beraberinde ticaret alanında başka değişiklikleri de gündeme getirmiştir. Türkiye Gümrük idareleri de bu değişime ayak uydurmuş, gelişen çağın tercihi doğrultusunda sistemlerini ve kontrol yöntemlerini değiştirmiştir.¹

Ülkemizde ETGB (Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi) ihracat aşamasında, ticarete konu taraflar açısından sayısız avantaj sağlamaktadır. Bu avantajlardan bazıları, vergi avantajı, bürokratik işlemlerde kolaylık ve muafiyet, beyan kolaylığı, gümrükleme maliyetlerinde tasarruf ve buna bağlı dış ticarete rekabet avantajı, vekâlet verme zorunluluğunun ortadan kalkması, zaman tasarrufu olarak sıralanabilir.

Mikro ihracat kapsamında yürürlükteki mevzuat uygulamalarında eşyaların brüt 300 kilogramı ve 15000 €’yu geçmeyen fatura değerinde olması günümüz e-ticaret pazarında oldukça sirkülasyonu olacak bir ticaret trafiğine neden olmasının yanında gümrük işlemlerinin yetkili operatör firmalarca ETGB ile hızlı bir şekilde yapılması ihracatçı firmalar için bir avantaj oluşturmaktadır.

Bilindiği üzere ülkemizde Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD) Türkiye ve Dünyadaki lojistik yapılanmanın ve tedarik

1 ELMALI, Savaş, E- Ticaretin Gümrük Boyutu Sorunlar Ve Çözüm Önerileri, Okan Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2018

zincirinin kurgulanması ve optimize edilmesine yönelik faaliyetleri sürdürmektedir.

UTİKAD Sektörel İlişkiler Departmanınca hazırlanan 2022 yılı Lojistik Sektörü Raporu²'nda Türkiye'nin lojistik sektörü son yıllarda hızla gelişmekte ve büyümekte olduğu Türkiye'nin, Asya ile Avrupa arasında stratejik bir konumda olduğu için lojistik sektöründe önemli bir geçiş ülkesi olarak kabul edilmekte olduğu vurgulanmıştır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak her yıl düzenli olarak hazırlanan ihracat raporları³'nda ise Türkiye önemli bir başarı yakalayarak yüzde 5,6'lık bir büyüme rakamına ulaşmıştır. Dünya ekonomisi 2023 yılında yüzde 3,4, Euro Bölgesi yüzde 3,5 ve G20 ülkeleri yüzde 2,7'lik bir büyüme gösterirken Türkiye ekonomisinin bu ortalamaların üzerinde bir performans sergilediği görülmektedir.

Türkiye jeopolitik açıdan taşıdığı özellikler itibarıyla bölgesinde ki ağırlığını her geçen gün artırması lojistik potansiyeli ile

uyum içinde ilerletmesi ile doğru orantılı şekilde ilerlemektedir ve lojistik potansiyelin gelişiminde İnternet üzerinden online iletişimin gelişmesi lojistik sektöründe ki gelişmelerle süreci hızlandırmakta ve ekonomik değer yaratmaktadır.

Türkiye'nin jeopolitik konum üstünlüğü konusunda Türkiye İhracatçılar Meclisi e-ihracat ortak akıl çalıştay⁴ bildirisinde; E-ihracatın normal ihracata göre pek çok avantajları bulunduğu belirtilmiş, Dünyada rekabet edebilen ve güçlü ekonomiye sahip ülkeler arasına girebilmek için, üretmek ve üretilen mal veya hizmetleri iç pazar dışında global pazarlarda da satabilmek oldukça önemli olduğu vurgulanmıştır.

Bu haliyle e -ihracat dijitalleşmenin bizlere sağladığı avantajlardan birisi olarak sınırın ortadan kalkmasına ve bu sayede dünyanın bir ucundaki insanların/firmaların dünyanın diğer ucunda satış yapabilmesine imkan sağlamaktadır.

Küresel boyutta yaşanan ge-

lişmeler doğrultusunda, ülkemizin ihracat hedeflerine ulaşması için firmalarımızın, e-ihracatın sunduğu imkânlar konusunda bilinçlendirilip bu alana yönlendirilmesi ve ihracat hedeflerimizden e-ihracatın toplam ihracat içerisinde %0,3 olan payının, 2023 yılına kadar %5'e çıkarılması hedefini doğurmuştur.

Ülkemizin global pazarda yer alması adına e-ihracatın önemli bir potansiyeli olduğunu gören Ticaret Bakanlığımız bu konularda ciddi adımlar atmıştır. Türkiye'nin uluslararası ticaretteki payını artırmak ve ülkemizi bölgesel bir e-ticaret merkezi haline getirmek amacıyla 2018-2020 E-ihracat Stratejisi ve Eylem Planı'nı hazırlamıştır. Eylem planı 7 ana hedef ve 23 eylemden oluşmaktadır.

Ülkemizin lojistik kapasitesinin ve Gümrük işlemlerinin sınır ötesi e-ticaret ihtiyaçları çerçevesinde geliştirilmesi, Sınır ötesi e-ticarette, ürün güvenliği ve denetiminin etkinleştirilmesinin sağlanması atılan adımlardan bazılarıdır.

2 UTİKAD Lojistik Sektörü Raporu 2022, <https://www.utikad.org.tr/UTIKAD-Raporlari> 10.07.2023 tarihinde erişildi

3 Türkiye İhracatçılar Meclisi İhracat 2023 Raporu, <https://tim.org.tr/tr/yillik-ihracat-raporu> 08.07.2023 tarihinde erişildi.

4 https://tim.org.tr/files/downloads/Strateji_Raporlari/E-ihracat_ortak_akil_cal%C4%B1%C5%9Ftay_raporu.pdf 10.07.2024 tarihinde erişildi

E-ihracat yapan firmaların uluslararası rekabetçiliği ilerletilmesi ve Mikro girişimcilerin e-ihracatçı olması sağlanması için E-ihracatın geliştirilmesine yönelik uluslararası iş birlikleri çerçevesinde ihracat hedeflerimize ulaşma noktasında E-ihracat sürecinde dikkat edilmesi gereken pek çok nokta bulunmaktadır. Önemli noktalardan bazılarını sıralayacak olursak;

- **E-ihracat Planı Hazırlamak** İhracat sürecinde iyi hazırlanmış bir ihracat planına sahip olmak kilit öneme sahiptir.
- **Ürünü Yabancı Piyasalara Göre Düzenlemek** E-ihracat yapmayı hedefleyen bir işletme yabancı piyasaya girmeden önce ürününün mevcut haliyle piyasaya uygun olup olmadığını incelemelidir
- **E-ihracat ile İlgili Yasal Konuları Araştırmak** İhracat yapılması hedeflenen ülke veya ülkelerin yasa ve mevzuatları, ürünün üretildiği ülkeden çok daha farklı olacaktır. Bunun yanı sıra ürünün üretildiği ülke ile e-ihracat hedeflenen ülke ve ülkeler arasındaki uluslararası ilişki düzeyini, varsa özel anlaşmaları bilmek de oldukça önemlidir.
- **İnternet Sitesini Yurt Dışına Açmak** E- İhracat E-ihracat yapmak isteyen firmalar, ürünlerine erişimin kolaylığından emin olmak için mevcut internet sitelerini yurt dışından kolaylıkla erişilebilecek hale getirmelidir.

Makale konumuzun e-ihracat kapsamında küreselleşmenin yerel bağlamlara uyarlanması gerekliliği kapsamında Glokal pazarlama stratejisinin yerel farklılıkları da dikkate alarak her bölgede, o bölgeye uygun olarak faaliyetlerini oluşturmasının e-ihracat yapan firmaların dünya çapında faaliyet göster-

melerinin avantajlarını incelemek olduğundan makalemizin bu kısmında “Glokalizm” tanımlamasına değinilecektir.

Glokalizm Stratejisi

Glokalleşme, küresel düşün yerel hareket et sloganıyla, küresel olanla yerel olanı birleştiren bir yaklaşım olarak ortaya çıkmış ve dilimize “küyerelleşme” olarak çevrilip son yıllarda yaygın bir şekilde kullanılmaya başlamıştır⁵ ve Glokalizm Küresel düşünerek yerel hareket etme stratejisi olarak küreselleşme süreci içinde kendine, küresel ve yerel markaların yerel pazarlardaki rekabeti çerçevesinde yer bulmuştur.

Bu anlayış genel olarak küresel bir bakış açısının yerel koşullara adapte edilmesiyle küresel yerelleşmeyi açıklar ve küresel ve yerel boyutların iç içe geçtiği bir durumu ifade etmesinin yanında farklı coğrafi bölgelerde farklı sonuçlara yol açar.

Küresel ya da uluslararası faaliyetlerde bulunan şirketlerin

faaliyet göstermek istedikleri ülkelerin kültürel, sosyolojik vb. durumlarına göre ürünlerini uyarlaması Glokalizasyon kavramının şirketlerin sadece dünya çapındaki konularla değil, faaliyet gösterdikleri ülkelerin özel durumları ve koşulları ile de ilgilenmesi anlamına gelmesini sağlar bu nedenle firmaların hem global hem de yerel olma ihtiyacını karşılamaktadır.⁶

Günümüzde küresel marka olmuş birçok işletme, marka sadakati yaratmak adına birtakım stratejiler uygulamaktadır. Bu stratejilerden biri de Glokalleşme uygulamalarıdır. Küresel pazarlara yönelik olarak, ürün veya hizmetlerin, yerel kültür- lere uyacak şekilde yaratılması ya da özelleştirilmesi anlamına gelen Glokalizasyon, özellikle 1980’ den sonra sık sık kullanılmaya başlayan bir kavramdır.⁷

Küreselleşme üzerine yapılan tartışmalar ve araştırmalar, kavramın çeşitli yaklaşımlarından dolayı farklı tanımların ortaya çıkmasına yol açmıştır.

5 <http://hiwa65.blogspot.com/2010/01/glokalizm-kuyerellesme.html> 10.07.2024 tarihinde erişildi.

6 <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2486788> 02.05.2024 tarihinde erişildi.

7 Küresel Pazarlama Kapsamında Glokal Pazarlama Stratejilerinin Marka Sadakati Üzerindeki Etkisi Üzerine Bir Araştırma the Journal of Academic Social Science Yıl: 5, Sayı: 44, Nisan 2017, s. 218-235

E- ihracat kapsamında ticaret yapılan ülkenin yerel kültürel, sosyal, teknolojik ve ekonomik özellikleri dikkate alınmadan küresel pazarlarda başarılı olmanın mümkün olmayacağı, işletmelerin yerel değerleri göz önüne alarak küresel strateji ile uyumlu hale getirmeyi hedef haline getiren global marka stratejisi en iyi seçim olacağını ve bu stratejinin gelecekte de birçok işletme tarafından uygulanacağını düşünürsek şirketlerin sadece dünya çapındaki konularla değil, faaliyet gösterdikleri ülkelerin özel durumları ve koşulları ile de ilgilenmesi anlamında hem global hem de yerel olma ihtiyaçlarını Glokalizm stratejisi ile sağlamaları gerekmektedir.

Glokalleşmenin E-ihracat İşlevlerine Etkileri

Dünyada giderek yaygınlaşan “glokalizm” yerelleşebilmenin gücünden bahsederken, ürün ve hizmetlerin küresel pazarlara uyarlanırken yerel kültürel değerlere, tüketici alışkanlıklarına uygun hale getirilmesini sağlamaktadır.

Yerel pazarlara uyum sağlama- dan yapılan e ihracat girişimleri genellikle başarısızlıkla sonuçlanmaktadır. Glokalizasyon ve yerelleşmenin ilk adımı olarak hedef pazar analizi yapılması gerektiğinden, yerel kültürel normlardan, tüketici davranışları ve yasal düzenlemeler gibi unsurlar analiz edilerek yerel tüketicilerin beklentileri, dil ve iletişim stratejileri üzerinde durularak hazırlanan ürün açıklamaları, web sitesi içerikleri ve pazarlama mesajları yerel dile ve kültüre uygun hazırlanmalı ki bu sayede tüketicilerin markaya olan güveni artmasının ve tüketicilerin satın alma kararlarını olumlu yönde artması beklensin.

Başarılı golokalizasyon örnekleri incelendiğinde uluslararası hızlı tüketim malları üreten şirketlerin ürünlerini yerel tat ve tercihleri dikkate alarak yerel pazarlara uyarladıkları görülmektedir. Aynı şekilde içecek ve giyim markaları da yerel pazarların beklentilerine uygun ürünler sunup pazarlama faaliyetleri yürüterek geniş müşteri kitlelerine ulaşmaktadır. Bu anlamda küresel pazarlara

yönelik olarak ürün veya hizmetlerin yerel kültürlere uya- cak şekilde özelleştirilmesi küresel pazarlama açısından çok önemlidir. Bu konuda en iyi örneklerden Coca-cola tüm dünyada yerelleşme stratejisi açısından her ülkede pazarlama bölümleri tarafından hangi ülkede pazarlanacaksa o ülkeye ait kültürel motifleri içeren reklam kampanyaları yapması ülkemizde özellikle ramazan aylarında iftara özel reklamları bu konuda örnek verilebilir. Şişelerinin üzerine farklı dilleri ile Coca-Cola yazdırması bu konuda global stratejiler kapsamında firmalar tarafından yapılan faaliyetlere örnek verilebilir.

“Küresel düşün yerel hareket et” sloganıyla küresel olanla yerel olanı birleştirici bir yaklaşımla ortaya çıkan Glokalleşme stratejisi kapsamında günümüzde küresel marka olmuş birçok işletme, marka sadakati yaratmak adına birtakım stratejiler uygulamaktadır. Glokalleşme, şirketlerin farklı pazarlarda nasıl işlediklerini ve rekabet ettiklerini derinden etkileyen çeşitli işlevler üzerinde önemli etkilere sahiptir. Glokalleşmenin e-ihracat işlevlerine olan etkilerinin bazı önemli noktaları⁸:

- ❖ Ürün pazarın ihtiyaçları doğrultusunda farklı kalite düzeylerinde sunulabilir.
- ❖ Ürün iklim koşullarına uyarlanır ve biçimlendirilir.
- ❖ Ürünün ambalaj, renk ve tasarımında yerel kültürün beklentileri dikkate alınır.
- ❖ Pazarların özelliklerine göre marka ismi ve rengi değiştirilebilir.
- ❖ Çalışanlara sağlanan haklar ve çalışma koşulları konusunda yerel koşullar dikkate alınır
- ❖ Gerektiğinde reklamlarda yerel dil ve kültürel özellikler kullanılır.

8 Erdoğan, Evrim; Aksoy, Ramazan, (2009), Küresel Marka-Yerel Pazarlama: Türkiye’deki Yabancı Markaların Web Siteleri Üzerine Bir İçerik Analizi

- ❖ Bina, araç, ekipman ve ofisler yerel koşullara uyarlanır.
- ❖ Yerel ticari kültüre uyum sağlanır.
- ❖ Tüm pazarlarda aynı kurum kültürü kullanılır ve ihtiyaca göre yerel uyarlamalar yapılır.

Glokalleşme, şirketlerin pazarlama stratejilerini yerel tercihlere, kültürel ince detaylara ve tüketici davranışlarına uygun şekilde uyarlamalarını gerektirdiğinden genellikle ürün marka yönetimini ve tanıtım taktiklerini, küresel marka tutarlılığını koruyarak yerel tatlarla uyumlu hale getirmeyi içermesini sağlar.

İşletmeler, ürünlerini veya hizmetlerini yerel pazar taleplerine ve düzenleyici gereksinimlere uygun hale getirirken tedarik zinciri kararlarını etkileyerek kaynak sağlama stratejilerini, stok yönetimini ve dağıtım kanallarını belirler. Glokalleşmede yerelleştirilmiş müşteri desteği sağlamak için şirketler genellikle çok dilli müşteri hizmetleri sunmaya çalışır ve iletişim tarzlarını yerel pazarlara göre uyarlarlar.

Sonuç

Global işletmeler yerel pazarlarda pazarlama karmalarını oluştururken, gerekli gördüğü aşamaların değiştirilerek o bölgeye uygun hale getirilmesini sağlayan faaliyetler kapsamında dünya'nın çeşitli bölgelerinde çevresel faktörlerin ve tüketici tercihlerinin farklılığından dolayı ürünlerin yapısı, sunumu ve algılanışı değişiklikler yapmaktadırlar.

Glokalleşme stratejisinin popülerliğinin önemli nedenlerinden biri, ürünlerini pazarlamak için küreselleşme stratejisi çerçevesinde tüm pazarlarda tek bir reklam kampanyası yürüten işletmelerin her bölgede başarılı olamamasıdır.

Global şirketler, hedef pazarlarındaki tüketicilerin sosyal değerleri, kültürel ve yerel alışkanlıkları, pazar yapısı ve pazar karakteristiklerini dikkate almak zorundadır. Bu yaklaşımı global pazarlama stratejileri olarak ifade edilen ve tüketicinin yerel pazarın ihtiyaçlarını ve taleplerini karşılamak için yürütülen faaliyetler ile yönlendirilen şirketler, işletmelerin pazar paylarını artırabilirler.

Global pazarlama stratejileri uygulayan e-ihracat yapan global şirketler, faaliyet gösterdikleri yerel pazarlarda pazar yapısı, karakteristikleri, tüketici beklentileri, geleneksel ve kültürel özellikler gibi birçok fark yaratabilecek faktörleri analiz ederek pazarlara girmektedirler.

E-ihracat, şirketlerin küresel pazarlara erişimini sağlarken, globalizm ise bu pazarlarda başarılı olabilmek için gerekli olan yerelleştirme stratejilerini ifade eder. Örneğin, bir e-ticaret platformu aracılığıyla ürünlerini satan bir şirket, uluslararası müşterilerin dilinde, yerel para biriminde fiyatlandırma yaparak ve yerel ödeme seçenekleri sunarak globalizm stratejilerini uygulayabilir

Ülkemizde de yeni bir kavram olan Glokallizm stratejisinin e-ihracat yapan firmalarımızca uygulanması ve bu konuda Ticaret Bakanlığımızca yapılan çalışmalar ve bilgilendirici faaliyetleri takip etmesi ihracatımızın gelişmesi yönünde çok büyük katkısının olacağı aşîkadır.

KAYNAKÇA

Lee, J. ve Sezen, B. (2022). Küresel Şirketler Tarafından Uygulanan Glokallizasyon Stratejilerinin Türkiye’de Tüketici Marka Tercihine Etkisi: Güney Kore Örneği Çalışma İlişkileri Dergisi, Cilt 13, Sayı 2, 147-175.

Erdoğan, Evrim; Aksoy, Ramazan, (2009), Küresel Marka-Yerel Pazarlama: Türkiye’deki Yabancı Markaların Web Siteleri Üzerine Bir İçerik Analizi

Küresel Pazarlama Kapsamında Glokall Pazarlama Stratejilerinin Marka Sadakati Üzerindeki Etkisi Üzerine Bir Araştırma the Journal of Academic Social Science Yıl: 5, Sayı: 44, Nisan 2017, s. 218-235

<http://hiwa65.blogspot.com/2010/01/glokallizm-kuyerellesme.html> 10.07.2024 tarihinde erişildi.

UTİKAD Lojistik Sektörü Raporu 2022, <https://www.utikad.org.tr/UTIKAD-Raporlari> 10.07.2023 tarihinde erişildi

Türkiye İhracatçılar Meclisi İhracat 2023 Raporu, <https://tim.org.tr/tr/yillik-ihracat-raporu> 08.07.2023 tarihinde erişildi.

https://tim.org.tr/files/downloads/Strateji_Raporlari/E-ihracat_ortak_akil_cal%C4%B1%C5%9Ftay_raporu.pdf 10.07.2024 tarihinde erişildi.

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2486788> 02.05.2024 tarihinde erişildi.

ELMALI, Savaş,E- Ticaretin Gümrük Boyutu Sorunlar Ve Çözüm Önerileri,Okan Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi,2018

YORUM GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ ANONİM ŞİRKETİ

Dış Ticarete 35 Yıl, Meslekte 45 yıllık tecrübemizle iş ortaklarımıza hizmet vermekteyiz.

Misyonumuz

Uzmanlarımız ile doğru ve güvenilir bilgiyle, etik çalışma prensibiyle etkili ve hızlı çözüm odaklı hizmet sunmak.

Vizyonumuz

Mesleğimizde kazanmış olduğumuz başarıyı koruyarak arttırmak ve müşterilerimiz için önemli çözüm ortağı olmak.

Değerlerimiz

Müşteri Memnuniyeti

Etik Çalışma Prensibi

Güvenilirlik

Hoşgörülü Olmak

Sürekliliği Sağlamak

Adres: Halkalı Merkez Mah. Fatih Cad. Yorum İş Merkezi No:79 Kat:4/5 Küçükçekmece İstanbul

Telefon numarası: +90 212 697 20 06

Fax numarası: +90 212 697 21 60/ 70

Cep telefonu numarası: +90 532 377 74 82

Mail adresi: zeyneltutar@yorumgumruk.com.tr

Web adresi: www.yorumgumruk.com.tr

Engelli Muafiyetiyle Araç İthalı Üzerine Notlar

Gümrük Kanunu madde 167 uyarınca malul ve engellilerin kullanımına mahsus serbest dolaşıma sokulacak eşya gümrük vergilerinden muaftır. Kanunun 167 nci maddesinin birinci fıkrasının (2), (4), (5), (6), (7) nci bentleri, (8) inci bendinin (d) alt bendinin (i) ve (ii) numaralı alt bentleri, (9) uncu bendinin (a) ve (b) alt bentleri, (10), (11) ve (12) nci bentlerinde belirtilen eşya serbest dolaşıma girişte sözlü beyana tabidir.

Görme engelliler hariç olmak üzere, **ortopedik engellilerin** hayatlarını idame ettirmesi için kişisel kullanımlarına mahsus özel surette imal edilmiş olup, engellilerin bizzat kendileri tarafından, serbest dolaşıma sokulan motorlu veya motorsuz koltuk, bisiklet ve diğer eşyaya muafiyet tanınır. Muafiyetten yararlanacak kişide el ve ayak fonksiyonlarının tamamen yitirilmiş olması şartı aranır.

Gümrük idaresine sunulduğu tarih itibarıyla, kayıt ve model yılı dahil üç yıldan eski olmamak kaydıyla;

a) Münhasıran engelliler tarafından kullanılmak üzere **özel surette imal edilmiş hareket ettirici tertibatı bulunan** ve bu kişiler tarafından serbest dolaşıma sokulan, motosiklet ve **motor silindir hacmi 1600 cc.'ye kadar olan otomobiller** ve **motor gücü 160 kW'ı geçmeyen** elektrikli otomobillere,

b) El ve ayak fonksiyonlarını tamamen yitirmiş olmaları nedeniyle bizzat malul ve sakat kişi tarafından kullanılamayan, kişinin araca binip inmesiyle taşınmasını kolaylaştırıcı tertibatı bulunan, malul ve sakat kişinin üçüncü dereceye kadar kan ve

Semih EKTİREN
Muayene Memuru

sıhri hisımlarından bir sürücü veya kişi ile iş akdine bağlı olarak istihdam edilen sürücü tarafından kullanılan vasıtalardan (...)

1) 87.02 tarife pozisyonu altından sınıflandırılan minibüslere,

2) Portatif koltuklar hariç olmak üzere, sürücüsü dahil altı ila dokuz oturma yeri olan, malul ve sakat kişinin rahatça taşınabilmesine imkan verecek tavan yüksekliğine sahip olan motorlu kara nakil vasıtalarına muafiyet tanınır.

Karayolları Trafik Kanunu madde 3'de **Arazi Taşıtı**: "Karayollarında yolcu veya yük taşıyabilecek şekilde imal edilmiş olmakla beraber bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen motorlu taşıtlardır." olarak tanımlanmıştır. **Arazi taşıtları engelli araç muafiyetinden faydalanamazlar.**

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren sol bacak engeli olan gaziler için vasıtaların ve 8703.10.18.00.00 GTİP'te yer alan akülü araçların **özel tertibatlı olması gerekmez.**

2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 104/6 ncı maddesi

kapsamında ithali talep edilen araçların bazılarının engellilerin kişisel kullanımına mahsus özel surette imal edilmiş araçlar olmayıp, genel kullanıma yönelik donanım ve tasarım içermesi, eşyanın tamamının elle kullanılacak şekilde donatılmış gaz ve fren tertibatı ile ileri-geri manevra kabiliyetine haiz olması, kayıt ve tescile tabi araçlar olması gibi nedenlerle 8703.80.90.00.00 GTİP'te sınıflandırılması gerekmekte olup, bu araçların özelliği itibarıyla engelliler dışındaki kişiler tarafından da kullanımı mümkün olduğundan Kararın 104/1-a ve 1-b maddeleri kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

- Özel surette imal edilmiş hareket ettirici tertibat nedir?

Taşıtı hareket ettirici aksam olarak debriyaj, fren ve gaz pedalları ile vites kolu kabul edilir. İlk iktisaptan önce hareket ettirici aksamda sabitlenmiş bir şekilde özel tertibat yapılması gerekmekte olup, yapılan özel tertibatın kişinin engelliliğiyle uyumlu olması da zorunludur. Sol el ve/veya kolda engelliliği bulunanların, taşıtta hareket ettirici aksam sayılan manuel vites kolunu engelliliğe uygun olarak direksiyona monte ettirmesi ve benzeri şekilde tadilat yaptırmaması veya taşıtın fabrika çıkışında vitesin direksiyonun sağ tarafına sabitlenmiş olması gibi haller hareket ettirici aksamda özel tertibat olarak kabul edilir. **Taşıtın otomatik vitesli olması, engelliliğe uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırılması şartının aranmasına engel değildir.** Dolayısıyla otomatik vitesli taşıtların hareket ettirici aksamında

da kişinin engelliliğine uygun olarak sabitlenmiş özel tertibat yaptırılması gerekmektedir. Örneğin, sağ ayağı ampute veya her iki ayağında/dizinde ayaklarını kullanmaya mani aynı oranda kısıtlılık olan bir engellinin, fren ve gaz pedalında özel tertibat yaptırmadan otomatik vitesli taşıtı kullanması mümkün olmadığından, ancak anılan tertibatın yaptırılması halinde otomatik vitesli bir taşıt bakımından istisnadan faydalanılabilir.

Engelli muafiyeti kapsamında aracın serbest dolaşıma girişi talebi, Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürü veya yetki vereceği Bölge Müdür Yardımcısı başkanlığında, Gümrük Müdürü ve/veya Müdür Yardımcısı, bir muayene memuru ile Sağlık Bakanlığını temsilen ortopedi ve travmatoloji uzmanı bir doktordan oluşan komisyon tarafından değerlendirilerek karara bağlanır. Söz konusu komisyon yetkili gümrük müdürlüğünde her ayın ilk salı günü toplanır. Özel tertibatlı aracın serbest dolaşıma girişine ilişkin olumlu kararın Komisyon tarafından oybirliği ile verilmesi gerekir. Komisyon kararı, yetkili gümrük müdürlüğünce düzen-

lenen “Komisyon Karar Belgesi”nde belirtilir. Kararın olumlu olması halinde karar belgesinin geçerlilik süresi düzenlendiği tarihten itibaren altı aydır.

Özel tertibatlı engelli araçlarının serbest dolaşıma giriş işlemlerinde Yeşilköy Gümrük Müdürlüğü, Gebze Gümrük Müdürlüğü, İzmir Yolcu Salonu Gümrük Müdürlüğü, Ankara Gar Gümrük Müdürlüğü, Malatya Gümrük Müdürlüğü, Rize Gümrük Müdürlüğü ve Mersin Gümrük Müdürlüğü yetkilidir. Yetkili gümrük müdürlüğünde toplanan komisyonca engelli kişi tarafından serbest dolaşıma giriş talebinde bulunulacak araçta, ibraz edilen sağlık raporu ve kişinin durumu dikkate alınarak, aracın sürüş güvenliğini sağlayacak şekilde, engelin gerektirdiği özel tertibat belirlenir. 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararın 104 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, **sadece otomatik vitesli olan aracın, Kararın 104 üncü maddesi kapsamında serbest dolaşıma girişi mümkün değildir.** (Gümrük Muafiyet Tebliği-Seri No:2 madde 32/4)

Özel tertibatlı araç, komisyon karar belgesinin geçerlilik süresi içerisinde söz konusu komisyon karar belgesini düzenleyen yetkili gümrük müdürlüğüne teslim edilir. Gümrük Müdürü veya yetkilendireceği Gümrük Müdür Yardımcısı başkanlığında iki muayene memurundan oluşan bir heyet tarafından aracın söz konusu komisyon karar belgesine uygunluğunun tespit edilmesi halinde serbest dolaşıma girişine izin verilir. Gümrük idaresince, serbest dolaşıma giriş işlemi tamamlanan 15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararın 104 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendindeki özel tertibatlı araç için düzenlenecek trafik şahadetnamesine Ek-2’de; ikinci fıkrasının (a) bendindeki özel tertibatlı araç için Ek-4’te; ikinci fıkrasının (b) bendindeki bizzat engelli kişi tarafından kullanılmayan araç için düzenlenecek trafik şahadetnamesine Ek-5’te; bu aracın verasete konu olması halinde ise araç için varis adına düzenlenecek olan trafik şahadetnamesine Ek-6’da yer alan şerh konularak ilgili notere gönderilir.

Gerçek kişilerin tekrar aynı muafiyetten faydalanmaları, adlarına kayıtlı olan özel tertibatlı aracı satmış veya başka bir engelli kişiye devretmiş olmaları halinde mümkündür. Ancak deprem, heyelan, sel, yangın veya kaza sonucu kullanılamaz hâle gelen aracın hurdaya çıkarılması halinde, gümrüğe terk edilmesi durumunda gümrük vergileri aranmaksızın, gümrüğe terk edilmemesi durumunda ise gümrük vergilerinin ödenmesi koşuluyla yeniden muafiyetten faydalanılması mümkündür. Aracın başka bir engelli kişiye veraset de dahil olmak üzere devrinde, araç yetkili gümrük müdürlüğüne teslim edilir ve devralacak kişinin engeline uygun varsa tertibat değişikliği anılan gümrük idaresinin gözetiminde yapılır.

Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin (12) numaralı bendinin (a) alt bendi uyarınca malul ve engellilerin kullanımına mahsus eşya gümrük vergilerinden muaftır. Ancak, Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde yer alan parantez içi hükümle, aynı Kanuna ekli 87.03 G.T.İ.P. “-Diğerleri” satırı altında yer alan taşıtlardan, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi dahil gümrük vergilerine ilişkin istisna uygulanmaması durumunda belirlenecek **gümrüklenmiş değeri 2.290.200 TL’yi** (2025 yılı için) **aşanlar ithalat istisnasından hariç tutulmuştur**. Buna göre, bu istisna kapsamında, bedeli söz konusu tutarın altında olan taşıtların iktisap edilmesi mümkündür. Gümrüklenmiş değeri, bu şekilde belirlenen tutarı aşan taşıt ithal etmek isteyen malul veya engellilerce, ilgili gümrük idaresine özel tüketim vergisinin beyan edilip ödenmesi gerekir.

02.08.2024 tarihli ve 32620 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7524 sayılı Kanunun yürürlük tarihi 01.11.2024 olan 18 inci maddesi ile 3065 sayılı KDV Kanununun 16/1-b nci maddesinde yapılan değişiklik çerçevesinde, özel tertibatlı araç ithal işlemlerinde vergilendirmenin;

ÖTV açısından;

-Aracın gümrüklenmiş değeri güncel ÖTV istisna tutarı olan **2.290.200 TL’yi** aşmaması durumunda ÖTV istisnası uygulanarak işlem yapılması;

-Aracın gümrüklenmiş değeri güncel ÖTV istisna tutarı olan **2.290.200 TL’yi** aşması durumunda, aracın matrahı üzerinden ÖTV tahakkukunun yapılması,

KDV açısından;

-Aracın matrahı üzerinden KDV tahsil edilmesi, (aracın gümrüklenmiş değeri güncel ÖTV istisna tutarı olan **2.290.200 TL’yi** aşması durumunda da ÖTV dahil bedel üzerinden KDV hesaplanması) şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Gümrük Kanununun 167/12-a maddesi kapsamında ortopedik engelli kişiler tarafından

ithal edilecek özel tertibatlı araçların ithal işlemlerindeki kıymet tespitinde her durumda distribütör firmalardan yazılı olarak aracın kıymeti sorulacaktır. Distribütörlerden cevap alınamaması veya alınacak cevabın yükümlünün beyan ettiği kıymetin gerçekliği ve doğruluğu tereddüdünü gidermemesi halinde 2012/29 sayılı Genelgeye göre işlem tesis edilecektir.

ATABEY

Gümrüklemede Güvenilir Çözümler

- Dış Ticaret ve Lojistikte Uzmanlık
- Hızlı ve Etkin Gümrük İşlemleri
- İthalat ve İhracata Tam Destek

www.atabeygumrukleme.com

MERSİN MERKEZ

Camışeri Mah. Çakmak Cad. No: 23
Uğur Plaza 1/5-6 Kat: 1 Akdeniz/Mersin
Tel: +90 324 233 88 48

İSTANBUL ŞUBE

Zuhuratbaba Mah. Yüce Tarla Cad. No: 69/14
Bakırköy/İSTANBUL
Tel: +90 546 616 76 31

İSKENDERUN ŞUBE

Çay Mah. 5 Temmuz Cad. No: 48/37
İskenderun/HATAY
Tel: +90 507 624 35 37

GAZİANTEP ŞUBE

Aktoprak Serbest Bölge Mah. 1 nolu Blv. Serbest
Bölge İçi Yeni Gümrük Binası Kat: 4 No: 408 Başpınar
Şehitkamil/GAZİANTEP

Gümrük Müşavirliği Nedir?

Gümrük Müşavirliği ülkemizde kanunla kurulan ilk meslek olarak geçse de mesleği icra edenler dışında çok bilinmeyen bir meslek maalesef.

Gümrük müşaviri, Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin gümrük işlemlerini dolaylı temsil yoluyla takip eden, sonuçlandıran ve kendilerine Bakanlıkça Gümrük Müşaviri izin belgesi verilen kişidir.

Taşınması gereken nitelikleri, görev alanları ve yetkileri 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve buna bağlı yönetmelikle belirlenmiştir. Dış Ticaret firmalarına danışmanlık yapan, bu firmaların işlemlerini dolaylı temsil yoluyla gümrük idarelerinde takip eden, aynı zamanda vergi kaybı olmaması adına da kanun hükümleri çerçevesinde eksik yada fazla vergi ödenmesini engelleyerek doğru yönlendirmeyi sağlayan bir meslek grubudur.

Nasıl Gümrük Müşaviri Olabilirim?

Gümrük Müşaviri olabilmek için öncelikle Gümrük Müşavir Yardımcısı olmak gerekiyor. Bunun için de öncelikle Üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olduktan sonra bir gümrük müşavirliği firmasında 1 yıl süre ile çalışmak ve daha sonradan yine Ticaret Bakanlığınca düzenlenen yazılı sınavda 70 ve üzeri puan almak gerekiyor.

Gümrük müşavir yardımcısı olduktan sonra 2 yıl bir Gümrük Müşavirinin yanında Gümrük

Hediye ADALI
Gümrük Müşaviri

Müşavir Yardımcılığı yaparak Ticaret Bakanlığınca düzenlenen sınavdan başarılı olanlar Gümrük Müşaviri olabiliyor. Gümrük müşavir yardımcılığı sınavı yazılı olmak üzere tek aşamada; gümrük müşavirliği sınavı ise yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamada yapılıyor.

Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavları Ticaret Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde her yıl 1 kez yapılır. Gümrük Müşavir Yardımcılığı ve Gümrük Müşavirliği yazılı sınavları Bakanlık tarafından klasik veya test usulünde yapılabilir ya da Bakanlıkça belirlenen bir yükseköğretim kurumuna, ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına veya sınav yapan diğer resmi kuruluşlara yaptırılabilir. Bakanlık tarafından yapılacak protokolle şartları belirlenen yazılı sınavların testlerinin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi işlemleri sınavı yapan kuruluş veya kuruluşlar tarafından yürütülür.

Gümrük müşavirliği sınavının yazılı kısmını kazananlar, Ba-

kanlıkça tayin edilecek yer ve zamanda sözlü sınava tabi tutulur. Yapılan sözlü sınavda Gümrük Müşaviri adaylarının

- a) Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyinin,
- b) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücünün,
- c) Liyakati, temsil kabiliyeti, bilgi düzeyi, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun,
- ç) Genel yetenek ve genel kültürünün , değerlendirilmesi süratiyle sonuçlandırılır.

Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına en fazla 3 kez girebilme hakkımız var.

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri Kimdir Ne İş Yapar?

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri, ekonomik etkili gümrük rejimleri, nihai kullanım, basitleştirilmiş usul uygulamaları ve diğer gümrük işlemlerinin doğru olarak uygulanmasını sağlamak için Bakanlıkça belirlenen tespit işlemlerini yapmak üzere yetkilendirilen ve belirli şartları taşıyan Gümrük Müşaviridir.

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği uygulaması ile ekonomik etkili gümrük rejimlerinin, nihai kullanım, basitleştirilmiş usul uygulamalarının ve diğer gümrük işlemlerinin uygulanmasını sağlamak üzere gerekli görülen tespit işlemlerinin belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri eliyle yaptırılmasına imkan sağlanmıştır.

Nasıl Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri Olabilirim?

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirlerinin aşağıda belirtilen niteliklere sahip olmaları gerekir:

En az 7 yıl süre ile Gümrük Müşavirliği izin belgesine sahip olup ,bu süreçte geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası almamış olup , dolaylı temsil suretiyle gümrük idarelerinde iş takip etmeyip ayrıca antrepo işleticileri ile de ortaklık ya da çalışan statüsünde ilişki içerisinde olmamak ve bu amaçla kurulmuş tüzel kişilerle ortaklık ilişkisi içinde olmamak, belirli suçlardan ceza almamış olmak , 70 yaşını doldurmamış olmak ve mesleğin şeref ve haysiyetine uymayan davranışlarda bulunmamak gibi temel şartları taşımak gerekir.

Yukarıda belirtilen şartları taşıyan Gümrük Müşavirleri gerekli evraklarla Bakanlığa müracaat eder. Bakanlıkça yapılan değerlendirme sonucunda bu kişiler yetkilendirilebilir.

Yetki belgesinin süresi 2 yıldır ve bu süre 70 yaş unsuru dikkate alınarak daha kısa belirlenir.

Yetkilendirilmiş gümrük müşavirinin adı-soyadı, tüzel kişi ticaret unvanı, faaliyet adresi, telefon ve e-posta adresi bilgileri Bakanlık internet sayfasında yayımlanır.

Genel olarak gerek Gümrük Müşavir Yardımcısı, gerek Gümrük Müşaviri gerekse Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri olmak, olduktan sonra o statüyü korumak ciddi bir emek ve sorumluluk gerektiriyor.

Mesleğini layıkıyla yapan, işine sahip çıkan ve mesleki de-

ğerlerini korurken ülkesi adına da fayda sağlayan tüm meslektaşlarıma saygılarımı iletiyorum. Birlikte yücelmek dileği ile...

YÜKSEK GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

Çobançeşme Mahallesi
Sanayi Caddesi 44-6 89 K: 7
Nış İstanbul Rezidans
Bahçelievler /İSTANBUL

info@yuksekgumruk.com.tr

0212 603 66 09

www.yuksekgumruk.com.tr

İş Yerinde Psikolojik Şiddet (Mobbing) ve Muayene Memurlarının Karşılaştığı Sorunlar

Giriş

İş yerinde psikolojik şiddet, çalışanların motivasyonunu, iş verimliliğini ve ruh sağlığını ciddi şekilde etkileyen küresel bir sorundur. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) gibi uluslararası kuruluşlar, psikolojik şiddetin bireysel ve kurumsal düzeyde büyük olumsuz etkiler yarattığını vurgulamaktadır (WHO, 2023; ILO, 2022).

Feyzullah TAŞYÜREK

Muayene Memuru

Psikolojik şiddet, bir kişinin başka bir kişiyi aşağılamak, korkutmak veya kontrol etmek amacıyla kullandığı duygusal ve zihinsel tacizdir. Kişinin bunları uygularken amacı karşıdaki kişiyi kontrol etmeye çalışmasıdır. Bunların dışında yargılama, alay etme, tamponlama ve mobbing yapmak gibi durumlar da psikolojik şiddetin türleri arasındadır.

Kamu kurumlarında ve özel sektörde çalışma ilişkilerini ve mağdurun sağlığını olumsuz yönde etkileyen, işyerinin ve çalışanların verimini düşüren “psikolojik taciz”; tek bir nedenle açıklanamayacak kadar kapsamlı ve karmaşık bir süreçtir. İşyerlerinde psikolojik taciz, kişilik özellikleri, mağdurun iş konumu, örgütsel ve sosyoekonomik koşulların etkileşimi sonucu ortaya çıkan ve tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sıkça kamuoyu gündemine gelen bir işyeri sorunudur.

İşyerlerinde bir veya birden fazla kişi tarafından diğer kişi ya da kişilere yönelik gerçekleştirilen, belirli bir süre sistematik biçimde devam eden, yıldırma, pasivize etme veya işten uzaklaştırmayı amaçlayan; mağdur ya da mağdurların kişilik değerlerine, mesleki durumlarına, sosyal

ilişkilerine veya sağlıklarına zarar veren; kötü niyetli, kasıtlı, olumsuz tutum ve davranışlar bütünüdür.

Özellikle 2025/3 sayılı Psikolojik şiddet konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, iş yerinde psikolojik şiddetin önlenmesini hedeflerken, 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ise kamu kurumlarında etkin personel yönetimi ve tasarruf tedbirlerini vurgulamaktadır. Ancak, bu genelgelerin sahada tam olarak uygulanmadığı ve muayene memurlarının adaletsiz görevlendirme, aşırı iş yükü veya Atıl bırakılma gibi uygulamalarla karşılaştıkları görülmektedir.

Muayene memurları da iş yerinde psikolojik şiddetin etkilerine maruz kalmaktadır. Görev tanımlarının belirsizliği, adaletsiz iş yükü dağılımı ve yetki karmaşası gibi yapısal sorunlar, çalışanların hem mesleki hem de psikolojik refahını olumsuz etkilemektedir. Bu makalede, iş yerinde psikolojik şiddetin tanımı, temel unsurları ve muayene memurlarının karşılaştığı sorunlar ele alınarak çözüm önerileri sunulacaktır.

Psikolojik Şiddetin Tanımı ve Temel Unsurları

İş yerinde psikolojik şiddet (mobbing), belirli bir süre boyunca sistematik olarak uygulanan, bireyin mesleki itibarını, kişilik haklarını ve psikolojik sağlığını hedef alan olumsuz tutum ve davranışların bütünüdür (Leymann, 1996).

Psikolojik Şiddetin Unsurları

İş yerinde psikolojik şiddetin ortaya çıkabilmesi için şu unsurların bulunması gerekmektedir:

1. İş yerinde gerçekleşmesi: İş ortamında çalışanlar arasında meydana gelmelidir.
2. Sistematik ve sürekli olması: Kasıtlı ve düzenli olarak tekrar eden bir süreç olmalıdır.
3. Kişiye yönelik olması: Bireyin mesleki konumuna, kişisel özelliklerine veya psikolojik yapısına doğrudan zarar vermelidir.
4. Baskı ve yıldırma amacı taşıması: Çalışanı işten uzaklaştırmayı, pasivize etmeyi veya mesleki itibarını zedelemeyi hedeflemelidir.
5. Mesleki ve psikolojik zarar vermesi: Kişinin iş performansını ve psikolojik dengesini bozması.
6. Kasıtlı yapılması: Kişiyi yıldırma, dışlama veya işten ayrılmaya zorlamayı amaçlaması.

Bu unsurların varlığı, psikolojik şiddetin birey ve kurumlar üzerindeki etkilerini artırmaktadır.

Psikolojik Şiddetin Bireysel Ve Kurumsal Etkileri

Psikolojik şiddetin hem bireysel düzeyde hem de kurumsal yapı üzerinde ciddi sonuçları bulunmaktadır.

Bireysel Etkiler

Psikolojik şiddete maruz kalan bireylerde genellikle şu etkiler görülmektedir (Hoel & Cooper, 2000):

1. Psikolojik sağlık sorunları: Depresyon, kaygı bozukluğu, panik ataklar, ağlama nöbetleri, konsantrasyon bozukluğu, gerginlik ve öfke, alınganlık, işyerinden kaçma veya uzaklaşma (sık sık geç kalma, sıkça kullanılan hastalık izinleri)
2. Fiziksel sağlık sorunları: Yüksek tansiyon, kalıcı uyku bozuklukları, yüksek tansiyon, mide rahatsızlıkları, aşırı kilo alma veya verme, alkol veya ilaç (madde) bağımlılığı, üçüncü kişilere yönelik şiddet
3. Sosyal izolasyon: Çalışanların iş arkadaşlarıyla iletişiminin zayıflaması, aile hayatına etkileri ve boşanmalar
4. Profesyonel yetkinlik kaybı: Kişinin mesleki güveninin azalması ve iş performansının düşmesi
5. İntihar riskinin artması: Ağır mobbing vakaları intihar girişimleriyle sonuçlanabilmektedir.

Kurumsal Etkiler

Psikolojik şiddetin kurumlar üzerindeki olumsuz etkileri şu şekilde sıralanabilir:

1. Çalışan devrinin artması: Deneyimli personelin işten ayrılması
2. İş verimliliğinin düşmesi: Çalışan motivasyonunun azalması ve üretkenliğin gerilemesi
3. Kurumsal prestij zararı görmesi: Kamuoyunda kurumun güvenilirliğinin sorgulanması
4. Yasal ve mali risklerin artması: Mobbing davaları nedeniyle oluşan hukuki süreçler ve tazminat yükü

Türkiye’de Kamu Çalışanları Ve Psikolojik Şiddet: Muayene Memurlarının Durumu

Kamu Çalışanlarının Mobbinge Maruz Kalma Nedenleri

Türkiye’de kamu sektöründe çalışanların mobbinge maruz kalma oranı oldukça yüksektir (ÇSGB, 2023). Bunun başlıca nedenleri:

1. Hiyerarşik yapı ve otoriter yönetim anlayışı
2. Görev tanımlarının belirsizliği ve iş yükü adaletsizliği
3. Performans kriterlerinin belirsizliği ve keyfi değerlendirme süreçleri
4. Disiplin uygulamalarının baskı aracı olarak kullanılması

Muayene memurları, gümrük işlemlerinde görev alan ve vergi tahakkuku gibi kritik sorumlulukları üstlenen denetim yetkisi bulunan kamu çalışanlarıdır. Ancak, son yıllarda muayene memurlarının çalışma koşulları giderek zorlaşmakta ve psikolojik baskılar artmaktadır.

Muayene Memurlarına Uygulanan Psikolojik Şiddet

Muayene memurları, vergi tahakkuku, gümrük denetimi ve ithalat-ihracat süreçlerinin düzenlenmesi gibi kritik görevleri yerine getirmektedir. Ancak, son yıllarda şu sorunlarla karşı-

laşmaktadırlar:

- Yetki alanlarının aşındırılması ve görev dışı işlere zorlanmaları
- Bazı bölgelerde aşırı iş yükü, bazılarında ise atıl bırakılmaları
- İkinci muayene süreçleriyle çalışanlara tuzak kurulması ve suçlanmaları
- Disiplin cezalarının ve hukuki süreçlerin baskı aracı olarak kullanılması

1. Görev Tanımı ve Yetki Karmaşası

Muayene memurlarının temel görevi gümrük mevzuatı çerçevesinde Türkiye’de yürürlükte olan tüm kanun, yönetmelik, genelge ve tebliğler uyarınca vergi tahakkuku yapmak ve ticaret politikası önlemlerini uygulamak olmasına rağmen, bazı bölge müdürlüklerinde meslek tanımlarına aykırı görevler üstlenmek zorunda bırakıldıkları gözlemlenmektedir.

Örneğin:

- Mesleki olmayan işlerin yaptırılması
- Yetkisiz alanlarda görevlendirmeler yapılması
- Birimler arası yetki gasplarının yaşanması

Bu tür uygulamalar çalışanların mesleki statüsünü ve iş tatminini olumsuz etkilemek-

tedir.

2. Adaletsiz İş Yükü Dağılımı

Bazı gümrük idarelerinde muayene memurları aşırı iş yükü altında ezilirken, bazı idarelerde ise gereğinden fazla personel görevlendirilerek atıl bir iş gücü yaratılmaktadır.

- Performans kriterlerinin belirsizliği ve keyfi değerlendirme süreçleri
- Aşırı yoğun çalışan memurların tükenmişlik sendromu yaşaması
- Bazı memurların atıl pozisyonda kalması ve mesleki tatminsizlik yaşaması

Bu dengesizlik, iş yerinde psikolojik baskıyı artıran önemli faktörlerden biridir.

3. İkinci Muayene ve Hukuki Baskılar

Bazı gümrük müdürlüklerinde mevzuata aykırı olarak ikinci muayene süreçleri uygulanmaktadır. Bu durum, çalışanlar üzerinde ciddi bir baskı unsuru oluşturmakta ve mobbing vakalarının artmasına neden olmaktadır.

4. Disiplin Uygulamaları ve Hukuki Süreçler

Kimi durumlarda, idari baskılar nedeniyle muayene memurları haksız disiplin cezalarına maruz kalmaktadır. Disiplin süreçlerinin kötüye kullanılması, çalışanlar üzerinde psikolojik şiddet

detin bir aracı haline gelmiştir.

Disiplin cezalarının:

- Bir baskı aracı olarak kullanılması,
- Mevzuata aykırı uygulamaların dayatılması,
- Hukuksuz işlemlere itiraz eden memurların hedef alınması gibi sonuçları vardır.

Devlet Memurları Kanunu

- Amirlerin memurlarına hakaniyet ve eşitlik içinde davranması gerektiğini belirtmektedir. (Md. 10)
- Devlet memurları, kendilerine uygulanan idari eylem ve işlemlerden dolayı şikayet ve dava açma hakkına sahiptir. Psikolojik tacize maruz kalan memur, sözlü veya yazılı olarak, en yakın amirten başlayarak ve silsile yolu ile tacizi gerçekleştiren amirleri atlayarak şikayet yapabilir. (Md. 21)
- Şikâyet üzerine taciz eylemini gerçekleştiren memura somut olaya göre uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesini durdurma, devlet memurluğundan çıkarma cezası verilebilir. (Md. 125)
- Kanunda belirtilen disiplin cezalarının psikolojik taciz sürecinin aracı olarak kulla-

nılması durumunda haksız disiplin cezasına maruz kalan memur, bu cezaya karşı itiraz etme ve dava açma hakkına da sahiptir. (Md. 135)

2025/3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi Ve Uygulama Sorunları

Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan 2025/3 sayılı Genelge, iş yerlerinde psikolojik şiddetin önlenmesine yönelik şu temel hususları içermektedir:

- Çalışanların kasıtlı ve sistematik olarak küçük düşürülmesi, dışlanması, yıldırılması ve kötü muameleye tabi tutulmasının engellenmesi
- İdarecilerin ve yöneticilerin çalışanlara eşit ve adil davranması
- Çalışanların mesleki saygınlığını zedeleyen her türlü uygulamadan kaçınılması

Ancak, bu genelgeye rağmen muayene memurlarına yönelik psikolojik baskıların devam ettiği görülmektedir.

- Bazı bölge müdürlükleri, muayene memurlarını iş tanımları dışında görevlendirerek, itibarlarını zedelemeye çalışmaktadır.
- Bazı idareciler, mobbinge karşı yasal düzenlemeleri görmezden gelerek çalışanlar üzerinde baskı kurmaya devam etmektedir.
- İkinci muayene süreçleri, çalışanları suçlamak amacıyla kullanılmakta, bazı memurlar disiplin cezalarıyla ve ceza davaları ile tehdit edilmektedir.

Bu durum, genelgenin sahada yeterince uygulanmadığını ve psikolojik şiddetin devam ettiğini göstermektedir.

2024/7 Sayılı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi Ve Personel Politikası Sorunları

2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, kamu ku-

rumlarında mevcut personelin verimli kullanılması, gereksiz harcamaların önlenmesi ve iş gücü dengesinin sağlanması amacıyla yayımlanmıştır. Ancak, bu genelgeye rağmen muayene memurlarının şu sorunlarla karşılaştığı görülmektedir:

- Bazı bölgelere aşırı sayıda muayene memuru gönderilirken, bazı yoğun bölgelerde personel eksikliği devam etmektedir.
- Gümrük iş yükü açısından kritik öneme sahip bazı birimlere yeterli memur tahsis edilmemektedir.
- İş yükü fazla olan memurlar tükenmişlik yaşarken, bazı memurlar atıl bırakılarak mesleki tatminsizliğe sürüklenmektedir.
- Bu durum, tasarruf tedbirleri genelgesinin de etkin şekilde uygulanmadığını ve kamu yönetiminde ciddi aksaklıklar yaşandığını ortaya koymaktadır.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu

6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile “İşyerinde Yıldırma” ve “Taciz” kavramları tanımlanmış ve bu kavramlar ayrımcılık kapsamında değerlendirilmiştir.

Kanuna göre;

- İşyerinde yıldırma: Bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıktırmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemleri,
- Taciz: Psikolojik ve cinsel türleri de dâhil olmak üzere bu Kanunda sayılan temellerden birisine dayanılarak, insan onurunun çiğnenmesi amacını taşıyan veya böyle bir sonucu doğuran yıldırıcı, onur kırıcı, aşağılayıcı veya utandırıcı her türlü davranışı ifade etmektedir.

- Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (md.3)
- Kanun kapsamında işyerinde yıldırma ayrımcılık türleri arasında sayılmıştır. (md.4)
- Çalışma hayatında ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan gerçek ve tüzel kişi, herhangi bir ücret ödemeksizin Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna başvurabilir. (Md. 17/I)
- Kişi, Kuruma başvurmadan önce işyerinde yıldırmanın (ayrımcılığın) sonlanmasını ilgili taraftan talep etmelidir. Bu talebin reddedilmesi veya 30 gün içerisinde cevap verilmemesi halinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak telafisi güç veya imkansız zararların doğması ihtimali bulunan hallerde, Kurum bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir. (Md. 17/II)

Sonuç ve Öneriler

İş yerinde psikolojik şiddet, bireylerin sağlığını ve kamu hizmetlerinin etkinliğini doğrudan etkileyen ciddi bir sorundur. Muayene memurlarının karşılaştığı sorunların çözümü için öneriler şunlardır:

1. Yetki ve Görev Tanımlarının Netleştirilmesi: Taşra çalışma yönetmeliğinden çıkartılan muayene memuru tanımı yeniden düzenlenerek Muayene Memuru Çalışma

yönetmeliğinin çıkartılması sağlanmalıdır. Mevzuata aykırı yetki aşındırmaları ve görevlendirmeler engellenmelidir.

2. Adaletli İş Yüğü Dağılımı: Personel atamaları iş yükü analizine göre yapılmalıdır. Çalışanların dengeli şekilde idarecilerin şahsi tasarruflarıyla değil objektif ve kamu yararı gözetilerek personelin verimli ve etkin çalışmasının sağlanması ve sistemli ve adaletli şekilde görevlendirilmelerin yapılması sağlanmalıdır.
3. Denetim Mekanizmalarının Güçlendirilmesi: Mobbing uygulamalarına karşı idari denetimler artırılmalıdır. 2025/3 sayılı genelge etkin şekilde uygulanmalıdır.
4. Psikolojik Destek Programlarının Uygulanması: Çalışanların psikolojik refahını artıracak programlar hayata geçirilmelidir.

Sonuç olarak, muayene memurlarının psikolojik şiddete maruz kalmaması için kurumsal reformların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Adaletli bir çalışma ortamının sağlanması hem bireyler hem de kamu hizmetlerinin kalitesi açısından hayati öneme sahiptir. Psikolojik şiddet, çalışanların bireysel sağlığını ve kurumsal verimliliği doğrudan etkileyen ciddi bir problemdir. Türkiye’de kamu çalışanları, özellikle muayene memurları, psikolojik baskılar, yetki gaspları ve adaletsiz iş yükü dağılımı nedeniyle mobbinge maruz kalmaktadır.

Bu makalede, mobbingin teorik temelleri ele alınarak kamu çalışanları üzerindeki etkileri analiz edilmiş ve politika önerileri sunulmuştur. Çözüm önerilerinin uygulanması, daha adil ve verimli bir kamu yönetimi için elzemdir.

Yazardan Notlar

Malumunuz son zamanlar-
da çok sayıda arkadaşımızı
genç yaşta kaybetmenin
üzüntüsünü yaşıyoruz. Vefat
eden arkadaşlarımıza Allah'tan
rahmet yakınlarına da sabırlar
diliyoruz.

Bu arkadaşlarımızın ölüm se-
bepleri ise o kadar manidar ki;
muayene memurlarının çalış-
ma şartlarının ve maruz kal-
dıkları psikolojik baskının so-
nuçlarını gözler önüne serse de
maalesef bu ölümlerin sebep-
leri ise görmezden geliniyor.

Muayene Memuru **Bilal AK-
GÜL** arkadaşımız aort dama-
rının yırtılması sonucunda,
Muayene Memuru **Burhan
KARACA** beyin sapı kanaması
nedeniyle, Muayene Memuru
İrem ŞAHİN mide kanserin-
den, Muayene Memuru **Burak
TOPÇU** ise anjiyo sırasında ya-
şadığı komplikasyon sonrası-
nda vefat etmiştir.

Vefat eden arkadaşlarımızın
dışında birçok arkadaşımız ise
genç yaşta kalp krizi geçirmek-
te, tansiyon ve şeker gibi kronik
hastalıklara yakalanmaktadır.
Bu hastalıkların ortak özelliği
ise strese bağlı olmasıdır. Mes-
leğimizin yapısında olan stre-
sin, gümrük idarelerinde yanlış
kurulan ve alışlagelen yapısal
sorunlar ve psikolojik baskılar
ve mevzuat dışı uygulamalar
sonucu iş huzurunun tesis edi-
lememesiyle kat ve kat artma-
sına sebebiyet vermektedir.

İşyerinde Psikolojik Tacizin
Önlenmesi konulu 2011/2 sa-
yıylı Başbakanlık genelgesi ve
Cumhurbaşkanlığımız tarafın-
dan yayınlamış olan 2025/3

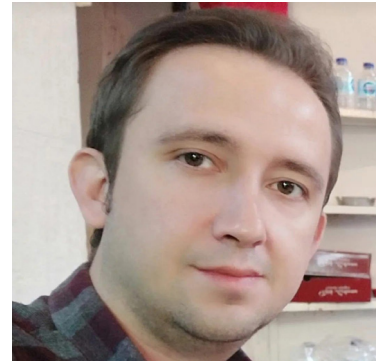
Bilal AKGÜL
Muayene Memuru

Burhan KARACA
Muayene Memuru

İrem ŞAHİN
Muayene Memuru

Burak TOPÇU
Muayene Memuru

sayılı genelgeye istinaden
birçok Bölge Müdürlüğümüz
Gümrük Müdürlüklerine genel-
geye uyulması ile ilgili emirler
göndermesi ise maalesef tra-
jikomik bir durum ortaya koy-
maktadır. Birkaç yıl önce yapı-
lan değişiklikle taşra çalışma
yönetmeliği değiştirilmiş ve
mesleki tanımının yer almadığı
bir taşra çalışma yönetmeliği
ortaya çıkmıştır. Bu yönetmelik
ise idareciler tarafından yanlış
yorumlanarak özellikle de
idarece verilen diğer işlerin ya-
pılması hususunda muayene
memurlarına mesleğine uygun
olmayan işlerin yaptırılması
olağanlaştırılmış, bu nedende
muayene memurlarının saygın-

lığı ve itibarı zedelenmeye çalış-
ılmıştır.

Muayene memurları vergi ta-
hakkuk memuru olmasına kar-
şın Bölge Müdürlüklerine bağlı
bazı Şube Müdürlüklerine mu-
ayene memuru ile alakalı bir
işlem olmamasına karşın gö-
revlendirmeler yapılmaya baş-
lanmış, bazı farklı görev tanımları
dışında kalan işler de verilmeye
başlanmıştır. Ayrıca bazı Gü-
mrük Müdürlüklerinde iş hacmi
çok fazla olmasına karşın ge-
reğinden az muayene memuru
görevlendirilerek yoğun şekilde
çalışan bu meslektaşlarımızı
ağır iş yükü altında ezer-
ken, iş yükü hiç olmayan

bazı idarelere de çok fazla muayene memuru görevlendirilerek bu meslektaşlarımızın hem mesleki gelişimlerinin önüne geçilmeye çalışılmış hem de bu görevlendirmelerin onları itibarsızlaştırmak amacıyla yapıldığı algısı oluşturularak; bu muayene memurlarına karşı psikolojik şiddet uygulanmıştır.

Durum bazı müdürlüklere yapılan görevlendirilmelerde öyle çığıırından çıkmıştır ki yılda muayene memuru başına yalnızca 2 beyanname ortalamasına sahip müdürlüklerimiz de vardır. Cumhurbaşkanımızın yayınlamış olduğu 2024/7 sayılı genelgede kamu kurum ve kuruluşlarında mevcut personelin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak üzere gerekli tedbirlerin alınması personelin hizmet standartlarına uygun ve dengeli bir şekilde görevlendirilmesi ve atıl personel oluşmasına izin verilmemesi emredilmesine karşın en üst düzeyde yayınlanan cumhurbaşkanı kararnameini bile uygulamamayı cesaret eden idari yapıların uygulamalarıyla hem kamunun iş ve işleyişinin zayıflamasına hem de meslektaşlarımızın kendilerini bankamatik memuru olarak hissetmesine, mesle-

ki gelişimleri engellenmesine ve mevzuattan bilgilerinin zayıflamasına neden olunmuş; hem yoğun gümrüklerde çalışan meslektaşlarımıza hem de atıl yerlerde çalışan arkadaşlarımıza psikolojik şiddete sebep olmuştur.

Malumunuz mesleğimizin en önemli sorunlarından biri ise rotasyondur. Hali hazırda gümrük hizmetleri sınıfının oluşturulamamış olması ve Gümrük personelinin genel idari hizmetler sınıfında yer alması sebebiyle rotasyon konusu hem gümrük personelinin hem de bakanlığımızın sorunu olmaya devam etmektedir. Kanun ve mevzuat uyarınca uygun mazeret bildirmelerine rağmen mazeretleri kabul edilmeyen meslektaşlarımız hizmet bölgelerine zorla gönderilmekte, açtıkları davalar sonucu ise tayinleri iptal edilerek tekrar eski görev yerlerine dönmektedirler. Bu süreçte mağduriyet yaşamalarının yanı sıra bu süreç ise yeni mağduriyetler oluşturmaktadır.

Şöyle ki; iptal edilen bu tayinler sebebiyle ilgili idaredeki iş ve işlemlerin devamı esas alınarak tayin dönemi de bittiği için geçici görevlendirmeler

yapılarak yeni mağduriyetler oluşturulmaktadır. Bu mağduriyetlerin yanı sıra kamunun da tayin ve geçici görev nedeniyle defalarca harcırah ödemesine neden olarak kamu zararı oluşturulmaktadır. Rotasyona tabi Gümrük personeli için gümrük hizmetleri sınıfının oluşturulması, kapı tazminatı verilmesi ve rotasyon sisteminin personerce anlaşılabilir, adaletli, insani, öngörülebilir bir şekilde düzenlenmesinin gerekliliği ise tartışmasızdır.

İl dışı rotasyon uygulamaları dışında birçok büyükşehirimizde yer alan gümrük idarelerinde ise il içi rotasyon sorunu yaşanmaktadır. Dernek olarak adaletli ve sistemli idarecilerin keyfi uygulama ve fişlemelerinden etkilenmeyen il içi rotasyon sisteminin kurulması ve çalışma huzurunun oluşturulması konusunda bazı bölge müdürlerimize yapmış olduğumuz sözlü taleplerimiz ise kasıtlı olarak kulak arkası edilmektedir.

Malumunuz şu anda birçok Bölge Müdürü ve Gümrük Müdürleri muayene memuru kökenlidir. Bizleri en çok üzen ise mesleğimizin ne olduğunu ne şartlarda çalıştığımızı en iyi bilen bu idarecilerimizin bile meslektaşlarımıza bu muameleyi reva görmeleri olmuştur. Hali hazırda birçok gümrük idaresinde mevzuata uymayan şekilde yapılan ikinci muayenelerle muayene memurlarımız baskı altına alınarak tuzaklar kurularak mahkeme önüne çıkartılmaya çalışılmakta olup; idarecilerin sessizliği ve mevzuat dışı uygulamalara izin vermeleri çok büyük bir sorunken bu baskıya yıllarca katlanmak zorunda kalan meslektaşlarımızın hep fizyolojik hem de psikolojik sağlığını korumasının ne kadar zor olduğunu tahayyül edebilirsiniz.

KİM personelinin ikramiye almaya başlaması sonrasında Gümrük Kanunu ve Kabahatler Kanunu kapsamında idari ceza olarak tanımlanan işlemlerin bile 5607 sayılı KMK kapsamında değerlendirilmeye çalışılması, bu kanunun 3. maddesinin açık uçlu ve suiistimale uygun yapısı nedeniyle muayene memurlarının mevzuat dahilinde yaptığı işlemler bile kaçakçılık kapsamında değerlendirilebilmektedir. GTİP verme yetkisi muayene memurunda olmasına karşın kimyahaneden verilen tarifelerle işlem yapılmakta ancak kimyahanenin GTİP verme konusunda görevli muayene memurlarının ise yetkili olduğu yapılan işlemler sırasında unutulmaktadır.

KİM personelinin tuttıkları tutanaklarda bile imza sırasının kurum içi hiyerarşik düzenine uyulmadığı çok rahatlıkla görülebilmektedir. Gümrük Mevzuatı zayıf KİM personeli muayene memurlarına talimat vermeye bile başladığını idarecilerin ise bu konuda sessiz kaldığı birçok idareimizden duymaktayız.

Birçok beyannameye ihbar ve/veya savcı kararı olmaksızın kontrol eden KİM personelinin herhangi bir aksaklık bulmadığı beyannameler ile ilgili tutanak tutmaması da garip bir duruma sebebiyet vermektedir. Bu tür uygulamaların ve yetkilerin hangi kanun ve mevzuata uygun yapıldığı ise muammadır. Bunların dışında ise KİM personeli tarafından meslektaşlarımızın telefon incelemeleri mahkeme kararı olmaksızın yapılarak suç işlenmekte ayrıca fezlekelerde yansıyan telefon dökümlerinde dava konusuyla alakalı olmayan meslektaşlarımızın özel hayatındaki konuşmalara

yer verilerek meslektaşlarımızın çalışma ve aile huzurunu ve itibarlarını bozabilecek durumlara neden olmaktadır.

Meslektaşlarımızın mağdur edildiği bir diğer konu ise Gümrük idarelerimizde uygulanan disiplin süreçlerinde yaşanmaktadır. Meslektaşlarımızın yaşamış olduğu olaylarda ya da haksız uygulamalara vermiş oldukları tepkiler sonucunda yapılan disiplin süreçlerinde idarecilerin ve diğer tarafların konu ile sorumlulukları ve kusurları göz ardı edilmekte, taraflı ve peşin hüküm verilmiş şekilde disiplin soruşturmaları yürütülmektedir. Örnek vermek gerekirse sürekli nöbete yazılarak haksızlığa uğradığı için tepki gösteren bir arkadaşımıza soruşturma açılması ve soruşturmayı gene nöbet listesini adaletsiz şekilde düzenleyen idarenin yapması zaten soruşturmanın adil olmaya çağını peşin olarak ortaya koymaktadır. Soruşturma yapılırken nöbet listelerini adaletsiz olarak düzenleyen idarecilerin bu konudaki sorumluluğu ise soruşturmayı yapanın da aynı idare olması sebebiyle kasıtlı unutulmuştur. Hem hakim hem savcının hem de olayın diğer tarafının aynı olduğu bir

mahkeme düşünün bu mahkeme adalet aramak zorunda kalmanın ne kadar zor olduğunu bu durumun psikolojik durumunuza nasıl yansıtacağını bir düşünün, adaletli bir soruşturma yürütülebileceğini düşünebilir misiniz?

Hakeza başka bir örnekte ise önce yıllık izne, izin sırasında da ücretsiz izne ayrılan bir meslektaşımızın ücretsiz izindeyken 22 aydır çalıştığı şube müdürlüğünde kasıtlı iş ve işlemleri yapmadığı isnadıyla tutanak tutularak başlatılan disiplin soruşturma sonucunda arkadaşımıza aylıktan kesme cezası istenmiştir. Bu soruşturmanın garabeti ise 22 aydır aynı şube müdürlüğünde çalışırken idarecilerin meslektaşımızın çalışmadığını fark etmemelerinin onların idareci olarak emri altında çalışanları ve işlerini takip etme sorumluluklarının unutulması ve tek taraflı soruşturma ile meslektaşımıza ceza verilmeye çalışılmasıdır. Soruşturmada meslektaşımızın yüzlerce dosya yaptığı unutulmuş, izine gittikten sonra zamanaşımına uğrayan bir dosya sebebiyle soruşturma ve ceza sadece meslektaşımıza istenmiş, meslektaşımızın iznini onaylayan, yaptığı işlemleri takiple

yükümlü idarecilerin ise soruşturma konusu yapılmaması ise soruşturmaların tek taraflı ve peşin hükümlü olduğunun kanıtıdır. Bizatihi soruşturmanın muhakkike gönderilirken konusu bile muhakkiki yönlendirme amacı taşıyacak şekilde düzenlenmiştir.

Yüzlerce örnek vaka idarelerimizde maalesef yaşanılmaktadır. Meslektaşlarımızın adil olmayan disiplin soruşturmaları ile baskı altına alınmasını kabul etmemekteyiz. Dernek olarak disiplin süreçlerinin de takipçisi olacak, meslektaşlarımıza her türlü hukuki desteği de vereceğiz. Ancak bakanlığımızın da disiplin süreçlerinin adil şekilde yürütülmesi hususunda gerekli tedbirleri alması da iş huzurunun sağlanması personel veriminin yükseltilmesi, keyfi uygulamaların önlenmesi ve en önemli adalet sağlanması açısından gereklidir.

Bilindiği üzere kamu bütçesinin %30 u gümrüklerde yapılan tahakkuk sonucu sağlanmaktadır. Muayene memurlarımızın denetim faaliyetleri sonucunda uygulamış oldukları vergi cezalarının yanında kim müdürlüklerinin yakalamaları devede kullakken gümrüklerde yapılan iş ve işlemlerin %80 inin muayene memurlarınca yapılmasına karşın muayene memurlarının itibarsızlaştırılmaya, baskı altına alınmaya çalışılmasının izahı ise mümkün değildir. Kanun ve mevzuatları en iyi yorumlayan ve uygulayan, gümrüklerin iş yükünün çoğunu sırtlayan, gece gündüz demeden çalışan muayene memurlarına reva görülen hukuksuz uygulamaların meslektaşlarımızın psikolojisine, fizyolojisine, aile huzurlarının bozulmasına ve ölüme kadar götüren etkilerini yazımızda bahsetmeye çalıştık.

Gümrüklerimizde çalışma huzurunun ivedi bir şekilde tesis edilmesi, daha verimli rotasyon sisteminin kurulması, Muayene Memuru Taşra Çalışma Yönetmeliğinin düzenlenmesi, gümrükte görevli tüm personelin mevzuatın kendisine tanıdığı yetkiler içinde çalışmasının bakanlığımızca sağlanması ve yetki gasplarına geçit verilmemesi ülkemiz gümrüklerinin düzeni kamuya olan güvenin sağlanması için elzemdir. Gümrük işlemlerinin yükünü sırtlayan, yaptıkları iş nedeniyle ülkemiz için stratejik öneme sahip Muayene Memurlarımıza adil huzurlu bir çalışma ortamını sağlama konusunda idarecilerimizin yukarıda yer alan eleştirilerimizi dikkate alarak sorunlarımıza çözüm üretecekleri ve hem mesleki hem insani beklentimizin karşılık bulacağı inancını sürdürmekteyiz.

YÜKSEK GÜMRÜK
MÜŞAVİRLİĞİ
www.yuksekgumruk.com.tr

Müşteri Odaklı

Güvenilir Şeffaf Hizmet

Her Sektöre Özel Çözümler

Teknoloji ile Süreç Yönetimi

Çobançeşme Mahallesi
Sanayi Caddesi 44-6 89 K: 7
Nish İstanbul Rezidans Bahçelievler /İSTANBUL

info@yuksekgumruk.com.tr 0212 603 66 09

Gümrük Tarife Hatalarının Yasal ve Mali Riskleri

Yanlış Tarifelendirme Nedir ve Nasıl Ortaya Çıkar?

Yanlış tarifelendirme, ithal veya ihraç edilen bir malın gümrük tarife cetvelindeki doğru **HS kodu** (Harmonized System kodu) yerine hatalı bir kodla beyan edilmesidir. Bu durum çoğunlukla iki şekilde ortaya çıkar:

❖ **Bilgi eksikliği veya hata sonucu:** İthalatçı veya gümrük müşaviri, malın teknik özelliklerini tam anlayamaması ya da tarife cetvelindeki karmaşık sınıflandırma kurallarını yanlış yorumlaması nedeniyle hatalı bir kod kullanabilir. Örneğin, benzer görünen ürünler farklı pozisyonlarda yer alabilir (tarifemevzuati.com); yanlış yorumlama, kodun hatalı seçilmesine yol açar.

❖ **Kasıtlı olarak vergi avantajı sağlama amacıyla:** Daha düşük vergi oranı olan bir tarife pozisyonundan yararlanmak için bilinçli şekilde hatalı beyan yapılabilir. Buna **misclassification (yanlış sınıflandırma)** yoluyla gümrük kaçağı denir. Örneğin, yüksek vergiye tabi bir ürünü düşük ya da sıfır vergi oranlı başka bir ürünmüş gibi beyan etmek bu kapsamdadır (lexology.com).

Gümrük tarife sistemi tüm dünyada **Armonize Sistem (HS)** üzerine kuruludur. Türkiye’de kullanılan 12 haneli **GTİP** kodunun, ilk 6 hanesi dünya genelinde ortak olarak kullanılan HS kodunu, sonraki 2 hanesi AB Kombine Nomanklatür kodunu, daha sonraki haneleri ise ülkeye özgü alt açılımları içerir. Benzer şekilde AB ülkeleri **Combined Nomenclature (CN)**, ABD ise **HTSUS** (Harmonized Tariff Schedule of the US) kullanır. Bu kodlar malın cinsine, bileşimine ve kullanım amacına göre belirlenir. Dolayısıyla, kod seçimi uzmanlık gerektirir ve küçük bir tereddüt bile yanlış sınıflandırmaya neden olabilir.

Yanlış tarifelendirme genellikle **beyanname hazırlanırken** ortaya çıkar. İthalatçı, malın faturası ve ürün bilgilerine dayanarak bir tarife kodu beyan eder. Eğer beyan edilen kod, malın gerçek niteliğiyle uyuşmuyorsa, gümrük kontrolü sırasında fark edilebilir veya sonradan denetimle tespit edilebilir. Örneğin, bir gümrük müşavirinin aktardığı bir olayda “*Skye Body Suit Champagne*” adlı tekstil ürünü, ismindeki “*champagne*” kelimesi yüzünden yanlışlıkla içecek (şampanya)

Mustafa SEZEN
Gümrük Müşaviri

olarak sınıflandırılmaya çalışılmıştır; neyse ki gümrük müşavirinin kontrolüyle bu hata düzeltilmiştir (barbour-nebrook.co.uk). Bu örnek, basit bir isim benzerliğinin bile nasıl ciddi bir sınıflandırma hatasına dönüşebileceğini gösterir.

Yanlış tarifelendirmenin tespiti, bazen malın muayenesi, laboratuvar tahlili veya belgeleri derinlemesine inceleme ile mümkün olur. Örneğin, kimyasal içerikli bir ürünü yanlış pozisyonda beyan etmek, gümrük laboratuvarının yapacağı analizle anlaşılabilir. Yine de insan faktörü ve mal çeşitliliği nedeniyle, ticaret erbabı bazen farkında olmadan bu hatayı yapabilir. **Ancak, farkında olmamak sonuçları hafifletmeyecektir.** Aşağıda, yanlış tarife kullanımının ne gibi sonuçlar doğurabileceğine değinelim.

Yanlış tarife kullanımının doğurabileceği cezai ve mali sonuçlar

Yanlış tarife kodu kullanmak, ister kasıtlı ister hatayla olsun, hem **yasal yaptırımlara** hem de **maddi zararlara** yol açabilir. Uluslararası ticarette gümrük beyanlarında doğruluk esastır; bu nedenle gümrük idareleri sınıflandırma hatalarını **ciddi bir ihlal** olarak görür ve gereken cezaları uygular. İşte doğabilecek başlıca sonuçlar:

❖ **Ek Vergi ve Faiz:** Yanlış sınıflandırma sebebiyle eksik ödenen ithalat vergileri (gümrük vergisi, KDV, özel tüketim vergisi vb.) sonradan tespit edilerek tahsil edilir. İthalatçı, eksik kalan vergiyi geriye dönük ödemek zorunda kalır. Üstelik çoğu ülkede bu tutara, beyanname tarihinden

ödemeye kadar hesaplanan **gecikme faizi** de eklenir. Örneğin, Türkiye’de bir ürün yanlış GTİP ile beyan edilip %5’ten fazla oranda eksik vergi ödenmişse, fark edilen vergi eksikliği gecikme faiziyle tahsil edilir.

❖ **İdari Para Cezaları:** Eksik ödenen verginin yanı sıra **para cezaları** uygulanır. Cezaların miktarı ülkenin mevzuatına ve ihlalin niteliğine göre değişir:

❖ **Türkiye:** İthalatta tarife hatası varsa ve bu hata %5’ten fazla vergi farkına yol açmışsa, eksik verginin **üç katı idari para cezası** alınır. Örneğin, yanlış tarife nedeniyle 100.000 TL eksik vergi ödenmişse, ayrıca 300.000 TL ceza kesilir. Vergi farkı %5’i aşmıyorsa veya vergi farkı yoksa, 234. madde uyarınca para cezası uygulanmaz; ancak bu durumda bile symbolik bir **usulsüzlük cezası** (örneğin 2021’de ~173 TL) kesilebilir (sezaikaya.com). Eğer yanlış beyan kasıtlı yapıldıysa ve vergi kaybı yüksekse, durum **5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu** kapsamında değerlendirilip **adli para cezası** veya **hapis** gibi cezai yaptırımlara dönüşebilir.

❖ **Avrupa Birliği:** Her AB üyesi, **AB Birlik Gümrük Kodu (UCC)** çerçevesinde kendi ceza sistemini uygular, ancak tümü “etkili, orantılı ve caydırıcı” cezalar öngörmek zorundadır. Çoğu AB ülkesinde hem idari hem de cezai yaptırımlar mümkündür. Cezalar genellikle **eksik vergi tutarına oranlı** veya **sabit tutarlı** olabilir. Örneğin İspanya’da yanlış beyan durumunda ceza, sabit 200 Avro’dan başlayıp 600.000 Avro’ya kadar çıkabilir veya **eksik verginin %600’üne** kadar bir oran uygulanabilir. Bazı ülkeler hapis cezasını da öngörebilir; örneğin Romanya’da gümrük ihlaline bağlı olarak **10 yıla kadar hapis** cezası öngörülebilmektedir (alegrant.eu). Dolayısıyla, AB’de yanlış sınıflandırma küçük bir hata olsa dahi, üye ülkeye bağlı olarak **çok ciddi para cezaları** ve hatta **ceza davalarıyla** sonuçlanabilir.

❖ **Amerika Birleşik Devletleri:** ABD gümrük mevzuatında (19 USC 1592) ceza miktarı, ihlalin kasıt derecesine göre belirlenir. **İhmalkâr bir hata**

için genelde eksik verginin 2 katına kadar, **ağır ihmalkârlık** için 4 katına kadar, **kasti sahtekârlık (fraud)** durumunda ise mal bedelinin tamamına kadar çıkabilen (veya False Claims Act devreye girerse üç katına kadar) cezalar söz konusu olabilir (usa-customsclearance.com). Örneğin bir ABD mahkemesi, gümrük değerini düşük gösterip vergi kaçıran ... Motor Company'ye 20 milyon doların üzerinde ceza kesmiştir (exportsolutionsinc.com). ABD'de ayrıca yanlış beyan başına ~23.000 \$'a varan ek cezalar (her beyan için) uygulanabildiği, toplam cezanın çok yüksek rakamlara ulaşabileceği bildirilmektedir. Kasıtlı hallerde firma yetkililerine ceza davaları açılıp **hapis cezası** verilebildiği gibi, bu fiiller **False Claims Act** (Yalan Beyan Yasası) kapsamında değerlendirilerek üç kat tazminat talep edilebilir.

- ❖ **Mallara El Konulması ve İmhası:** Yanlış sınıflandırma, eğer ürünün tabi olduğu diğer mevzuat gereklerini atlamaya sebep olmuşsa, malın **gümrükte alıkonulması** veya müsadereyle sonuçlanabilir. Özellikle ürün, yanlış kod nedeniyle bir lisans/izin gerekliliğinden muaf tutulmuşsa durum ciddi hale gelir. Örneğin, alkollü bir içeceği gıda ürünü diye beyan etmek veya kontrollü bir kimyasalı yanlış kodla bildirmek, ürünün **kaçak** sayılmasına yol açabilir. Gerçekte de, **kısıtlı kategoride yanlış beyan edilen ürünler gümrükçe müsadere edilebilir**, bu da firmaya mal bedeli kadar zarar yazacaktır.

- ❖ **Gecikmeler ve Operasyonel Zararlar:** Yanlış tarife kullanımı, gönderilerin gümrükte detaylı kontrole takılmasına yol açar. **Beyan düzeltmeleri, incelemeler ve soruşturmalar** nedeniyle mallar uzun süre gümrükte bekleyebilir. Bu da tedarik zincirinde aksamalar, müşteri memnuniyetsizliği ve sipariş kayıpları demektir. Örneğin, sınıflandırma hatası yüzünden bir konteynerin gümrükte haftalarca beklemesi, içindeki bozulabilir gıda maddelerinin değerini yitirmesiyle sonuçlanabilir. **Depolama ücretleri ve demuraj** gibi masraflar da cabasıdır.

- ❖ **İtibar ve Güvenilirlik Kaybı:** Sürekli yanlış beyan yapan bir şirket, gümrük idaresinin “riskli ithalatçı” listesine girebilir. Bu da gelecekte tüm gönderilerinin kırmızı hatta düşmesine (her seferinde kontrol edilmesine) yol açar. Ayrıca şirketin **Yetkilendirilmiş Yükümlü** veya benzeri güvenilir firma statüleri varsa, bu statülerini riske atar. Ticari itibarı zedelenen firma, uluslararası ortakları nezdinde de güven kaybeder.

- ❖ **Denetim ve İnceleme Sıklığının Artması:** Gümrük, yanlış beyan tespit ettiği firmaları yakın takibe alır. Bu firmalara ait ileriki beyannameler daha sık denetlenir, hatta geriye dönük olarak önceki ithalat işlemleri de mercek altına alınır. Sürekli hatalı sınıflandırma yapan bir şirkette gümrük incelemesi başlatılabilir ve birkaç yıl geriye dönük tüm beyannameler tekrar değerlendirilebilir. Bu durum firma için büyük bir idari yük ve stres yaratır.

Yukarıdaki maddelerden görüldüğü üzere, yanlış tarifelenmenin sonucu sadece **fark verginin ödenmesi** değildir; bunun çok ötesinde, **katmerli cezalar** ve **ticari kayıplar** söz konusu olur. Örneğin, bir kaynak “yanlış HTS kodu kullanımının cezası, para cezasından malların müsadereye kadar çeşitlenebilir” diyerek, ihlaldeki kasıt derecesine göre ceza yelpazesinin genişliğine dikkat çekmiştir (usacustomsclearance.com). Hatta bazen yanlış kod kullanımı sonucu **gereğinden fazla vergi ödenmesi** de mümkündür – bu durumda firma, kendi hatası yüzünden kâr marjını düşürmüş olur ve iade almak için uzun prosedürlerle uğraşmak zorunda kalır. Kısacası, yanlış tarife hem *hukuki risk* hem *mali risk* barındırır ve bu riskler ciddiye alınmazsa firmanın faaliyetini tehdit edebilir.

Türkiye, AB ve ABD'den güncel örnek olaylar

Yanlış tarife kullanımına dair son 5 yıl içinde yaşanmış çarpıcı örnekler, bu konunun pratikte ne denli ciddi sonuçlar doğurabildiğini göstermektedir. Aşağıda Türkiye, Avrupa Birliği ve ABD'den, özellikle **gıda, tekstil** ve **elektronik** sektörlerine dair örnek vakalar derlenmiştir:

- ❖ **Türkiye – Oyuncak Sektörü:** Türkiye'de gümrük tarife hatalarına ilişkin resmi örnekler ge-

nellikle gümrük müşavirleri ve mahkeme kararları üzerinden öğrenilir. Bir olayda, ithalatçı firma birleştiğinde basit nitelikte otomobil, kamyon vb. olan bir oyuncak (örneğin sürpriz yumurta içindeki oyuncakları) GTİP 9503.00.95 alt pozisyonunda oyuncak olarak beyan etmiş; gümrük idaresi ise bunu farklı bir alt pozisyonunda değerlendirmiştir. Sonuçta idare kendi yaptığı sınıflandırmaya göre vergileri tahsil etmiş, firma ise bu kararı **yargıya taşıyarak** itiraz yoluna gitmiştir (sezaiakaya.com). Bu vaka, Türkiye'de idarenin sınıflandırma konusundaki kararlarına karşı yükümlülerin yasal itiraz hakkını kullandığını gösteriyor. Farklı örneklerde, yanlış kodla beyan edilerek daha düşük vergi ödendiği, ancak sonradan yapılan denetimlerde ürünün aslında daha yüksek gümrük vergisine tabi çıktığı belirtilerek, Ticaret Bakanlığı müfettişlerinin tespitlerine istinaden eksik vergiler tahsil edilerek, yaklaşık **üç kat ceza uyguladığı**, ayrıca firma hakkında **kaçakçılık hükümleri** kapsamında soruşturma açıldığı yargı kararları mevcuttur.

- ❖ **AB – Tekstil Sektörü (Norveç Örneği):** Norveç her ne kadar AB üyesi olmasa da AB'ye yakın gümrük kurallarını uygulayan bir ülke olarak, Avrupa'da karşılaşılan bir tipik vakayı temsil etmektedir. 2020 yılında Norveç'te bir şirket, Çin'den ithal ettiği konfeksiyon ürünlerini (ceket ve pantolonları) gümrükte yanlış beyan ederek vergi ödememek amacıyla **pamuklu dokuma kumaş** olarak göstermiştir. **HS Kodu 52.09** altında “pamuklu dokuma kumaş” beyan edilen ürünler için gümrük vergisi %0 iken, gerçekte söz konusu ürünler **HS 62.01 ve 62.03** altında ceket ve pantolon olup %10,7 vergiye tabi idi (rocb-europe.org). Gümrük faturalarının incelenmesiyle ortaya çıkarılan bu yanlış sınıflandırma sonucun-

da, şirketten kaçırdığı vergiler tahsil edilmiş ve hakkında yasal işlem başlatılmıştır. Bu örnek, tekstil sektöründe yanlış beyanın cazip görünebileceğini ancak yakalandığında şirketi hem vergi hem ceza yüküyle karşı karşıya bıraktığını açıkça ortaya koymaktadır.

- ❖ **AB – Elektronik Sektörü (Slovenya Örneği):** 2019 yılında Avrupa gümrük otoritelerinin dikkat çektiği bir diğer örnek, elektronik eşya ithalatında yanlış tarife beyanına ilişkindir. Uzak Doğu'dan AB'ye gelen LCD monitörler, gümrükte **HS 85.31** kodu ile beyan edilmiştir. **85.31 pozisyonu** aslında elektrikli işaret ve alarm cihazlarını tanımlamakta olup gümrük vergisi oranı %0'dır. Oysa ithal edilen ürünler gerçekte **HS 85.28** pozisyonunda yer alan video monitörleriydi ve %14 oranında ithalat vergisine tabi idi. Slovenya gümrüğünde ortaya çıkarılan bu yanıltıcı beyan sonucunda, ilgili ithalatçıdan yıllar boyunca ödenmediği vergiler tahsil edilmiş ve hakkında soruşturma açılmıştır (rocb-europe.org). Bu vaka, elektronik sektörde özellikle bilgisayar bileşenleri veya ekran gibi ürünlerin yanlış sınıflandırılarak vergi avantajı elde edilmeye çalışıldığını göstermiştir.

- ❖ **İngiltere (AB kapsamındaki dönemi) – Oyuncak vs. Biblo Ayırımı:** 2018 yılında İngiltere'de yaşanan ve 2021'de sonuçlanan bir uyuşmazlık, yanlış tarifenin ne kadar ince bir çizgide olabileceğine dair öğretici bir örnektir. **Ltd.** adlı ithalatçı firma, çeşitli film ve dizi karakterlerine ait **koleksiyon figürlerini** gümrükte **oyuncak** olarak beyan etmiştir. Oyuncaklar (HS 9503.00 kodu) AB gümrük tarifesinde genellikle %0 gümrük vergisine tabidir. Firma da 2015-2018 arasında **"Game of Thrones"** gibi seri figürlerini 9503.00.99.90 altında "diğer oyuncak" diyerek %0 vergi ile ithal etmiştir. Ancak HMRC (Birleşik Krallık gümrük idaresi), bu figürlerin aslında **biblo/süs eşyası** kategorisine girdiğini, yani **"heykelcik"** olarak sınıflandırılması gerektiğini tespit etmiştir. Doğru sınıflandırma **HS 3926.40.00.00** olup %6,5 gümrük vergisi gerektirmekteydi. Sonuç olarak firma, eksik ödediği vergiler için yaklaşık **£13.000**

tutarında bir ek ödeme yapmak ve ayrıca para cezası ve faiz ödemek durumunda kalmıştır (linkedin.com). Bu örnek, bir ürünün oyuncak mı yoksa dekoratif eşya mı olduğuna dair sınıflandırma farkının bile ciddi maddi sonuçlara yol açabileceğini gözler önüne seriyor.

- ❖ **ABD – Gıda/Tarım Sektörü (Vitamin Takviyeleri Vakası):** ABD'de 2018-2022 döneminde uygulanan yüksek gümrük tarifeleri (özellikle Çin menşeli ürünlere ek "Section 301" vergileri) bazı şirketleri yanlış beyana yöneltmiştir. Çarpıcı bir örnek, **Corporation** adlı vitamin ve besin takviyesi ithalatçısının vakasıdır.Corporation, 2015-2019 yılları arasında Çin'den getirdiği çeşitli vitamin ve takviye ürünlerini, asıl gümrük tarife pozisyonları yerine **gümrüksüz (duty-free) tarifeler** altında beyan etmiştir. Bu şekilde binlerce beyanname veren şirket, milyonlarca dolar tutarında ithalat vergisini ödemekten kaçınmıştır. CBP (ABD Gümrük ve Sınır Koruması) defalarca bu beyanların hatalı olduğunu şirkete bildirmiş, hatta bir dış danışman da şirketi uyarmıştır; buna rağmen firma **9 ay daha** yanlış beyanlara devam etmiş ve ödediği düşük vergileri geri dönüp düzeltmemiştir. Konu sonunda yargıya intikal etmiş ve 2023 yılında şirket, ABD Adalet Bakanlığı ile yaptığı anlaşmada **22,9 milyon dolar** ceza ödemeyi kabul etmiştir (strtrade.com) (lexology.com). Bu cezanın \$10,8 milyonluk kısmı, kaçırılan vergilerin tazmini (restitution) olarak belirlenmiştir. Vitamin şirketi örneği, gıda ve takviye ürünleri gibi sektörlerde dahi yanlış sınıflandırmanın **çok yüksek cezalar** doğurabileceğini gösteriyor.

- ❖ **ABD – Endüstri/Çelik Sektörü (Çelik Boru Vakası):** 2020 yılında sonuçlanan bir başka ABD davasında, merkezi Almanya'da olan bir endüstriyel üretim şirketi, ithal ettiği çelik boruları yanlış sınıflandırarak vergi kaçırmakla suçlandı. Şirket, Çin'de üretilen **paslanmaz çelik boruları**, beyanname üzerinde **karbon çeliği boru** gibi gösterip çok daha düşük gümrük tarifesine tabi tutmuştu. Paslanmaz çelik borular yüksek oranda gümrük vergisine ve ayrıca anti-damping önlemine tabiyken, karbon çeliği borularda vergi düşüktü. Bu

yanıltıcı beyanlarla **milyonlarca dolar** haksız kazanç sağlandığı tespit edildi. Sonuçta şirket, ABD adalet makamlarıyla anlaşmaya giderek **22,2 milyon dolar** ceza ödemeyi kabul etti (lexology.com). Bu vakada da olay bir ihbar (whistleblower) sayesinde ortaya çıkmış ve **False Claims Act** kapsamında ele alınarak üç kat tazminat prensibiyle çözülmüştür.

- ❖ **ABD – Mobilya Sektörü (Ahşap Mobilyayı Metal Diye Beyan Etme Vakası):** 2020'de ABD'de görülen bir dava, anti-damping vergilerinden kaçmak için yanlış tarife kullanımının ceza örneğidir. Çin'den ithal edilen **ahşap yatak odası mobilyalarını** (şifonyer, komodin gibi) bazı ithalatçılar, belgelerde **"metal mobilya"** veya **"ahşap olmayan mobilya"** olarak tanımlamış ve CBP'ye bu şekilde beyan etmiştir. Bu firmalar, hatta Çinli tedarikçilerle işbirliği yaparak ürün fotoğraflarını dahi değiştirmek, kutulara yanlış etiket basmak gibi organize yöntemlere başvurmuşlardır. Amaç, ahşap mobilyaya uygulanan yüksek anti-damping vergilerini (yüzde 200'lere varan oranlarda) ödememektir. Bu kumpas ortaya çıkarılınca, ilgili şirket ve yöneticileri toplam **5,2 milyon \$** ceza ödemeyi kabul etmiş; ayrıca firma yetkilileri hakkında **komple** suçlamasıyla ceza davası açılmıştır (lexology.com). Bu yöneticiler daha sonra suçlarını kabul ederek cezaevine mahkûm olmuşlardır. Bu vaka, gümrük tarife hatasının yalnızca basit vergi farkı değil, aynı zamanda **ticaret politikası önlemlerini (anti-damping gibi) delmeye teşebbüs** boyutunda olduğunda çok ağır sonuçlar doğurduğunu göstermektedir.

Yukarıdaki örnek olaylar özetle şunu ortaya koymaktadır: **yanlış tarifelenenlerin tespiti an meselesidir ve yakalandığında ödenecek bedel, başta "kâr" sanılarak kaçınılan vergiden katbekat fazladır.** Tekstil, gıda, elektronik, mobilya gibi farklı sektörlerde faaliyet gösteren şirketler, yanlış HS/GTİP kullanımı nedeniyle çok ciddi para cezaları ve hukuki yaptırımlarla karşılaşmıştır. Örneğin İngiltere'deki figür oyuncak vakasında nispeten küçük bir vergi farkı (~£13 bin) söz konusu iken, ABD'deki vitamin ve çelik boru vakalarında on milyonlarca dolarlık cezalar söz konusudur. Bu

da gösteriyor ki, ister KOBİ ister büyük ölçekli olsun, **hiçbir firma bu ris-
kten muaf değildir.**

Riskleri Önlemek İçin Alınabilecek Pratik Önlemler ve En İyi Uygulamalar

Yanlış tarifelendirme riskini yönetmek ve bu tür hataların önüne geçmek için **proaktif önlemler** almak şarttır. Hem dış ticaret firmaları hem de gümrük müşavirleri için aşağıdaki **en iyi uygulamalar** yol gösterici olacaktır:

- ❖ **Güncel ve Doğru Bilgiye Erişim:** İlk olarak, şirketler ürünlerinin doğru sınıflandırması için güncel mevzuata ve açıklama notlarına erişmelidir. Türk Gümrük Tarife Cetveli, Dünya Gümrük Örgütü HS Açıklama Nottarı, AB Kombine Nomanklatür Açıklamaları gibi kaynaklar düzenli takip edilmelidir. Her yıl HS kodlarında yapılan revizyonlar (örneğin 2022 HS revizyonu) incelenmeli, ürünlerin kodları değişmişse derhal uyarlanmalıdır.
- ❖ **Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) Alınması:** Hem Türkiye’de hem AB’de gümrük idaresinden **bağlayıcı tarife bilgisi** talep edilebilir. BTB, belirli bir malın belirlenen tarife pozisyonunda belli bir süre (genellikle 5-6 yıl) boyunca geçerli sayılacağına dair resmi bir karardır. Örneğin, Türkiye’de bir firma ithal edeceği ürün için Bölge Müdürlüğü’nden BTB alırsa, gümrük o ürünü o BTB’de belirtilen GTİP’te sınıflandırmak zorundadır. BTB sayesinde firma, tarife hatası riskini en aza indirir. Nitekim, elektronik entegre devre ithal eden bir Türk firmasının aldığı BTB sonradan idarece yanlış bulunup iptal edilmiş, ancak iptal öncesi yapılan ithalatlar için firmaya herhangi bir ceza veya vergi farkı uygulanmamıştır; çünkü firma idarenin verdiği BTB’ye güvenerek beyan yapmıştır (sezaikaya.com). AB’de de **Binding Tariff Information (BTI)** sistemi benzer şekilde çalışır. BTI kararları tüm üye ülkelerde bağlayıcıdır ve firmaya 3 yıl süreyle koruma sağlar. ABD’de resmî bir BTB sistemi olmamakla birlikte, ithalatçılar CBP’ye **özel sınıflandırma ruling talebi** ile başvurup yazılı görüş alabilirler; alınan bu ruling, benzer eşya için gümrük uygulamasında yol gösterici olacaktır.
- ❖ **Uzman Desteği ve Eğitim:** Şirket bünyesinde gümrük ve dış ticaret departmanlarında çalışan

personelin **sınıflandırma kuralları konusunda eğitimi** çok önemlidir. HS kodlarının genel yorum kuralları, sektöre özgü tarife pozisyonları ve ayrıntılar eğitimlerle anlatılmalıdır. Özellikle ürün gamı geniş olan ithalatçı/ ihracatçı ve gümrük müşavirliği firmaları, çalışanlarına periyodik olarak tarife mevzuatı eğitimi verilmelidir. Bunun yanı sıra, kritik veya tereddütlü durumlarda **gümrük müşavirleri, tarife uzmanları veya danışmanlık şirketlerinden** destek alınmalıdır. Uzmanlar ürünün teknik özelliklerine göre doğru kodu saptamada yardımcı olabilir. Örneğin kimyasal içerikli karmaşık bir ürünün kodunu belirlerken bir kimya mühendisinden veya gümrük laboratuvarından görüş alınması yerinde olacaktır.

❖ Detaylı Ürün Belgeleri ve İletişim:

İthalat evraklarında (fatura, içerik listesi, teknik föy vb.) ürünün tanımı olabildiğince **detaylı ve net** yazılmalıdır. Muğlak veya yetersiz tanımlar yanlış sınıflandırmaya zemin hazırlar. İthalatçı, tedarikçiden ürünün tam bileşimini, işlevini açıklayan bilgi talep etmelidir. Gerekirse ürün numuneleri üzerinden ön tespit yapılmalıdır. Ayrıca, firma ile gümrük müşaviri arasında etkin bir iletişim olmalıdır; müşavir, ürün hakkında tereddüt ederse firmadan ilave bilgi/belge istemeli, firma da temin etmelidir.

❖ **Teknoloji ve Yazılım Kullanımı:** Günümüzde tarife sınıflandırmasını kolaylaştıran yazılımlar ve veri tabanları bulunmaktadır. **Gümrük tarife yazılımları**, ürün ismine veya tarifesine göre olası kodları ve vergi oranlarını listeler, uyarılar verebilir. Örneğin, AB’nin TARIC sistemi veya ticari tarife araçları kullanılarak güncel vergi oranları ve sınıflandırma notları görülebilir. Büyük dış ticaret hacmi olan şirketler, ERP sistemlerine entegre **HS kodu kontrol modülleri** kullanarak beyanname öncesi otomatik doğrulama yapabilirler. Yapay zeka destekli sınıflandırma araçları da gelişmektedir. Ancak teknoloji tek başına yeterli olmaz; mutlaka uzman gözünün onayıyla birlikte kullanılmalıdır (barbournebrook.co.uk).

❖ **İç Denetimler ve Ön Kontroller:** Şirketler, belirli aralıklarla **iç gümrük denetimi** yaparak önceki beyannamelerini taramalıdır. Özellikle vergi oranı yüksek

mal grupları veya çok kalemlı beyannamelerde, yanlış kod riskine karşı ikinci bir kontrol mekanizması kurulmalıdır (barbournebrook.co.uk). Örneğin, her beyannameyi göndermeden önce farklı bir uzman veya yönetici tarafından kontrol etmek faydalı olabilir. Ayrıca geriye dönük olarak son 6 ayın ithalatlarını tarayarak beyanname üzerindeki GTİP’leri, fiili ürün listeleriyle karşılaştırmak, olası hataları erkenden yakalamayı sağlar. Bu tür proaktif denetimler sayesinde, gümrük yakalamadan firma kendi hatasını bulup düzeltebilir.

❖ **Gönüllü Bildirim ve Düzeltme (Voluntary Disclosure):** Eğer firma, geçmişte yanlış bir tarife kodu kullandığını fark ederse (idare tespit etmeden önce), bunu vakit kaybetmeden gümrüğe **kendiliğinden bildirmelidir**. Birçok ülkede gönüllü bildirim, cezanın azaltılması veya tamamen kaldırılması sonucunu doğurabilir. Örneğin ABD’de **prior disclosure** mekanizması vardır; ithalatçı, hatasını kendi bildirip eksik vergiyi öderse, olası cezalar büyük ölçüde düşer veya ihmal seviyesine indirilir (usacustomsclearance.com). Türkiye’de de benzer şekilde, beyanname verildikten sonra fark edilen bir yanlışlık, gümrük işlemleri tamamlanmadan önce düzeltilirse usulsüzlük cezası bile kesilemeyebilir. İşlem tamamlandıktan sonra anlaşılrsa dahi, uzlaşma veya pişmanlık talebi ile cezada indirim almak mümkündür. Önemli olan, hatayı **idare bulmadan önce firmanın tespit edip iyi niyetle düzeltmesidir**.

❖ **Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü ve Kurumsal Uyum:** Gümrük idareleri, **Yetkilendirilmiş Yükümlü (AEO)** statüsüne sahip firmalardan, gümrük uyum kültürünü içselleştirmelerini bekler. Bu firmalar, kendi içlerinde gümrük mevzuatına uyumu sağlamakla yükümlüdür. AEO statüsü almak ve korumak, firmayı düzenli olarak kendi gümrük performansını gözden geçirmeye teşvik eder. Bu statüye sahip firmalar periyodik öz değerlendirme raporlarıyla gümrük işlem-

lerini kontrol ederken, yanlış sınıflandırma gibi konular özel inceleme alanı olmalıdır. Dolayısıyla AEO veya benzeri bir kalite standardı çerçevesinde çalışmak, en iyi uygulamaları doğal olarak firmaya entegre edecektir.

Yukarıdaki önlemler özetle **“önlemek, cezaya katlanmaktan iyidir”** prensibine dayanır. Nitekim bir gümrük risk danışmanı, “küçük bir kod hatası büyük bedellere yol açabilir; detaylı kontrol ve uzman desteğiyle şirketler bu riskleri asgariye indirebilir” diyerek proaktif yaklaşımın önemini vurgulamıştır.

Uyuşmazlık Durumunda Çözüm Yolları

Tüm önlemlere rağmen bir tarife anlaşmazlığı yaşanırsa, firma haklarını hukuk çerçevesinde aramalıdır. **Gümrük idareleri yanlışmış olabilir** veya firma, idarenin yorumuna katılamayabilir. Böyle durumlarda izlenebilecek çözüm yolları şunlardır:

❖ **İdari İtiraz ve Uzlaşma:** Türkiye’de, bir beyannameye ilişkin ek vergi ve ceza tahakkuk ederse, firma önce gümrük idaresine itiraz ederek yeniden değerlendirme talep edebilir veya **uzlaşma komisyonuna** başvurarak ceza tutarında indirim müzakere edilebilir. Uzlaşma, idare ile yükümlü arasında bir tür anlaşma yoludur ve genellikle cezanın belirli bir yüzdesinin ödenmesiyle dosya kapatılır. Bu, zaman ve maliyet açısından yargı yoluna göre daha hızlı bir çözüm olabilir. AB ülkelerinde de benzer idari itiraz mekanizmaları vardır; bazı ülkelerde gümrük cezaları için bağımsız idari komisyonlar bulunur.

❖ **Yargı Yolu (Mahkeme):** İdari yollar tükenirse veya firma doğrudan yargıya gitmek isterse, mahkeme süreci başlatılabilir. Gümrük vergileri ve cezaları konusunda Türkiye’de idari yargı (vergi mahkemeleri) yetkilidir. Firma, tebligat tarihinden itibaren yasal süresi içinde mahkemeye dava açarak, tarife tespiti ve ceza konusunda yargısal denetim talep edebilir. Nitekim bir Danıştay kararında belirtildiği gibi, **“idare bir düzenleme veya uygulama yapar, mükellefler de bunu hukuka aykırı görürlerse yargıya intikal ettirirler”** (sezaikaya.com). Bu söz, gümrük sınıflandırma anlaşmazlık-

larının nihai çözüm yerinin mahkemeler olduğunu ortaya koyar. AB’de ise üye ülkelerin ulusal mahkemelerinde başlayan tarife uyuşmazlıkları, gerekli hallerde Avrupa Adalet Divanı’na taşınarak AB çapında emsal kararlar çıkabilmektedir. ABD’de ithalatçı firmalar, CBP kararlarına karşı önce **idari protesto** başvurusu yapar, sonuç alamazsa **ABD Uluslararası Ticaret Mahkemesi (CIT)** ve devamında temyiz mahkemeleri yoluyla hak ararlar.

❖ **Hakem Kurullar ve Alternatif Çözümler:** Bazı durumlarda, özellikle büyük ticari anlaşmazlıklarda, taraflar arabuluculuk veya ticari tahkim yoluna da gidebilir. Ancak gümrük vergileri kamu alacağı niteliğinde olduğundan, idarenin bu konudaki takdiri sınırlıdır ve esasen yargı denetimine tabidir. Yine de, uluslararası serbest ticaret anlaşmaları kapsamında **ortak komiteler** veya **uzman panel** mekanizmaları bulunuyorsa, tarife yorumlarına dair anlaşmazlıklar bu platformlarda tartışılıp çözülebilir.

Özetle, bir yanlış tarife beyanı durumunda **önce zararı minimize etmek (eksik vergiyi ödemek, gecikmeyi azaltmak)**, sonra **mevcut yasal hakları kullanarak haksız olduğunu düşündüğünüz cezalara itiraz etmek** gerekir. Uyuşmazlık çözümü bazen uzun ve zahmetli bir süreç olsa da, özellikle tartışmalı sınıflandırma konularında emsal kararlar alınmasını sağlayabilir. Bu da gelecekte benzer pozisyondaki eşyalar için belirsizliği ortadan kaldırarak, hem firmalar hem de idare için netlik yaratır.

Sonuç

Gümrük tarife hataları, dış ticaret dünyasında sıkça karşılaşılan ancak **önlenebilir** bir sorundur. Yanlış tarifelenme; ufak bir kod hatasından kaynaklansa bile, firmaları **ek vergi yükü, yüksek para cezaları, yasal kovuşturmalar, operasyonel aksamlar** ve itibar kaybı gibi çok boyutlu risklerle karşı karşıya bırakır. Son beş

yılda hem Türkiye’de hem uluslararası arenada yaşanan örnekler, bu risklerin gerçek ve güncel olduğunu göstermektedir.

İyi haber ise, bu risklerin etkin bir şekilde yönetilebilmesidir. Doğru stratejiler ve önlemlerle, yanlış sınıflandırma yapma ihtimali en aza indirilebilir. Şirketlerin,

doğru sınıflandırma kültürünü içselleştirmesi, personelini eğitmesi, gerektiğinde uzman görüşü alması ve teknoloji kullanması bu bağlamda kritik öneme sahiptir. Özellikle gümrük mevzuatının karmaşıklığı düşünüldüğünde, **“önleyici gümrük uyumu”** yaklaşımı hem maliyetleri azaltacak hem de firmayı uzun vadede rekabette güçlü kılacaktır.

Unutulmamalıdır ki, gümrük idareleri uluslararası ticaretin beğicisidir ve hataları **hafife almazlar**. İthalat veya ihracat beyanlarında gösterilen özen, firmanın sadece bugünkü işlemlerini değil gelecekteki saygınlığını da etkiler. Bu nedenle, dış ticaret firmaları ve gümrük müşavirleri için **en iyi uygulama**, en baştan doğru yapmaktır: **Doğru mal, doğru kod, doğru vergi**. Eğer bir tereddüt varsa, şüpheye mahal vermeyecek şekilde açıklığa kavuşturmak ve gerektiğinde resmi kanallardan görüş almak en güvenilir yoldur.

Sonuç olarak, yanlış tarifelenmenin getirebileceği yasal ve mali riskleri somut örnekleriyle ele aldığımız bu rehber, tüm dış ticaret camiasına şu mesajı vermektedir: **“Gümrük tarife sınıflandırması bir detay değil, ticaretinizin temel taşlarından biridir. Bu taşı sağlam koyun ki, üzerinde yükselen ticaret yapınız sarsılmasın.”** Güvenilir kaynaklara dayanarak sunduğumuz bilgiler ışığında, şirketlerin bu konuda proaktif adımlar atması ve gümrük uyumunu bir kurumsal refleks haline getirmesi, en doğru yaklaşım olacaktır.

Kaynakça: Gümrük tarife uygulamaları ve cezaları hakkında detaylı bilgiler için Ticaret Bakanlığı ve Dünya Gümrük Örgütü yayınları ile son yıllardaki yargı kararları incelenmiştir. Ayrıca örnek vakalar (sezaikaya.com) (lexology.com) ve uzman analizleri (barbournbrook.co.uk) (usacustoms clearance.com) referans alınmıştır. Bu sayede, rehberimizin güncel ve güvenilir olması amaçlanmıştır. Dış ticaretle uğraşan tüm okurlara güvenli ve sorunsuz işlemler dileriz.

Mustafa SEZEN
Gümrük Müşaviri

Doğru Karar,
Doğru İşlem,
Sorunsuz Dış
Ticaret

hititgumruk.com

Üniversal Test Cihazları

Üniversal Test Cihazları

Çekme ve basma deneyleri, malzemelerin mekanik özelliklerini belirlemek amacıyla kullanılan en yaygın test yöntemleridir. Üniversal test cihazında çekme ve basma deneylerinin haricinde, üç nokta eğme testleri de yapılmaktadır. Üniversal çekme testi cihazı, numunenin mukavemetini (çekme mukavemeti), uzamasını ve sertliğini (çekme modülü) ölçer ve kaydeder.

9024.10.20.00.00

Maddelerin (metal, ağaç, dokumaya elverişli madde, kağıt, plastik maddeler gibi) sertliğini, dayanıklılığını, mukavemetini, elastikiyetini veya diğer mekanik özelliklerini denemeye ve kontrol etmeye mahsus makina ve cihazlar:

- Metalleri denemeye ve kontrol etmeye mahsus makina ve cihazlar:

- - Üniversal (çok amaçlı) veya çekme deney ve kontrollerine mahsus olanlar

Cemil GÖKSU

Gümrük Müşaviri

BTI Reference

GB115090408

Nomenclature code

9024101000

Bu makine, yapıların mekanik özelliklerini, titreşime karşı dinamik tepkilerini ve titreşim koşullarında hayatta kalma kabiliyetlerini test etmek için kullanılır. Yapılar sadece metal ya da metal ve montajların bir karışımı olabilir. Sallayıcı, sağlanan güç amplifikatörü konfigürasyonuna bağlı olarak iki kuvvet derecesine sahiptir. Pik sinüs kuvveti 10,9 kN. Rastgele kuvveti 10kN. Yer değiştirme 51 mm.

BTI Reference

GB117890649

Nomenclature code

9024109000

Hidrolik test makinesi. Makine öncelikle metallerin gerilim, sıkıştırma, eğilme, vb. Testleri içindir. Makineler özel test gerekliliklerini karşılamak için özel olarak üretilmiştir. Diğer özellikler arasında, 1kN ile 30 mn kapasiteli, yavaş hızlı sürünme testinden yüksek hızlı tek atımlı, ikili eksenli test sistemlerine (statik bir merkez noktası veren iki çift karşılıklı aktüatör), çok eksenli test sistemleri ve kontrolörleri ve yükleme çerçevesi içinde test kurulumu için serbest duran aktüatörler ve manifold. Büyük bir zemin makinedir.

BTI Reference

DEBTI9907/22-1

Nomenclature code

9024108000

Evrensel bağlantı test sistemi olarak adlandırılan bu sistem, esas itibarıyla ultrasonik rezonans sistemine sahip ana ünite (test makinesi), kontrol ünitesi (test yazılımına sahip PC) ve hava kurutuculu ve filtreli kompresörden oluşan çok işlevli bir makinedir (dış şekil için: ekteki çizime bakınız). Test makinesi, çalışma elemanları ile donatılmış küboid bir gövdeden, numune sıkıştırma tertibatından, 20 kHz (± 500 Hz) test frekansında 100 MPa ile 1200 MPa arasındaki maksimum test

genliği aralığı için bir test sisteminden, bir girdap akımı yer değiştirme dönüştürücüsünden ve yer değiştirme sinyali kaydeden yüksek hızlı bir veri kaydediciden oluşmaktadır. Test makinesi, bir numuneyi (örneğin yüksek dayanımlı çelik, titanyum alaşımları, alüminyum) 20 kHz'lik uzunlamasına dalga salınımlarıyla rezonansa sokarak bir gerilim genliği oluşturur. Bu sayede mikro kusurlar ve kapanımlardan kaynaklanan yorulma kırılması olgusunun kısa sürede simüle edilebilmesi mümkün olmaktadır. Otomotiv, havacılık ve demir yolu uygulamaları için malzemelerin güvenilirliği araştırılacak. Sistemin bileşenleri birbirlerine kablolar veya hatlar aracılığıyla bağlanarak işlevsel bir birim oluştururlar. Madde, "malzemelerin (örneğin metallerin) sertliğini, çekme mukavemetini, basınç mukavemetini, elastikiyetini veya diğer mekanik özelliklerini test eden makine, metaller için malzeme test makinesi olarak, (CN) 9024 1020 ile 9024 1040 alt başlıklarına dahil olanlar hariç" olarak sınıflandırılmıştır.

Sertlik Ölçme Cihazları

Sertlik ölçme cihazları, bir malzemenin yüzeyine uygulanan bir kuvvetin malzemenin direncini ölçerek malzemenin sertliğini belirlemek için kullanılan aletlerdir. Bu cihazlar genellikle endüstriyel ve metalurjik uygulamalarda kullanılır, ancak çeşitli malzemelerin sertliğini değerlendirmek için kullanılabilirler.

9024.10.40.00.00

Maddelerin (metal, ağaç, dokumaya elverişli madde, kağıt, plastik maddeler gibi) sertliğini, dayanıklılığını, mukavemetini, elastikiyetini veya diğer mekanik özelliklerini denemeye ve kontrol etmeye mahsus makina ve cihazlar:

- Metalleri denemeye ve kontrol etmeye mahsus makina ve cihazlar:

- - Sertlik deney ve kontrollerine mahsus olanlar

BTI Reference FRBTIFR-BTI-2023-03767
Nomenclature code 90241040

Makinenin çalışma süresi, Brinell tipi denemelerin adil olması için bir makine biçimi olarak kullanıldı. Elle, bir batarya ve bir hidrolik bloktan oluşuyor.

BTI Reference FRBTIFR-BTI-2020-01990
Nomenclature code 90241040

Çelik sertlik testlerini gerçekleştirmek için kullanılan bir bilyalı değirmenin hidrolik bloğu, yüksekliği ayarlanabilir çerçevesi olmadan sunulmaktadır. Blok, bir kaldıraç, bir basınç göstergesi, bir hidrolik piston, bir bilye ve bilye tutucusu ve çerçeveye sabitlemek için vidaların bulunduğu bir kutu şeklinde gelir.

Tekstil Laboratuvarlarında En Sık Kullanılan Test Aletleri

9024.80.00.10.00

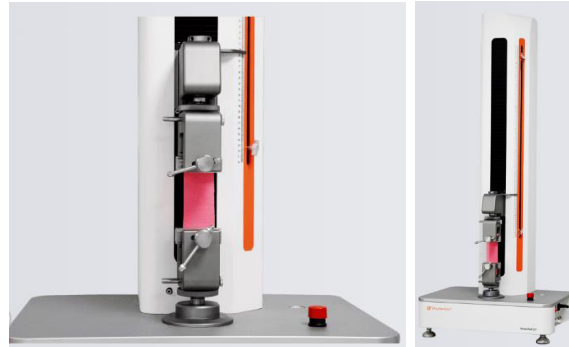
Maddelerin (metal, ağaç, dokumaya elverişli madde, kağıt, plastik maddeler gibi) sertliğini, dayanıklılığını, mukavemetini, elastikiyetini veya diğer mekanik özelliklerini denemeye ve kontrol etmeye mahsus makina ve cihazlar:

- Diğer makina ve cihazlar:

- - Elektrikli olanlar

Tekstil Çekme Test Cihazı

Tekstiller, çekme, sıkıştırma, bükme ve sürtünme gibi mekanik dış kuvvetlere maruz kaldığında, kaçınılmaz olarak kırılma, yırtılma, patlama veya diğer türde hasarlardan muzdarip olacaktır. Tekstil Çekme Test Cihazı, yırtılma ve kopma derecesine göre dış kuvvet tarafından tahrik edilen tekstillerin süresini test etmede kullanılmaktadır. Deri, plastik, kağıt vb. için de kullanılabilir. İlk olarak, malzeme numunesinin iki ucu genellikle sırasıyla belirli bir mesafede iki fikstür üzerine kenetlenir. Fikstürler, malzeme numunesini ayırmayı ve numune yok olana kadar sabit bir hızda gerdirmeyi durdurmayacaktır. Ve bundan sonra, gerilim değişimini kaydedebilir ve ürünlerin tepe kuvvetini ve akma mukavemetini ölçebilirsiniz.

Martindale Aşınma ve Boncuklanma Test Cihazı

Bu cihaz, çeşitli tekstillerin aşınmasını ve tüylenmesini test etmek için tasarlanmıştır. Başlangıçta, dairesel numune taşlama kafasına yerleştirilir ve taşlama masasına sabitlenmiş standart bir yün kumaş aşındırıcı ile belirtilen basınç altında temas ettirilir. Daha sonra LISSAJOUS yö-rüngesine göre (iki karşılıklı dik rezonans hareketiyle sentezlenen) çok yönlü öteleme sürtünmesine tabi tutulacaktır. Dairesel numune belirli süreler boyunca alet otomatik olarak duracaktır. Son olarak, ilgili verileri elde etmek için deneyden sonra aşınma ve boncuklanma olan tekstillerin sayısı ile standart parametreyi karşılaştırmamız gerekir. Martindale Aşınma ve Boncuklanma Test Cihazı, pamuk, kenevir, ipek dokuma kumaşlar ve diğer tekstillerin aşınma direncini ve boncuklanma performansını test etmek için kullanılır. Ayrıca membran malzemeleri, örme kumaşlar, yünlü tekstiller, suni deri, sentetik deri, eldivenler, işçi koruma malzemeleri vb. test etmek için de uygulanabilir.

Hidrolik Kafa Test Cihazı

Hidrostatik basınç test cihazı olarak da bilinen hidrostatik basınç test cihazı, esas olarak kumaşın hidrostatik basınç altında su penetrasyonuna karşı direncini ölçmek için kullanılır.

Hava Geçirgenliği Test Cihazı

Hava geçirgenliği test cihazı, dokuma, örme ve dokuma olmayan tekstil malzemeleri ve tıbbi maskeler gibi hava geçişine (hava akışı) karşı kumaşların direncini test etmek için yaygın olarak kullanılır. Hava Geçirgenliği Test Cihazı, dokuma kumaş, dokuma olmayan kumaş, hava yastığı kumaşı, battaniyeler, polar kumaş, örme kumaş, çok katmanlı kumaş ve pamuklu tiftikli kumaşlar gibi çeşitli kumaşları test etmek için kullanılabilir. Poliüretan köpük gibi viskoz kalın ve elastik gözenekli nesnelerden akan hava akışını da test edebilir.

Çok Amaçlı Yanıcılık Test Cihazı

Günümüzde, tekstil yanma direnci ile ilgili testler ve araştırmalar yurtiçinde ve yurtdışında yaygın bir endişe haline gelmiştir. Tekstil yanma direnci, sadece lif, boya ve çeşitli apre maddelerinin türleri ile ilgili değil, aynı zamanda yapısı, şekli ve çevresel yanma koşullarının yanı sıra atmosferik sıcaklık ve nem ile de ilgilidir. Çeşitli tekstil malzemelerinin tutuşabilirliğini test etmek için çok işlevli yanma test cihazı oluşturulmuştur. Örneğin, soğuk çadırlar, tekstilden kapı örtüleri dahil olmak üzere giysiler, perdeler, perdeler ve büyük çadırların dikey yönlü alev yayma performansı ve yüzeyi havla kaplı tekstil kumaşının yanma süresi (örn. kabarık, havlu, tafting veya benzeri yüzey).

DİĞER TEST CİHAZLARI

Ekstansometre

Ekstansometre, bir malzemenin uzunluğundaki değişiklikleri çok hassas bir şekilde ölçebilir ve bu ölçümleri mekanik testler sırasında kaydedebilir.

Ekstansometreler, numunelere bağlanan hassas sensörler veya ölçüm cihazlarıdır.

Bu sensörler, numune üzerinde meydana gelen deformasyonları, genellikle uzama veya sıkışma olarak, elektriksel, optik veya mekanik değişkenlere dönüştürür.

Ekstansometreler farklı tiplerde olabilir ve çeşitli uygulamalara yönelik tasarlanmıştır.

Örneğin, çekme testleri için tasarlanmış ekstansometreler, malzeme numunesinin uzunluğundaki değişiklikleri ölçerken, basma testleri için tasarlanmış ekstansometreler numunenin sıkışma davranışını izler.

BTI Reference

DEBT10036/22-1

Nomenclature code

90248000

İki versiyonda bulunan uzun mesafeli ekstansometreler, esas olarak sensörlü bir gerilim ve basınç cihazı ve malzeme numuneleri için sıkıştırma cihazları bulunan sütun şeklindeki bir gövdeden (1328 x 400 x 306 mm, 14,2 kg / 1440 x 120 x 261 mm, 12,5 kg) oluşur (dış şekil için: ekteki çizime bakınız). Cihazlar, basınç sensörleri ve optik kodlayıcıların yardımıyla çeşitli yumuşak malzemelerin (kauçuk, plastik, folyo vb.) çekme veya basınç dayanımı ve kırılma tokluğu gibi malzeme özelliklerini test etmek için kullanılabilir. Bu amaçla malzemeler iki adet tutma tertibatına sıkıştırılarak ilgili kuvvetlere tabi tutulur. Ölçümler sırasında maksimum hareket mesafesi 1000 mm olup, bağlı gerilme ölçüm hassasiyeti $\pm 0,2\%$ 'dir. Ürünler, "(HS) 9024 10 alt pozisyonunda yer alanlar dışında kalan malzemelerin çekme mukavemetini, basınç mukavemetini, elastikiyetini veya diğer mekanik özelliklerini test etmeye yarayan ekipman" olarak sınıflandırılır.

Vicat Test Cihazı

Vicat Test Cihazı, genellikle plastik, termoform malzemeler ve benzeri polimerlerin yumuşama sıcaklıklarını belirlemek için kullanılan bir laboratuvar cihazıdır. Bu cihaz, bir malzemenin yüksek sıcaklıkta mekanik özelliklerini koruma yeteneğini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Test sırasında malzeme, belirli bir hızla ısıtılarak, üzerine yerleştirilen bir iğnenin belli bir derinliğe kadar nüfuz etme sıcaklığı tespit edilir.

BTI Reference**DEBTI20131/22-1****Nomenclature code****90249000**

Plastik malzeme test makinesi için ölçüm istasyonları, esas olarak bir çapraz elemene sahip iki ölçüm istasyonu (484 x 204 x 245 mm) bulunan bir taban plakası, kaldırma mekanizmalı iki ağırlık plakası, iki sıcaklık sensörü, bir deplasman ölçüm sistemi, montaj çubukları ve diğer bileşenlerden oluşmaktadır (ekteki şekle bakınız). Ölçüm istasyonları, malzeme test makinesinin fonksiyonel diziliminde ayrılmaz bileşenlerdir. Plastiklerin (HDT, Vicat) ISO 75, ISO 306, ASTM D 648 ve ASTM D 1525'e göre ısı dayanımını test etmek ve sürünme kopma davranışını belirlemek için kullanılır. Numuneler ısı transfer sıvısında özel olarak ısıtılır ve sabit yük altında bükülmeye tabi tutulur, böylece bükülmedeki değişim belirlenir veya tanımlanmış bir test kuvvetinin uygulanması altında iğne adı verilen bir aletin penetrasyon derinliği ölçülür. Ürün, "esas olarak malzemelerin (plastiklerin) sertliğini, çekme dayanımını, basınç dayanımını, elastikiyetini veya diğer mekanik özelliklerini test etmek için bir makinede kullanılmak üzere tasarlanmış olarak tanımlanabilen bir parça" olarak sınıflandırılır.

Cemil GÖKSU

*1981'den Beri Size
Özel Hizmetleriyle...*

Lojistik Hizmetler

İnteraktif Hizmetler

Gümrük Müşavirliği

**Teknik
Düzenlemeler**

**Dijital Gümrük Hizmetleri
ARGE**

İhracat Gümrükleme

**Teşvik ve Teminat
Danışmanlığı**

Kurye Hizmetleri

İthalat Gümrükleme

**YYS ve Sonradan
Kontrol Danışmanlığı**

**Mevzuat ve Hukuki
Danışmanlık**

Tercüme Hizmetleri

**Kimyasal Analiz Hizmetleri
Akredite Kimya Laboratuvarı**

**ÜNSPED Gelişim
Akademisi (UGA)**

Mahmutbey Mah. 2655. Sk. No:1-3 Bağcılar/İSTANBUL Tel: 444 99 81

Web: www.ugm.com.tr Mail: info@ugm.com.tr

Ek Mali Yükümlülük Eş Etkiyi Doğurur Mu?

Özet

Bu makalede, 3350 sayılı İthalat Rejim Kararının¹ Ek Mali Yükümlülük Uygulamasına İlişkin Esaslar başlıklı 10. maddesinin 1 ve 3. fıkrasındaki, “Ek mali yükümlülük ödenerek ithal edilecek eşya, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihte geçerli miktar ve oranlar kadar ek mali yükümlülüğe tabidir. Ancak, Gümrük Kanunu’nun 167 nci maddesi çerçevesinde gümrük vergilerinden muaf olarak gerçekleştirilecek ithalat, ek mali yükümlülüğe tabi değildir.” ve “Ek mali yükümlük hakkında, gümrük vergisinin tabi olduğu usul ve hükümler uygulanır.” ifadesi ile 3351 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının, Kapsam ve Uygulama Esasları başlıklı 2. maddesinin 2, 5 ve 6. fıkrasında geçen, “Bu Karar kapsamı ilave gümrük vergisi hakkında, gümrük vergisinin tabi olduğu usul ve hükümler uygulanır,” ifadesindeki usul ve hükümlerin menşe esasına dayalı çalışan ilave gümrük vergisi ve ek mali yükümlülüğe ilişkin sütunlarda belirtilen ülke ve ülke gruplarının İthalat Rejimi Kararında tanımlanan ülke ve ülke gruplarının yine İthalat Rejimi Kararına ekli II ve III sayılı listelerde yer alan sütun başlıklarında yapılacak değişikliklerin bu Karar için de geçerli olduğu ve A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edilen Avrupa Birliği ve Türk menşeli olmayan eşyadan “Diğer Ülkeler” sütununda belirtilen oran üzerinden ilave gümrük vergisi alınır.” ifadelerinin İGV ve EMY tahsili açısından karşılaştırması yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ek mali yükümlülük, ilave gümrük vergisi, ithalat rejim kararı, eş etkili vergiler, usul ve hükümler, OGT,

Giriş

Ülkemizin taraf olduğu Dünya Ticaret Örgütü Kurulu Anlaşması, Avrupa Birliği ile ihdas edilen Gümrük Birliği Kararı ve bu Karara bağlı olarak muhtelif ülkelerle yapılan serbest ticaret anlaşmaları, tercihli ticaret anlaşmaları, AB’nin oto-

Hüseyin YAVUZ
E. Daire Başkanı
UGM Mevzuat Müdürü

nom rejimi çerçevesinde tanınan tek taraflı tavizler ile genelleştirilmiş tercihler sistemi kapsamında en az gelişmiş ülkeler, özel teşvik düzenlemeleri ülkeleri ve bazı gelişme yolunda ülkelere tanınan tercihli rejimleri içeren İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2024/9391 sayılı Karar² yayımlanmıştır.

Diğer taraftan, 1/1/2025 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olan ve yerli üretimin desteklenmesi amacıyla, uluslararası mevzuat kapsamında çok taraflı ve ikili anlaşmalardan doğan yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak, 2025 yılında geçerli olmak üzere hazırlanan ve gümrük tarife istatistik pozisyonlarında ve eşya tanımlarında yapılan değişiklikleri içeren “İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli” metni doğrultusunda, İlave Gümrük Vergisi Kararı eki listelerde gerekli değişiklik ve düzenlemeler de yapılarak İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar³ da yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ticaret politikası savunma araçlarına baktığımızda, Dünya Ticaret Örgütü’nün (DTÖ) ilgili Anlaşmalarında ve İthalat Rejimi Kararının 4. maddesinde adı geçen iç mevzuatta yer alan, benzer veya doğ-

rudan rakip mallar üreten yerli üreticilerin ithalattan (ciddi) zarar görmesinin önüne geçmek amacıyla başvurulmuş, dampinge karşı önlemler, sübvansiyona karşı önlemler ile korunma ve gözetim önlemleri ticaret politikası önlemleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar ticaret politikası önlemlerinin içerisinde, menşe esasına bağlı gümrük vergisinin devamı niteliğinde eş etkili bir vergi olan ilave gümrük vergisini (İGV) ve ithalat rejim kararında düzenlenen ek mali yükümlülüğü (EMY) dışında bırakmamız gerekirse de; gümrük vergisi mükellefiyeti bulunan eşyadan, gümrük vergisi dışında ayrıca tahsil edilen bir vergi türü olarak, ithal edilen ürünlerin korunması ve belirli sektörlerde destek sağlanması gibi amaçlarla uygulanan İGV ve ülke ekonomisi yararına düzenlenmesini sağlamak amacıyla ithalat üzerine konulan vergi ve benzeri yükümlülükler dışında konulan korunma amaçlı eş etkili EMY bir ticaret politikası önlemi gibi çalıştırılabilmektedir.

Ticari Politikası Savunma Araçlarının esasları ise, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat, İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat, İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresi Hakkında Mevzuat, İthalatta Gözetim Uygulanması Hakkında Mevzuat, Belirli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat, İkili Anlaşmalar ve Protokoller veya Diğer Düzenlemeler Kapsamı Dışında, Belirli Ülkeler Menşeli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat, Türkiye’nin Ticari Haklarının Korunması Hakkında Mevzuat hükümleri içerisinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda, bir malın benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi oluşturacak şekilde artan miktar ve şartlarda ithal edilmesi halinde, bu zarar veya zarar tehdidini ortadan kaldırmak üzere, söz konusu zarar veya zarar

1 31.12.2023 tarih ve 32769 sayılı 3 Mükerrer R.G. yayımlanan İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin 9391 sayılı Karar ile değişik 31.12.2020 tarih ve 31351 Sayılı 3. Mükerrer R.G. yayımlanan 3350 sayılı Karar.

2 31 Aralık 2024 tarihi ve 32769 sayılı (3. Mükerrer) R.G. yayımlandı ve 1/1/2025 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren

3 31 Aralık 2024 tarihi ve 32769 sayılı (3. Mükerrer) Resmi Gazete’de yayımlanan 2024/9392 sayılı Karar ile değişik 31.12.2020 tarih ve 31351 Sayılı 3. Mükerrer R.G. yayımlanan İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin 3351 sayılı Karar.

tehdidiyle sınırlı ve geçici olmak kaydıyla korunma önlemi alınabilmektedir. Bu amaçla, korunma önlemi bir malın ithalatında uygulanmakta olan gümrük vergilerinde artış yapılması veya miktar sınırlaması şeklinde uygulanabileceği gibi bunların kombinasyonu olarak da uygulanabildiği görülmektedir. Bu kombinasyonlar, gümrük vergisinde artış yapılması, ek mali mükellefiyet getirilmesi, miktar/değer kısıtlaması, tarife kontenjanı uygulaması veya bunların birlikte uygulanması şeklinde olabilmektedir. Ek mali mükellefiyete (EMY) ilişkin uygulama önlemleri; ithalat rejim kararında dip not, misilleme önlemi, piyasa düzenlemesi, STA kaynaklı trafik sapması telafi edici vergi (TEV), veya genelleştirilmiş tercihler sistemi (GTS) kaynaklı tarife farklılığına ilişkin trafik sapması EMY olarak çeşitli düzenlemeler altında toplanmıştır.

İlave gümrük vergisi, Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliğini oluşturan 1/95 sayılı OKK ile üçüncü ülkelere uygulanan ortak gümrük tarifesi (OGT) bir sapma olarak, ancak DTÖ Kuruluş Anlaşmasının En Çok Kayrılan Ülke Kuralına da (MFN) aykırılık oluşturmayacak şekilde tüm üçüncü ülkeler menşeli eşyaların ithalinde GTİP bazlı uygulanmaya alındığı görülmektedir. İlave gümrük vergisine tabi eşyalar tarife bazında belirlenmekte ve ithal eşyasının kıymeti üzerin-

den vergilendirilmektedir. İlave gümrük vergisine konu eşyalar, ikili ya da çok taraflı serbest ticaret anlaşmalarındaki hükümler çerçevesinde tercihi menşeli olan eşyalar hariç diğer ülkeler menşeli olup belirlenen tarifelerde yer alan eşyaların ithalinde uygulanmaktadır. Bu kapsamda; çapraz kümülasyon uygulanan PAMK, PAAMK, Bölgesel Konvansiyon ve BBMK'na taraf ülkeler menşeli olup, anlaşma kapsamında menşeli olan eşyalar ile ikili kümülasyon uygulaması kapsamında STA bulunan ülkeler menşeli eşyaların bu ülkelerden anlaşma kapsamında liste⁴ sütunlarına uygun menşeli olarak ithalinde ilave gümrük vergisi uygulanmamaktadır.

Yine, İGV uygulamasına ilişkin Kararların ilgili maddelerindeki hükme göre; AB ve Türk menşeli eşyalara, AB'den A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelen ve çapraz kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli olan eşyaların tercihi menşelinin kanıtlanması halinde, Karar eki Tabloda yer alan 1, 2 ve 3 numaralı sütunlarda kayıtlı olup çapraz ya da ikili kümülasyon uygulanan ülke ve ülke gruplarından anlaşma kapsamında menşeli olarak gelen eşyaların, ithalinde ilave gümrük vergisi alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca;

-A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde AB ve Türk menşeli eşyaların ithalinde, menşe belgesi ibrazı halinde, Serbest Ticaret Anlaşması yaptığımız ülkelere anlaşma kapsamında menşeli olarak menşe ispat belgesi ile doğrudan gelen ürünlerin ithalinde,

-Çapraz kümülasyon sistemlerine dahil ülkeler menşeli ürünlerin AB den A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelmesi halinde, bu ürünlerin çapraz kümülasyon sistemi kapsamında menşeli olduğunu tevsik eden belgenin (tedarikçi beyanı) ibrazı halinde,

-AB ve Türk menşeli olan ürünlerin doğrudan AB ülkelerinden A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelmesi halinde Gümrük Yönetmeliğinin 205. maddesi kapsamında, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararının ticaret politikası önlemlerine ilişkin 47'nci maddesi hükümleri dikkate alınarak menşe şahadetnamesi sunulması halinde,

İGV alınmayacağı hükme bağlanmıştır.

İthalat Rejimi Kararı⁵ eki II sayılı listede yer alan "38. FASIL" başlıklı tablonun (3) numaralı dipnotunun, DTÖ üyesi olmayan ülkeler⁶ (Azerbaycan Cumhuriyeti hariç) için **gümrük vergisi oranı ile bir-**

GTİP	DİP NOT	GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)						
		1 ⁷	2 (VENZ)	3 (BAE)	GTS ÜLKELERİ			7 (DÜ)
3901.10.90.00.12		0	0,9	0	0	0	3	6,5 ⁽¹⁾
3901.20.90.00.12		0	0	0	0	0	3	6,5 ⁽²⁾
3903.11.00.00.00		0	0	0	0	0	3	6,5 ⁽³⁾
3903.19.00.00.00		0	0,9		0	0	3 ⁽⁴⁾	6,5 ⁽³⁾
3917.21.10.00.00		0	0	4,1	0	0	0	6,5 ⁽⁵⁾
3917.21.90.00.00		0	0	4,1	0	0	0	6,5 ⁽⁵⁾
3917.32.00.10.00		0	0	4,1	0	0	0	6,5 ⁽⁵⁾
3920.10.24.00.00		0	0	4,7	0	0	3	6,5 ⁽⁵⁾
3920.10.25.00.00		0	0	4,7	0	0	3	6,5 ⁽⁵⁾
3920.49.90.00.00		0	0	4,7	0	0	3	6,5 ⁽⁵⁾

(1) DTÖ üyesi olmayan ülkeler (Azerbaycan Cumhuriyeti hariç) için gümrük vergisi oranı ile birlikte 120 ABD \$/ton **ek mali yükümlülük** uygulanır.

(2) DTÖ üyesi olmayan ülkeler (Azerbaycan Cumhuriyeti hariç) için gümrük vergisi oranı ile birlikte 200 ABD \$/ton **ek mali yükümlülük** uygulanır.

(3) DTÖ üyesi olmayan ülkeler (Azerbaycan Cumhuriyeti hariç) için gümrük vergisi oranı ile birlikte 50 ABD \$/ton **ek mali yükümlülük** uygulanır.

(5)DTÖ üyesi olmayan ülkeler (Azerbaycan Cumhuriyeti hariç) için gümrük vergisi oranı ile birlikte 400 ABD Doları/ton **ek mali yükümlülük** uygulanır.

4 01.12.2020 tarih ve 31351 Sayılı 3. Mükerrer R.G. yayımlanan 3351 sayılı Karar Eki (İGV) Listesi.

5 31.12.2020 tarih ve 31351 Sayılı 3. Mükerrer R.G. yayımlanan 3350 sayılı Karar.

6 İran, Cezayir, Sudan, Belarus, Sırbistan, Türkmenistan, Azerbaycan, Bosna Hersek, Andorra, Bahamalar, Butan, Komorlar, Curacao, Ekvator Ginesi, Etiyopya, Irak, Lübnan Cumhuriyeti, Libya, Sao Tomé ve Príncipe, Somali, Güney Sudan, Suriye Arap Cumhuriyeti, Doğu Timor, Özbekistan.

7 AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, Serbest Ticaret Anlaşması Ülkeleri: Arnavuttuk, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Bosna-Hersek, Fas, Faroe Adaları, Filistin, Gürcistan, Güney Kore, İsrail, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Malezya, Mısır Arap Cumhuriyeti, Morityus, Moldova, Sırbistan, Singapur Cumhuriyeti, Şili, Tunus,

likte 300 ABD Doları/ton ek mali yükümlülüğün ve aynı Karara ekli II sayılı listede yer alan “39. FASIL” başlıklı tabloda bulunan ve aşağıda gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) belirtilen eşyaya ilişkin satırlar karşılarında gösterildiği şekilde değiştirildiği ve aynı tabloya aşağıdaki dipnotların eklendiği görülmüştür.

Bu çerçevede, 38. fasılda DÜ sütununda (3) numaralı dipnotta yer alan ve ithalat rejim kararında 3823.19.10.00.00 GTİP’te sınıflandırılan eşyanın ya da yukarıdaki tabloda yer alan ve DÜ sütununda 1, 2, 3 ve 5 numaralı dip nota tabi GTİP li eşyanın, DTÖ üyesi olmayan ülke menşeli olması ancak, ATR Dolaşım Belgesi eşliğinde AB üyesi ülkelerden gelmesi durumunda spesifik EMY sabit kalmak üzere, “gümrük vergisi oranı ile birlikte” ifadesi doğrultusunda 7 no.lu DÜ sütundaki %6,5 gümrük vergisi oranına ilave olarak ek mali yükümlülük mü? Yoksa, **DÜ-OGT=%EMY**, olarak mı değerlendirilmelidir?

Bu soruyu şöyle de sorabiliriz, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ve İthalat Rejim Kararının Ek Mali Yükümlülük Uygulamasına İlişkin Esaslar başlıklı **10. maddesi**; “(1) Ek mali yükümlülük ödenerek ithal edilecek eşya, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihte geçerli miktar ve oranlar kadar ek mali yükümlülüğe tabidir. Ancak, 4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 167’nci maddesi çerçevesinde gümrük vergilerinden muaf olarak gerçekleştirilecek ithalat, ek mali yükümlülüğe tabi değildir.

(2) Ek mali yükümlülük, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihte gümrük idarelerince tahsil edilir. Bu ek mali yükümlülüğün, ilgililerce süresi içinde yatırılmaması durumunda, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

(3) **Ek mali yükümlük hakkında, gümrük vergisinin tabi olduğu usul ve hükümler uygulanır.**

(4) İthalat işlemlerine ilişkin mevzuatta yer alan toplu konut fonu ve ilave toplu konut fonuna yapılan atıflar, ek mali yükümlülüğe yapılmış sayılır.”, hükmü gereği ve Korunma Önlemlerine İlişkin Karar

da geçen “uluslararası yükümlülükler ve ülke yararı” dikkate alınmadan gümrük vergisinin usul ve esasları çerçevesinde ATR dolaşım belgesi kapsamında mı değerlendirilmelidir?

Türkiye-AB Arasında Gümrük Birliğini Tesis Eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı’nın; Kısım I Malların Serbest Dolaşımı ve Ticaret Politikası başlıklı **3. maddesinde**, Topluluk’ ta veya Türkiye’de ithal işlemleri tamamlanmış, gerekli gümrük vergisi veya eş etkili vergi veya resimleri tahsil edilmiş ve bu vergi veya resimleri tam veya kısmi bir iadedden yararlanmamış olan üçüncü ülke çıkışlı mallar Topluluk’ ta veya Türkiye’de serbest dolaşımında sayılacağı, Topluluk Gümrük Kodunu ihdas eden 12 Ekim 1992 tarih ve (EEC) 2913/92 sayılı Konsey Yönetmeliği’nin 3. maddesinde tanımlanan Topluluk gümrük bölgesi ile Türkiye gümrük bölgesini kapsadığı ifade edilmiştir. Bölüm I Gümrük Vergilerinin ve Eş Etkili Vergi ve Resimlerin Kaldırılması başlıklı **4. maddesinde**, Topluluk ile Türkiye arasında ithalat ve ihracatta alınan gümrük vergileri ile eş etkili vergi ve resimlerin bu Karar’ın yürürlüğe girdiği tarihte tamamen uygulamadan kaldırıldığı, Topluluk ile Türkiye o tarihten itibaren yeni ithalat ve ihracat vergileri ile eş etkili vergi ve resimleri uygulamaya koymaktan kaçınması gerektiği, bu hükümlerin mali nitelikte gümrük vergilerini de kapsadığı, belirtilmektedir. Bölüm IV Ortak Gümrük Tarifesi ve Tercihli Tarife Politikaları başlıklı **13. maddesinde**, bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihte, Türkiye’nin, Topluluk üyesi olmayan ülkeler bakımından Ortak Gümrük Tarifesine (OGT) uyum sağlayacağı, Türkiye’nin, gereken her durumda gümrük tarifelerini Ortak Gümrük Tarifesindeki değişiklikleri yansıtmak biçimde uyarlayacağı, hükme bağlanmıştır.

Bu manada, yukarıda bahsedilen 1/95 sayılı OKK’nın 3, 4 ve 13. maddeleri ile Rejim Kararının Ek Mali Yükümlülük Uygulamasına İlişkin Esaslar başlıklı 10. maddesi hükümleri çerçevesinde, ATR Dolaşım Belgesi eşliğinde AB’den gelen DTÖ üyesi olmayan ülke menşeli İthalat Rejimi Kararına yukarıda belirtilen eşyanın OGT

kapsamında (1) no.lu sütunundaki gümrük vergisinin tabi olduğu usul ve hükümlere uygun olarak DÜ sütunundaki dip notlar kapsamında, advalorem olarak doğrudan DÜ sütunundaki % orandan değil, **DÜ-OGT= EMY + spesifik EMY** formülü şeklinde **EMY’ye tabi olduğu** düşünülmeyle birlikte, yukarıda bahsedilen 1/95 sayılı OKK’nın 3, 4 ve 13. maddeleri, 3350 sayılı Kararının Ek Mali Yükümlülük Uygulamasına İlişkin Esaslar başlıklı 10/3 maddesinde geçen, **ek mali yükümlük hakkında, gümrük vergisinin tabi olduğu usul ve hükümler uygulanır**, ifadesi ile 3351 Cumhurbaşkanlığı Kararının Kapsam ve Uygulama Esasları başlıklı 2. maddesinin 5 ve 6. fıkrasında, menşe esasına bağlı gümrük vergisinin devamı niteliğinde eş etkili bir vergi olan ilave gümrük vergisi için “Bu Karar kapsamı ilave gümrük vergisi hakkında, gümrük vergisinin tabi olduğu usul ve hükümlerin uygulanacağı”, hükümlerinin ithalat vergilerinin tahsili açısından paralellik arz etmediği görülmektedir.

Sonuç

Yukarıda bahsedilen mevzuat ve değerlendirmeler çerçevesinde, İthalat Rejim Kararının Ek Mali Yükümlülük Uygulamasına İlişkin Esaslar başlıklı **10. maddesinin 1. fıkrasındaki**, “Ek mali yükümlülük ödenerek ithal edilecek eşya, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihte geçerli miktar ve oranlar kadar ek mali yükümlülüğe tabidir. Ancak, Gümrük Kanunu’nun 167’nci maddesi çerçevesinde gümrük vergilerinden muaf olarak gerçekleştirilecek ithalat, ek mali yükümlülüğe tabi değildir.” hükmü gereği, dip notlar kapsamında DTÖ üyesi olmayan ülke menşeli bir eşya, doğrudan ya da ATR Dolaşım Belgesi eşliğinde AB’den Gümrük Kanunu’nun 167’nci maddesi çerçevesinde (GK3 Kodu (gümrük vergileri)) muafiyete tabi tutulması durumunda ek mali yükümlülüğe de tabi değildir. ATR dolaşım belgesi tek başına menşe esasına dayalı EMY veya İGV muafiyeti sağlamamaktadır. Gümrük Kanunu 167. maddesinin 3. fıkrası dışında kalan **gümrük vergileri/vergisi** ifadesi

dikkate alınarak ilgili Kanunların-
da bir muafiyet hükmü varsa EMY
muafiyeti sağlayacak ya da sağla-
mayacaktır. Aynı zamanda, AB'den
gelen ve bir muafiyet belgesine
sahip ATR EMY'sine tabi olan eş-
yaya, ilgili Kararında geçen EMY
= DÜ-GYÜ = X miktarın ödenme-
mesi içinde (AB'den gelen eşyanın
zaten muafiyet kodundan dolayı
gümrük vergisi muafiyeti sağlan-
acağından) ATR dolaşım belgesinin
ibraz edilmemesi gerekir, aksi hal-
de, EMY = DÜ-GYÜ = X miktarda
EMY gündeme gelecektir. Böylece
bir nevi, gümrük vergisini sıfırlayan
ATR Dolaşım Belgesi, muafiyet
belgesine istinaden muaf olarak
gelmesi gereken bir eşya için ilgili
Karardan dolayı tahsil edilmemesi
gereken bir EMY'yi tahsil edilecek
hale getirecektir. Burada yükümlü-
lerce dikkat edilmesi gereken hu-
sus, menşe esaslı ticaret politikası
önlemlerine, ilave gümrük vergisi-
ne veya ek mali yükümlülük gibi
diğer mali yükümlülüklerle tabi eş-
yanın serbest dolaşıma girişinde
önlemin, ilave gümrük vergisinin
veya mali yükümlülüklerin uygu-
lanmaması için eşyanın söz konu-
su uygulamalara tabi ülke menşeli
olmadığını veya başka bir ülkede
gördüğü değişiklik ve işlemler do-
layısıyla o ülke menşeli sayılma-
ması gerektiğini veya İthalat Rejimi

Kararı eki listelerde Dünya Ticaret
Örgütü üyesi olmayan ülkeler için
öngörülen gümrük vergisi oranının
aynı listelerde yer alan Diğer Ülke-
ler sütununda gösterilen gümrük
vergi oranından daha yüksek bir
oranda belirlenmiş olması halinde
eşyanın Dünya Ticaret Örgütü üye-
si ülke menşeli olduğunu tevsik
etmek üzere menşe ülkenin veya
ihracatçı ülkenin yetkili makamlar-
ınca düzenlenmiş olan menşe şa-
hadetnamesini ibraz etmeleridir.

Nihai olarak, 2976 sayılı Dış Ti-
caretin Düzenlenmesi Hakkında
Kanunun ve 2004/7305 sayılı İthal-
atta Korunma Önlemleri Hakkın-
da Karara göre getirilen korunma
önlemleri, bir malın benzer veya
doğrudan rakip mallar üreten yerli
üreticiler üzerinde ciddi zarar veya
ciddi zarar tehdidi oluşturacak şe-
kilde artan miktar ve şartlarda it-
hal edilmesi halinde, bu zarar veya
zarar tehdidini ortadan kaldırmak
üzere, söz konusu zarar veya zarar
tehdidiyle sınırlı ve geçici olmak
kaydıyla, uluslararası yükümlü-
lükler ve ülke yararı göz önüne alı-
narak gerek İthalat Rejim Kararı⁸
dip notu, EMY'nin gerekse İGV'nin
Uygulamasına ilişkin Usul ve
Esasları⁹ dip not karmaşıklığından
kurtarılarak fiili durumla yek-
nesaklaştırılması ve buna ilişkin

ilgili mevzuat hükümlerinin BİLGİ
sistemi ile uyarlılığı sağlanarak,
uygulanırlığının kolaylaştırılması
gerektiği düşünülmektedir.

Kaynakça

1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
1. 4458 sayılı Gümrük Kanunu
2. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
3. 5607 sayılı Kaçakçılıkla Müca-
dele Kanunu
4. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu
5. Gümrük Yönetmeliği
6. AKÇİN, Remzi, Tüm Yönleriyle
Gümrük İşlemleri (Kitap), Poyraz
Matbaa, 2021
7. BOZKURT E. Hukukun Temel
Kavramları (Kitap), Asil Yayınları,
Ankara, 2006
8. GÜRİZ A. Hukuk Başlangıcı
(Kitap), Siyasal Kitapevi, Ankara,
2011
9. GÜMÜŞ Mustafa, İthalatta Vergi
ve Mali Yükümlülükler, Önka Mat-
baa, Ankara, 2018
10. YAVUZ H. Gümrük Mevzuatı ve
Uygulamaları (Kitap), Ayrıntı Bası-
mevi, Ankara, 2024
11. <http://www.pcgumruk.com>
12. <http://www.mevzuat.gov.tr>
13. <http://www.ticaret.gov.tr>

Hüseyin Yavuz Kimdir ?

1991 yılında, Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F./İşletme
(İng.) bölümünden mezun oldu. Eski adıyla Gümrük
Müşavirliğinde 1993 yılında Muayene Memuru ola-
rak göreve başladı. Şube Müdürü, Bölge Müdür Yar-
dımcısı Ticaret Uzmanı ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
unvanlarında 30 yılı aşkın görev süresini tamamlar-
arak, Ticaret Bakanlığı'ndan 2024 yılı Mart ayında
emekli oldu. Emekliliğini müteakip Ünsped Gümrük
Müşavirliği A.Ş.'nde Mevzuat Müdürü olarak çalış-
maya başladı. Bakanlıkta görev süresi boyunca, AB
Eşleştirme (Twinning) Projeleri kapsamında, ITMS,
NCTS, TARİC, Veri Madenciliği, Entegre Sınır Yöne-
timi, Risk Analizleri ve Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitim
çalışmaları gibi ulusal ve uluslararası projelerin
çalışma heyetleri içerisinde aktif görev aldı. 20 yılı
aşkındır gümrük mevzuatına ilişkin dersler vererek,

Amerika, İngiltere, Almanya, İtalya, Hollanda ve İs-
viçre gibi ülkelerde özellikle risk analizleri ve eğitim
uygulamalarına dair araştırma ve kısa süreli çalış-
malarda bulundu. Eğitim alanında Dünya Gümrük
Örgütü'nün (DGÖ) liyakat ödülüne layık görülme-
sinin yanında dijital uzaktan eğitime kattığı yenilik
organizasyonları, Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynak-
ları Ofisi (CBİKO) tarafından kamuda iyi uygulama
örneği gösterildi. Kariyer planlaması yolculuğunda
üniversite öğrencilerine seminerler vererek ayrıca
stajyer öğrencilere staj mentorluğu yaptı. İşletme/
Yönetim Organizasyon dalında yüksek lisansını ta-
mamlayan ve çeşitli dergilerde yayımlanmış otuzun
üzerinde gümrük mevzuatına dair makalesinin ya-
nında, her yıl güncellediği Gümrük Mevzuatı ve Uy-
gulamaları adlı bir de kitabı mevcuttur.

8 31.12.2020 tarih ve 31351 Sayılı 3. Mükerrer R.G. yayımlanan 3350 sayılı Karar.

9 01.12.2020 tarih ve 31351 Sayılı 3. Mükerrer R.G. yayımlanan 3351 sayılı Karar Eki (İGV) Listesi.

EFE | İnternasyonal Lojistik ve
Gümrük Müşavirliği Ltd. Şti.

0212 465 0 03 33
EFE

www.efegumruk.com

GÜMRÜK MUAYENE MEMURLARININ GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ HAKKI: MEVZUAT DEĞERLENDİRMESİ

Gümrük Muayene Memurları, Ticaret Bakanlığı çatısı altında görev yapan kamu görevlileridir. **Muayene Memurları**, ithalat ve ihracat gibi dış ticaret işlemlerinde **beyan edilen mal ve belgeleri incelemek**, gümrük vergileri ile ceza işlemlerini yürütmek, ticaret politikası önlemlerini uygulamak ve uluslararası anlaşmalar uyarınca muayene yapmak gibi görevleri üstlenir. Dolayısıyla gümrük muayene memurları; **gümrük tarifeleri**, sınıflandırma, **vergileendirme** ve **denetim** usullerine dair kapsamlı bir bilgiye sahiptir. Bu bakımdan, müşavirlik alanına ilişkin bütün kavram ve uygulamaları yakından tanımaktadırlar.

Gümrük Müşavirliği Mesleğine Geçiş Şartlarının Mevzuattaki Durumu

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 227 ve 228. maddeleri, gümrük müşavir yardımcısı ve gümrük müşaviri olmanın koşullarını düzenlemektedir. Gümrük müşavir yardımcısı olabilmek için öncelikle lisans eğitimi (belirli fakülteler) ve bir yıl **müşavir yanında staj** zorunludur. Bu aşamayı tamamlayanlar, işaret edilen eğitim dallarında mezun olup, staj sürecini başarıyla geçtikten sonra yazılı sınava girer. Gümrük müşavir yardımcılığı yapabilmek için genel olarak, adayın kamu haklarıyla ilgili sınırlama yaşamamış, ağır suçlardan ceza almamış olması ve ilgili fakültelerden mezuniyet gibi kriterleri taşıması gerekmektedir. Stajı tamamlayan ve sınavı geçenlere "**Gümrük Müşaviri Yardımcılığı İzin Belgesi**" verilir.

Kanun'un 228. maddesine göre ise **iki yıl süreyle gümrük müşavir yardımcılığı yapıp** yine gümrük mevzuatı, iktisadi ve ticari konuları kapsayan yazılı sınavı başarıyla geçenler "**Gümrük Müşaviri**" olma hakkı kazanır. Diğer bir ifadeyle, müşavir yardımcılığına başlar, iki yıllık deneyimden sonra yapılan gümrük müşavirliği sınavını geçerlerse müşavir unvanı elde ederler. Ayrıca 4458 sayılı Kanun'un Geçici Madde 6'sı bu sınavların yılda bir kez yapıldığını, adayın sınav açıldığı yılın başında aranan şartları sağlamış olması durumunda sınava başvurabileceğini hükme bağlamıştır.

Kanunda ayrıca muafiyet hükümleri de yer almaktadır. Örneğin, 4458 sayılı Kanun'un 227. maddesi (2) bendine göre, **gümrük idaresinde en az onbeş yıl çalışmış ve bunun üç yılını gümrük muayene memuru (veya başmemur, müdür yardımcısı) olarak geçirmiş olan kamu görevlileri**, istifa veya emeklilik halinde bir sınav ve staj zorunluluğu olmadan gümrük müşavir yardımcısı olabilmektedir.

Tecrübe ve Bilgi Birikiminin Müşavirlik Mesleğiyle Uyumu

Gümrük muayene memurlarının sahip olduğu **derin deneyim ve bilgi birikimi**, gümrük müşaviri mesleğinin de temelini oluşturmaktadır. Gümrük muayene memurları, beyanname ve eşya analizinden tarife sınıflandırmasına, değer tespitinden gözetim ve denetim uygulamalarına kadar çok geniş bir yelpazede uzmanlaşmışlardır. Öte yandan gümrük müşavirleri de firmalar adına gümrük idaresinde işlemler yürütür, beyan hazırlayıp sunar ve dış ticaret mevzuatı konusunda danışmanlık hizmeti verir. Dolayısıyla gümrük muayene memurlarının mevzuat bilgisi, kıymet tespiti tecrübesi ve uygulama alışkanlıkları; bir gümrük müşaviri adayının sorumlulukları ile büyük ölçüde örtüşmektedir. Özetle **Muayene Memurlarının** edindiği teorik ve pratik donanım, müşavirlik görevlerine doğrudan aktarılabilecek niteliktedir. Bu bakımdan **kazanılmış mesleki bilgi** sektörün gereksinim duyduğu uzmanlığı sağlamada önemli bir kaynak olarak değerlendirilebilir.

Mevcut Uygulamanın Doğurduğu Haksızlıklar ve Eşitsizlikler

Türkiye'de yürürlükte olan mevzuat uygulamaları, Gümrük Muayene Memurlarının kariyer gelişimi açısından ciddi yapısal eşitsizlikler yaratmaktadır. Özellikle, uzun yıllar kamu hizmetinde bulunmuş ve yüksek derecede mesleki deneyim ile uzmanlık birikimi edinmiş olan Muayene Memurlarının, Gümrük Müşavirliği gibi mesleki ilerleme imkânlarına erişimi hukuki engellerle sınırlandırılmaktadır.

Hali hazırdaki düzenlemeye göre, bir muayene memurunun gümrük müşavirliği sınavına girebilmesi için en az 15 yıl kamu hizmeti yapmış olması ve ayrıca 2 yıl süreyle Gümrük Müşavir Yardımcılığı yapması şart koşulmaktadır. Bu düzenleme, fiilen kamudan ayrılmayı zorunlu kılmakta ve birçok yetkin memuru, kariyerlerinde hak ettikleri bir ilerleme fırsatından mahrum bırakmaktadır.

Üstelik bu şartlar, yalnızca hizmet süresine dayalı bir değerlendirmeyi esas almakta; bireyin uzmanlık düzeyi, teknik bilgi birikimi, risk analizi ve tarife tespiti gibi kritik yetkinlikleri dikkate alınmamaktadır. Bu durum, liyakat ilkesine açıkça aykırı bir sonuç doğurmakta; kurumsal bilgi ve deneyimi yüksek olan personelin, yalnızca prosedürel engeller nedeniyle dezavantajlı duruma düşmesine yol açmaktadır.

Öte yandan, kamu dışındaki sektörde çok daha kısa sürede müşavirlik kariyerine geçiş yapabilen kişilere kıyasla, kamu kökenli muayene memurlarının daha ağır şartlara tabi tutulması, eşitlik ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Nitekim 1615 sayılı eski Gümrük Kanunu döneminde muayene memurlarına tanınan haklar, 4458 sayılı yeni Gümrük Kanunu'nda korunmamış; bu da hak kayıplarına ve meslek mensupları arasında haksız rekabet koşullarının oluşmasına zemin hazırlamıştır.

Sonuç olarak, mevcut uygulama hem kamuda hizmet veren gümrük muayene memurlarının motivasyonunu zedelemekte hem de devletin yetişmiş insan kaynağını verimsiz biçimde kaybetmesine yol açmaktadır. Bu nedenle, gümrük muayene memurlarının mesleki deneyimlerinin dikkate alınarak daha adil ve objektif bir değerlendirme sisteminin kurulması, hem bireysel hem de kurumsal düzeyde önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Kamu Yararı Açısından Değerlendirme

Dış ticaretin düzenli, güvenli ve hızlı işlemesi; hem kamu idaresinin hem de özel sektörün etkin işbirliği ile mümkün olmaktadır. Bu süreçte en önemli uzmanlık alanlarından biri gümrük müşavirliği mesleğidir. Ancak mevcut mevzuat hükümleri, Gümrük Muayene Memurlarının, bilgi ve tecrübeleri yeterli olmasına rağmen, müşavirlik sınavına doğrudan girme hakkını tanınamamaktadır.

Bu durum yalnızca kamu görevlilerine karşı değil, özel sektöre karşı da bir kayıp oluşturmaktadır. Çünkü Gümrük Muayene Memurlarının müşavirlik mesleğine katılması, sektörde hizmet kalitesini artıracak, riskleri azaltacak ve dış ticaret işlemlerinin güvenilirliğini yükseltecektir.

Gümrük Muayene Memurlarının Uzmanlık Alanları

Gümrük Muayene Memurları, görev süreleri boyunca:

- ◆ Beyannamelerin hukuki ve teknik incelenmesi,
- ◆ Eşyanın fiziki kontrolü ve GTİP sınıflandırması,
- ◆ Gümrük vergisi ve ithalat/ihracat rejimi uygulamaları,
- ◆ Numune alma, laboratuvar sevki, analiz değerlendirme,
- ◆ Risk kriterlerine göre işlemlerin denetlenmesi,
- ◆ Kaçakçılıkla mücadele tespiti ve önlenmesi,

gibi doğrudan gümrük operasyonlarının merkezinde çalışmaktadır. Bu yetkinlikler, bir gümrük müşavirinden beklenen bilgi ve becerilerle tam uyum içerisindedir. Üstelik muayene memurları, kamu disiplininin getirdiği mevzuata bağlılık ve denetim tecrübesi ile özel sektörün kalite standartlarını yükseltme potansiyeli sunmaktadır.

Özel Sektöre Sağlayacakları Katkıları

1. Hizmet Kalitesinde Artış

Gümrük işlemleri, doğrudan mali yükümlülükler ve uluslararası ticaret kuralları ile bağlıdır. Muayene memurlarının müşavir olması, beyannamelerin düzenlenmesi ve işlemlerin yürütülmesi aşamalarında daha yüksek doğruluk oranı sağlayacaktır.

Bu da ithalat ve ihracat firmalarının vergi kayıplarını, ceza risklerini ve işlemlerdeki gecikmeleri azaltacaktır.

2. Yasal Uyumun Artması

Özellikle son yıllarda artan uluslararası ticaret denetimleri ve veri paylaşım mekanizmaları nedeniyle, beyanların doğru hazırlanması kritik önemdedir. Gümrük muayene tecrübesi olan müşavirler, işlemleri doğru beyan-prensipileri doğrultusunda düzenleyerek şirketlerin hukuki risklerini minimize eder.

Yanlış beyandan doğan yüksek para cezaları, gecikmeler ve ithalat/ihracat yasakları gibi büyük risklerin önüne geçilebilir.

3. Risk Yönetimi ve Danışmanlık Hizmetlerinde Kalite

Muayene memurlarının, sahada kazandıkları risk analizi bilgisi, özel sektörde risk yönetimi ve ön danışmanlık hizmetlerinde fark yaratacaktır.

Örneğin:

- ◆ Hangi eşyanın hangi rejim altında ithal/ihracat edilmesi gerektiği,
- ◆ Vergisel yükümlülüklerin doğru planlanması,
- ◆ Ceza riski taşıyan işlemlerin tespiti,

konularında daha isabetli ve hızlı çözüm önerileri geliştirilecektir.

4. Dış Ticaret Süreçlerinde Hızlanma

İşlemlerinin doğru belgelerle ve hızlı hazırlanması, firmalara hem zaman kazandıracak hem de dış ticaretteki rekabet güçlerini artıracaktır.

Özellikle hızlı teslim sürelerinin kritik olduğu sektörlerde (örneğin otomotiv, tekstil, gıda lojistiği), muayene memuru kökenli müşavirler büyük avantaj sağlayacaktır.

5. Uluslararası Standartlara Yakınlaşma

Avrupa Birliği ve gelişmiş ülkelerde gümrük müşavirlerinin nitelikleri yüksek standartlara bağlıdır. Türkiye'nin dış ticaret hedefleri doğrultusunda, nitelikli müşavir sayısının artırılması stratejik bir ihtiyaçtır.

Muayene memurlarının sektöre katılması, müşavirlik mesleğinin uluslararası rekabet gücünü de yükseltecektir.

Kamu ve Özel Sektör Arasında Bilgi Köprüsü

Muayene memurlarının özel sektöre geçmesi yalnızca hizmet kalitesini değil, aynı zamanda kamu-özel sektör iletişimini de güçlendirecektir.

Gümrük mevzuatına hâkim, idari süreçleri bilen müşavirler, firmaların kamu idareleriyle yürüttüğü işlemlerde uyum ve koordinasyonu artırır.

Bu da ülke genelinde dış ticaretin daha sorunsuz ve güvenilir işlemesine katkı sağlar.

Sonuç olarak, **Gümrük Muayene Memurlarına Gümrük Müşavirliği Sınavına doğrudan girme hakkının tanınması**, yalnızca bireysel hakların iadesi anlamına gelmeyecek; aynı zamanda Türkiye'nin dış ticaretinin kalitesini ve güvenilirliğini artıracaktır.

Bu sebeple, hem kamu yararı hem de özel sektör menfaati açısından, muayene memurlarına doğrudan gümrük müşavirliği sınav hakkı tanınması kaçınılmaz bir ihtiyaçtır.

GÜMRÜK MUAYENE MEMURLARI DERNEĞİ

İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü 2024 Faaliyetleriyle Türk Ticaretinin Lokomotifi Oldu

Bölge Müdürlüğü Performansı: Rakamlara Yansıyan Başarı

- **Türkiye'nin 2024 yılı dış ticaret hacmi:** 605,8 milyar dolar
- **İstanbul Bölge Müdürlüğü'nün dış ticaretteki payı:** 198,1 milyar dolar (%33)
- **İhracat rakamı:** 86,1 milyar dolar
- **İthalat rakamı:** 112,1 milyar dolar

Bu veriler, İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü'nün Türkiye'nin dış ticaret hareketliliğinin önemli bir kısmını yönettiğini gözler önüne seriyor.

Vergi Tahsilatında Tarihi Zirve

- **Toplam vergi tahsilatı:** 587,9 milyar TL (%48 artış)
- ❖ Gümrük Vergisi: 27,1 milyar TL
- ❖ Katma Değer Vergisi (KDV): 394,8 milyar TL
- ❖ Diğer Vergi ve Fonlar: 199 milyar TL

İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü toplam işlem hacmi, vergi tahsilatı ve beyanname denetim kapasitesi ile bölge müdürlüğü, Türkiye'nin dış ticaret hedeflerine büyük katkı sağladı.

2024 Yılında Beyanname Hacmi

- **Toplam Beyanname Sayısı:** Yaklaşık 6.100.000 adet
- **Muayene Memuru Sayısı:** 564 kişi
- **Bir Muayene Memuru Başına Yıllık Ortalama Beyanname:** 10.816 adet

Bu oran, Türkiye'deki gümrük denetim kapasitesinin büyük bölümünü taşıyan muayene memurlarının üzerindeki iş yükünü göstermektedir.

Muayene Memuru Başına Düşen Ortalama Beyanname Sayısı

Dönem	Beyanname Sayısı
Günlük Ortalama	29,6
Haftalık Ortalama	208
Aylık Ortalama	901
Yıllık Toplam	10.816

- Her bir muayene memuru, **günde ortalama 30 beyannamenin** hukuki, ticari ve teknik denetimini gerçekleştirmektedir.
- Haftalık bazda **yaklaşık 208 beyanname**, aylık bazda ise **901 beyanname** işlem görmektedir.
- Bu performans, hem ihracatın hem ithalatın hızlandırılması ve dış ticaretin güvenliği açısından kritik öneme sahiptir.

+90 216 304 06 38

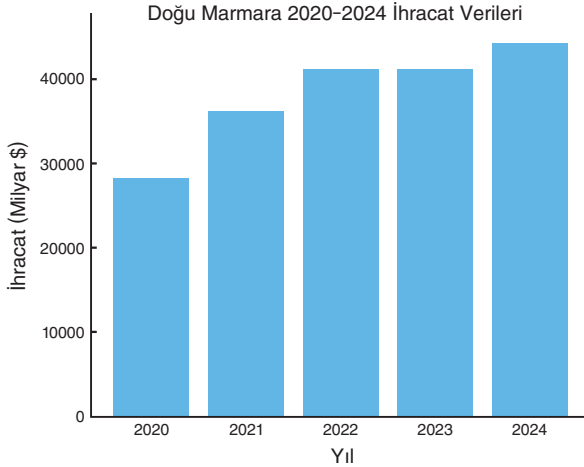
www.eglantrepo.com

EGL ANTREPO

DOĞU MARMARA GÜMRÜK VE DIŞ TİCARET BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ 2024 YILI PERFORMANSI

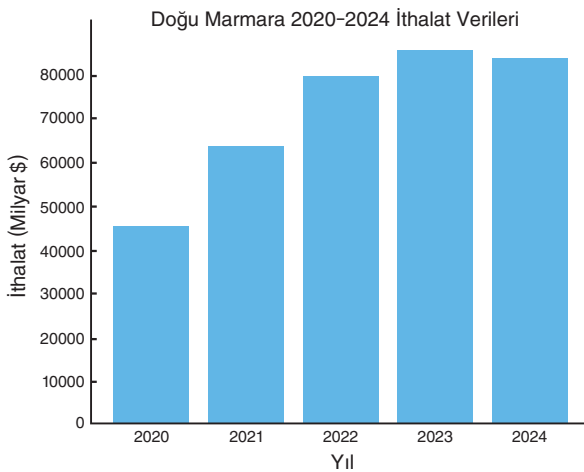
Doğu Marmara Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü, 2024 yılına ait dış ticaret ve vergi tahsilat verilerini açıkladı. Elde edilen sonuçlar, Bölge Müdürlüğü'nün Türkiye dış ticaretindeki stratejik konumunu bir kez daha gözler önüne serdi.

Dış Ticarete Büyümeye Devam

2024 yılında, Doğu Marmara Bölgesi'nin **dış ticaret hacmi** bir önceki yıla göre **%1,17 oranında** artarak **127 milyar 907 milyon dolara** yükselmiştir.

- ◆ **İhracat** %7,75 artışla 44 milyar 292 milyon dolar,
- ◆ **İthalat** %1,99 azalarak 83 milyar 615 milyon dolar olmuştur.

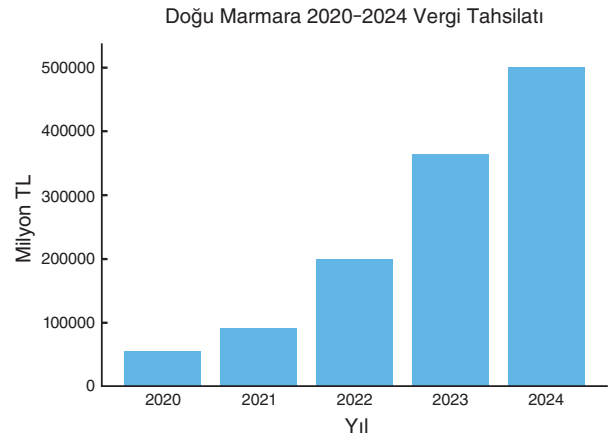

Dış ticaret dengesi -39 milyar 323 milyon dolara gerilerken, **İhracatın İthalatı Karşılama Oranı** %48,17'den **%52,97'ye** yükselmiştir.

Vergi Tahsilatında Önemli Yükseliş

Bölge Müdürlüğü, 2024 yılında bağlantı idarelerinden toplam **499 milyar 978 milyon TL** vergi tahsil ederek önceki yıla göre **%37,64 oranında** artış sağlamıştır.

Bölge, Türkiye genelinde gümrüklerde toplanan vergilerin **%29,84'ünü** tek başına tahsil ederek önemli bir başarı göstermiştir.

Bakanlık Makamının Onayı ile Bölge Müdürlüğünde Bölge Müdürü Vekili olarak görevlendirilen Sayın Fatih Yalçinkaya, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla Resmi Gazete 'de yayımlanan karar sonucu 04.02.2025 tarihinde Doğu Marmara Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğüne asaleten atandı.

Orta Karadeniz'in 2024 Dış Ticaret Performansı: 5,15 Milyar Dolarlık Hacim

Samsun, Ordu, Sinop, Kastamonu, Çorum, Amasya ve Tokat illerini kapsayan Orta Karadeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü 2024 yılında toplam 5 milyar 152 milyon 436 bin 563 dolar dış ticaret hacmine ulaşmıştır. Bölge, 8 Gümrük Müdürlüğü ve çeşitli idari birimlerle Türkiye'nin dış ticaretinde önemli bir rol üstlenmektedir.

Yönetimsel Yapı ve Kapasite

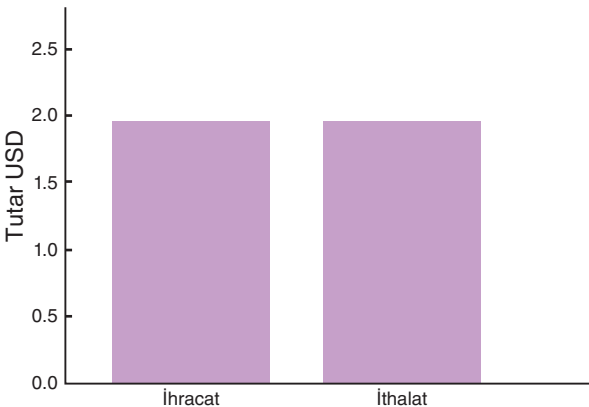
Bölge Müdürlüğü; 8 Gümrük Müdürlüğü, 1 Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü, 1 Taşıma İşletme Müdürlüğü, 1 Hukuk Hizmetleri Müdürlüğü, 1 Ürün Güvenliği Denetimleri Müdürlüğü, 1 Dış Ticaret İşlemleri Müdürlüğü ve 1 Personel Müdürlüğü olmak üzere toplam 14 idare ile faaliyetlerini yürütmektedir.

Vergi Tahsilatı ve Operasyonel İstatistikler (2024)

İşlem Türü	Miktar
Vergi Tahsilatı	9.594.407.957 TL
Gemi İşlemleri	5.768 adet
TIR İşlemleri	20.688 adet
Uçak İşlemleri	1.805 adet
Yolcu Girişi	297.173 kişi
TEU Konteyner İşlemleri	91.190 TEU
Kaçak Eşya Yakalama Tutarı	35.810.736 TL
E-İhale Satış Geliri	102.143.501 TL
Kalite Denetimi (İthalat/İhracat)	856 işlem

Grafik: Samsun Gümrük Müdürlüğü 2024 Dış Ticaret Hacmi

Samsun Gümrük Müdürlüğü 2024 Dış Ticaret Hacmi

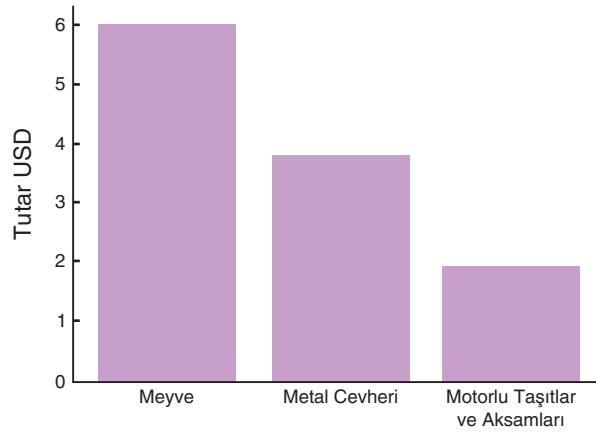

İhracat Ürünleri (İlk 3 Kalem)

Ürün	Tutar (USD)
Meyve	603.462.190
Metal Cevheri	383.216.024
Motorlu Kara Taşıtları ve Aksamları	190.026.754

Grafik: Orta Karadeniz İhracat Ürünleri Dağılımı (2024)

Orta Karadeniz İhracat Ürünleri Dağılımı (2024)

Samsun Gümrük Müdürlüğü Performansı

Orta Karadeniz bağlantı idareleri içinde Samsun Gümrük Müdürlüğü, toplam işlemlerin %88'ini gerçekleştirmiştir. 2024 yılında Samsun Gümrük Müdürlüğü'nün ihracatı 1 milyar 958 milyon 368 bin 623 dolar, ithalatı ise 2 milyar 812 milyon 794 bin 118 dolar olarak gerçekleşmiştir.

Orta Karadeniz Bölgesi, 2024 yılında dış ticaret hacmi, ürün çeşitliliği ve etkin gümrük idaresi açısından Türkiye'nin önemli ticaret merkezlerinden biri olmuştur. Özellikle Samsun'un liman kapasitesi ve lojistik ağıyla birlikte dış ticaret hacmindeki liderliği, bölgedeki gümrük faaliyetlerinin etkinliğini açıkça göstermektedir.

2024 İhracat Rekoru: Muratbey Liderliği Kaptırmadı

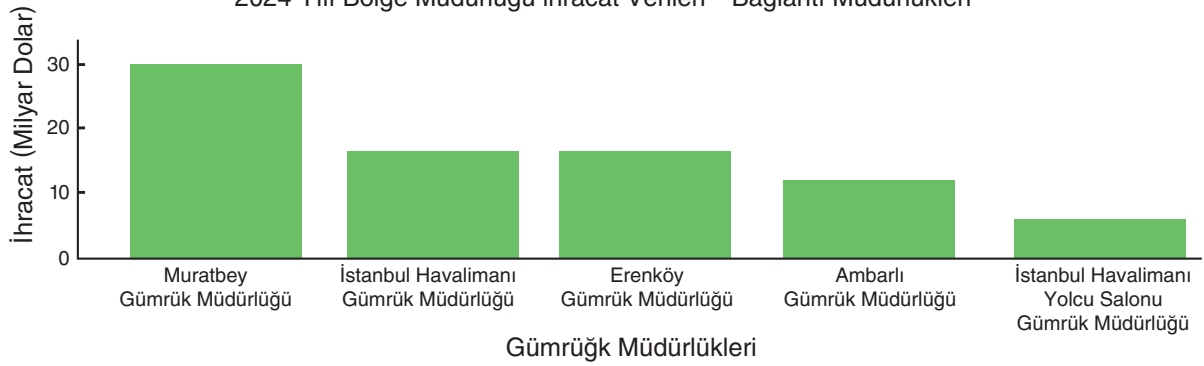
2024 yılı dış ticaret verileri doğrultusunda İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü'ne bağlı gümrük müdürlükleri, ihracatta önemli başarılarla imza attı. İstanbul'un küresel ticaretteki merkezi konumunu pekiştiren bu performans, aynı zamanda ülkemizin ihracat hedeflerine katkı sunmaya devam ediyor.

Bağlantı müdürlükleri arasında en yüksek ihracat işlemi gerçekleştiren müdürlük, yaklaşık 29,1 milyar dolarlık işlem hacmiyle Muratbey Gümrük Müdürlüğü oldu. Bu veriler, Muratbey'in hem sanayi hem de lojistik merkezlerine yakınlığı sayesinde kritik bir dış ticaret noktası haline geldiğini gösteriyor.

İkinci sırada ise, **16,2 milyar dolarlık ihracat ile İstanbul Havalimanı Gümrük Müdürlüğü** yer aldı. Özellikle hava kargo kapasitesinin artması, hızlı ihracatın ana arterlerinden biri olmasını sağladı.

Erenköy Gümrük Müdürlüğü, 15,7 milyar dolar ile üçüncü sırada bulunurken, Ambarlı Gümrük Müdürlüğü 12 milyar dolar ile dördüncü sırada yer aldı. Beşinci sırada ise özellikle yolcu beraberindeki eşyaların yoğun olduğu **İstanbul Havalimanı Yolcu Salonu Gümrük Müdürlüğü 5,6 milyar dolarlık ihracat hacmi ile listede yer buldu.**

2024 Yılı Bölge Müdürlüğü ihracat Verileri - Bağlantı Müdürlükleri

PUSULA

Gümrük Müşavirliği & Gümrük Müşavir Yardımcılığı ve
Gümrük Görevde Yükselme

MEVZUAT & SORU BANKASI

Capital
Gümrük Müşavirliği

Gökhan Fikirt

Gümrük Tarife SORU BANKASI

“Gümrük Müşavirliği
Gümrük Görevde Yükselme”

İhsan TAFRA

YETKİLENDİRİLMİŞ
GÜMRÜK
MÜŞAVİRLİĞİ A.Ş.

İhsan TAFRA

YETKİLENDİRİLMİŞ
GÜMRÜK
MÜŞAVİRLİĞİ A.Ş.

DÎVÂN GÜMRÜK ARAŞTIRMALARI VE EĞİTİM DERGİSİ

Gümrük ve dış ticaret alanında çalışan kamu personeli, akademisyenler, uygulayıcılar ve sektörel uzmanlar başta olmak üzere tüm araştırmacıları; güncel gelişmeleri, saha tecrübelerini, mevzuat yorumlarını ve bilimsel analizlerini bizlerle paylaşmaya davet ediyoruz.

Konu Başlıkları (Örnek Alanlar):

- Gümrük ve dış ticaret mevzuatındaki güncel gelişmeler
- Gümrük muayene süreçleri ve uygulamaları
- Uluslararası ticaret politikaları
- Serbest bölgeler, geçici depolama alanları ve denetim sistemleri
- Gümrük müşavirliği ve mesleki etik
- Bölgesel ekonomik birlikler ve Türkiye'nin yeri
- Dijitalleşme ve gümrük işlemlerinde yapay zekâ kullanımı

Makale Gönderim Adresi: gumrukmuayene@gmail.com

Gümrük Muayene Memurları Derneği

ULUSAL

LOJİSTİK LOGISTIC ANTREPÒ WAREHOUSING
DEPOLAMA STORAGE DAĞITIM DISTRIBUTION

www.erport.com.tr

Gemlik

Ambarlı

www.erport.com.tr